

Večno mlada Vinska vigred v Beli krajini

Letos je bila že 11. po vrsti - Tri dni lepega in toplega vremena - 10.000 obiskovalcev spilo 9.000 litrov vina in pojedlo 200 janjcev in še kakšnega odojka - Bogat in pester program stal 13.000 mark

METLIKA - Vinska vigred je uspešno začela svoje drugo desetletje in dokazala, da se res vsako leto pomladi in na novo okraši. Enajsta je bila prav prelestna in ni čudno, da si je ta vinarska, turistična, kulturna in zabavna prireditelj pridobila tak glas in veljavo po vsej Sloveniji in daleč po sosednji Hrvaški. Letošnja Vigred, prva v drugem desetletju, je bila še toliko prijetnejša zaradi izredno lepega in toplega vremena, ki je bilo stanovito vse tri dni. To se je po treh deževnih Vigredih prav prileglo.

Obiskovalcev je bilo po ocenah še več kot lani, ko so jih v treh dneh (in nočeh) našli kakih 10.000. Zlasti v soboto zvečer je na metliških trgih vrvelo in bučalo od množice, ki jo je nosilo na vse strani in v vse smeri. Ob številnih stojnicah pa so viseli grozdi tistih, ki so se morali malo

odžejati, si odpočiti in si nabrati novih moči. Prvi podatki kažejo, da so popili okoli 9.000 litrov vina (slabege tudi za drag denar nisi mogel dobiti), pečenarji so zavrteli 200 janjcev in kakšnega odojka, ob šankah so spekli goro kotleto in drugih mesnin, lovski golaž je kar naprej

brbotal v kotlu pri draščkem šanku. Nasploh so Draščani že ves čas na Vinsko vigred najbolj pripravljeni in od tega, hvala bogu, tudi največ imajo. Tudi letos so samo pri njihovem šanku stočili kakih 30 hektov vina, se pravi tretjino vsega.

Prireditve so se vse tri dni vrstile druga za drugo, od nastopov pevskih zborov in folklornih skupin do razstav in vse so bile lepo obiskane. Rdeča nit prireditve pa je bila pokušnja najboljših belokranjskih vin lanskega letnika v grajski kleti. Celotni stroški Vinske vigredi presega-

jo vrednost 30.000 mark, od tega so organizatorji za bogat in pester kulturni program odšteli okoli 13.000 mark, seveda v tolarjih. A kljub temu bo Vinska vigred tudi s finančnega stališča ne samo "pokrita", ampak bo prinesla celo nekaj dobička, računajo na kakih 5.000 mark. Kaj bodo s tem denarjem, bo odločil odbor, nedvomno ga bodo porabili koristno in za Vinsko vigred, se pravi za vseh 10.000 in več ljudi, kolikor jih bo prihodnje leto tam okoli 20. maja prišlo na 12. Vinsko vigred v Beli krajini.

Kakor vsako leto doslej bo tam tudi Jože iz Dragomlje vasi, ki na Vigredi praznuje svoj rojstni dan, čeprav se je v resnici rodil jeseni. Ampak ker je Vigred zanj najlepši dogodek leta, si je vigredsko soboto izbral za svoj rojstni dan. Vse najboljše!

A. B.

Svetovni dan nekajenja

31. maja na Golovcu v Celju zastoj vstop

CELJE - Slovenski minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč bo v ponedeljek, 31. maja, ob 11. uri otvoril v Celju v dvorani D SRC Golovec

● V Evropi bo letos umrlo za posledicami kajenja 1,3 milijona ljudi in tudi v Sloveniji je za polovico smrti kriv nikotin. Korist, ki jo ima država od pobranih davkov od tobačnih izdelkov, je mnogo manjša kot pa stroški zdravljenja vseh posledic te razvade in zasvojenosti.

osrednjo slovensko javno prireditelj ob svetovnem dnevu nekajenja. Na petih prizoriščih se bodo ves dan vrstile razne kulturne, športne in družabne prireditve, brez cigarete in alkohola. Na športni okrogli mizi naj bi sodelovali tudi nekdanji odlični slovenski športniki, med njimi Mateja Svet in Bojan Križaj. Obiskovalci bodo lahko zastoj igrali tenis, imeli dostop v savno in na bazen. Dr. Dražgost Pokorn bo govoril o zdravi prehrani, na voljo bo tudi degustacija take hrane. Organizatorja prireditve, Zavod za zdravstveno varstvo Celje in celjski župan sta povabila v goste vse slovenske župane. Zveza društev nekadilcev bo poskrbela, da se bo kot rdeča nit skozi vse prireditve prepletalo - nekajenje. Društvo nekadilcev Sevnica organizira brezplačen ogled prireditve za šolsko mladino in njene mentorje z avtobusom. Vstop je prost, vstopnica je - nekajenje.

P. P.

9. SREČANJE KOMUNALCEV SLOVENIJE

TREBNJE, GROSUPLJE - Delavci komunalnega in stanovanjskega gospodarstva Slovenije bodo v petek, 28. maja, v Trebnjem pričeli dvodnevno že 9. srečanje. Po ogledu Galerije likovnih samorastnikov in predstavitvi občine Trebnje v kulturnem domu bo dr. Gorazd Trpin z Inštituta za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, predaval o zakonih o lokalni samoupravi, o varstvu okolja in o gospodarskih javnih službah. Popoldne ob 15. uri bodo v Šolskem centru v Ivančni Gorici odprli razstavo komunalne opreme. Tam bo naslednji dan, v soboto, 29. maja, ob 8. uri tudi delovno-športno srečanje. Odprl ga bo minister za okolje Miha Jazbinšek. Organizatorji prireditve so trebanjski in grosupeljski komunalci.

BORCI NA OBISKU

KOČEVJE - 150 borcev Koroškega, Koroškega, Gorenjskega in Zapadnodolenjskega odreda ter 9. partizanske brigade-Kočevske je 18. maja obiskalo Kočevsko. Najprej so se v kočevskem Parku herojev poklonili padlim borcem in herojem, nato so si ogledali Corpus Christi in Šeškov dom, na kosilo so bili v Kočevski Reki, kjer so si ogledali njene zanimivosti, nato pa so se prek Gotenice vrnili v domače kraje.

PREDSAVITEV CLIA

KOČEVJE - V Avto centru Rufac v Kočevju je bila minuli teden promocija vozil Renault Clio 1,2 in 1,4 po ceni od prek 1,2 do prek 1,4 milijona tolarjev. Interesenti za nakup so si podrobno ogledali vozila in jih preizkusili, nekateri pa so vozila tudi kupili in odpeljali domov.

● Ljudje, ki hlepijo po veličini, so ponavadi zli ljudje. (Nietzsche)

naša anketa

Gozd kot skupna skrb

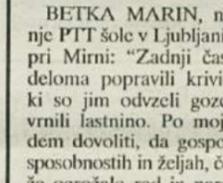
Ob pomanjkanju ustreznih zaščitnih zakonodaj je postal gozd v veliko primerih lahek plen dobičkarjev. Lastniki lahko brez večjih posledic sekajo les. Razprave o odkazilu minevajo brez zavezujočih sklepov; mnogi trdijo, da ni potrebno, češ da lastnik zna pametno gospodariti z gozdom. Vendar je vprašanje, za kako umno gospodarjenje z lesom gre v resnici. Krajino so skazili mnogi goloseki. O brezbriznosti do gozdov med drugim govori tudi dejstvo, da pri nas lahko plenijo les celo tuji, ki pa jim slovenska "zelena pljuča" niso dosti mar. Najbrž je nedopustno, da lastniki gozdov in še pogosteje prekupčevalci z lesom puščajo v naše gozdove tuje gozdarje ali lesne trgovce, ki sekajo najboljše dreve. Toda to se dogaja, ker vsakdo lahko dela z gozdom po svoje; to dokazuje, da v gozdovih vlada precej močan zasebni interes. Prav je, da ima tudi gozd znanega lastnika. Vendar zaradi funkcij, ki jih ima gozd v naravnem okolju, odnos do gozdnega sestava ne more biti odvisen samo od interesov lastnika. Lastnik mora sicer biti znan in ne sme biti prizadet pri izkoriščanju lesa, vendar mora biti raba gozda povsem v okviru skupnega interesa, se pravi, da mora potekati na način, ki ga določi stroka.

JOŽE VIDERVOL, vodja enote gozdarske službe Črnomelj: "Ker so druge funkcije gozda pomembnejše kot pridobivanje lesa, bi se moralo lastništvo podrediti potrebam splošne koristi gozda. V preteklosti je imela lesna funkcija gozda prvi pomen, sedaj je v razvitem svetu vse bolj v ozadju. Država bi morala regulirati izkoriščanje gozdov v prvi vrsti z vidika velikega splošnega pomena gozdov in njegovih naravovarstvenih funkcij."

ANICA MEŠIČEK, ravnateljica osnovne šole na Blanci: "Gozd mi daje vso moč in energijo za delo. Gozd je zame najlepša sprostitelj, zato hodim pogosto na 2- do 3-urne sprehode v gozdove. Z veseljem opazujem predele, kjer smo pogozdovali, ko sem bila še razredničarka. Zal pa gozdove vse bolj ropajo, puščajo. Posestniki ne skrbijo za red, sekajo samo najboljše drevesa, zato bi država morala imeti kaj besede pri izkoriščanju."

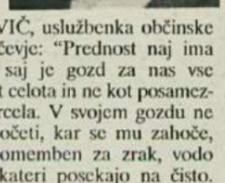
BETKA MARIN, maturantka srednje PTT šole v Ljubljani, doma z Gomile pri Mirni: "Zadnji čas je, da so vsaj deloma popravili krivice posestnikom, ki so jim odvzeli gozdove, da so jim vrnili lastnino. Po moje bi morali ljudem dovoliti, da gospodarijo po svojih sposobnostih in željah, če pa bi to početje že ogrozilo red in naravno ravnovesje."

FRANC ČEŠNOVAR, dipl. inž. z Vrha pri Raki: "Zavzemam se za to, da bi v gozdovih prevladal zasebni interes, ki pa bi moral vključevati tudi splošnega. V prvi vrsti je treba prisluhniti zasebnemu interesu, da bo lastnik zares upravljal z gozdom. Da bi zagotovili tudi uresničevanje splošnega interesa, bi morala delovati neka javna služba, precej bolj skrbna od današnje, da bi se lastnik lahko z njo posvetoval."

TEODOR ORŠANIČ, dipl. inž. gozdarstva iz Brežic: "Če govorimo o gospodarjenju z gozdovi in o strokovnem delu v njih (vlaganje, negovanje). Sem za to, da se vsi gozdovi obravnavajo enakopravno. V ospredje namreč vse bolj prihajajo druge funkcije gozdov, ki so za širšo skupnost velikega pomena. Drugače pa je pri razpolaganju z lastnino, se pravi pri izkoriščanju gozdov - to mora biti povsem v rokah lastnika."

MARIJA IVIČ, uslužbenka občinske skupščine Kočevje: "Prednost naj ima javni interes, saj je gozd za nas vse pomemben kot celota in ne kot posamezna gozdna parcela. V svojem gozdu ne sme vsakdo početi, kar se mu zahoče, saj je gozd pomemben za zrak, vodo in še kaj. Nekateri posekajo na čisto. To naj bi bilo možno samo v primeru bolezni dreveja, sicer ne. Več poudarka bi morali dati gojenju in obnavljanju gozdov."

KATJA KOGOJ, uslužbenka iz Dolenje vasi: "Sedanja anarhija in pravni nered izkoriščajo tako kmetje kot gozdarji, ki so posegli že v zlato rezervno gozdom. Javni interes naj bi imel prednost pred zasebnim. Koristi od gozda imamo vsi, in ne le njegovi lastniki, posledice pretirane sečnje bomo čutili vsi, in ne le lastniki gozdov, zato smo tako rekoč vsi lastniki gozda in se moramo zato tudi vsi odgovorno obnašati."

BOŠTJAN MOLAN z Dolenjih Kamenec pri Novem mestu: "Zaplenjeni gozdovi naj se vrnejo prvotnim lastnikom. Če so ti znali gospodariti z gozdom pred zaplenitvijo, bodo znali tudi sedaj. Državni gozdovi naj ostanejo državi, kmetje bomo od svojih gozdov dali državi, kar je potrebno. Nujno bi bilo ustanoviti gozdne straže, ki bi prijemale vsakogar, ki z gozdom ne bi dobro gospodaril. Gozdovi so zelena pljuča."

V PONEDELJEK OTVORITEV MARKETING KLUBA

LJUBLJANA - Na Gospodarskem razstavišču bodo v ponedeljek odprli 5. sejemsko srečanje ponudnikov in porabnikov marketinških in poslovnih storitev, materiala in opreme - Marketing klub in 1. sejem slovenskega sejma podjetništva ter izdelkov in storitev, ki spodbujajo in pospešujejo podjetništvo, z mednarodno udeležbo - Podjetniški sejem. Marketing klub 93 bo obogatel s številnimi okroglimi mizami. Letošnja posebno bo sejmarenje, tako da bo še posebna pozornost namenjena vsem listim, ki so kakorkoli povezani s promocijsko dejavnostjo. Za obiskovalce bo odprt od 9. do 20. ure.

SONCE V KOZARCU - V kozarcu dobrega vina je samo sonce. Bela krajina pa je najbolj sončna slovenska dežela. Takole veselo in nasmejano je bilo vse tri dni Vinske vigredi in sonce je kar naprej sijalo. (Foto: A. B.)

Tri ure "zaprti" z ministrom

Z ministrom za notranje zadeve Ivom Bizjakom so se na zaprti seji tri ure pogovarjali predstavniki KS Kočevska Reka, IS Kočevje in Vadbno-oskrbne centra Gotenica

KOČEVSKA REKA - Poročali smo že o nekaterih nesporazumih, do katerih prihaja med krajevno skupnostjo Kočevska Reka in Vadbno-oskrbnim centrom organov notranjih zadev (policije) v Gotenici. Po mnenju vodstva KS Kočevska Reka se je vodstvo Vadbno-oskrbnega centra (VOC) Gotenica obnašalo, kot da ta center ni na območju KS Kočevska Reka in bi zato moral s to KS tesneje sodelovati, ampak bolj kot da je del Ljubljane. Predsednik KS Kočevska Reka Stane Gabrič je po tem razgovoru povedal:

Pogovor je bil za nas zgodovinskega pomena, saj se je tokrat prvič zgodilo, da smo se uradno pogovarjali v takem sestavu. Namen sestanka je bil seznaniti ministra Bizjaka z razvojnimi programi KS Kočevska Reka in vključevanjem vseh uporabnikov prostora v naše plane. Poseben poudarek je bil dan vklju-

čevanju VOC in ministrstva za notranje zadeve v naše načrte. Pokazalo se je, da je bil doslej minister Bizjak zelo enostransko informiran o dogajanjih na našem območju. Glavni razlog vseh nesporazumov z VOC pa je, da njegovo vodstvo ni našlo poti do nas in ni prisluhnilo naših potrebam in stiskam. Minister Biz-

jak je obljubil, da bo v okviru možnosti tudi pomagal naši KS.

Vse zadeve pa gotovo ne bodo kmalu rešene. Tako nas še niso pričel, da je Gotenica odprta, čeprav v VOC trdijo, da je. V njeno odprtost bomo verjeli, ko bodo odstranjene obe stražarnici ob cesti in rampa pred vasjo Gotenica ter bo tako omogočen dostop vsem do gostišča v Gotenici. Kaže, da bo do tega kmalu prišlo. Zanimivo je, da mnogi naši krajani še niso bili v Gotenici

● V razgovoru smo odprli še veliko drugih stvari. Poudarjeno je bilo, da naše območje ne prenese toliko uniformiranih ljudi (Moris, policija). Sklenjeno je bilo, da se poslej tudi na območju Gotenice ne bo dogajalo nič mimo nas. Sklenili smo, da bomo potegnili črto pod dosedanjimi dogajanjimi in da je to začetek novih odnosov. Ugotovili smo, da je odprtih vprašanj še veliko in da je bil ta razgovor šele začetek daljšega pogovora obeh strani.

in je bilo zdaj sklenjeno, da bo VOC organiziral "odprt dan Gotenice" za naše krajane.

Veliko je bilo govora tudi o prenosu gospodarske dejavnosti VOC na podjetja izven Gotenice. Gre za govedorejo, perutninarstvo, ovčerejo itd. VOC vztraja, naj bi prevzeli njihovo živino in ljudi brez objektov, medtem ko niso navedli nobenega razloga, da ne bi prenesli tudi objektov. Vendar mi tega ne moremo prevzeti, saj nimamo niti objektov niti kmetijskih površin za te dejavnosti. Tudi predsednik kočevskega občinskega izvršnega sveta Alojz Petek se je strinjal z našim mnenjem in je dejal, da občinski organi ne bodo dovolili spremembe namembnosti hlevov in drugih gospodarskih objektov VOC.

JOŽE PRIMC

TUDI LETOS SLOVESNOST OB LIPI SPRAVE

LJUBLJANA - Skupina slovenskih veteranov: partizanov, domobrancev, četnikov-plavogardistov in prisilnih vojakov pod zastavami sil osi, kulturnikov in drugih, se bo tudi letos 15. junija na ljubljanskih Žalah spomnila največje narodove nesreče, na poboj 10.000 slovenskih domobrancev in njihovih svojcev v junijskih dneh leta 1945, da bi se zlo ne ponovilo nikdar in da bi človek ohranil človečnost. Slovesnost bo ob Lipi sprave in Odrešenikovem znamenju. Tudi tokrat bo sveto mašo daroval metropolit slovenske katoliške cerkve in ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar.

GOTENICA SE ZAPIRA - Krajani Kočevske Reke so na razširjeni seji sveta krajevne skupnosti med prednostmi dolgoletne zaprtosti širšega območja Kočevske Reke navedli le neokrnjenost narave, med negativnimi posledicami pa njeno veliko zaraščenost (130 od skupno 180 km2 površin), majhno število prebivalcev (800, kar predstavlja 2 prebivalca na km2) ter veliko tujcev (30 odst.). Poudarili so, da je ureditev vprašanja Gotenice zanje življenjskega pomena ter da bodo zadeve poskušali rešiti po demokratični poti (Foto: M. L.-S.)

POSLOVNA PISARNA - V Novem mestu na Novem trgu 6, v drugem nadstropju novomeške občinske stavbe, so v ponedeljek odprli poslovno pisarno za poslance, svetnike in volilce 6. volilne enote. Ob otvoritvi so bili navzoči poslanci iz te enote ter župani in predstavniki vlad iz občin, ki jih je "pokrivala" ta volilna enota. Med gosti so bili tudi Tone Anderlič, Franc Ferlin in Jože Dular. Ob otvoritvi so poudarili, da bodo poleg te pisarne odprli v omenjeni volilni enoti vsaj še dve pisarni, saj tovrstni poslovni urad odpira možnosti za več stikov med volilci in poslanci. Na otvoritvi so se nastopili zoper vsakršno centralizacijo odločanja. (Foto: M. Luzar)

Opozorilni protest kmetovalcev

Protestni akciji slovenskih kmetov so se pridružili tudi ribniški

RIBNICA - Opozorilni akciji slovenskih kmetov, ki so jo minulo sredo dopoldan pripravile zadrage in podružnice Slovenske kmečke zveze širom po Sloveniji, so se pridružili tudi ribniški kmetje. S traktorji in opremljeni s transparenti so se zbrali pred stavbo občinske skupščine, vendar zaradi tega niso povzročili zastojev v prometu. Najvišje predstavnike ribniške občine so seznanili s težavnostjo svojega položaja in jim pojasnili vzroke svojega nezadovoljstva z vladno kmetijsko politiko.

V razgovoru s predsednikoma ribniške občinske skupščine in izvršnega sveta, Francem Miheličem in Jane-

• Ribniški kmetje pričakujejo takojšnja analiza učinkov sprejete prelevmanske zaščite in takojšnji popravek višine prelevmanske zaščite pri uvozu govedi (z upoštevanjem domače cene 177 tolarjev za kilogram žive teže) in prašičev (domača cena 168 tolarjev za kilogram). V svojih zahtevah, ki jih bodo posredovali tudi republiški vladi in ministrstvu za kmetijstvo, so navedli, da pričakujejo, da se bo odkupna cena mleka prilagodila stroškom priraje v treh mesecih, tako da bi bila junija 30 tolarjev za liter, od julija naprej pa naj bi se mesečno prilagajala stroškom priraje. Zahtevali so tudi, da se takoj opredelijo pogoji za odkup pšenice, oljnic in sladkorne pese letine 1993, določijo višina izvornih stimulacij in zagotovijo spodbude za razvoj slovenskega zadrugištva po programu Zadrugne zveze Slovenije.

zom Henigmanom, je direktor Mercatorja-Kmetijsko-gozdarske zadruge Ribnica, Mirko Pirc, poudaril težave, s katerimi se srečuje ribniška zadruga. Na povsem konkretno težavo so opozorili tudi kmetje. Menili so, da je nedopustno, da so cene pridelkov že leto in pol skoraj nespremenjene, medtem ko stroški nenehno naraščajo. Slednje so ocenili kot glavni razlog, da predvsem veliki kmetje trenutno propadajo. Poudarili so, da bi bilo potrebno doseči plačilni red. Spravili so se, kje se zadržuje denar. Občinski možje so poudarili, da na davkarju nimajo nobenega vpliva, da pa ta na občino meče slabo luto. Kot upravičene so potrdili vse zahteve kmetov pa tudi nekatere njihove pripombe na račun dela republiških in občinskih upravnih organov ter nezadovoljstvo kmetov zaradi neustreznega sistema štipendiranja. Strinjali so se z njihovo oceno, da bi se dalo marsikaj rešiti tudi na ravni občine in jim obljubili, da se bodo zavzeli za odpravo zakonske

omejitve prodaje kmetijskih proizvodov, saj so kmetje poudarili, da

• 200 TRAKTORJEV NA PROTESTNI AKCIJI - "Drnovšek, kje se uresničujejo predvolilne obljube?", "Polje, kdo bo tebe ljubil? - Kmet!", "Drnovšek, bil si naš up, zdaj si delavec in kmetov obup" so le nekatere parole, ki so jih trebanjski kmetje napisali na transparente, predno so jih v dolgi koloni med 9. in 11. uro med cestno bazo v Trebnjem in Pristavico na dan slovenskega protesta kmetov zaradi za kmete pogubne politike sedanje vlade, popeljali na protestni shod v gibanju. Organizatorji so povedali, da je bilo traktorjev prek 200, zato je bil promet ti dve uri zelo otežkočen. V bližini občine je prišlo celo do manjše prometne nezgode, ko je voznička juga hotela prehitovati kolono in trčila v hrošča, ki ga je traktorist spustil predse s ceste pri železniški postaji.

željeli delati in prodajati pošteno, in ne na črno.

M. LESKOVŠEK-SVETE

NA ZAHOD LE OZNAČENE ŽIVALI

Kot smo že napovedali, bo z junijem tudi pri nas uveden strožji nadzor nad izvoženimi živalmi, kar zahtevajo države Evropske skupnosti po grenki izkušnji z izbruhom slinavke in parkljevke. Zaradi nezadostne evidence namreč ni bilo mogoče ugotoviti, od kod je bila ta nevarna kužna bolezen prinesena, zato bosta po novem vpeljana karantena in oštevilčenje živali. Veterinarska stroka priporoča, da bi uvedli plastične usesne številke, možno pa je uporabiti še nekatere načine označevanja, ki so jih s pridom uporabljali v velikih družbenih farmah, zlasti pri rejih prašičev. Tam se je dobro obneslo tetoviranje. Z oznakami bo treba pohiteti, saj po 1. juniju ne bo smela čez mejo proti zahodu nobena neštevilčena žival.

Ledeno vino in jagodni izbor na 2. mestu

V krškem Agrokombinatu zadovoljni z ocenami vin

KRŠKO - Kar 32 slovenskih enologov je ocenjevalo 138 vzorcev najboljših vin lanskega letnika iz podavskega in posavskega vinorodnega rajona. Krški Agrokombinat je v ocenjevanje poslal dve tradicionalni vini - cviček in modro frankinjo ter tri vina posebnih kakovosti.

Obe rdeči vini sta dosegli srednje ocene med kakovostnimi vini te kategorije: cviček je dobil 16,4, modra frankinja pa 17,32 točke. Agrokombinat je letos prvič pridelal jagodni izbor sovinnja in zanj v Mariboru dobil oceno 19,29 točke. Mnogo bolje so jo v kategoriji jagodnih izborov odnesli z laškimi rizlingom, ki je bil z 19,46 točke drugi najbolje ocenjeni jagodni izbor teh dveh rajonov.

Prižadevanja strokovnjakov krške vinske kleti po pridelavi in šolanju predikatnih vin so bila letos prvič okronana z ledenim vinom sorte laški rizling. Na ocenjevanju je bilo to vino ocenjeno z 19,57 točke in je tako po kakovosti med sedmimi ocenjevanimi ledenimi vini le za malenkost zaostajalo za najboljšim ledenim vinom, ki je prišlo iz metliške vinske kleti.

Krščani so zadovoljni z rezultati ocenjevanja, še posebej pa z ocenami za ledeno vino in jagodni izbor laškega rizlinga, ki ponovno dokazujeta, da na tem področju ne manjka primernih leg, ugodnih klimatskih razmer ter tudi ne znanja in tehničnih možnosti za pripravo najboljših predikatnih vin. V krški kleti ravno ta teden polnijo steklenice z ledenim vinom. Tako kot večino ostalih predikatnih vin ga bodo poskušali čimbolj izkoristiti v reklamne namene.

B. D.-G.

ZANIMANJE NOVINARJEV ZA TEDEN CVIČKA - "Naj se o cvičku čimveč piše," menijo dolenski vinogradniki, ki so minuli četrtek v Zolnirjevi zidnici v Zavodah nad Kostanjevico sklicali tiskovno konferenco o 21. tednu cvička, ki se začne jutri. Za mizo se je usedlo kar 20 novinarjev Dolenske in Posavske in prisluhnilo načrtu, kako cviček spraviti v Slovenijo in svet. Ob pokušanju kralja cvička so si bili edini, da se iz tega vina ne gre norčevati. (Foto: J. Pavlin)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemarič

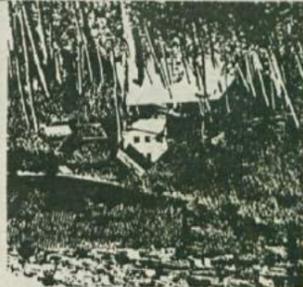
Prve pege so znak za začetek škropljenja

Priporočilo stroke

Ni mogoče natanko napovedati, kdaj je pričakovati napad peronospore, kajti to je odvisno od vremena, lahko pa rečemo, da za zdaj ni primernih razmer za razvoj peronospore, zato je kakršnakoli uporaba pripravkov proti tej bolezni ekološko škodljiva.

Vinogradnik, ki sedaj uporablja sistemske pripravke proti oidiji (plesni), naj zaradi tega pričakuje v bližnji prihodnosti neučinkovitost teh pripravkov. Zato je smotno, da v trenutnih razmerah, ko so ugodne razmere za razvoj oidija in ga je potrebno zatirati (zlasti če niste letos proti njemu še nič ukrepali), uporabljamo zveplene pripravke. Njihova prednost je v tem, da zatirajo tudi prašo. Predvsem to velja za žveplo v prahu.

Pri uporabi žvepla je potrebno da je enakomerno zaprašena celotna površina vinograda, torej trsi in tla. Ker ne sme biti grudic, je priporočljivo žveplo pred uporabo presejati na najbolj fino sito. Žveplo dobro deluje v toplem vremenu, ni pa bojazni, da bo povzročilo ožige, tudi če bi bile temperature nekaj nad 30° C. Tudi karantan dobro zatira oidij, vendar ga smemo uporabljati samo v količini od 7 do največ 10 dag na 100 l vode, sicer povzroča ožig.

Na osnovi ulova metuljev grozdnih sukačev lahko sklepamo, da jih ne bo potrebno zatirati v času cvetenja trte. Pasatega je zelo malo, zaradi daljšega obdobja naleta metuljev križastega sukača pa samo eno škropljenje ne bi zadostovalo in glede na nastavek in možno pričakovano škodo zatiranje ni upravičeno.

Tudi v primeru ploh praviloma ne more priti do okužbe s peronosporo, zato pripravim, da redno opazujete kritična mesta v vašem vinogradu. Šele po pojavu prvih oljnih peg in belih prevlek na spodnji strani lista je potrebno v roku petih dni po pojavu prve pege temeljito poškropiti zlasti spodnjo stran listov z dithanom ali antracolom. Ko bodo nastopili ugodni pogoji za razvoj peronospore, bomo na to opozorili in šele potem bo potrebno redno škropljenje. Ker pregosti poganki zadržujejo vlogo, ta pa omogoča nagel razvoj oidija, opozarjam tudi na čimprejšnje in zadostno redčenje pogankov.

Zaradi suše je potrebno košnjo oz. v manj bujnih vinogradih mulčenje opraviti čimprej, da preprečimo nepotrebno izgubo vode iz tal.

Če se bo suša nadaljevala, bodo nedostopna po tleh dodana gnojila, zato moramo biti pripravljene, da v primeru pomanjkanja dušika tega dodajamo s škropljenjem po listju. V ta namen je primerna 1-odst. raztopina ureje, še bolj pa je koristno, če škropimo z listnimi (foliarnimi) gnojili, ki vsebujejo mikroelemente.

Inž. JOŽE MALJEVIČ

ZATIRANJE LUBADARJA

ČRNOMELJ - Kot najtoplejša slovenska pokrajina se Bela krajina že vseskozi bolj otepa z lubadarjem kot ostali predeli v naši domovini. Zato so zatiranju tega gozdnega škodljivca posvečali več pozornosti in med drugim bolj kot drugje skrbeli za gozdni red. Strokovnjaki pravijo, da opazajo večjo nevarnost za izbruh lubadarja povsod, še posebej pa v nižinskih predelih Bele krajine, a stanje še ni kritično.

VABILO VINOGRADNIKOM

STRAŽA - Namesto v sredo, 26. maja, kot je bilo sprva predvideno, bo inž. Jože Maljevič iz Kmetijskega zavoda Ljubljana, enota Novo mesto, na kraju samem svetloval o vinogradniških ukrepih jutri, 26. maja, in to po naslednjem razporedu: ob 11.15 na Starem Ljubnu v vinogradu Franca Mervarja, ob 12.30 v Straški gori v vinogradu Nika Prišla ter ob 14.15 na Rigiču v vinogradu Antona Finka. Vabljeni!

Z NOVOMESKE TRZNICE

Kmetje iz Brd so tudi na novomeško trznico pripeljali prve košare češčen hrustavk. Ponujajo jih po 200 do 260 tolarjev. Precej dražje so jagode - po 400 do 500 tolarjev. Jajca so 15, slivovka 450, fižol 250, skuta 300, domači sir 600, orehi 800 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so banane 88, pomaranče 73, paradižnik 334, limone 99, zelje 139, jabolka 59 in solata 186 tolarjev. Deladini ima še cenejše banane. Kupiti jih je mogoče že za 80 tolarjev kilogram, češnje so 250, breskve 400, marelice 420, lubenice 220, paradižnik 300, kumare 130, fižol tetovace 160, ananas 220, čebula 150, stari krompir 140, jagode 490, hruške 125, mladi krompir 150, solata 120 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem rednem tedenskem sejmu so prodajalci ponujali 256 do tri mesece starih in 44 starejših prašičev. Prvih so prodali 135 po 280 do 300 tolarjev, drugih pa 20 po 170 do 180 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Koruza spet okopavina

Še nedolgo tega so poljedelci verjeli, da bodo koruzo lahko pridelovali brez motike in znoj. Nekaj let je res šlo odlično samo s herbicidi, zdaj pa ta enostranskost vse bolj kaže zobe. Koruza spet dokazuje, da spada med okopavine in da bo okopavanje še potrebno, saj ni mogoče z drugimi ukrepi nadomestiti njegovega blagodejnega učinka na vodno-zračni režim v tleh. Rahljanje ornic zračni, preprečuje izhlapevanje vode, zemljo segreje in, kar je prav tako pomembno, zavira rast konkurenčnih plevelnih rastlin, ki so koruzi, ki sprva zelo počasi raste, še posebej nevarne.

Dolgoletna uporaba istih herbicidov se grdo maščuje. Nekateri pleveli so postali odporni in koruzne njive so nenadoma pravo gojišče metlike, škira, lobode ali sirka. Niti večji odmerki herbicidov jim niso mogli več priti do živega, za nameček pa so se v tleh, na katerih so uporabljali veliko herbicidov, začeli pojavljati ostanki atrazina n alaklora, ki lahko ogrozijo tudi pitno vodo v tleh.

Vendar niti motika niti herbicid vsak zase nista dovolj uspešna in primerna, zato zdaj stroka priporoča kombinirano uporabo: okopavanje med vrstami, ki ga je mogoče opraviti s strojem, in uporabo herbicida v vrstah, kjer bi stroj poškodoval mlado rast in korenine. Za okopavanje koruze priporoča medvrstno frezo (po možnosti opremljeno z deponatorjem za dušik) ali grebalnik, ki naj ima srednje rezilo trikotno, bočni rezili pa kotni, tako da ne moreta porezati korenin. Pri prvem okopavanju, ki je priporočeno v času, ko ima koruzna rastlina do 4 liste, naj bo okopavanje globoko 8 do 10 cm, okopalni pas pa širok 50 cm; pri drugem okopavanju, ko imajo rastline do 8 listov, pa globoko 6 do 7 cm, široko pa 40 cm.

Sodobna tehnika omogoča, da oba agrotehnična ukrepa, okopavanje in škropljenje s herbicidi, združimo (agregatiramo) v enega. Zelo učinkovite tovrstne rešitve ponujajo tehniki iz podjetja K&P. Njihove naprave omogočajo več del hkrati, zaradi škropljenja le v vrstah v širini 25 cm pa se poraba herbicida zmanjša do 70 odst.

Inž. M. L.

Hujša od suše, kuge, parkljevke

"Drnovškova vlada je kmetijstvu naredila več škode od vseh teh naravnih katastrof," pravijo v Posavju - Namesto zapore cest tiskovna konferenca o težavah

KRŠKO - Posavski kmetje podpirajo zahteve, ki sta jih Slovenska kmečka zveza in Zadruga zveza Slovenije 10. maja naslovili na slovensko vlado, vendar se za protestne blokade cest niso odločili. Na svoje težave so raje opozorili s tiskovno konferenco, ki so jo pripravile podružnice Slovenske kmečke zveze ter zadrage z območja Brežic, Krškega in Sevnice.

"Taka oblika stavke je zdaj, ko vsakega kmeta boli, da mora sedeti v kleti, medtem ko ga zunaj čaka delo, brez pomena. Če bomo že protestirali, moramo biti učinkoviti - gremo zasipat vlado z vsemi neprodanimi pridelki!" je bil oster predstavnik sadjarjev Darko Jelčič iz Armovega sela. Po njegovih izračunih je Slovenija letos uvozila kar 26 kg jabolk na prebivalca in ob tem ni storila čisto nič, da bi zaščitila domače proizvajalce.

Po besedah Branka Vodopivca čebelarji niso proti uvozu medu, zahtevajo pa, da je na takem izdelku jasno napisano, od kod prihaja in kakšne kakovosti je, ne pa da se prodaja kot pristen slovenski med. Vinogradniki so v težavah predvsem zaradi neplačanega oddanega grozđa. Doslej so dobili plačano le desetino pridelka.

Podobne težave imajo mlekarji, saj so v istem času, ko so odkupne cene mleka porastle za 18 odst., dajatve poskočile kar za 70 odst. Kmetje ne zahtevajo povišanja cen v trgovini, ampak samo prerazporeditev dobička od prodaje. Zase zahtevajo vsaj toliko, da bodo pokrili proizvodne stroške. Močno so jih prizadela cenovna

nesorazmerja v kmetijstvu, zaradi katerih za 100 litrov mleka dobijo čedalje manj koruze ali umetnih gnojil.

KMEČKI PRAZNIK V MIRNI PEČI

MIRNA PEČ - Domače govedorejsko društvo bo v nedeljo, 30. maja, s pričetkom ob 13. uri na igrišču osnovne šole v Mirni Peči pridelilo kmečki praznik z zanimivimi kmečkimi igrami. Sodelovalce bodo ekipe kmečke mladine iz Škočjana, Šentjerneja, Novega mesta, Straže, Žužemberka, Kmetijske šole Grm, Mirne Peči in turističnega društva iz Straže. Igral bo ansambel Slavček. Vabljeni!

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Sadje v zdravi prehrani

Sadje je pomemben sestavni del polnovredne prehrane. Poleg vode, kislin, pektinov, sladkorjev in balastnih snovi vsebuje tudi nujno potrebne snovi, kot so vitamini in minerali. Ker sadje zori le v določenih mesecih v letu, je potrebno znanje o sodobnih načinih ohranjanja. Sadje naj bi bilo v vseh letnih časih vključeno v našo vsakdanjo prehrano, in to v dveh dnevni obrokih.

Seveda uživanje sadja ne sme obremenjevati našega telesa, saj je kar precej obolenj, pri katerih predpisana dieta izključuje sveže sadje. Pomen uživanja sadja je v našem dobrem počutju, odpornosti, pomaga pa tudi pri ohranjanju vitkosti. Nekateri vrste sadja imajo zaradi večje vsebnosti sladkorjev tudi večjo energetsko vrednost. Primer je lahko sladko grozdje, ki pripomore k zvišanju telesne teže. Vsaka vrsta sadja pa ima tudi specifične aromatične snovi in sadna barvila, ki dajo sadežu posebno mikavnost in ga, kot rečemo, uživamo z očmi.

Vse osnovne lastnosti sadežev so odvisne od podnebnih razmer,

stopnje zrelosti, načina vzgoje in pod. V večini sadja prevladuje jabolčna kislina, ki doseže v pečkatem in koščkastem sadju tudi do 90 odst. V agrumih in jagodici prevladuje predvsem citronska kislina, grozdni sok pa vsebuje vinsko kislino. Najboljše razmerje kisline in sladkorja je v jabolčnem soku. Tam, kjer naravne kisline primanjkuje, pa moramo zaradi okusa dodati limonin sok, citronska kislino ali sadje z veliko kisline, kot so rdeči in črni ribez, brusnice, maline, višnje itd. V sadju se sladkor nahaja v obliki glukoze - grozdnega sladkorja in fruktoze - sadnega sladkorja. V številnih sadežih pa se nahaja sahara, zanj se za industrijsko pridelavo uporabljata sladkorna pesa in sladkorni trs.

Količina celuloze in pektina, čemur rečemo balastne snovi, pa ima velik pomen v sodobni prehrani. Balastne snovi nimajo energetske vrednosti, imajo pa visoko nasitno vrednost in pomagajo pri uravnavanju črevesne peristaltike ter preprečujejo bolezn sodobnega sveta.

Partnerski mesti sodelujeta

Novomeška delegacija, ki jo je vodil Franci Koncilija, obiskala Langenhagen

NOVO MESTO - Franci Koncilija, novomeški župan, in Boris Dular, član novomeškega predsedstva in predstavnik Tovarne zdravil Krka Novo mesto, sta pred dnevi obiskala Langenhagen, s katerim je Novo mesto pred leti navezalo partnerske stike. Waltraud Krückberg, županja, in dr. Klaus Rosenzweig, direktor Langenhagna, sta ga v pogovorih seznanila novomeško delegacijo s parlamentarnim življenjem in gospodarskim dogajanjem v Langenhagnu. Pri tem so sogovorniki namenili pozornost tudi možnostim sodelovanja partnerskih mest. Pogovori so pokazali, da načeloma obstajajo možnosti tudi za gospodarsko sodelovanje. Možnosti se kažejo predvsem v turizmu, pri čemer ima tudi po mnenju gostiteljev Novo mesto obiskovalcem kaj ponuditi.

Bolj kot gospodarstveniki iz obeh mest sodelujejo športniki in kulturniki. V zvezi z omenjenima področjema so se pogovarjali o letošnjih aktivnostih. Jeseni bo prišla v novo mesto večja skupina zdomec iz Langenhagna in tedaj bo tudi srečanje očetov obeh mest. Marca 1994 bo velika praznina v Langenhagnu.

Novomeška delegacija, ki jo je vodil Franci Koncilija, se je sestala tudi s predstavniki združenja društva Krka Hannover, katerega pokrovitelj je Tovarna zdravil Krka Novo mesto. V organizaciji tega srečanja je odločilno sodeloval Rafko Klančar.

Zdomeci so se zanimali za možnosti vlaganja kapitala v Sloveniji. Pričakujejo, da bo slovenska vlada naredila več za boljše informiranje o možnostih investiranja. Na državnih predstavništvih v Nemčiji sicer dela prijazno osebje, vendar svoje naredi zmeda na področju nedorečenih predpisov.

PROTEST ZARADI ODPUŠČANJA Z DELA

NOVO MESTO - Novomeški območni odbor Slovenske nacionalne stranke odločno protestira zoper odločitev Slovenskih železnic, da izroči delovne knjižice svojim 12 delavcem, po narodnosti Slovencem. Odbor meni, da je v Sloveniji na železnici zaposlenih okrog 700 Neslovencev, ki imajo samočasne delovne vizume, in da je ob tem nedopustno, da so ostali brez dela omenjeni Slovenci. Odbor tudi navaja, da so se bili odpuščeni železničarji pripravljeno prekalificirati.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 29. maja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Dolenjka, Market, Ragovska
- od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7. do 19.30: trgovina Vita, Šmišel
- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- Senjterje: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Samopostrežba
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Prodajalna Vrelec
- Žužemberk: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- Straža: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba Market

V nedeljo, 30. maja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Dolenjka, Samopostrežba, Glavni trg
- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7. do 19.30: trgovina Vita, Šmišel
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru

Nova cesta in zastarane želje

V Koroški vasi prerezali trak na novi cesti - Telefon in vodovod

KOROŠKA VAS - V soboto so predali namenu asfaltirano cesto v Koroški vasi, in sicer gre za dobrih 700 metrov dolg odsek od glavne ceste do Nove gore nekako do spomenika Majde šilc. Kot je ob otvoritvi povedal Jože Gazvoda, predsednik sveta krajevnih skupnosti Podgrad, je bil asfalt več kot potreben, saj je na strmi cesti doslej voda odnašala material in s tem nalagala delo in težave domačinom. V tem delu Koroške vasi, do koder vodi omenjena cesta, je malo stalnih prebivalcev, saj sta tu samo dve gospodinjstvi. Zaradi tega je največ denarja za cesto dala matična KS Podgrad.

Ker so cesto uredili, bodo v podgrajski krajevni skupnosti imeli nekaj več časa za drugo delo. Radi bi čimprej uredili obzidje na pokopališču v Cerovcu, za tem bo prišlo na vrsto urejanje igrišča pri šoli v Podgradu. V krajevni skupnosti nestrno čakajo, da bodo dobili zdavnaj objubljeni dodatne telefonske številke, za katere so že pred leti zgradili krajevno omrežje. Kot je še rekel predsednik Jože Gazvoda, imajo za zdaj žal samo v dolgoročnem planu napeljavno vodovoda v krajevno skupnost.

CESTA V KOROŠKI VASI - Na novi cesti v Koroški vasi se je ob sobotni otvoritvi zbralo kar nekaj domačinov. Skupaj z gosti, med katerimi je bil predstavnik novomeške vlade Jože Derganc, so se zapletli v prijeten pomenek ob bogato obloženi mizi. Predtem so prerezali trak na novi cesti, in sicer so to opravilo zaupali Andreji in Mateji Turk, mladima domačinkama. (Foto: L. M.)

Še enkrat izigrana Dolenjska?

Varstveno delovni center naj bi odprli oktobra, vendar ob pičlih proračunskih sredstvih o tem roku ne upajo več govoriti - Mladostniki po domovih po Sloveniji

NOVO MESTO - Varstveno-delovni center, ki ga gradijo blizu Doma starejših Novo mesto, bo najbrž sprejel varovance pozneje, kot so načrtovali. Če bo na voljo dovolj sredstev, zamude ne bo, vendar z denarjem kaže slabo.

V Domu starejših Novo mesto, v okviru katerega bo posloval omenjeni center in ki so mu zaupali vodenje investicije, so opazili, da je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve nenadoma pripravljeno nakazati za gradnjo novomeškega Varstveno delovnega centra manj denarja, kot je objubiljo sprva. Lojzka Potrč, direktorica Doma starejših Novo mesto, pravi o tem naslednje: "V Novem mestu smo po težkih mukah le začeli graditi tako zelo potreben objekt, kot je Varstveno-delovni center za prizadete mladostnike. Tak center smo zelo pogrešali, vendar smo se Dolenjci vedno morali podrediti in dati prednost drugim v Sloveniji. Leta 1991 smo uspeli v občini zbrati toliko sredstev, da smo center lahko pričeli graditi. Naš program je podprlo tudi takratno ministrstvo. Lani smo dobili iz proračuna 11,7 milijona tolarjev in hkrati so nam zagotovili, da bomo preostali denar za naložbo dobili v letu 1993. Tako smo načrtovali odprtje doma letos v oktobru. Toda ob predlogu proračuna smo ugotovili, da so nam namenili le del sredstev. Po prizadevanjih poslanke Čadoničeve so nam obljubili, da bomo dobili sredstva za dokončanje del do četrte faze. Nekako smo se sprizgnili s tem, da bomo preostali del pokrili s kreditom izvajalca. Toda po vsem tem smo ugotovili, da je v t.i. socialne naložbe v Sloveniji vključena še ena novogradnja v Hrastniku in da tej proračun namenja dvakrat več kot naši gradnji, ki že poteka."

S temi pripombami je dom starejših seznanil tudi ministrico Jožico Puhar in jo je tudi zaprosil, naj proračun

Uršna sela imajo sedaj vodovod

Namenu predali še zadnji objekt, 200-kubični vodohram - Dovolj vode za Laze in zgornji del Uršnih sel - Domačini so se zahvalili vsem, ki so pomagali pri gradnji

URŠNA SELA - Vodovod je velik projekt, ki je naš kraj uvrstil med srednje razvite in je naš družbeni standard praktično dvignil na raven normalnih bivalnih okolij. Tako je v petek popoldne dejal Matija Zamida, eden od govornikov ob slavnostni otvoritvi novega vodohrama na Uršnih selih.

Vodovod, katerega pomen je poudaril predsednik sveta KS Uršna sela, je tu nastajal daljše obdobje. Zanj so leta 1979 domačini s pomočjo

POKLON VODI - Z otvoritvijo vodohrama na Uršnih selih so obeležili 90-letnico novomeškega vodovoda in praznik KS Uršna sela. Dogodku so prisostvovali poleg Adolfa Zupana, direktorja Komunale, tudi nekateri drugi predstavniki tega podjetja, delegacija občinskega izvršnega sveta, številni domačini in drugi. Vodohram je simbolično predal namenu Boštjan Kovačič, predsednik novomeškega izvršnega sveta. Na slovesnosti v petek so mladi domačini pod vodstvom Klementine Fon in Alenke Novak ter pevci z Ruperčvrha pripravili kulturni program. (Foto: M. Luzar)

SODELOVANJE ŠOL

NOVO MESTO - Delavci tukajšnje osnovne šole Bršljin so bili nedavno na ekskurziji pri Slovencih v Porabju. V Zgornjem Seniku so si ogledali osnovno šolo in se seznanili z vzgojo in izobraževanjem na Madžarskem, predvsem v Porabju. Delavci bršljinške šole bodo 11. junija sami gostitelji. Obiskali jih bodo učitelji dvojčične šole iz Celovca. Prisostvovali bodo pouku in se seznanili z vzgojno-izobraževalnim procesom v Sloveniji.

PROTI KAJENJU

NOVO MESTO - Tovarna zdravil Krka Novo mesto bo mogoče dopolnila proizvodni program s pripomočki za odvajanje kajena, na primer s posebnimi zvečilnimi gumiji ipd. V zvezi s tem so med delavci Krke izvedli anketo in trenutno statistično obdelujejo tako zbrana mnenja.

občine in Novograda, takratnega upravitelja javnega vodovoda, začeli pripravljati projekte. Ker tukajšnje območje nima primernih izvirov, so Uršna sela priključili na vodovodni sistem Dolenjske Toplice. Tako so v letih 1980 do 1992 zgradili razvejen sistem, ki obsega več kot 5 km primarnega in prek 4 km sekundarnega vodovodnega omrežja, več kot 200 vodovodnih priključkov v skupni dolžini 3,7 km ter tri vodohrame. Leta 1992 je Komunala začela graditi še zadnjega od načrtovanih vodovodnih objektov, tj. vodohram, ki so ga simbolično predali namenu v petek. Ta 200-kubični vodohram, ki ga je zgradil črnomaljski Begrad, bo zagotovil dovolj vode za Laze in Zgornji del Uršnih sel.

Z omenjenim rezervoarjem na Uršnih selih so dokončali vodovodni sistem, ki je vreden 146 milijonov tolarjev in ki so ga skupaj plačali republika, novomeška občina, Komunala Novo mesto, krajevna skupnost Uršna sela in domačini; slednji so izkopali jarke za cevovod.

Petkovo slovesnost na Uršnih selih je vodstvo krajevne skupnosti izkoristilo kot priložnost za zahvalo vsem, ki so prispevali k napredku tega območja in tako pripomogli do vodovoda. Matija Zamida, predsednik sveta, je pri tem posebej poudaril veliko vlogo Komunale Novo mesto ter prispevek predsednika novomeškega izvršnega sveta Boštjana Kovačiča in Jožeta Derganca. Po zahvalnih nagovorih in ogledu vodohrama so za vse udeležence slovesnosti pripravili v gasilskem domu priložnostno pogostitev, kjer so za vzdušje poskrbeli tudi pevci in harmonikar.

L. M.

Osnovnošolci raziskujejo naravo

Voda in vreme

NOVO MESTO - V osnovni šoli Bršljin so 2. in 4. razredi, kar je skupno 8 oddelkov, pred nedavnim opravili raziskovalno nalogo v okviru ekološke naloge. Učenci so v okviru naloge jemali vzorce vode Bršljinkega potoka in jih analizirali ter zbrali še nekaj podatkov na terenu. Da bi temeljiteje obdelali temo o ekologiji, so sodelovali z ribiči in novomeškim Zavodom za socialno medicino in higieno. Različne podatke so zbirali in obdelovali približno mesec dni, potem so izdali še brošuro o ekologiji.

Na bršljinški šoli kot marsikje drugje namenjajo projektivnemu delu učencev precej pozornosti. Tako so se pred časom lotili tudi obsežnega področja vremenoslovja. Učenci so opravili več opazovanj in meritv, pri čemer jim je posebej prizadevno pomagal Milan Obradinovič iz novomeške meteorološke postaje.

Složno do domske kapelice

Zbiralna akcija za gradnjo šakralnega objekta v Domu starejših Novo mesto

NOVO MESTO - Na dvorišču doma starejših v Novem mestu bodo zgradili kapelico in trenutno poteka akcija, v kateri naj bi zbrali denar, ki ga bi moralo biti po predračunu 180.000 mark. V akcijo želijo vključiti čimveč ustanov in posameznikov, saj je od vsega začetka jasno, da dom sam ne bo mogel zbrati tolikšne vsote. Dom starejših Novo mesto organizira zbiralno akcijo skupaj s šmihelskim župniščem in za denarno pomoč so organizatorji zaprosili novomeške krajevne skupnosti, Krško in Trebnje ter dekanije Novo mesto, Trebnje in Leskovec. Na tihem upajo tudi na prostovoljne prispevke posameznikov in društev.

Akcija je naletela na ugoden odziv. Denar po svojih močeh prispevajo stanovalci Doma starejših Novo mesto ter različne novomeške ustanove in posamezniki. Denar za omenjeni šakralni objekt je prispel celo iz sloven-

skega izseljenskega društva iz Toronta, ki ga vodi gospa Seljakova, rojčakinja iz Šmihela pri Novem mestu, prinesli so ga tudi prijateljskega nemškega mesta Langenhagna.

S postavitvijo kapelice bodo zelo ustregli vsaj 90 odstotkom stanovalcev Doma starejših občanov Novo mesto; v domu trenutno biva 316 oskrbovancev. Več kot polovica od teh jih zaradi oslabelosti ali bolezni ne more obiskovati maše v cerkvi v Šmihelu.

L. M.

● Kapelico bi radi začeli graditi letos. Kot rečeno, poteka v zvezi z gradnjo akcija zbiranja sredstev. Tisti, ki bi želeli darovati za gradnjo kapelice v Domu starejših Novo mesto, lahko nakažejo denarna žiro račun Doma starejših Novo mesto št. 52100-603-30736 "za gradnjo kapelice".

Ena gospa je rekla, da imajo novomeški pešci zelo dober spomin. Še zdaj točno vedo, kje so na cestah ranje prehodni, čeprav so "zebre" že zdavnaj popolnoma zbledle, novih črt pa ni, ker uboga občina cestarjem ne da denarja za barvo.

Z namakanjem tudi do petih košenj

Ponudba Tabakuma

NOVO MESTO - Lani je huda poletna suša pri travinju pobrala tudi do 40 odst. pridelka. Kot kaže sedaj, se lahko taka suša ponovi tudi letos. V novomeški firmi Tabakum, ki se je specializirala za prodajo kmetijske mehanizacije od kosilnic do traktorjev, so se povezali s proizvajalci sistemov za namakanje kmetijskih površin, in to tako domačih kot tujih, zlasti izraelskih, ki imajo na tem področju največ izkušenj in uspehov.

Tako je moč naročiti namakalne sisteme za travinje, poljščine, vrtinarstvo in sadjarstvo. Pred naročilom si po načrtu ali na kraju samem ogledajo parcelo, ki jo namerava lastnik namakati, njeno lego in oddaljenost od vode, da se potem odločijo za najbolj primeren sistem. Izkušnje v sosednji Avstriji kažejo, da so v lanski suši na parcelah, ki so jih namakali, imeli po štiri košenje, na intenzivnih kmetijah pa celo pet.

Ker gre za večje investicije, so poskrbeli za kreditiranje prek Ljubljanske banke in tudi SKB, skušajo pa doseči, da bi tudi na občinskih ravneh pri nabavi namakalnih sistemov pomagali s kakšnimi ugodnostmi. Za nakup namakalnih sistemov se zlasti zanimajo napredni kmetje iz ravninskega obkoljskega dela Bele krajine.

A. B.

VOLITVE - Volitve so resna stvar. V Semicu pa še posebej. Tam namreč na oglasni deski v veži stavbe, v kateri ima prostore semiška krajevna skupnost, še sedaj visijo izdili volitev za predsednika in člane sveta krajevnih skupnosti, ki so bile decembra lani. Da se ne pozabi. Naj se ve, koga ljudstvo ljubi!

OBČINA - Kaj lahko se zgodi, da bodo v Semicu kmalu še eno volitve. Semicani namreč hočejo imeti svojo občino in treba bo izvoliti semiški parlament, župana in druge velmože. Še danes ni pozabljeno, kako so jim občino pred desetletji zapravili in jo priključili črnomaljski. Čeprav je bilo zadnje glasovanje o tem tajno, še danes dobro vejo, kdo je bil Judež. Da se ne bi še kdaj ponovilo!

ŽUPANA - Prejšnji teden sta se v Adlešičih "srečala" dva ljubljanska župana. Sedanja, Jože Strgar, po rodu iz krške občine, je obiskal grob nekdanjega ljubljanskega župana dr. Jure Adlešiča v Adlešičih. Strgar se je prišel pokloniti spomenu velikega Belokranjca, ki je veliko naredil za Ljubljano. Skoda, da dr. Adlešič Strgarju ne more izdati recepta, kako se je lahko tako dolgo obdržal kot ljubljanski župan in bil pri tem še priljubljen. Časi se spreminjajo in župani z njimi.

Sprehod po Metliki

KAŽE, DA IMAJO METLIČANI zelo radi rožice, predvsem tuje. Na to kaže dejstvo, da je veliko cvetic po javnih gredah in parkih enostavno ukradenih. Kdo počenja lumparije, bo težko ugotoviti.

METLIKA POSTAJA VELEMESTO, na kar kažejo nekateri napisi, ki se pojavljajo na pročeljih stavb in drugod. Srečko Kočvar, lastnik disko kluba Ghetto, si je privoščil napis Discotega. Pa ne samo to. Na teniškem igrišču blizu Beti visi njegov transparent, na katerem piše: Kotschewar. Res bi bili radi Evropa, toda zato ni treba počiti svojih priimkov in imen.

ZLOBNEŽ JE PREDLAGAL, naj bi kemijska stranišča na Vinski vigradi odprl sam gospod župan. Le-ta se je izvil s predlogom, naj stranišče prvi uporabi predsednik Društva belokranjskih vinogradnikov. Predlog ni bil sprejet, kajti obstajal je sum, da bi bila v tem primeru stranišča onesnažena - odzunaj.

METLIŠKA VINSKA KLET se je izkazala s krajšo avtorske pravice. Na plakate in transparente je dala napisati geslo Metliška črna kraljica je vina. Vsi vedo, da gre za verz znane Henčkovke pesmi. V metliški Vinski kleti se jim ni zdelo potrebno vprašati avtorja besedila, če lahko besede uporabijo v svoje namene.

Trebanjske iveri

VOLITVE - Na nedeljskem občnem zboru trebanjske podružnice SLS so nekoliko po domače opravili volitve predsednika podružnice Slovenske kmečke zveze. Kandidat Božo Kravcar je sam skromno predlagal, da bi bilo bolj demokratično, če bi kandidirala vsaj dva kandidata, in mebnil, da bi bil to kar predsedujoči zboru Marjan Jevnikar, mlad in napreden kmet iz Dola. Čeprav s tem Kravcar ni odstopil od svoje kandidature, pokazal dobršno mero poslušaja za demokratično vsebino volitev. A o njegovem predlogu sploh niso razpravljali in so ga prepričali, da je to pač funkcija za začasno obdobje, morebiti enega leta, in bo že nekako potrpel. Soglasno, z dvigom rok, so Kravcarja izvolili za predsednika SKZ, čeprav bi vsaj pred volitvami moral priti do besede član verifikacijske komisije Alfonz Jaki. Za razpravo si jo je vzel, ne pa tudi za poročilo o (ne)sklepnosti zbora. Po zboru je Jaki sicer povedal, da so bili sklepnici in da v prihodnje raje ne bo bral kratice SLS, saj so vsi slišali, da se mu je zareklo in je govoril kot član nadzornega odbora o SDS, to pa je čisto druga stranka.

CESTA - Janez Livk s Homa nad Šenturptom je bil prisenečen, ko je zvedel, da je postal predsednik gradbenega odbora za cesto Kamrnje - Ukenberg, saj ga nihče o tem ni nič vprašal. Še bolj neprijetno ga je presetilo, ko je ugotovil, da so mu to funkcijo žrripopali tisti, ki so bili najbolj zainteresirani, da bi mu zaprli usta. Ko ga je namreč 14. maja poklicala boleha 63-letna sestra Marija, da nek strojnik s kombinirko koplje brez vsakršnega dovoljenja v njenem opuščnem vinogradu. Strojnik ni hotel poslušati ne sestre niti Janeza in nastala je velika rana na zemlji in v srcih.

• Pravitve, da je umreti težko. Rad verjamem. Toda nazadnje se to kljub temu vsakomur posreči. (D'Argenson)

• Zakonski stan je procesija, na čelu katere je vedno križ. (Avstrijski pregovor)

IZ NAŠIH OBČIN

BELOKRANJSKI ZBORI NA REVJI

ČRNOMELJ - V soboto, 29. maja, se bosta revije pevskih zborov Dolenjske in Bele krajine v Grosupljem udeležila moški pevski zbor župnije Črnomelj in dekliški pevski zbor Ivan Navratil iz Metlike. Na reviji otroških pevskih zborov 1. junija v Šentvidu pri Stični pabodo nastopili: otroška zborja iz črnomaljske osnovne šole Mirana Jarca in metliške osnovne šole ter mladinski pevski zbor OS Vinica.

ASFALT OD SODEVCEV DO RADENCEV

RADENCI - Že dalj časa si v črnomaljski občini prizadevajo za posodobitev cestnega odseka od Sodevcev do Radencev in vse kaže, da bo ta cesta ob Kolpi v kratkem asfaltirana; taka vsaj so zagotovila pristojnih republiških organov. Gre za nekaj manj kot 4 km ceste. Črnomaljska občina se je obvezala, da bo iz občinskega proračuna zagotovila 7 milijonov tolarjev za asfaltiranje 1.340 m, in to svojo obvezno že izvršila: asfalt skozi vasi je že položen. Ostalo pa bo šlo iz republiškega proračuna za ceste ob zeleni meji; dela bodo veljala okoli 14 milijonov tolarjev.

BIZNIS JE BIZNIS

METLIKA - Ljubitelji stelnikov opazajo, da je v zadnjih letih vse več posejanih brez, in to okoli meter od tal. Lastnika stelnika je to tako razburilo, da je postavil zasedo in pri nečednem delu ujel naseljenca iz Borhe pri Rosabnicah. Na dan je prišla zgodba o odkupu brezovega lista, s katerim si preprotno denarce služijo temnopolti in črnogledi prebivalci občine. Seveda je najlažje ubogo brezo posekati in ji listje osmukati s tal. Pri odkupu te pa tako in tako nihče ne vpraša, kje in kako si dobil listje breze, cvetje lipe ali kakšno drugo zdravilno zelišče. Biznis je biznis, stelnikov pa, če bo šlo tako naprej, kmalu ne bo več.

ZASLUŽNI

METLIKA - Metliška občina stoji in pade z Beti. In Beti gre kar dobro. Vprašanje je, kdo ima za to največ zaslug. Včasih, ko je bil na oblasti delavski razred, se je vedelo - Partija kot njegova avantgarda in potem po vrsti navzdol vse družbenopolitične organizacije, od SZDL do mladine in sindikata, in posamezniki, od župana, izvršnika do sekretarjev in številnih aktivistov, ki so vsi "ustvarjali ustrezne pogoje in vlagali napore". Sedanja predsednik metliškega izvršnega sveta Jože Matekovič, ki se zna pošaliti tudi na svoj račun, pravi, da gre za to, da Beti dobro stoji, zasluža tudi vodstvu metliške občine. On in župan Branko Matkovič sta bila namreč svoj čas v službi v Beti in sta - pravočasno odšla na občino.

JOŽE STRGAR NA GROBU DR. JURE ADLEŠIČA

ADLEŠIČI - V četrtek, 20. maja, sta se ljubljanski župan Jože Strgar in predsednik izvršnega sveta Marjan Vidmar na grobu dr. Jure Adlešiča v Adlešičih poklonila spomenu tega ljubljanskega župana v letih 1935 - 1942. Na kratki spominski slovesnosti ob grobu, ki jo je opravil adlešički župnik, sta bila tudi črnomaljski župan Martin Janžekovič in predsednik izvršnega sveta Tone Horvat. Dr. Jure Adlešič se je rodil 1884 in bil po končanih študijah na Dunaju odvetnik v Ljubljani, politično pa se je udeleževal v Slovenski ljudski stranki. 1935 je postal ljubljanski župan, leta 1942 pa je tudi zaradi grožnje s smrtjo odstopil in odšel v Ameriko, kjer se je preživljal kot delavec na kmetiji svojega sorodnika. Sredi šestdesetih let se je vrnil domov in do smrti leta 1968 pozabljjen živel pri nečaku v Adlešičih.

Sredstva za demografsko ogrožena območja

Vloge do 10. junija

ČRNOMELJ - V Uradnem listu je bil objavljen natečaj za doselitev sredstev za spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij v Sloveniji za letošnje leto. Rok za vložitev zahtevkov je 13. junij, popolne vloge pa je treba oddati pri upravnem organu za gospodarstvo črnomaljske občine do 10. junija. Občinski upravni organ mora namreč pripraviti predlog izbora in za gospodarsko infrastrukturo določiti tudi prioritete. Zahtevke lahko vložijo: občina za gospodarsko infrastrukturo, se pravi ceste, vodovode itd. občinskega pomena; kmetije, ki jim je kmetijstvo glavna dejavnost; občani, ki bi radi razvijali dopolnilno dejavnost; investitorji na področju malega gospodarstva, kot so obrtniki in podjetniki. Sredstva je moč dobiti za razvoj proizvodnje in storitev v gospodarstvu ne glede na sektor lastništva. Za gospodarsko infrastrukturo je moč dobiti nepovratna sredstva, za ostalo pa kredite do višini polovice predračunske vsote. Dodatne informacije lahko zainteresirani dobijo na občinskem oddelku za družbeni razvoj, za področje kmetijstva pa tudi pri kmetijski svetovalni službi.

• Volitve so zločin, ki vodi v vojno. (Sampan)

• Bojim se slovenizacije Slovenije. (Petan)

S kmetstvom že ne bodo pometali

Odločni toni na nedeljskem občnem zboru podružnice SLS v Trebnjem

TREBNJE - Podružnica Slovenske ljudske stranke v Trebnjem spada med najbolj množične in uspešne v Sloveniji. To so pokazale tudi zadnje volitve, ko je navkljub predvolilni aktivnosti in propagandi krščanskih demokratov za svojega kandidata Lojzeta Peterleta, le-ta dobil v isti volilni enoti le nekaj deset več glasov kot kandidat SLS inž. Alojz Metelko, oba pa sta bila nespretno izvoljena kot poslanca v državni zbor, kar je nedvomno lep uspeh.

To se je zdelo pomembno poudariti predsedniku podružnice SLS Tonetu Strahu na nedeljskem občnem zboru stranke v Trebnjem. Povečanje števila članstva ostaja še naprej med najpomembnejšimi nalogami, to pa naj bi dosegli z novimi oblikami organiziranja. Lani so ustanovili žensko zvezo, ki jo vodi Marjeta Uhan, letos pa naj bi ustanovili še gospodarsko zvezo in zvezo za podeželsko mladino. Ali bo to Trebnjem uspelo, letos pa naj bi ustanovili še gospodarsko zvezo in zvezo za podeželsko mladino. Ali bo to Trebnjem uspelo, letos pa naj bi ustanovili še gospodarsko zvezo in zvezo za podeželsko mladino. Ali bo to Trebnjem uspelo, letos pa naj bi ustanovili še gospodarsko zvezo in zvezo za podeželsko mladino.

Veliko težko prodreti v državnem zboru. Po Metelkovih besedah je zakon o gozdovih slab in tako dragega zakona, predvsem za kmetov žep, nima nobena druga država. Za novo javno gozdarsko službo naj bi plačevali okrog 900 strokovnjakov, iz republiškega proračuna pa je izpadlo reševanje pogonskih gorov. Zakon o zdravstvenem varstvu živali je že dolgo v pripravi, a sploh ne pride na dnevni red. V pripravi je tudi nov zakon o lovstvu. Na Solnograškem so po-

doben zakon sprejemali dve leti, kot so zvedeli v stikih s kolegi iz Salzburga, pri nas pa gre, ko se to zazdi vladajoči koaliciji, vse kot po tekočem traku. Nenaaklonjenost LDS do kmetijstva je po Metelkovih besedah nek njen poslanec pokazal, ko je izjavil,

• Na nedeljskem občnem zboru podružnice SLS v Trebnjem so za predsednika podružnice SKZ izvolili kmeta Boža Kravcarja iz Praproče. Sklenili so, da podpro izgradnjo doma starejših občanov v Trebnjem. Poslanec Alojz Metelko je povedal, da bo njegova poslanska pisarna v Trebnjem v 1. nadstropju občine morda nared že 1. junija. Povedal je, da je kot poslanec zahteval, naj pustijo pri miru Dulčevu ekipo v Tomu, ki bi ga radi nekateri okradli in odpejali v Novo mesto. Za obnovo kapelice Petra Pavla Glavarja v Lanšprčku je Metelku uspelo izvrzati 2 milijona tolarjev.

da bi naj katastrski dohodek povečali kar za sedemkrat. Kmet Janez Majde z Luže je povzdignil glas, ko je dejal, da bodo kmetje vsak čas propadli, če se bo nadaljevala taka politika, zato je doživel podporo, ko je izrazil pripravljenost za še bolj odločne akcije. Franci Pust s Hudej je bil tudi oster, ko je dejal, da predvsem v vrhovih krajevo.

Božo Kravcar

12 milijonov za boljše zdravje

Črnomaljski zdravstveni dom dobil tri sodobne medicinske aparate - Računalniška mreža - Tudi po telefonu bo zdravnik lažje dobiti - Z novimi UKV postajami

ČRNOMELJ - S 85 zaposlenimi, od katerih je 12 zdravnikov in 7 zobozdravnikov, črnomaljski zdravstveni dom s kadrovskega stališča ustrezno opravlja svojo dejavnost v tej belokranjski občini. Kar 7 zdravnikov je specialistov, eden pa bo specializacijo končal letos. Še najbolj "na tankem" so pri zobozdravstveni službi, kajti en zobozdravnik se je odločil za privatno prakso in sedaj ne vedo, če jim bo Zavod za zdravstveno zavarovanje odobril zaposliti novega. Vsekakor pa imajo tri medicinske sestre premalo.

Dolga leta so v Črnomlju čutili pomanjkanje sodobne medicinske opreme, za nabavo katere prej nikoli ni bilo denarja. "Oprema, kolikor smo je imeli, je bila iztrošena, denarja pa ni bilo ne za njeno obnovo ne za nabavo nove, sodobnejše," pravi dolgoletni direktor črnomaljskega

zdravstvenega doma Tone Marentič. Z ustanovitvijo Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije pa so se stvari izboljšale. Lani so tako lahko kupili sodoben aparat za sterilizacijo v vrednosti 34.000 mark. Te dni pričakujejo naročeni ultrazvočni aparat za ginekološki dispanzer, ki ga

bodo lahko uporabljali tudi pri delu v splošnih ambulantah. Pred kratkim so dobili aparat za določanje in analizo krvne slike, dispanzer za medicino dela pa je dobil ergometer; gre za več aparatov, ki jih potrebujejo v tem dispanzerju za ugotavljanje sposobnosti za opravljanje dela. Ti letošnji trije aparati so stali 12 milijonov tolarjev; del denarja so imeli sami, del pa so si ga sposodili od Zavoda za zdravstveno zavarovanje in ga bodo vrnili do konca leta.

"Za naš zdravstveni dom je nabava teh aparatov velika in pomembna stvar," pravi Marentič. "Seveda so ti aparati v največjo korist pacientov, pregledi so sedaj hitrejši in bolj natančni in ljudem ne bo treba več tako pogosto na preglede v večje kraje." Poleg tega so za reševalna vozila nabavili nove UKV postaje, zdravstveni dom pa je v okviru kompenzacijske posla s semiško Iskro dobil tudi preprotno novo telefonsko centralo, ki je vredna kakih 700.000 tolarjev. Sedaj uvajajo računalniško mrežo, za kar so od Zavoda dobili 1,8 milijona tolarjev, kar pa je le tretjina potrebnega denarja za nabavo opreme, instalacijo programov in usposobitev ljudi za delo, ostalo so morali zagotoviti sami.

PROGRAM 30. JURJEVANJA

ČRNOMELJ - Prireditve v okviru jubilejnega, 30. jurjevanja se bodo začele v sredo, 9. junija, ob pol osmih zvečer s promenalnim koncertom črnomaljske godbe na pihala pred kulturnim domom, pol ure zatem pa bodo v domu odprli razstavo "Krajinjski park Lahinja". V četrtek, 10. junija, ob 8. uri zvečer bo dr. Marija Makarovič v Špeličevi hiši govorila o belokranjskih narodnih nošah, v petek zvečer bo v galeriji Miniart otvoritev belokranjskega lik-

ovnega bienala. V soboto, 12. junija, bo dopoldne kolesarska dirka po črnomaljskih ulicah, zvečer pa bo v jurjevanjski dragi kresovanje z belokranjskimi folklornimi skupinami, kresnicami in kresniki. V nedeljo, 13. junija, bo ob 10. uri na trgu v Črnomlju obred zelene Jurja, opoldne bodo otroške folklorne skupine v jurjevanjski dragi prikazale pastirske igre, ob enih popoldne bo semiška folklorna skupina izvajala Belokranjsko obred, popoldne pa bodo v okviru prazničnih dni slovenske folklorne v jurjevanjski dragi nastopile izbrane slovenske folklorne skupine.

Beti skoraj pol proda na tuje

Za letos v največji metliški firmi načrtujejo rast proizvodnje in dobiček - Izvoz bodo še povečali, izvažajo pa vsi programi - Nekontroliran uvoz tekstila

METLIKA - Največja firma v metliški občini, Beti, daje danes kruh 1.630 ljudem. Razen v Metliki ima obrate, nekdanje tozde, še v Črnomlju, Mirni Peči, Dobovi in v Žakanju v sosednji Hrvaški. Seveda je gospodarsko stanje v metliški občini v veliki meri odvisno prav od uspešnosti poslovanja Beti. Lansko leto je Beti kljub težavam zaključila pozitivno.

Po besedah direktorja Miroslava Štimca so glavni cilji Beti za letos: povečati proizvodnjo za 1,5 do 2 odst., ustvariti 2- do 3-odst. realen dobiček ter še naprej izpolnjevati podjetniško kolektivno pogodbo. Ti, tako na kratko prikazani cilji bodo od vodstva Beti zahtevali ne samo velike napore, znanje in delavnost, ampak tudi polet in pogum.

Še leta 1990 je Beti na jugoslovanskem trgu zunaj Slovenije prodala le za malo manj kot polovico celotne vrednosti svoje proizvodnje. V prvih štirih mesecih tega leta od skupne prodaje odpadne na Hrvaško 3 odst., v ostale dele nekdanje Jugoslavije pa niso prodali nič. V Sloveniji so v tem času prodali 53 odst. vsega bla-

ga in izdelkov, ki so jih proizvedli, 44 odst. so izvozili na tuje trge, 3 odst. pa, kot rečeno, so prodali na Hrvaškem. "To razmerje bomo verjetno do konca leta še popravili v korist izvoza," pravi Štimac. Izvažajo pa Beti, razen tistih 3 odst. na Hrvaško, zgolj na zahodnoevropske trge, pa naj gre za izvoz storitev, včasih tako zasramovani "črnski lohn posel", ali za izvoz izdelkov.

Betina proizvodnja teče v štirih programih: preja, trikotnačne tkanine, kopalke in perilo ter oblačila. Izvažajo vsi programi. Od celotne proizvodnje (vrednostno) je program preja v prvih štirih mesecih tega leta izvozil

66 odst., 29 odst. so prodali v Sloveniji, ostalo na Hrvaškem; program tkanine: 7 odst. izvoza, 87 Slovenija, ostalo Hrvaška; kopalke in perilo: 65 odst. izvoza, v Sloveniji so prodali 34 odst., 1 odstotek na Hrvaškem;

• Beti kot ena večjih in pomembnejših tekstilnih in konfekcijskih firm v Sloveniji na lastni koži občuti nekontroliran uvoz tekstila. Temu se seveda čudijo, saj se naša država obnaša tako, kot da je v Sloveniji 100-odstotna zaposlenost in da je tekstilna panoga privilegirana. Kljub vsemu v Beti izpolnjujejo plan prodaje. Pri zmanjševanju števila zaposlenih pa računajo le na naravno fluktuacijo.

oblačila: tretjino štirimesečne proizvodnje so izvozili, dve tretjini pa prodali doma.

Odvzeli najboljšo zemljo

Severjevi iz Velikega Gabra skušajo dobiti vsaj nadomestilo za odvzetih 7 ha zemlje po vojni

VELIKI GABER - "Kmetovanje me veseli, da pa bi delal samo za stroške, nakl! V kratkem bom kupil dve ali tri teleta, saj se bolj spleča dati mleko teletom kot pa mlekar nam," nejevoljno spregovori o zdajšnjem položaju slovenskega kmeta 26-letni Jože Sever iz Velikega Gabra 49.

Jože Sever

Do aprila lani je še vozil kombi v Kemiji - Impex v velikem Gabru, ko pa je šla tovarna v stečaj, se je znašel na borzi dela. Jožetov mlajši brat, 21-letni Alojz, je v Kamniku, v Centru za usposabljanje invalidne mladine, tako da je Jože na kmetiji Jerajevih, kot se jim po domače reče, edina opora in zanesljiva pomoč mami Marii. Ta je postala vdova pred 12 leti, mož je umrl zaradi slinavke. "Zdaj imamo še okrog 12 ha zemlje. V hlevu je bilo že 14 glav živine, zdaj jih je še osmero. Preurejeni hlev je narejen za 10 pitancev in 5 telet. Pitanje v kooperaciji se ne spleča. Še najbolje se izide račun, če živinče doma zakolješ in prodaš, zato bo črnih zakolov še več. Sorodnik iz Radohove vasi, ki ima 25 glav živine, razmišlja podobno. Ne vem, kako plačuje to meso trebanjska zadruga, saj je taisti lani decembra dobil plačano meso po 148 tolarjev, mi, ki smo oddali pitanca teden kasneje, pa le še po 136 tolarjev za kilogram žive teče, čeprav je šlo živinče istemu kupcu," se čudi in jezi Jože. Pravi, da ni imel

časa, da bi se pridružil protestnemu shodu trebanjskih kmetov, ker je moral ravno obračati seno, da pa v celoti podpira zahteve, da bi kmet dobil za svoje delo in pridelke ustrezno plačilo.

Mama Mara pa se hudeje, ker so jim po vojni vzeli 7 ha najboljšo zemljo, in ne vidi prave možnosti, da bi ji ob zapletenem postopku denacionalizacije zemljo tudi vrnili. "Najboljša zemlja v vasi je bila to, zdaj pa je na njej poslojpe zadruge, zasebna trgovina, blok, lovska koča in 9 hiš. Najraje bi bila za zamenjavo zemlje, a kolikor vem, je ni v bližini vasi. Upam, da bodo za kmeta napačili boljši časi, in če bi tedaj želeli rediti več glav živine, to ne bo mogoče brez zemlje. Nam se je zgodila krivica, saj so nam vzeli zemljo zato, da bi jo dali drugim," pravi Mara Sever.

Severjevi so zdaj poiskali pomoč odvetnika v Ljubljani, da bi spet prišli do svojega premoženja, P. P.

ČE RATA, RATA?

KOČEVJE - Kočevska Komunala je te dni razposlala račune (obračun komunalnih storitev za maj 1993) uporabnikom njenih storitev. Zanimivo pa je, da so račune - položnice prejeli tudi tisti, ki plačujejo te storitve s trajnikom (po banki). Tako bi se lahko zgodilo, da bi kdo plačal isto storitev dvakrat: po banki in še po prejeti položnici. Nekateri občani so zahtevali pojasnilo pri Komunali in zvedeli, da je prišlo do "računalniške pomote" in da so račune - položnice prejeli pač vsi porabniki storitev Komunale. Občani lahko pojasnilo Komunale verjamejo ali pa ne, če sumijo, da morda tudi kočevska Komunala postuje po načelu "Če rata, rata" (če bo uspelo, bo uspelo) občane dvakrat oguliti...

TRŽNICA - STRANIŠČE

KOČEVJE - Kočevsko tržnico neznanimo pomočniki uspešno spreminjajo v stranišče. Za urintiranje uporabljajo ne le veliki vodovodni lijak, ki naj bi ga sicer prodajalci in kupci uporabljali za pranje sadja in zelenjave, ampak tudi samo tržnico, predvsem pred prodajalno "Neža". Doslej se ne nihče ni oglašil, da je prav on odgovoren za prepričitev takih dejanj. Sicer pa tak nered in pravna nejasnost ni značilna le za kočevsko tržnico oz. krajevno skupnost Kočevje, ampak za vso našo mlado državo.

ŠOLSKE POTREBŠČINE NA OBROKE

SEVNICA - V papirnici Gostinskega podjetja Sevnica bodo do 10. junija sprejemali naročila za šolske knjige in potrebščine. Plačilo je možno na 3 obroke, brezobročno, zadnji obrok pa zapade v plačilo 30. septembra. Med kupci, ki bodo zapravili v papirnici vsaj 5.000 tolarjev, kar ob cenah učbenikov ni posebna umetnost, bodo izrebrali tri nagrade, in sicer z naša prva nagrada 10.000, druga 8.000 in tretja 5.000 tolarjev. Podelili pa bodo še več manjših nagrad po 1.000 tolarjev.

Delavcem TSS ukinili malico

Dolg za malico že 1 milijon SIT - V.d. direktorja Senica

SEVNICA - Kot nam je povedal predsednik sindikata v Tehnoloških sistemih Sevnica, Franc Jošt, so 60 delavcem TSS ukinili malico. Jošt je dejal, da bodo s tem seznanili tudi odgovorne na občini. V.d. direktorja TSS Milan Senica, ki pravi, da že 3 tedne ni bil v TSS, ker se ne počuti osebno varnega, že po malem dviguje roke proč od TSS, glede nakupa TSS pa poudarja, da se ne bo pogajal z delavci, ampak z republiškim skladiščem za razvoj, ki je lastnik podjetja. Senica pravi glede malice, da je tudi on ne bi več dajal, če mu ne bi plačali 3 mesece.

Direktor Gostinskega podjetja Sevnica Kristijan Janc pa nam je povedal, da TSS ni plačal računov za malico že od začetka leta. Dolga se je nabrala že za okrog 1 milijon tolarjev, kar je za 80-članski kolektiv GPS splošni znesek. Od srede aprila je bil Janc na zvezji s Senico ter Jasno Bačac in Eldo Šircelj iz Korzetovega sklada, da bi našli rešitev, a so ti dajali zelo meglene odgovore. Janc pravi, da mu je hudo za delavce TSS, ki jih je pisno seznanil z razlogi za ukinitve malice, in po njegovem so pojasnilo sprejeli z razumevanjem. V GPS se bojijo, da se bodo za ta denar oz. terjatev obrisali pod nosom.

P. P.

Čebele so marljiv varuh narave

Na Blanci tekmovali mladi posavski čebelarji - Šola dober gostitelj, ČD Sevnica pa organizator - Sadjarji naj bodo pazljivi pri škropljenju

BLANCA - Da smo Slovenci narod čebelarjev, ne dokazujeta le znamenita čebelarstva strokovnjaka, kot sta bila Anton Janša in Peter Pavel Glavar, temveč še bolj množičnost in čebelarski podmladek, kakršnega je bilo preteklo soboto z veseljem opazovati tudi na tekmovalju mladih posavskih čebelarjev na Blanci.

Mladi čebelarji dobro vedo, da so čebele neprimerno bolj pomembne zaradi oprave žužkovčnih rastlin kot pa zaradi čebeljih pridelkov. Nepoučeni pa mislijo, da je največja korist čebele ravno zaradi njenih pridelkov: medu, cvetnega praha, voska, propolisa, matičnega mlečka in čebeljega strupa. Te resnice vepiljajo mladim čebelarjem prizadevi mentorji čebelarskih krožkov na osnovnih šolah. Naj omenimo le upo-

kojeno učiteljico Minko Zupančič, ki je ne poznajo le na krški in leskoviški šoli, ter Francija Marolta, ki je pripeljal na tekmovalje kar tri ekipe, tudi iz sosednje laške občine. V imenu Zveze čebelarskih druženj Slovenije se je Branko Vodopivec zahvalil mentorjem za njihovo družbeno koristno delo pri vzgoji mladih rodov.

Sevniški čebelar Franci Marolt je pripravil za udeležence in goste tek-

Vse rahlejšje vezi z južnimi trgi

Kočevska in ribniška podjetja vedno manj poslujejo z republikami nekdanje Jugoslavije - Preusmeritev na domači trg - Največ trgovine s Hrvaško

KOČEVJE, RIBNICA - Po monetarni osamosvojitvi Slovenije v oktobru 1991 so se poslovne vezi slovenskih podjetij z drugimi republikami močno razrahljale, zato so si morala podjetja poiskati nove poslovne partnerje. Po podatkih kočevske podružnice SDK so si jih kočevska in ribniška podjetja našla predvsem v Sloveniji, medtem ko je delež prave tujine nihali.

V letu 1992 so kočevska podjetja prodala več kot 70 odst. celotne proizvodnje v Sloveniji, 25 odst. v tujino in manj kot 5 odst. na trgih nekdanje Jugoslavije. Prodaja v republike nekdanje Jugoslavije se je v primerjavi z letom 1991 zmanjšala za 10 odst., nakupi pa so padli od 12 na

mačem trgu za več kot polovico. Tako kot kočevska so tudi ribniška podjetja v preteklem letu zmanjšala nakupe v republikah nekdanje Jugoslavije na 4 odst. (od 17 odst.), ven-

NAGRADI V STARO CERKEV IN RIBNICO

KOČEVJE - Tudi letos je podjetje za avtobusni promet Integral-Stojna, d.o.o., Kočevje razpisalo za učence osnovnih šol v občinah Kočevje in Ribnica nagrade za spise na temo "Varno in prijetno potovanje z avtobusom". Nagradi so si zaslužili učenci osnovnih šol Ribnica in Stara Cerkev (v občini Kočevje). Obe nagradi sta enakovredni, in sicer enodnevni izlet z (enim) avtobusom do 250 km daleč.

Kabelska TV vedno bliže

Podpisujejo pogodbe - Pošta podražila za 100 odst. - Rok izgradnje za vse mesto je 4 mesece

KOČEVJE - Predstavnika zasebnega podjetja Visage Kočevje, Alojz za Starca, smo zaprosili za nekatere odgovore, ki jih žele interesente za kabelsko televizijo. Alojz Starc je na naša vprašanja odgovoril tako:

Te dni naši predstavniki že sklepajo pogodbe z občani o naročninah priključka na kabelsko TV. Okvirno bodo cene priključka take, kot je bilo rečeno v prvotni ponudbi. Res pa je, da PTT zahteva za napeljevanje TV vodov po njihovih podzemnih vodih zdaj že 12 DEM za dolžinski meter, prvotno pa je bila pripravljena te vode odstopiti za 6 DEM, kar pomeni, da znaša podražitev pri pošti kar 100 odst. Do nekaterih območij mesta bo potrebno potegniti kar kilometer dolge vode. Pogodbe sklepamo tako, da bi naročniki plačali priključitev v štirih obrokih.

Dogovorjeni rok izgradnje sistema za vse mesto je 4 mesece, nekatera območja mesta pa bodo dobila kabelsko TV že prej. Predvsem velja to za Kidričevo ulico, kjer bo predvidoma tudi glavna postaja tega sis-

tema, vendar je potrebno opraviti še meritve, kje bo sprejem najboljši. Seveda je treba glavno postajo tudi še kupiti, kar bo veljalo okoli 35.000 DEM. Na vsake tri stanovanjske bloke bo potreben še po en linijski ojačevalnik.

Prav pa bi bilo, da bi o vsem tem rekli svoje tudi inšpekcijski organi, in ne le strokovnjaki. Dosedanje obnašanje nekaterih namreč vzbuja pomisleke, da želijo pri tem pristaviti svoj lonček, da bi čimveč zaslužili. To ne leti le na pošto, ki je prvotno sporočeno ceno za svoje podzemne vode podvojila, ampak tudi na druge, ki izražajo bojazan, da ne bo vse dovolj strokovno izpeljano, kar vzbuja sum, da žele bolj ali manj zasoljeno prodati svoje strokovne ali morda "strokovne" usluge. Pravo zato in za varstvo potrošnikov naj bi odgovorne službe le nekaj naredile. Tako naj bi preverile, če občani niso v tej ali oni obliki že plačali podzemnih vodov PTT in naj bi jih zdaj še enkrat, itd.

M. LESKOVŠEK-SVETE

J. PRIMC

Kovač Pavle gre do najbolj oddaljenih

Pomembno obrezovanje kopit in parkljev

ZABUKOVJE - "Z obrezovanjem kopit konj in parkljev govedu je več dela kot s podkovanjem konj. Obrezovanje je pomembno za boljšo higieno, preprečuje razne bolezni, tudi parkljev, vpliva pa celo na boljšo mlečnost krav. Zato so mi na sevniški občini obljubili, da mi bodo pokrili del stroškov," je povedal 45-letni kovač Pavle Župevc iz Zabukovja 17 nad Sevnico.

Za obrezovanje parkljev in kopit bi po Župevcem besedah morali lastniki govedu in konj poskrbeti vsaj dvakrat na leto. Dolež je to delala veterinarska služba, njega pa je za to delo predlagalo sevniško konjerejsko društvo oz. njegov zagnani predsednik Janez Nunčič, ker blizu ni izučenega kovača. "Pri konjih je pomembno, da so vsake 3 do 4 mesece kopita očiščena. Zvečine so danes konji boski, ker jih zelo malo uporabljajo za vožnje. Obrezovanje konjskih kopit in govedih parkljev bo terensko. Danes pač skoraj ni hiše, kamor ne bi mogel z avtom in prikolico, na kateri delam. Kmetje, tudi iz najbolj oddaljenih krajev v šentjanskih hribih, lahko javijo svoje potrebe na sevniško kmetijsko svetovalno službo ali na moj domači telefon 88-214, da bi bilo to delo čim bolj smotno," pravi Župevc.

Obt ima prijavljeno od 1. aprila letos, sicer pa ima kovačijo že od učne dobe sem. Popravlja

P. P.

razno kmetijsko orodje, zna pa narediti tudi različne navadne vozove ali gumi. Izučil se je leta 1964 pri kovaču Jožetu Staroveškem v Sevnici. Pavle se spominja, da je bil to dober mojster, da pa tedaj niso poznali malice in rednega delovnega časa. Pol leta po učni dobi je še delal pri Staroveškem, potem je oblekel vojaško suknjo. 13 let je bil zaposlen v nekdanjem Kovinskem podjetju v Sevnici, predhodnici današnjih Tehnoloških sistemov Sevnica. Na sevniški žagi je bil 7 let vzdrževalec, delal pa je tudi na odkupu lesa. Pavletova dva brata sta že umrla, z ženo pa sta ponosna na svoja dva fanti, ker sta pridna za delo. Janko je šele v 6. razredu, starejši Peter pa bo v kratkem izučen za mizarja, a že zna narediti cel voz iz lesa. Kovinske, kovaške dele primakne Pavle in skoroda ni boljših "kooperantov." V prostem času zvečer rad vzame v roke Dolenjski list, kjer najprej prebere Sevniške paberke, potem anketo in nato še zadnjo stran. Na "Dolenjca" so pri hiši naročeni že vsaj 30 let, odtistihmal, ko ga je pač naročil Pavletova tasta, mu je ostal zvest tudi Pavle Župevc.

P. P.

Pavle Župevc

OB NEDELJAH NI POTREBEN POST - Občanu je zbolela žena, in to prav v nedeljo. Zaradi slabega kuharskega znanja je menil, da bo najbolje in najpreprosteje speči piščanca s krompirjem. Obredel je vse kočevske mesnice, a vse so ob nedeljah zaprte in bi torej kristjani morali prestaviti post s petka na nedeljo. Pa le ni čisto tako: piščanca je dobil v trgovini Briški, lahko pa bi ga tudi v ob nedeljah dopolnile odprti mesnici Mesarstva Movrin na Trgu Zbora odposlanec, kar pa je zvedel prepozno.

"BIRMANI" JANJČEK - Pred kratkim je bila v Kočevju birma ali morda obhajilo. Srečni oče je za to priložnost kupil janjčka in ga dal speči v novi pekarni na Rudniku, da bi tako primerno počastil zakrament, ki ga je prejela hči. Ob dogovorjeni uri je prišel po janjčka, žal prepozno: pet minut prej je prišel v njegovem imenu po pečenega janjčka "neznan storilec" in še danes se ne ve, kdo se je z "birmanskim" janjčkom gostil.

INŠPEKTORJI PRESENEČAJO - Gostinci in trgovci so menili, da popoldne in zvečer lahko poslujejo po svoje, saj takrat ni več delovni čas inšpektorjev. Vendar ni več tako, tržni inšpektorji poslej, predvsem pa pred turistično sezono, obiskujejo gostince in trgovce vsaj enkrat na teden tudi popoldne ali zvečer, lahko pa še ob dela prostih dnevih.

EKOLOŠKI MARATON NA KOLPI BO V SOBOTO

FARA, OSILNICA - Ekološki maraton "Kolpa 93" priredi v soboto, 5. junija, Turistično-sportno društvo Kostel, Vas. Zbirališče udeležencev bo v vasi Vas pri trgovini Ofak, kjer se bodo ob 10. uri zbrali kajakaši, kanuisti, veslači v gumijastih čolnih in se potem razdelili na skupine, ki bodo na posameznih odsekih Kolpe od Osilnice do Bilpe čistile Kolpo in njeno obrežje raznih odpadkov. Vabljeni so udeleženci iz vse Slovenije. Podrobna pojasnila dobite na telefonih (061) 801-564, 802-105 in 802-175.

NOVA KOPALNA SEZONA SE ZAČNE V SOBOTO

SEVNICA - Navkljub pomanjkanju vode v sevniškem vodovodu odgovorni za delo sevniškega kopalnišča zagotavljajo, da se bo letošnja kopalna sezona pričela že to soboto, 29. maja. Vodo bodo po potrebi spet pripeljali iz Mliniščice. Naprodaj so sezonske karte, za odrasle po 2.700 in za otroke do 15. leta po 1.800 tolarjev, in sicer na 3 obroke, v papirnici GPS in v Packi.

Sevniški paberki

ŠKROPLJENJE - Stanovalci v dolini Drožanskega potoka so se zadnjič čudili in jezili, zakaj neki so v sadovnjakih Merktorja na bregovih potoka zadnjič škropili v treh dneh kar dvakrat, kljub temu, da ni bilo vmes dežja. Direktorica Mercatorjeve profinote Proizvodnja inž. Martina Koritnik, je povedala, da to škropljenje okoli ni bilo neprijetno, potrebno pa je bilo, ker so bile čebeliče iz Frančkovih panjev celo preveč pridne pri opravljanju sadovnjaka, in so s škropljenjem preprečili preobilno rodnost oz. obremenjenost jablan in hrusk.

KRČ - Samo Valant (s sovoznikom Venetom) se je med Sevničani, ki dirkajo za ljubljansko West Olimpijo, najbolj izkazal na 16. rallyju Saturnus. Z nissanom sunnyjem je za evropsko prvenstvo osvojil 15. mesto. Čeprav se nekaterim ljubljanskim srajcam ne zdi to kdove kako spoštljiv dosežek in pri tem pozabljajo, da so za njim ostali številni tekmovalci z boljimi oz. močnejšimi stroji. Tistemu, ki ne verjame v Valantovo drznost in dirkaške sposobnosti, kolegica z radia, ki se je zadnjič po svoji volji in odločitvi popeljala z njim po cesti od Impoljce do Studenca, kjer bo letos julija že mednarodna gorska hitrostna dirka, privošči to doživetje. Spoštovano kolegico je namreč še lep čas po 3-minutni dirki držal krč v želodcu. Samo je komentiral, da je to verjetno zato, ker gume dirkalnika še niso bile dovolj ogrete.

MANEKENKE - Tri brhke mladenke iz Ljubljane so kot manekenke profesionalno predstavile precejšen del proizvodnega programa sevniške Lise, namenjenega ženam konzularnega zbora. Ni pa znano, ali je to nov poslovni običaj, da ljubljanske frajke, ko sodelujejo s podjetji na podeželju, zahtevajo honorar že vnaprej, kot da gre za najstarejšo obrt.

VEČINA - Tudi slovenski Romi bi radi pobrali svoj delež v novo-pečeni demokraciji. Na srečanju v Krškem so sklenili, da se morajo politično organizirati, doseči, da bodo priznani kot narodnost in dobiti svoje mesto v parlamentu. Ne tako kot Madžari in Italijani, kajti ti živijo na enem koncu države, Romi pa imajo smolo, da so razseljeni. Tako razmišljajo, da bi zahtevali več poslancev: enega za belokranjske, enega za dolenske in po enega še za posavske in prekmurske Rome. Vsem, ki ste ob tej ideji skočili pokonci, priporočamo, da se umirite. Povsem odveč je strah, da bi Čigani dobili večino v parlamentu. Tam prevladujejo tisti z malo začelnico.

KMEČKI SRD - Kmetje odkritosrčno priznajo, da se politike Drnovškove vlade bojijo bolj kot vseh naravnih ujm in boleznih. Ta vlada jim ne pusti poštono protestirati niti ne normalno živeti. Kot ugotavljajo nekateri, se bodo morali odločiti, ali bodo kmetovane obesili na klin in nato se sebe s prijavo na Zavodu za zaposlovanje državi za vrat, ali pa se bodo šli protestiranja po francosko. Tu so mislili na zažiganje uvožene hrane in podobne reči. Ob tem so poudarili, da v enem le ne bodo posnemali svojih kolegov v tujini. Gnojnice ne bodo vozili v Ljubljano, saj od tam čisto dovolj smrdi.

VETERINA - Posavske čebelarje jezi, da kljub 300-letni tradiciji te dejavnosti v Sloveniji nimamo niti ene šole, ki bi mladim dajala znanje o čebelarstvu. Čebelarji bi nujno potrebovali veterinarja, ki bi poznal čebele in delo z njimi ter bi jim lahko svetoval. Kot ugotavljajo na terenu, sedanje šole dajo veterinarjem le toliko znanja, da so pošteno preplašeni, ko pridejo do čebelnjaka.

Novo v Brežicah

PRORAČUN NA POLJU - Bolezen nesklepčnosti se je razširila tudi v breziško skupščino. Nekaj poslancev ne prihaja na sejo, ker na ta način protestirajo. Kdove proti čemu, saj tega ne povedo, ker jih enostavno ni. Morda za razloge vedo tisti, ki sodijo v samo sredino političnega dogajanja v občini. Drugo sorto bojkotirajočih poslancev je mnogo lažje razumeti. Tem se zdi neumno mlitati prazno slamo, medtem ko jih doma čakajo nepoškropljeni vinogradi, nepokošena trava in neposajena njiva. Ob zadnji nesklepčnosti je vodstvo skupščine poskušalo nekaj takih poslancev poklicati po telefonu. Ni mu uspelo. Eden si je pravkar oprtal škropilnico, drugi je obračal krmo in za tretjega se sploh ni vedelo, na kateri njivi je. Glede na to, da skupščina deluje v kmečkem okolju, vreme pa se ne da za daljši čas napovedati, lahko pričakujemo naslednje vabilo za sejo, ki bo ob prvem dežju.

DENAR V REPUBLIKI - Medtem ko poslanci kmetujejo, občina ostaja brez sprejetega proračuna in nekateri se bojijo, da bo ostala tudi brez republiških sredstev, pri katerih se marsikdaj zahteva večji ali manjši delež iz občinskega proračuna.

POSTA - Zdaj se nič več ne čudimo, kako to, da Brežičani s svojimi pismi vladi in ministrstvu ne dosežejo veliko. Ravno tako je mnogo bolj jasno, zakaj republiški ljudje ne prihajajo ravno pogosto v Brežice. Vsega je kriva pošta. To smo ugotovili nedavno, ko je priporočeno pismo iz Brežic romalo do naslovnika v Novem mestu natanko 5 dni. Če računamo, da je do Ljubljane najmanj še enkrat tolikšna razdalja, potem pisma do tja potrebujejo 10 dni.

• Svet enako ne vodi v pekel, kot samostan ne vodi v raj. (Češki pregovor)

• Le kdor je veliko sam, se nauči dobro misliti. (Bonsels)

• Pri nas nastaja vtis, da kulture razen tistih, ki jo ustvarjajo, ne potrebuje (skoraj) nihče več. (C. Zlobec)

• Resničnost je dolžnost, vljudnost ne. (Levstik)

• Komunistu ni uspelo narediti ljudi čisto po svoji meri, uspelo pa mu je, da niso ljudje narejeni po nobeni meri. (Stres)

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Vsi samo čakajo, čigavo bo kaj

Posavje zaostaja: osiromašena podjetja, nesolventnost, izgube, brezposelnost - Nujna boljša pobezava gospodarstva v regiji - Pripravljajo analizo stanja

POSAVJE - Čeprav si v Posavju prizadevajo ohraniti svojo regijo, jim bo brez močnega gospodarstva pomenila bore malo. Ta regija pozitivnih gospodarskih kazalcev skorajda nima več, zato pa ima izredno neugodne kazalce akumulacije, amortizacije in bruto dobička.

Lani so poleg izgube iz preteklih let prideli še 5,5 milijarde tolarjev nove. Hkrati z izgubami nezadržno raste tudi brezposelnost. Posavski delež v slovenskem izvozu je padel in tako lanskoletni rezultati res ne obetajo nič dobrega. V maju so podjetja izkazala še večjo nesolventnost kot prej. Posebej težko bo, če se bodo nadaljevale težave v kmetijstvu, ki bodo slej ko prej prizadele tudi predelovalno industrijo (Vino, Agraria, Agrokombinat). Slabo se piše tudi sedmim posavskim podjetjem,

DO PARKIRNINE PO KAKŠNI DRUGI POTI

BREŽICE - Podjetje Stik, ki je pobiralo parkirno v Brežicah, je začelo v težave. Ker se je izkazalo, da parkirna mesta niti približno niso tako zasedena, ko je izgledalo, ni zaslužilo predvidenega denarja. Po uvedbi parkirnin so namreč delavci bližnjih lokalov in poslovnih prostorov svoja vozila puščali izven uradnih parkirnih mest in se izpraznilo. Brežičani izvajalci niso dovolili, da bi odstopil od pogodbe pred iztekom poskusne dobe, hkrati pa so sklenili, da je potrebno najti kakšne boljše rešitve, ki bodo imele enak učinek. Ena prvih nalog Sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja naj bi tudi bila, da poišče ustrezne lokacije za nove parkirne prostore.

DOGRADITI BO TREBA OŠ VELIKA DOLINA

VELIKA DOLINA - Da bi lahko tukajšnja osnovna šola normalno delovala, bi morali dograditi tovarniško kuhinjo z jedilnico in spremljajoče prostore. V letošnjem letu bi radi uredili vsa potrebna dokumentacija, da bi lahko v prihodnjem kandidirali za republiška sredstva za demografsko ogrožena območja. Poleg teh sredstev računajo še na pomoč iz občinskega proračuna, na sofinanciranje KS Velika Dolina in Jesenice na Dolenjskem ter na samopri-spevke krajanov in domačij. Občina je podprla pobudo sveta šole in v ta namen predlagala imenovanje gradbenega odbora.

Načrtov dovolj, republiškega denarja pa malo

Koliko priteče nazaj?

BREŽICE - V Brežicah že vedo, zakaj se bojijo centralizacije oblasti in denarja. Republika bo letos za vse regionalne ceste v Sloveniji namenila 15 milijard tolarjev, vendar bodo take ceste v breziški občini deležne samo 18 tisočink te vsote ali, povedano v tolarjih, 2,6 milijona.

V letu 1991 so za republiška sredstva kandidirali s programi na področju vodooskrbe, odvajanje odpadnih voda, izgradnje lokalnih cest ter PTT in elektro omrežja. Za vložene projekte bi potrebovali 180 milijonov tolarjev republiškega denarja. Vse, kar so dobili, je bilo pičlih 10 milijonov za vodovod na Sromljah in lokalno cesto Župevec-Dramlja-Vitna vas.

Lani so program razvoja infrastrukture na demografsko ogroženih območjih dopolnili še z gradnjo vodovodnih omrežij Jesenice na Dolenjskem in Velika Dolina. Republiški proračun je za infrastrukturo na teh območjih namenil le okrog 30 milijonov tolarjev, od tega dobrih 23 za vodovod na Bizejskem ter v Jesenicah na Dolenjskem in Veliki Dolini. 7,6 milijona tolarjev so iz tega naslova dobili še za cesto Rimski izvir-Kamence. Poleg "demografskih" sredstev je občina prejela še 2,9 mio tolarjev za raziskavo in študije pitne vode ter za sanacijo centralnega vodovodnega omrežja in 14,5 mio za odpravo škode zaradi poplav.

B. D.-G.

ki so prenesla lastnino na Sklad za razvoj, saj se le malokateremu obeta kaj več kot razpis za prodajo.

Posavci med osnovne vzroke za tako stanje štejejo finančno zakonodajo, zahtevnost zahodnih tržišč ter usmerjenost na italijansko in švedsko tržišče, ki sta doživeli padeč valute. Poleg tega priznavajo, da ima njihovo gospodarstvo slabo kadrovsko strukturo, primanjkuje mu ljudi, ki dobro poznajo trženje, premalo je znanja, za povrh pa je gospodarstvo v regiji preslabo povezano med sabo. "Sposobnejši menedžerji so odprli svoja podjetja, tako da marsikje ni nikogar, ki bi bil sposoben rešiti podjetje. Vsi samo čakajo, kaj bo, čigavo bo, s kom bodo," opisuje sedanje stanje predstavnik sindikata Ladišlav Rožič. Mnenju, da so v boju za lastnino mnogi pozabili na trg in na to, da jim brez njega lastnina ne

bo pomenila prav veliko, se pridružuje tudi direktor Posavske banke Dejan Avsec. Ta je na nedavni seji sveta posavskih občin tudi predlagal, naj

• V Posavju še vedno ni povsem jasno, kdo bi analizo moral narediti, toda če bodo še dolgo odlašali, ne bodo imeli več kaj analizirati. Ker gospodarska zbornica v sedanjih organiziranosti ni sposobna izdelati takega dokumenta, so k delu pristopili vsi trije predsedniki izvršnih svetov ter predstavniki SDK, banke, gospodarske zbornice in enote za zaposlovanje. Posavsko gospodarstvo naj bi tokrat res dobilo dokument, na katerega bi se sklicevalo in ki, enkrat za spremembo, ne bi obležal v predalu.

Posavje čimprej dobi temeljito analizo gospodarstva z napovedjo bodočih gibanj in s programom razvoja najpomembnejših dejavnosti.

B. DUŠIČ-GORNIK

Posavje išče stike s poslanci

V akcijo je treba že ob nastajanju dokumentov

ČATEŽ OB SAVI - Predstavniki treh posavskih občin so se nedavno sestali s svojimi poslanci in se začeli dogovarjati o oblikah sodelovanja in prenašanja poslanskih pobud. Vsi štirje poslanci so se vabilu odzvali: Branko Jane (LDS), Franc Čermelič (SKS), Marjan Šetinc (LDS) in svetnik Franc Glinšek (SLS).

Krški izvršni svet je že uredil poslansko pisarno s tajnico, saj so kar trije posavski poslanci ravno iz te občine. Krčanji so ponudili tudi poslanca Marjanu Šetincu, ki je kandidiral v Brežicah, da uporablja njihovo pisarno, ravno tako pa so pozvali občane sosednjih občin, da lahko poiščejo svoje poslance pri njih. Predsednik IS Brežice Ciril Kolesnik je zagotovil, da bodo tudi tam zagotovili prostor, kjer bo njihov poslanec ob določenem času na razpolago volilecem.

Poslanci so predstavnikom posavskih občin povedali, v katerih odborih in komisijah delujejo ter ocenili, da se da ravno tam še v času nastajanja dokumentov vnesti veliko idej, pobud in predlogov. Dobra šola za to, kako v bodoče ne bi smeli ravnati, jim je letošnji proračun, kjer so zamudili najbolj ugoden čas.

KOREJA ŠE VEDNO NI OD NIKOGAR

JESENICE NA DOLENJSKEM - Občinska prijavnno-odjavna služba se srečuje z oteženim delom zaradi spornega lastništva stanovanj na Obrežju 9, v tako imenovani Koreji. Zaradi tega je zadnji čas, da občinski sekretariat za notranje zadeve v sodelovanju z Ministrstvom za obrambo ugotovi, kdo je lastnik tega naselja.

BINKOŠTOVANJE NA KOZJANSKEM

PILŠTANJ PRI LESIČNEM - Krajni Pilštanj na Kozjanskem letos že drugič zapored pripravljajo predstavitev pastirskega običaja binkoštovanje, ki ima več kot stoletno tradicijo. Binkoštovanje se bo začelo to nedeljo, 30. maja, ob 4. uri zjutraj na Pilštanju, ko se bodo zbirali pastirji, ki bodo sprejemali prineseno hrano in pijačo ter pogostili pastirje z drmljevim čajem. Pozneje bodo pekli cvrke na več načinov, venčali pastirje, razglasili kemika in binkoštno luknjico, trijančili s cerkvenimi zvonovi in zapeli jutrnico. Na prireditvi bodo tudi izbirali najlepše okrašeno kravo, molzi krave in postregli s surovim mlekom, zaigrali pastirski hokej na travi (keččenje) in zarajali. Ob tej priložnosti bodo nastopili vaški pevci, folklor in harmonikarji, poleg tega pa bo prireditve popestril še nočni binkoštni tek pastirjev iz Celja in možnost ogleda trških znamenitosti, kakršne so cerkev sv. Heme, sramotilni kamen, ajdova žena in ostanki gradov.

B. D.-G.

Milan Bahčič

Od testa k rožam

Vrtnar na pokopališču

SENOVO - Tista breza, ki raste na senovškem pokopališču prav blizu nastajajoče vežice in kapelice, je najprej poglala korenine kot samoraslo drevo pri Milanu Bahčiču doma v cvetličnem lončku. Na pokopališču jo je možakar odnesel zato, ker se je tam posušilo neko drevo in je ostalo prazno mesto, ker pač vsako izginulo drevo pusti za seboj praznino. Lani bi se breza skoraj posušila in jo je komaj rešil tako, da jo je vsak dan zalival. Selitev in vztrajna rast breze bržčas govori o pridnem in pozornem vrtnarju.

Vrtnar, ki skrbi za brezo, za živo mejo, za travo in za podobne zadeve na senovškem pokopališču v Dovškem, je Bahčič postal iz peka. Zdjaj se je že zelo navadil na novo delo, a tudi v začetku ni bilo težko. "Po pokopališču sem pek. Ampak zmeraj sem imel opravka z zemljo. Delo tu na pokopališču mi je hobi," pojasnjuje Bahčič svoj premik od testa k rožam.

Pokopališče z brezo, živimi mejami in Bahčičem v teh dneh dobiva docela novo podobo, in to ne zaradi brstečega zelenja, ampak zaradi zgradbe, ki nastaja pri vходу. "Je lepa, ne?" se zasmee Bahčič. "Te stavbe je manjkalo. Zdjaj je tako, da je pogreb, po pogrebu pa je maša v cerkvi, ampak cerkev je precej stran. Potem bo lahko vse tukaj na enem mestu."

L. M.

Poslanec Marjan Šetinc je predlagal, da bi občinske službe predloge že pripravile v primerni obliki, da ne bi bili poslanci odvisni od počasnih državnih služb. Posebej so opozorili še na nevarnost ob novi ureditvi lokalne samouprave, saj so zelo močni pritiski za uvedbo zgodovinskih pokrajin, kot so Štajerska, Gorenjska, Dolenjska itd. Posavje bo moralo pri tem zelo glasno nastopiti v medijih in z organizacijo razprav na to temo, sicer ga bodo razbili na majhne enote in povsem onemogočili.

B. D.-G.

ZAPELI SO OTROŠKI IN MLADINSKI ZBORI

CERKLJE OB KRKI - V petek popoldne so v osnovni šoli Cerklje ob Krki na letošnji reviji zapeli otroški in mladinski pevski zbori iz občine Brežice. Organizatorja te vsakoletne prireditve sta bila cerkljska šola in ZKO Brežice.

KDO IN KAKO PIŠE - Na območnem srečanju v Krškem so se v soboto dopoldne sestali mladi literati. Srečanje sta pod pokroviteljstvom skupščine občine priredila ZKO Krško in Literarni klub Beno Zupančič. Mladi, ki so poslali svoje prispevke na razpis, so v prostorih Valvasorjeve knjižnice prisluhnili kritičnim ocenam strokovne komisije, ki naj bi jim bile hkrati tudi napotke za bodoče pisanje. (Foto: B. D.-G.)

Program SA-VAL za ljudi ob meji

Novi komercialni radijski program mora še dobiti frekvenco - Turistične, prometne in poslovne informacije - Sodelovanje s Studiom Brežice?

BREŽICE - V Brežicah so se ta mesec odločali, ali bodo dali soglasje za oddajanje komercialnega radijskega programa SA-VAL, ki ga mešano podjetje BLOW UP, d.o.o., iz Ljubljane, katerega direktor in lastnik je Brežičan Stane Malčič, potrebuje za pridobitev radijske frekvence. Ob tem je izvršni svet še sklenil, da mora pred pridobitvijo dokončnega soglasja za projekt SA-VAL lastnik podjetja predložiti dokaz, da je sedež dejavnosti v Brežicah.

SA-VAL naj bi bil radijski servisni program, ki se bo ukvarjal s poslovnimi, prometnimi, turističnimi in drugimi tokovi ob meji s Hrvaško. Prav poseben poudarek naj bi dajal prometnim in turističnim informacijam, vendar ne bo manjkalo niti poslovnih in servisnih ter informacij o slovensko-hrvaških odnosih. Program bo namenjen prebivalcem Bele krajine, Posavja in Dolenjske ter vsem, ki potujejo skozi te kraje. Oddajali naj bi v slovenskem jeziku, za tuje turiste in potnike pa naj bi uporabljal tudi angleščino, nemščino, italijanščino in hrvaščino.

Kot trdijo načrtovalci vsebinske

zasnove, bodo za novo postajo značilni kratki in učinkoviti govorni prispevki.

• Medtem ko so Brežičani odprli vrata novi radijski postaji, pa njihova "stara" še vedno nima urejenega statusa. Radio Posavje, Studio Brežice se na preobrazbo pripravlja že dobri dve leti in šele pred kratkim mu je uspelo pridobiti podobno soglasje izvršnega sveta za pridobitev nove frekvence na Grmadi nad Krškimi, ki mu bo povečala slinost. Direktor te postaje Srečko Zure nam je tudi povedal, da se z novo radijsko postajo dogovarjajo o sodelovanju. Krška občina, ki je, kakor tudi breziška, soustanoviteljica breziškega radia, ne kaže nobenega interesa po sodelovanju pri preobrazbi. Zato v Brežicah razmišljajo, da bi po hitrem postopku sami ustanovili družbo z omejeno odgovornostjo. Na ta način bi končno omogočili radia, da gre v lastnino zaradi pridobitve svežega kapitala. V fazi dokapitalizacije bi se vključila tudi občina, ki bi vložila v družbo prostore prosvetnega doma.

Celuloza je postala Vitacel

Za tri leta jo je najel VDI - Kmalu proizvodnja?

KRŠKO - Z začetkom meseca maja je podjetje Videm d'Arcy International (VDI) vzelo v najem za dobo treh let bivši obrat krške Celuloze in vsa pripadajočo infrastrukturo. Skupščina tega podjetja je sprejela tudi novo ime obrata. Odločila se je za Vitacel, ime, ki sicer spominja na proizvodnjo celuloze, hkrati pa se je otreslo negativnega predznaka, ki ga nosi s sabo ime Videm. Direktor Vitacela je direktor VDI Jože Klemenčič.

S proizvodnjo celuloze naj bi začeli še v tem mesecu, vendar je natančen datum odvisen od prispetja uvoženih surovin in še posebej od tega, kdaj in kako jim bo uspelo urediti razmerja v zvezi s starim Vidmom. Gre seveda v prvi vrsti za vprašanje razdelitve lastnine.

Vitacel ima trenutno že sklenjene pogodbe in naročila za okrog 60 odst. proizvodnje, medtem ko bodo za prodajo ostalega dela proizvodnje lahko poskrbeli šele potem, ko bodo zahtevnim kupcem lahko pokazali prve vzorce svoje proizvodnje. Vodstvo podjetja predvideva, da bodo v začetku uporabljali le novejšo linijo za proizvodnjo celuloze, pozneje pa bodo tržne razmere narekovala, kakšna bo usoda starejših linij.

Delavec bo podjetje zaradi negotovosti za zdaj zaposlovalo le za določen čas, pravijo, da za dobo dveh mesecev. Tako bodo nekateri spet dobili delo, a ne ve se, za kako dolgo.

B. D.-G.

DANES SKUPŠČINI V BREŽICAH IN KRŠKEM

BREŽICE, KRŠKO - Za danes popoldne sta sklicani skupščini breziške in krške občine. Obe sta bili ob zadnjem sklicu nesklepni, danes pa se to ne bi smelo ponoviti, saj bi morali skupščini nekatere sklepe sprejeti še pred 1. junijem, če se hočeta izogniti hujskim težavam. Poslanci obeh skupščin bodo tokrat namreč obravnavali predloga proračunov svojih občin. V Krškem bodo še predtem poslušali poročilo o izvajanju programa nalog Sklada stavbnih zemljišč za lansko leto, sprejemali tak program za letos in sprejemali še program del javnega sektorja.

DANES IN JUTRI KRVODAJALSKA AKCIJA V BREŽICAH

BREŽICE - Danes od 8. do 15. ure in jutri, v petek, od 7. do 13. ure bo v prostorih breziškega dijaškega doma krvodajalska akcija. Poleg rednih krvodajalcev te občine se bo tokrat akciji odzvalo tudi čez 150 vojakov Učnega centra Cerklje ob Krki. Breziški odbor Rdečega križa pripravlja za jutri ob 15. uri tudi srečanje krvodajalcev v Blagovnici Brežice. Zaradi stiske s prostorom so bili prisiljeni povabiti samo 172 krvodajalcev, ki so kri darovali že več kot desetkrat. Tem bodo na srečanju podelili priznanja, medtem ko bodo za podelitev priznanj za petkratno udeležbo na krvodajalski akciji morali poskrbeti ob kakih drugih priložnostih, za kar se krvodajalcem opravičujejo.

B. DUŠIČ-GORNIK

Čar in lepota plesnega giba

Na plesnem popoldnevu v Novem mestu so se predstavile plesne skupine iz dolenske in posavske regije - Gojijo predvsem show in sodobni izrazni ples

NOVO MESTO - Ples je nedvomno tista dejavnost, ki vse bolj privlači mlade. Na območju širše Dolenske deluje več ljubiteljskih plesnih skupin, ki so v svoje vrste pritegnile kar lepo število ljubiteljev kultiviranega plesnega giba. Kaj znajo, so pokazali na plesnem popoldnevu, območnem srečanju plesnih skupin iz dolenske in posavske regije, ki ga je v četrtek, 20. maja, v Kulturnem domu pripravila ZKO Novo mesto.

Predstavile so se mlajše in mladinske plesne skupine iz Krškega, Brestanice, Kostanjevice in Novega mesta, ki so prikazale vso pestro paleto plesnih zvrsti, ki jih zdaj mladi gojijo, od lahkotnejšega show plesa, ki ima osnovni namen predvsem zabavati občinstvo, do modernega in sodobnega izraznega plesa, kateremu se posvečajo tisti, ki želijo s svojim telesom v plesnem gibu povedati še kaj več. V prvem delu programa so se predstavili mlajši plesni nadobudneži, v drugem pa mladinci. Najštevilnejše je bilo zastopstvo novomeškega plesnega društva Terpsihora in krške Divi's Formation, ki imata več plesnih skupin, poleg njih pa so se predstavili še: Roza Piructa in Gral iz Novega mesta, Odiseja,

PREGLIEDNA RAZSTAVA

BREŽICE - V galerijskih prostorih Posavskega muzeja bodo danes, 27. maja, ob 19. uri odprli pregledno razstavo del akademskega slikarja Darka Slavca. Na otvoritvi bosta nastopila violinist Tomaž Lorenč in kitarist Jerko Novak.

Vugago in Aleja iz Brestanice, plesni skupini Josipa Fink in Vesna Vučajnik iz Krškega ter Harlekin iz Kostanjevice. Solistični nastop je imela Marta Štemberger iz Novega mesta, ki je odplesala sodobni izrazni ples Bolečina v lastni koreografiji in zanj požela največ navdušenega ploskanja sicer ne prav številnega občinstva. Območno srečanje sta spremljali strokovna sodelavka za ples Neja Kos in selektorica Sonja Ožbolt iz ZKO Slovenije. Prva se je po končani prireditvi pogovorila z vodji plesnih skupin ter jim svetovala, kaj naj v svojem delu izboljšajo ter kako naprej, druga pa je predvsem beležila vtise, ki jih bo čez čas ovrednotila, ter izbrala tiste skupine, ki se bodo udeležile državnega plesnega srečanja prihodnji mesec v Ljubljani.

"Kar smo danes videli, lahko označim kot napredek," je novomeško Plesno popoldne komentirala Neja Kos. "V tehniki in koreografiji se pri nekaterih plesnih skupinah pozna, da resno in stalno delajo, brez tega pač ni uspeha pri plesu, dobro

Jubilejni Bienale

20. Mednarodni grafični bienale v Ljubljani - Sve-tovna grafična ustvarjalnost

LJUBLJANA - Leta 1955 je Ljubljana prvič odprla vrata grafični umetnosti iz vseh koncev sveta, ko so odprli 1. mednarodno grafično razstavo, ki je kmalu postala v svetu poznana kot ljubljanski Mednarodni grafični bienale. Letos ta prireditev praznuje lep jubilej, že dvajsetletje bodo v glavnem slovenskem mestu razstavili grafične umetnine iz vsega sveta. 20. bienale bodo odprli 25. junija na treh lokacijah: v Moderni galeriji, Cankarjevem domu in Galeriji Tivoli, poleg tega bodo odprli tudi retrospektivne razstave 19 prejemnikov Velike nagrade bienala in retrospektivno razstavo nagradencev preteklega bienala. Tako bodo vse razstave jubilejnega bienala zanimiv obračun s preteklostjo in bodo zaokrožile prikaz gibanja v svetovni grafični ustvarjalnosti zadnjih 40 let.

Ljubljanski Mednarodni grafični bienale se je v štirih desetletjih svojega delovanja uveljavil v svetu kot prireditev, ki omogoča enakopravno udeležbo umetnikov vseh likovnih pogledov in smeri in vseh grafičnih tehnik. Pomemben ni bil le za slovensko grafično umetnost, ki je tudi po njegovi zaslugi doživela neverjetno hiter in pomemben razvoj ter se kot t. i. ljubljanska grafična šola uveljavila v umetniških središčih vseh petih celin sveta, bienale je pomagal pri prodoru v svetovni vrh tudi tujim ustvarjalcem, ki so danes pojem kot nosilci najzanimivejših sodobnih smeri na grafičnem področju. Ljubljanski grafični bienale se je postavil ob bok slovitim prireditvam, kot so Beneški bienale, bienale v Sao Paulu in Tokiu.

Pesem ohranja zvestobo slovenstvu

Združeni moški pevski zbor Simon Jenko-Miško Kranjec, v katerem pojo rojaki iz Nürnberga in Erlangena, s koncertom obeležil 10-letnico -Čestitke iz Krškega

ERLANGEN - Zgodovina slovenskemu narodu in njegovim samoohranitvenim težnjam ni bila nikdar naklonjena. Ko je bilo Slovincem najtežje, so ravnali s pomočjo slovenske besede in pesmi ohranjali odločenost, da bodo na svoji zemlji sami gospodar. Lepa slovenska pesem na tujem zveni drugače kot doma, pevcem in njihovemu slovenskemu občinstvu pa je zmeraj spodbuda, da se počutijo še bolj Slovence in da jim je na tujem lažje. Take vtise prinašamo s koncerta v Erlangenu, kjer je imel koncert ob svoji 10-letnici Združeni moški pevski zbor Simon Jenko-Miško Kranjec, v katerem pojo pevci iz slovenskih društev v Nürnbergu in Erlangenu.

Tudi zato bo krška občina, ki je pokroviteljica Slovenskega športnega in kulturnega društva (SSKD) Simon Jenko v Nürnbergu (mimogrede: to, eno izmed najprizadenejših društev z okrog 120 člani na severnem Bavarskem bo prihodnje leto obeležila 15-letnico) tudi v prihodnje pomagala rojakom na tujem po svojih močeh. Kot je povedal sredi maja na slavnostnem koncertu jubilarja v Erlangenu župan krške občine Danilo Siter, so ne glede na spremembe družbenega sistema v Sloveniji rade volje prenesli patronat nad SKSD Simon Jenko s takratne OK SZDL na občinsko skupščino. To je utemeljil s tem, da krška občina zdomstvo pač dobro pozna, saj je na delu v tujini še okrog 1500 rojakov. Predsednik Siter je povedal, da mu je tudi državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Venčelj dejal, da je takšna poteza Krčanov modra, kajti iz Ljubljane pač ne morejo v tolikšni meri ohranjati živih

pa je učinkovala tudi pomoč mentorjev ter strokovnjakov iz Ljubljane. Zadnja točka Dance blues, ki so jo odplesali plesalci Terpsihore, je res na nivoju. Tehnično je izredno napredovala Marta Štemberger, ki je zanimiva tudi kot koreografinja. V show plesu pa opažam močan vpliv sloga Broadwaya iz 40-ih in 50-ih let, ki so ga pri nas vpeljale profesionalne plesne skupine Urška in Kazino, ljubiteljske skupine pa jih vsebinsko in oblikovno posnemajo. V tej plesni zvrsti pogrešam ustvarjalnost in izvirne ideje."

M. MARKELJ

Pokazali so, kaj vse znajo

Revija folklornih skupin vsako leto malo boljša

PIŠECE - Letošnjo revijo folklornih skupin Posavske, Dolenske in po novem tudi Zasavske so s pomočjo območnega združenja pripravili Pišečani. Poskrbeli so za dobro prireditev, čeprav na improviziranem odru, in povsem napolnili domačo dvorano. Revijo, na kateri se je predstavilo 7 skupin, sta spremljali tudi Meta Benčin, strokovna svetovalka pri Združenju folklornih skupin Slovenije, in Branka Moškon, selektor za nastop skupin na črnomaljskem jurjevanju.

Folklorna skupina "Javorje" iz Šmartna pri Litiji, ki jo vodi Ida Dolšek, je predstavila prekmurske plesce. Folkloristi iz Račne pri Grosupljem (vodi jih Olga Gruden) so nastopili v dveh skupinah: mlajša je predstavila ples iz Bele krajine, starseja pa ples iz Račne in okolice, s katerimi bo nastopila tudi na letošnjem jurjevanju v Črnomlju. Senovski folkloristi so pod strokovnim vodstvom Toneta Petroviča pokazali, kako se je včasih pelo, ple-salo in zabavalo na Kozjanskem,

PREMIERA SOFOKLOVE ANTIGONE

NOVO MESTO - Učitelji in učenci OŠ Grm so pripravili uprizoritev Antigone starogrškega trageda Sofokla. Premierno predstavo bodo izvedli danes, 27. maja, ob 20. uri v avli OŠ Grm. Režiserka je Katja Bricelj, Antigono bo igrala Marija Penco, Kreona Janko Rodič, Izmeno Jasmina Maletič in Haimona Adnan Bešo.

CIKEL KULTURNO-UMETNIŠKIH PRIREDITEV

MOKRICE - Na gradu Mokrice se bo v soboto, 29. maja, s razstavo grafik študentov 4.letnika Akademije za likovno umetnost iz Ljubljane in gledališkim spektaklom gledališča Ane Monro iz Ljubljane začel cikel prireditev pod geslom Kultura - umetnost - izobraževanje. Prireditve, ki jih organizira Center za permanentno izobraževanje Cene Štupar iz Ljubljane, bodo potekale v tedenskih oziroma dvotedenskih razmikih celo poletje.

VPLIV AMERIŠKEGA SHOWA - Pri show plesu je čutil vpliv Broadwaya iz petdesetih in šestdesetih let, ki je sicer pri občinstvu priljubljen, strokovnjakom pa ni preveč povšeči, kadar se ga lotevajo ljubiteljski plesalci. (Foto: MiM)

Gosta: Šeligo in Babičeva

Razstava grafik in predavanje o slovensko-hrvaških kulturnih stikih

NOVO MESTO - V sredo, 2. junija, bo v Modri dvorani hotela Metropol 7. tradicionalna tribuna Hrvaškega kulturnega doma "Sreda ob 18.", s katero bodo zaključili uspešno sezono predstavljanja slovenskih in hrvaških ustvarjalcev in umetnikov.

To sredo se bosta ob 18. uri predstavila slikarka in prorektorica zagrebške Akademije likovnih umetnosti Dubravka Babič ter pisatelj, dramatik in publicist Rudi Šeligo, ki bo predaval o slovensko-hrvaških kulturnih stikih po osamosvojitvi obeh držav. Gosta bo predstavil Emil Lučev. Še pred predavanjem bodo ob 17. uri v prostorih Dolenskega muzeja odprli razstavo grafik gostje iz Zagreba, ki je za svoja dela prejela številne domače in tuje nagrade, nazadnje najvišjo nagrado letošnje 17. mednarodne zagrebške razstave grafike.

Naslednji cikel predstavitev se bo začel septembra, ko bodo v "Sredo ob 18." vključili tudi predavatelje iz tujine.

POLETNA PLESNA ŠOLA

LJUBLJANA - ZKO Slovenije tudi letos pripravlja poletno plesno šolo, ki bo potekala v Ljubljani od 22. junija do 2. julija v prostorih Fakultete za šport. Šola je namenjena plesalcem, članom plesnih skupin, mentorjem, plesnim pedagogom, koreografom in vsem ostalim, ki se ukvarjajo s plesom in gibom ter imajo solidno plesno predznanje. Prijave in vplačila šolnine sprejemajo do 11. junija. Informacije na tel. 061-217-860, int. 37.

POČASTILI 150. OBLETNICO - S koncertom v novomeški frančiškanski cerkvi je mešani pevski zbor iz Srednje vasi pri Kamniku počastil 150. obletnico rojstva cerkvenega glasbenika p. Angelika Hribarja. Zbor je ob spremljavi organiste Marije Holcar zapel izbor pesmi iz bogate Hribarjeve glasbene zapuščine in se žal malostevilnemu občinstvu predstavil v dobri luči. (Foto: N. Stubler)

Prvič zapeli Grabarjeva Drevesa

Z občinske pevske revije v Sevnici - Nova skladba

SEVNICA - Na sobotni občinski pevski reviji v kulturni dvorani GD Sevnica je za prijetno presenečenje poskrbel mešani pevski zbor Primož Trubar iz Loke pri Zidanem mostu pod vodstvom Tatjane Balog, ki je poleg ostalih pesmi prvič v javnosti zapel pesem Drevesa radeškega glasbenika in pisca Andreja Grabarja. Avtorju so se ob tej krstni izvedbi njegove skladbe zahvalili s šopkom cvetja.

Kot gost je na reviji s šestimi skladbami sodeloval mešani pevski zbor (MePZ) Strojnska reka z Raven na Koroškem, ki deluje že 5 let pod vodstvom zborovodje Marjana Gerdeja, od domačih pa so nastopili: MePZ Lissa pod vodstvom Staneta Pečka, MePZ Jutrjanke z zborovodjem Cirilom Udovcem in sevnški oktet Jurij Dalmatin, ki ga vodi Emil Lenarčič. Oket bo jeseni nastopil na posavski reviji oktetov v Brestanici. Poleg loškega zbora bosta na posavski pevski reviji, ki bo v petek, 28. maja, ob 20. uri v slavnostni dvorani brežiškega gradu, iz sevnške občine nastopila še mešana pevka zbora Lisee in Jutrjanke, pridružilo pa se jim bo še pet zborov iz brežiške in dva iz krške občine. P.P.

P. PERC

11. TOPLIŠKI KNJIŽNI SEJEM

DOLENJSKE TOPLICE - Knjižarna Mladinska knjiga iz Novega je sodelovanju z Zdraviliščem in topliško osnovno šolo prireja že 11. topliški knjižni sejem. Sejem je namenjen vsem ljubiteljem knjige, domačinom in gostom, predvsem pa učencem tukajšnje osnovne šole, ki bodo ob tej priložnosti prejeli priznanja za zvestobo knjigi. Gostja sejma bo pisateljica Berta Golob iz Kranja. V četrtek, 27. maja, se bo dopoldan v Viteški dvorani Zdravilišča pogovarjala s šolarji in podelila priznanja. V petek, 28. maja, pa bo ob 20. uri literarni večer, na katerem bodo nastopili: Miro Gutman, Janko Orač, Marjanca Kočevar ter skupina najbolj obetavnih mladih literatov, dobitnikov osmih zaporednih bralnih značk.

VRHUNSKO OBLIKOVANJE - Razstava Slovensko steklo Oskarja Kogojja (na sliki v sredi) v Ganglovem razstavišču v metliškem gradu je že na otvoritve privabila številne obiskovalce, v času Vinske vigredi pa si jo je ogledalo več tisoč ljudi. (Foto: A. B.)

Kogojjevo slovensko steklo

Na razstavi Slovensko steklo v Metliki prvič v Sloveniji na ogled vse Kogojjevo kolekcije - Veliko zanimanje

METLIKA - V soboto dopoldne, na dan, ko so v ugledni galeriji v Londonu zapirali razstavo znanega slovenskega oblikovalca Oskarja Kogojja, so v okviru Vinske vigredi v Ganglovem razstavišču v metliškem gradu odprli njegovo razstavo Slovensko steklo. Kogojjeve izdelke iz stekla - pretežno gre za steklenice in kozarce, ki so jih izdelali izvrstni mojstri v slovenskih steklarnah v Hrastniku, Hrpeljah in Rogaški Slatini - so si doslej ogledali že na večjih razstavah v tujini, metliška pa je prva v Sloveniji v takem obsegu. O avtorju in njegovem delu sta spregovorila kustodinja Belokranjskega muzeja Andreja Brancelj in etnolog prof. dr. Janez Bogataj. Razstava v Metliki je privabila številne obiskovalce, v prisotnosti Oskarja Kogojja in ministrice Jožice Puharjeve jo je odprl dr. Dušan Plut.

Branceljeva je Kogojja predstavila kot pravega prijatelja Bele krajine. "Oskar Kogoj, ki ustvarja iz bogate slovenske steklarske dediščine, je s temi svojimi izdelki pokazal, da še ni bila izrečena zadnja beseda pri kreaciji kozarcev in steklenic," je med drugim dejal dr. Bogataj. "Od leta 1988, ko je nastala njegova slovenska steklenica, je ustvaril še celo paleto steklenic, ki so vrhunski dosežek slovenskega oblikovanja v steklu." Na metliški razstavi je bila tudi serija steklenic in kozarcev, ki jih je Kogoj ustvaril v sodelovanju oziroma za družino Filak s Talčjega vrha. Bela krajina v svetu že postaja znana po tej vrhunski kolekciji. "V Kogojjevem ustvarjanju sta razvidni tako oblika, kot vsebina," je v otvoritve-

70 LET ZBORA GRAFIKA

LJUBLJANA - Na jubilejnem koncertu, ki je bil v petek, 21. maja, v veliki dvorani Zavoda za zdravstveno zavarovanje in počastitev visokoga jubileja, 70. obletnice ustanovitve pevskega zbora Grafika, sta se poleg jubilarja predstavila tudi z njim pobratena moška pevka zbora Dušan Jereb iz Novega mesta in Talum iz Kidričevega. J.G.

Stokrat krajša pot čez mejo

Razumevanje obmejne policije lajša življenje - Ni zapletov - Pomoč v mednarodnem letu turizma

KOČEVJE - V Zgornji Kolpski dolini je prihajalo do zapletov pri prehajanju preko državne meje tam, kjer ni uradnih mednarodnih prehodov, na primer iz Zamosta (Hrvaška) v Osilnico (Slovenija). Kraja nista oddaljena niti 500 m, in če bi popotnik ali turist strogo spoštoval napotke policistov, ki so jih dajali še pred kratkim, bi moral za to kratko pot opraviti kar okoli 100 km (preko mednarodnega mejnega prehoda Čabar-Podplana na Kočevje in preko Petrino-Broda na Kolpi do Osilnice). S mo v letu turizma, taki ukrepi pa ovirajo turizem. Zato smo o tem povprašali Mirka Ješčnika komandirja policijske postaje v Kočevju, ki nam je odgovoril tako:

Območje Osilnice je po naših napotilih dostopno vsem, tudi turistom, le prihod večje skupine domačih ali tujih turistov je potrebno prej prijaviti, a še to predvsem zato, da ne bi prišlo do nepotrebnih zapletov. Tudi hrvaška stran prihoda turistov ne zapleta, čeprav ni podpisan noben meddržavni sporazum o tem, so pa gotovo tudi oni zainteresirani za turizem in prihoda turistov ne bodo ovirali. Dogovorili pa smo se že, da se tudi policisti vključujemo v leto turizma tako, da bomo med drugim celo svetovali turistom, kje so

razne zanimivosti, ki naj bi si jih ogledali.

Za območje Kuželja pa je prehod preko meje dovoljen le domačinom in njihovim sorodnikom. Seveda velja podobno še za razne nujne in službene zadeve, kot zdravnike, veterinarje, uradne osebe in tudi za novinarje. Doslej tudi tu ni prihajalo do posebnih zapletov ne z naše in ne s hrvaške strani.

Tudi pri ribolovu, čolnarjenju in plavanju ne bo posebnih zapletov. Upoštevati je treba le, da mora vsak priti iz Kolpe na tistem bregu.

● Za pojasnilo o urejenih kampih ob Kolpi smo zaprosili pri pristojnih na občinski skupščini v Kočevju. Zvedeli smo, da ima dovoljenje odseka za urbanizem in urejanje prostora le kamp gostišča Samsa na Žagi, nekateri drugi pa kampe še urejajo.

kjer je vanjo šel, se pravi, če je vstopil v vodo na slovenski strani, mora tudi na slovenski ven.

Bomo pa letos strogo preganjali črna kampiranje, se pravi vsako taborjenje izven určenih prostorov. Ni pa še znano, koliko urejenih kampov v občini sploh je.

J. PRIMC

POVZROČITELJ NESREČE ODPELJAL V NEZNANO

KOČEVJSKE POLJANE - 19. maja ob 19.10 je neznan voznik osebnega avta znamke Jugo, rumene barve, vozil od Podturna proti Črmošnjicam. V naselju Kočevske poljane je v desnem nepreglednem ovinku prehitel neznanega voznika osebnega avta Z 101 z lahkim priklonikom. V tem trenutku je iz nasprotne smeri pripeljal z golfom 19-letni Roman Kuzma z Belčevje Vrha, ki je hotel nezgodo preprečiti. Naglo je zavil desno na bankino, nekaj časa drsel, nato pa se je prevrnil. Voznik ni bil poškodovan, medtem ko se je sopotnik, ki je padel iz vozila, hujše poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici. Povzročitelj nesreče je odpeljal po nezgodi naprej in ga policisti še iščejo. Na vozilu je za okrog 100.000 tolarjev škode.

POGINILE KOKOŠI

KOČEVJE - Minuli četrtek je na farmi na Mlaki pri Kočevju poginilo 1.500 piščancev. Delavec, ki je nekaj popravil v hlevu, je izklopil ventilatorje. Po končanem popravilu pa jih je pozabil ponovno vklopiti. Zaradi previsoke temperature je piščancem zmanjkalo kisika in so se zadušili. Poginila je približno tretjina piščancev, ki so v tem hlevu.

TAT V ČRNOMALJSKEM KOVINARJU

ČRNOMELJ - V času od marca do 17. maja je neznan storilec v v podjetju Kovinar v Črnomlju ukradel kotno brusilko, koničaste klešče ter ključavničarje. Podjetje je s tem oškodoval za 210.000 tolarjev.

VOZIL PO LEVI STRANI CESTE - 17. maja ob 14.45 je 28-letni Alojz Mikolič z Velike Hubajnice pri Studencu peljal z golfom iz smeri Sobotnice vasi proti Dvorcam. V nepreglednem ovinku v naselju Cerina je zapeljal na levo stran v trenutku, ko mu je iz nasprotne smeri pravilno pripeljal 37-letni Mihael Dušič iz Pišec, voznik Integralovega avtobusa iz Brežic. Voznik avtobusa je opazil nasproti vozeče vozilo in ustavil ob desnem robu ceste, vendar je Mikolič kljub temu s prednjim delom avtomobila trčil v avtobus. Mikolič se je pri trčenju hujše poškodoval in so ga odpeljali na zdravljenje v breziško bolnišnico. Na avtobusu je za okrog 20.000 tolarjev materialne škode, na golfu pa za okrog 180.000 tolarjev.

S KOLESAM JE PADLA V POTOK - 20. maja ob 16.15 se je 13-letna Marjanca Kušljan iz Sentjerneje peljala z ženskim gorskim kolesom iz hipodroma po lokalni cesti v smeri Sentjerneje - Smarje. Ko je z neprimerno hitrostjo pripeljala po klancu navzdol v desni ovinek, je zaradi peska začela zavirati, pri tem pa je zaneslo v ograjo in nato v potok Koliba. Hudo poškodovana se zdravi v novomeški bolnišnici.

Z AVTOMOBILOM ZADELA PEŠCA - 21. maja ob 20.36 je 31-

letna Zdenka Pavkovič iz Novega mesta vozila osebni avto znamke R-4 od Soteske proti Novemu mestu. Pri Irči vasi je pripeljala do zaznamovanega prehoda za pešce, v tem trenutku pa je prehod prečkal 61-letni Anton Hrovat iz Novega mesta. Voznica ga je s sprednjim levim delom vozila zadela in pešca je vrгло na pokrov motorja, nato pa je padel na cesto, kjer je obležal hudo poškodovan. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

OTROK NENADOMA ZAPELJAL NA CESTO - 22. maja ob 10.50 se je na lokalni cesti Drnovo - Gorica pripetila prometna nezgoda. Devetletni S. R. iz Krškega se je najprej vozil po travnatih stezi v bližini lokalne ceste v Gorici in pri hišni številki 8 zapeljal na cesto. V tem trenutku je iz smeri Drnovega pripeljal voznik osebnega avtomobila Zastava 101, 44-letni Jože Paček iz Jelše pri Krškem, ki je poskušal trčenje preprečiti z zaviranjem, vendar mu ni uspelo. S prednjim delom avtomobila je zadela kolesarja tako, da ga je vrгло po cesti in se je pri tem hujše poškodoval. Odpeljali so ga v breziško bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju. Na kolesu je škode za okrog 3.000 tolarjev, na osebnem avtomobilu za 7.000 tolarjev.

Pištolo v žep, puško v hlačnico

Ibrahim Pačarizi s Kosova je marca vlomil v stanovanje častnika teritorialne obrambe Ernesta Breznikarja v Dovškem - Orožje je nameraval odnesti na Kosovo

NOVO MESTO - Novomeško temeljno sodišče je prejšnji teden v kazenski zadevi zoper obtoženega 25-letnega Ibrahima Pačarizija, po rodu Albanca s Kosova, zaradi kaznivega dejanja velike tatvine razsodilo, da je kriv, ker je 30. marca letos vlomil v stanovanjsko hišo častnika teritorialne obrambe RS Ernesta Breznikarja v Dovškem in odnesel s sabo več orožja in nabojev.

Ibrahim Pačarizi je v Sloveniji tujec in je opravljal priložnostna zidarska dela, očitno pa je stremel tudi za tem, da si nabavi na nepošten način orožje in strelivo zanj ter ga odnese domov na Kosovo. Obtoženec je povedal, da je na Senovem opazil oškodovanca Ernesta Breznikarja in ugotovil, da je vojaška oseba, in poizvedel, kje stanuje. Vedel je, da vojaške osebnosti običajno hranijo orožje tudi doma, zato se je odločil, da bo v oškodovančev hišo vlomil. S seboj je vzel železno palico, dolgo 57 cm, debelo 1,3 cm, ki je bila na enem koncu sploščena. Potem pa se je ob 6. uri zjutraj skrtil v bližini oškodovančeve hiše in počakal, da so stanovalci odšli od doma. Da bi se prepričal, če je hiša prazna, je pozvonil. Odprla mu je Breznikarjeva hči. Vprašal jo je, če pozna neko osebo, ki si jo je izmislil, potem pa se je poslovil in počakal, da je odšla v šolo.

V hišo je vstopil skozi vrata terase, s palico odprl vrata in pri tem poškodoval ključavnico. Najprej je odšel v kopalnico, iz nje v kabinet pa v dnevno sobo. V kabinetu je z

istim železom, s katerim si je pomagal pri vhodnih vratih terase, na silo odprl omaro in vzel več kosov orožja, avtomatsko puško z dvema polnima okvirjema nabojev in malokalibrsko pištolo. Okvirje in naboje ter pištolo je spravil v žep, puško pa je skrtil v

hlačnico. Med potjo ga je pobral sonarodnjak Ismail Bleta, vendar dejanje ni ostalo dolgo skrito, kajti policisti so ravno takrat raziskovali rop, ki se je zgodil v neposredni bližini oškodovančeve hiše. Blokiral so širšo okolico in pred Senovim odkrili Ismaila Bleta in obtoženega Pačarizija pri poskusu bega. Pri obtožencu so našli vse predmete, ki so izginili pri Ernestu Breznikarju.

Na obravnavi pred dnevi je možakar opisano dejanje priznal, Senat ga je obsodil na 10 mesecev zapora, izrekel pa mu je tudi ukrep izgonna tuja iz države Slovenije za vselej. Sodba še ni pravomočna.

J. D.

Besede v prazno

New York ima 250.000 narkomanov, ki so na igli, odvisni od heroina. Številka je grozna. Pa pri nas? Ker enotne slovenske raziskave o zasvojenosti z drogami še nimamo, so tudi ocene o številu zasvojenecv zelo različne. Sedaj, ko smo končno dobili odobro za izvajanje nacionalnega programa preprečevanja zlorabe drog pri Svetu za zdravje RS, čigar predsednik je dr. Milan Krek, bomo lažje obvladovali narkomanijo. Vendar vsega odbor ne bo mogel storiti.

Nekateri menijo, da je postalo govorjenje o narkomaniji modno, kajti po uradnih statističnih podatkih je zasvojenecv s trdo drogo v Sloveniji malo, vendar nas takšna razmišljanja ne smejo uspraviti. Preventiva je še vedno najboljša in najcenejša pot. V ta namen je bilo po Sloveniji organiziranih že veliko okroglih miz. Pred dobrim mesecem je bila takšna okrogla miza v Trebnjem, prejšnji teden pa tudi v Novem mestu na Srednji gostinski šoli. Na okroglo mizo so bili povabljeni dr. Milan Krek, dr. Tatjana Gazvoda, dr. Tone Starc, predstavnik novomeškega UNZ-ja in Centra za socialno delo ter ravnatelj srednjih in osnovnih šol. Mednje je prišel tudi novomeški župan Franci Koncilija.

Mediji žal niso bili povabljeni in tudi sicer je na okroglo mizo prišlo malo ljudi. Verjetno je za takšen obisk kriv organizator, ni pa edini krivec. Kar pogosto se sliši mnenje, da na Dolenjskem problemov z narkomanijo nimamo in da so takšni pogovori ali odveč ali pa da celo pripomorejo k popularizaciji drog. Na žalost pa zasvojenost ne predstavlja le trda droga, po nekaterih podatkih je prav za Dolenjsko značilno velika zasvojenost z alkoholom, ki se začne že pri otrocih. O tem, kako se lotiti boja proti alkoholizmu, je menda na okrogli mizi prejšnji teden govoril dr. Krek. Vendar kaj, ko njegovih besed mnogi niso slišali! Tisti, ki so jim bile namenjene.

J. DORNJŽ

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Kokošja juha in zajčja pečenka sta slastni jedi za vsakega gurmana. Še boljši sta, če sta živalici domače reje. Zmikav, ki je 17. maja ponoči vlomil v kokošnjak lastnika J. S. iz Semiča, to dobro ve. Lastnika, ki ju je redil, pa je oškodoval za 1.000 tolarjev.

● Tudi naslednje kokoši, ki jih je nepridiprav odnesel v temno noč, so izginile 17. maja v Beli krajini, točneje v Hrastu pri Vinici. Tat je obiskal kokošnjak M. Š. in s sabo odnesel dva petelina in kokoši. Kaj ima rajši, juho ali pečeno kokoš, se ne ve. Lastnico je oškodoval za več kot 1.500 tolarjev.

● Vsi tatovi pa le niso enaki, nekateri mislijo tudi na delo. Tako npr. zmikav, ki je ponoči 21. maja v Mihelji vasi iz kovinske škaule, ki jo je lastnik M. G. pustil na prostem, ukradel orodje znamke Union, cevne klešče in ročno koso. Verjetno bo posej imel najlepše pokošen vrt. Na slabšem je seveda lastnik izginulega orožja. Tat ga je čez noč oškodoval za 10.000 tolarjev.

POLICIJA BREZ JAJC?

KOČEVJSKA REKA, GOTENICA - Vadbeno-oskrbni center (VOC) Gotenica se kot oskrbnik ukvarja s kar široko gospodarsko dejavnostjo, saj imajo govedo, ovce, svinje itd. ter celo perutninsko farmo. S svojimi kmetijskimi proizvodi obdružuje tudi Kočevje, kjer so znana predvsem njihova konzumna jajca, dobre kakovosti. VOC pa se v zadnjem obdobju prizadeva, da bi svojo kmetijsko dejavnost (živali in ljudi) - ne pa objekte - predal kakemu drugemu podjetju, skratka, da bi prenehal z gospodarjenjem, saj se res preveč ne spodobi, da se policisti ukvarjajo s kurami. Tako se lahko zgodi, da bomo kmalu ostali brez policijskih jajc.

P-c

STISNjeni PEŠCI - Največji in najlepši mestni trg na Kranjskem, novomeški Glavni trg, so zasedli avtomobili. Nekdaj znamenite novomeške promenade se z nostalgijo spominjajo le še stari Novomeščani. Sedaj za pešce skorajda ni več prostora niti na pločnikih, saj se morajo celo tam prebijati med avtomobilsko pločvino. Bomo še kdaj uživali spokojnost čarobnega novomeškega trga? (Foto: A. Bartelj)

Illegalno čez državno mejo

Prejšnji teden so krški policisti na posavskem delu meje zalotili pri ilegalnem prestopu 58 ljudi

KRŠKO - Južna slovenska meja s Hrvaško postaja vse bolj živahna. Z namenom, da bi preverili, koliko je ilegalnih prehodov čez mejo, so policisti krške UNZ 22. in 23. maja izvedli poostren nadzor nad zeleno državno mejo na njihovem koncu.

Pri ilegalnem prehodu meje so zalotili 58 ljudi, od tega 31 državljanov BiH, 13 državljanov Hrvaške, 12 slovenskih državljanov in enega Poljaka ter enega Romuna. Vsi so bili zaradi ilegalnega prestopa meje prijavljeni sodnikom za prekrške. Trije hrvaški državljani in štirje državljani Slovenije so se odločili za ilegalen prestop meje, ker so v vozilih prevažali

J. D.

POŽAR V KPD DOB

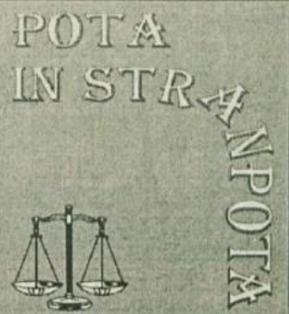
DOB - 21. maja ob 1.30 je prišlo do požara v industrijskem obratu Pohorje KPD Dob. Prišlo je do dveh manjših eksplozij, nato pa do požara, ki je uničil električno instalacijo v kompresorski postaji. Ogenj se je razširil še na skladišče, v katerem imajo delovne obleke in rezervne dele. Požar so pogasili poklicni gasilci iz Novega mesta okoli 4. ure. Škode je za okrog 1.500.000 tolarjev. Vzroki požara še raziskujejo.

AVTO ŠOLE AMD NAJBOLJŠE

SEVNICA - Tabela uspešnosti 12 avtošol v Posavju na voznikem izpitu iz vožnje z obremenitvijo v letu 1992 pokaže zgolj nekaj suhoparnih števil. Tako, da je največ, kar 527 kandidatov, opravljalo vozniki izpit v avtošoli AMD Brežice, uspešno končalo pa 64,3 odst., kar je dovolj za 4. mesto na posavski lestvici. Le za 1,1 odst. je boljša avtošola AMD Sevnica (imela je 361 kandidata). Posavski center za permanentno izobraževanje je imel 159 kandidatov, izpit pa jih je naredilo 67 odst., medtem ko ima avtošola AMD Krško najboljši odstotek uspešnih (68,2) od 371 kandidatov. V Izpitnem centru Krško ugotavljajo, da v zadnjem času kandidati vse bolj pritiskajo na inštruktorje, zato jih ti pogosto predčasno pustijo k izpitu, kjer so dostikrat kandidati neuspešni.

AVTOŠOLA HERBY ZA VEČJO VARNOST MLADIH

RIBNICA - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Slovenije je v letu 92 postal aktiven član mednarodne organizacije za preventivo v cestnem prometu. Letos je skupaj s še dvajsetimi evropskimi državami vključuje v skupno akcijo Mladi voznik, ker so mladi pogosti povzročitelji prometnih nezgod. Avto šola Herby iz Ribnice se je odločila, da bo prva na širšem ribniško-kočevskem območju poskrbela za varnost voznikov koles z motorjem. V avto šoli so za vse zainteresirane učence sedmih in osmih razredov osnovnih šol organizirali 20 urni tečaj cestnoprometnih predpisov ter brezplačno vožnjo na mopedih. V spremstvu avto šole Herby so si ogledali nekaj najbolj nevarnih križišč v centru Ribnice in bližnji okolici.

dežurni poročajo

UKRADEL MOŠKO ŠPORTNO KOLO - 17. maja popoldne je neznan storilec izpred stavbe v bližini telovadnice v Metliki ukradel moško športno kolo ter s tem lastnika D. M. iz Metlike oškodoval za 15.000 tolarjev.

ODNESEL KASETO S KLJUČI - V času od 18. do 19. maja je neznan storilec v Krizevski vasi iz garaže ukradel kaseto z najrazličnejšimi ključi in A. L. oškodoval za okrog 50.000 tolarjev.

ODŠEL S ČEKOVNO KARTICO IN DOKUMENTI - 19. maja popoldne je neznan storilec v Vrhovčevji ulici v Novem mestu vlomil v osebni avto ter ukradel moško usnjeno torbico, v kateri je imel lastnik M. B. iz Novega mesta čeke s čekovno kartico in druge dokumente. Lastnika je oškodoval za 10.000 tolarjev.

IZ PREDALA IZGINIL DENAR - 23. maja je neznan storilec izkoristil krajsko odsotnost lastnika A. S. in iz okrepčevalnice v Rosalnicah iz predala delovnega pulta ukradel 8.000 tolarjev. Storila še iščejo.

ODPELJAL SE JE Z MOTORJEM - V času od 21. do 22. maja je neznan storilec iz kolesarnice stanovanjskega bloka v Metliki ukradel kolo z motorjem znamke Tomos APN 6 ter s tem lastnika I. J. oškodoval za 36.000 tolarjev.

OSTAL BREZ KASETFONA IN NOŽEV - V času od 3. do 22. maja je neznan storilec na Primostoku vlomil v vikend, last L. P. iz Ljubljane in ukradel radiokasetofon in 5 kuhinjskih nožev. Lastnico je oškodoval za 10.000 tolarjev.

NEKDO POSEKAL 99 DREVES

BELA CERKEV - Februarja letos je neznan storilec na gozdni parceli KO Bela Cerkev posekal 99 dreves različnih vrst ter s tem oškodoval GG Novo mesto tožd Gozdarstvo Novo mesto za 284.226 tolarjev.

ZARADI NEPRIMERNE HITROSTI NA STREHO

SENOVO - Na regionalni cesti Senovo se je 21. maja zgodila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti voznice osebnega avtomobila Cimos AX, 20-letne Metke Simonišek z Malega Kamna pri Krškem. Simoniškova se je peljala iz smeri Malega Kamna proti Brestanici. V neposredni bližini naselja Senovo jo je zaradi neprimerne hitrosti v ostrem desnem ovinku zaneslo, tako da je izgubila oblast nad vozilom in po okoli 35 metrih vožnje zapeljala na desno bankino. Po njej je vozila 17 metrov in nato ponovno zapeljala na bankino, se po nasipu prevrnila in obstala na strehi avtomobila na njivi. Voznica se je kljub uporabi varnostnega pasu hujše poškodovala: dobila je pretres možganov in poškodbe vratnih vreten. Zdravi se v breziški bolnišnici. Na avtomobilu je za okrog 400.000 tolarjev škode.

Največ kršitev v lokalih in na cestah

Storilci v skupinah

KRŠKO - Iz analize statističnih podatkov o stanju javnega reda in miru na območju, ki ga pokriva krška UNZ, je razvidno, da je število kršitev zoper javni red in mir v prvih treh letošnjih mesecih poraslo. Več pa je bilo tudi ostalih kršitev, npr. zakona o tujcih, zakona o nadzoru državne meje, zakona o orožju.

Največ kršitev so odkrili v breziški občini - za 98 odst. več kot v enakem obdobju lani, v krški občini je bilo takšnih kršitev več za 22 odst. in v sevnški za 14 odst., skupaj so zabeležili 44-odst. porast vseh kršitev. Na krški UNZ pravijo, da je teh dejanj več tudi zaradi vzpostavitve državne meje. Ugotavljajo tudi, da so lani obravnavali več kršitev, ki so jih storili posamezniki, letos pa se več delcev kršitev, ki jih je zagrešilo dvoje ali celo več oseb skupaj, posameznih kršitev je za manj.

Največ kršitev javnega reda in miru se je pripetilo v gostinskih lokalih in na cestah, manj pa na ostalih javnih mestih in zasebnih prostorih, zato bodo policisti ta mesta v prihodnje bolj nadzorovali.

J. D.

TRIATLONCI BODO NASTOPILO V ŽIREH

NOVO MESTO - Mladi novomeški triatlonci, starejši pionirji in mladinci, katerim se bodo pridružili še mlajši pionirji, bodo 6. junija nastopili na duatlonu v Žireh, teden kasneje pa še v Ljubljani na triatlonu. Pomembno tekmovalje imajo v triatlonu, in sicer v avstrijskem Gradcu 19. junija, najboljši pa bodo nastopili še na kvalifikacijah za evropsko mladinsko prvenstvo, ki bodo v Španiji.

A. Š.

BREŽIČANKE DRUGE V ORIENTACIJSKEM TEKU

KRANJ - V Udinem borštu pri Kranju je bilo v nedeljo državno prvenstvo osnovnih in srednjih šol v orientacijskem teku, kjer so nastopili tudi tekmovalci iz Brežic. V dokaj zahtevni konkurenci - nastopilo je 57 tričlanskih ekip - so brežiški osnovnošolci osvojili tretje mesto, srednješolke pa so bile celo druge. Rezultati - osnovnošolci (5. in 6. razred): 1. Cerčno II, 3. Brežice, srednješolke: 1. Ravne, 2. Brežice itd. Skupna uvrstitev: 1. Ravne, 2. Jurij Vega - Idrija, 3. Brežice.

NAGRADA KOBARIDA ZA BOŠTJANA MERVARJA

KOVARID - Ni je sobote ali nedelje, da se kolesarji KD Krka s tekmovalja ne bi vrnili s kakšno lovoriko. Tako je bilo tudi ob koncu prejšnjega tedna, ko so nastopili na kolesarskem tekmovalju "Nagrada Kobarida 93". Na 102 kilometra dolgi progi je med člani tokrat slavil Boštjan Mervar, ravno tako mladi Vene, ki je zmagal pri dečkih kategorije B. Rezultati - dečki A: 3. Ribič, dečki B: 1. Vene, 2. Zrimšek, 3. Logar (vsi Krka), mladinci: 4. Črvočič, člani: 1. Mervar, 3. Fink, 5. Baloh (vsi KD Krka) itd.

S. D.

TREBANJSKE KEGLJAVKE SKLE-NILE POLSEZONO

TREBNJE - Ženska kegljaška ekipa KK Mercator je z zadnjim treningom v Krškem sklenila prvi del uspešne tekmovalne sezone. Za nadaljevanje tekmovalja imajo nekoliko višje cilje, ki pa jih bodo lahko uresničile, če bodo okrepile svoje vrste. V imenu pokrovitelja Mercatorja se je kegljavkam za uspehe zahvalil Franc Jevnikar, ki je posebej poudaril velik uspeh Milene Veber, v imenu ekipe, ki je imela veliko podporo pokrovitelja, pa kegljavka Marija Zupančič.

N. G.

NOV FABJANOV REKORD - Nadarjeni atlet iz Dolenjskih Toplic je na 9. teku ob Krki postavil nov rekord na trinskem teku. Na sliki: Matjaž Fabjan (v sredini) je iz rok predsednika ŠD Kostanjevica, Poldeita Bučarja, prejel za rekord in dosežek še posebno priznanje prireditelja. (Foto: S. Dokl)

Peternel preletel 70 km

1. slovensko državno prvenstvo v zmajarstvu Lisca 93 - Franc Peternel prvi državni prvak - Dosežki Kril iz Krškega

SEVNICA - V nedeljo popoldne se je na Kopolju končalo 1. slovensko državno prvenstvo v prostem letenju z zmaji Lisca '93. Po pričakovanih je med 32 zmajarji iz 10 slovenskih klubov in iz Hrvaške (Hrvat) so tekmovali izven konkurence) zmagal favorit Franc Peternel, član zmajarskega kluba Let iz Škofje Loke. Drugo mesto je presenetljivo osvojil mladi Marjan Ščuka (Kraški zmajarji), organizatorja - Krila Krško pa je razveselil njegov tekmovalce Franc Krkovič, ki si je priboril bronasto kolajno.

35-letni Franc Peternel ml. (to, da gre za mlajšega Peternela je posebej treba poudarjati ob poročilih s strelskih tekmovalj, kjer sta oče in sin Franc Peternel še v bivši Jugoslaviji bila zmeraj največja tekmeča v streljanju s pištolo) se z zmajarstvom ukvarja od leta 1986. Za sabo ima vsaj 350 ur v zraku, samo letos pa že 45. "Vesel sem, ker so mi mladi tekmovalci za petami. Počutim se nekako že kot veterani med temi fanti. Z Lisce sem te dni letel prvič in moram priznati, da je to čudovita pokrajina. Z balona bi bilo te številne hribočke s cerkvicami, gozdove in doline še lepše opazovati. Lani sem bil 2. na državnem prvenstvu v padalstvu, a moram priznati, da se padalstva bojim, da bi se mi zaprla kupola. Dilema, ali zmajarstvo ali padalstvo, je umetna, oboje je lep šport, ki terja kar precej drznosti in zbranosti," pravi prvi slovenski državni prvak, po poklicu orodjar, doma iz Hrastraj pri Kranju.

"Relativno dobro vreme, dobri rezultati in kar kakovostno prvenstvo," pa je telegrafska izjava predsednika organizacijskega odbora Borota Mlakarja. V 4 tekmovalnih dnevih se je

ODLIČEN STRELEC IN ZMAJAR - Franc Peternel ml. ima doma v svojih vitrinah že vse polno raznih pokalov in priznanj, predvsem s strelskih tekmovalj, saj je bil tudi evropski mladinski prvak v streljanju s pištolo, kakšnih 20-krat pa je bil s pištolo že YU-prvak. Vseeno je bil Franc tudi te lovorike kar vesel, čeprav tudi njemu ni uspel prelet 100-kilometrskega trikotnika Lisca - Brežice - Straža - Lisca, Franc je od vseh prišel najdlje, to je 70 km, do Straže. (Foto: P. Perc)

prvi dan izkazal Silvo Novšak z Loga pri Boštanju, ki tekmuje za Krila Krško. Novšak je celo prvi dan povedel, a je pozneje zaradi svoje napake zdrsnil po lestvici navzdol, a je še vedno pristal na zelo dobrem 4. mestu. Tudi ekpno je premočno zmagal Let Škofja Loka nad prvo in drugo ekipo krških Krila.

P. P.

Kar 250 atletov na teku ob Krki

Prizadevni športni delavci iz Kostanjevice so pripravili 9. tek ob Krki - Rekorden dosežek Matjaža Fabjana iz Dol. Toplic, ki je zmagal v trinskem teku

KOSTANJEVICA - Športno društvo Kostanjevica ob Krki je v okviru akcije TV Slovenija Brazde vzdržljivosti pripravilo 9. tek ob Krki, na katerem je nastopilo rekordno število tekmovalcev, in sicer v trinskem teku na 10 km in malem maratonu (21 km).

Številni gledalci so zlasti pozdravili novi rekord trinskega teka na 10 km, ki ga je postavil državni reprezentant Matjaž Fabjan iz Dolenjskih Toplic. Velike pozornosti sta bila deležna tudi najstarejša tekmovalca, in sicer 70-letna Ljubljanka Vidojka Kozak in njen pet let starejši klubski kolega Boris Mlinar. Za organizacijo tekmovalja, je treba pohvaliti prizadevne prireditelje.

Rezultati - pionirji (10 km): 1. Zrnec (Vrhnik) 40.04, 3. Štokar (Kostanjevica) 42.36, pionirke (10 km): 1. Iljaš (Brežice) 49.57, 3. Bizjak (Boštanj) 52.23; mladinke (10 km): 1. Žibert (Vrhnik) 47.03; mladinci (10 km): 1. Grom (Vrhnik) 36.50, 2. Celič 37.06,

3. Švent 38.31 (oba Triatlon N.m.); ženske A (10 km): 1. Šmid (Kranj)

TOMAŽ BRINC DOSEGEL VELIKO ZMAGO

SLOVENSKA BISTRICA - Na državnem prvenstvu v boksu, ki je bilo ob koncu prejšnjega tedna, so nastopili tudi boksarji iz Novega mesta in dosegli nekaj lepih zmag. Posebej velja opozoriti na Tomaža Brinca, ki je premagal velikega favorita Celjana Pantoviča, in na mladega Jurjičiča, ki je zlahka opravil v Mariborčanom Plavcem. Zmagal je tudi Čanič, ki je premagal Kranjčana Justina.

ŠE ŠESTO TENIŠKO IGRISČE V PORTOVALDU

NOVO MESTO - V teniškem parku v Portovaldu bodo te dni odprli še šestor teniško igrišče, kar bo ljubiteljem tenisa v Novem mestu omogočilo več igranja.

SLAVKO DOKL

Dva pokalna državna prvaka

Finale državnega atletskega pokala je bil v Celju za Novomeščane zelo uspešen - Primc in Zupančič državna prvaka

Prvi je zmago okusil Matjaž Zupančič v teku na 110 m z ovirami. V precej močnem nasprotnem vetru je v cilj prišel v času 15,04 in drugouvrščenega Kopa iz ljubljanske IBL Olimpije prehitel za šest stotink sekunde. Tomaž Božič je v teku na 100 m s časom 11,18 osvojil tretje mesto. Naslednji dan je v teku na 200 m samo za sto-

tinko sekunde izgubil tek z Ljubljancanom Novakom, rezultat pa je bil zaradi vetra, ki je tekmovalcem pihal v prsi s hitrostjo 4 m/s, precej slabši od njegovega dolenjskega rekorda iz pred tedna dni (22,46, pred tednom dni v Avstriji 21,95).

Drugi dan APS je Igor Primc, že dolga leta najboljši slovenski metalec diska, z enim samim 52,70 m dolгим metom za 7 metrov premagal drugouvrščenega Mediča iz IBL Olimpije.

Peto novomeško medaljo je z dolenjskim rekordom 10:14,01 v teku na 3000 m osvojila Mateja Udovč. Bila je druga za zmagovalko Silvo Vovod iz mariborskega TAM-a.

Naslednji atleti AK Novo mesto so osvojili četrta mesta: Robert Dragan v teku na 3000 m z zaprekami s časom 9:14,64, Rihard Resnik v skoku s palico s 440 cm in Gregor Rus v metu klada s rezultatom 47,76 m. Dragan je bil prvi dan v teku na 1500 m s časom 3:57,04 šesti. Peta mesta so osvojili Nataša Podkrižnik v skoku v daljino z rezultatom 574 cm, Aljoša Počič v teku na 10 km s časom 32:29,81 in moška štafeta 4x100 m s časom 43,99.

V teku na 100 m z ovirami je bila Katka Jankovič s časom 15,97 sedma.

Atleti AK Novo mesto so bili na koncu s 101 točko šesti, dekleta pa s 36 osma.

J. P.

Polovični uspeh naših nogometašev

Studio D v nedeljo z 1:0 premagal ETI Elektroelemente iz Zagorja - Avto Bum vse bolj oddaljen od drugega mesta, ki bi ga popeljalo v 1. državno ligo

NOVO MESTO, KOČEVJE - Nogometaši novomeškega Studia D so v nedeljo spet razveselili svoje navijače, ne toliko z dobro igro, kot pa z zmago (1:0), ki jih je zadržala v gornjem delu lestvice. V povprečni igri, kjer so gostje iz Zagorja imeli podrejeno vlogo, so zmagali, čeprav so se morali za dve točki krepko potruditi. V glavnem se je igra tja do sedemdesete minute odvijala na sredini igrišča. Občasni izleti pred vrata vratarja Paviča in Haceta pa so se končali že pred šestnajstmetrskim prostorom.

Zadetek odločitev je padel v 71. minuti, ko so gostitelji napadli z levega krila. Bracovič je streljal na vrata Haceta, ki je nevarni strel odbil. Žoga se je znašla pred iznajdljivim Martiničevim, ki je z lepim volejem premagal sicer zelo zanesljivega Haceta. Po vodilnem zadetku so gostje prevzeli pobudo. Na Pavičeva vrata so se valili napad za napadom, vendar se je vse razpadlo v ostrih strelav končalo pri brezplodnem preigravanju.

Nogometaši Avto Buma se vedno bolj oddaljujejo od drugega mesta. Njihov veliki tekmeč Istragas Jadran na vročem terenu v Sežani iztržil samo točko, vendar so si podobno

spodrsrljaj dovolili tudi Kočevci, ki so samo remizirali z Loko Medvodami.

FARAON PRESKOČIL 1,83 M

NOVA GORICA - Na konjeniskem turnirju v preskakovanju ovir je nastopilo trideset konjenikov iz osmih klubov. Nastopili so tudi tekmovalci KK Bajnof, kjer se je posebno slavil Zoltan Kiss, ki je s Faraonom preskočil kar 1,83 metra visoko zapreko, kar je doslej največ na Dolenjskem, takšen dosežek pa veliko pomeni tudi v slovenskem merilu.

DOVOLJ JE ENA ŽOGA V MREŽI - Nogometašem novomeškega Studia D je v nedeljo uspelo spraviti eno žogo v mrežo Zagorjanov, zato sta dve točki ostali doma, tako kot na sliki iz drugega srečanja med Studio D in celjskim Publikumom. (Foto: M. Gorenc)

Športne iz Kočevja in Ribnice

Potem ko sta odstopili vodilni športni delavki v ženskem odbojarskem klubu LJK Tilia, Zlata Arko in Jožica Šerbec, delu v klubu nemojteno teče. Funkciji v klubu se je "odpovedal" tudi trener mladinskih selekcij in pionirske reprezentance Slovenije prof. Tone Krkovič.

V rokometnem klubu KVM Ribnica v novi tekmovalni sezoni ne bo večjih sprememb, vse kaže, da bo ekipa še naprej treniral Janez Ilc. Iz kluba je odšel Elmir Kafričan, ki bo okrepil reški Zamet, verjetno pa bo za njim odšel tudi Milan Jurič. Športniki iz Kočevja, 13 fantov in 7 deklet, se bodo ob koncu tega tedna udeležili II. mednarodnih iger prijateljstva v Franciji. Poleg Kočevcev bodo nastopili še športniki Francije, Belgije in Nemčije.

V 4. kolu ribniške občinske lige v malem nogometu so igrali takole: skupina A: Dolenji Lazi - Grafit 4:2, Sodražica - Grčarice 4:1, Jurček - Trg VV 6:3. Vodi ekipa Sodražice s sedmimi točkami. V skupini B: Izlaci - MON 5:3, Oaza - Alf 2:0, Jezdec - Trgovina Mateja 6:1. V vodstvu so Jezdec s sedmimi točkami.

M. GLAVONIČ

USPEL TURNIR SLOVENSkih VETERANOV

ŠMARJEŠKE TOPLILCE - Ob koncu prejšnjega tedna so v zdravilišču Šmarješke Toplice pripravili 3. teniški turnir slovenskih veteranov in veterank, na katerem je nastopilo 35 igralcev. Rezultati - moški A (45 - 55 let): 1. Žitnik (Olim.) 5. J. Turk (N.m.), moški (55 - 60): 1. Muhič (Branik, Mb.), moški (60 - 70): 1. Kocjan (Olim.), 4. De Costa (Brež.), moški od 70 let naprej: 1. Jagodič (Olim.). Ženske (od 40 let naprej): 1. Hojnik (Maribor), ženski pari: Svetlič - Filipan (Maribor) in moški: 1. Žitnik - Kocjan (Olimpija).

J. TURK

VABILO ZA LJUBITELJE TENISA

NOVO MESTO - Teniški klub Novo mesto organizira začetni, nadaljevalni in izpopolnjevalni tečaj tenisa v teniškem parku v Portovaldu. Vse informacije dobite pri sekretarju kluba Marku Remsu, tel. 28-236 (doma) in 321-712 (v službi).

VADITELJSKI TEČAJ ZA TENIS

NOVO MESTO - Teniški klub Novo mesto organizira skupaj s Fakulteto za šport iz Ljubljane 50-urni vaditeljski tečaj tenisa, ki se prične 4. junija in bo trajal še 5., 6., 11., 12. in 13. junija. Prijave sprejema sekretar kluba Marko Rems.

Po vodstvu gostov v prvem polčasu je vse kazalo, da bosta obe točki šli v Kočevje, vendar je potek srečanja povsem spremenila enajstmetrovka za gostitelja, ki so v 48. minuti izenačili. Kočevci so bili še enkrat v vodstvu, vendar so ga samo štiri minute pred koncem srečanja zapravili, ko so Medvodčani rešili točko. Tako so sanje nogometašev Avto Buma vedno manj uresničljive, kajti do konca prvenstva so vsega štiri kola in bo zelo težko nadoknaditi zamujeno.

S. D.

DVOJICA SPLIČAL - STOKANOVIČ DVAKRAT V POLNO

NOVO MESTO - Ob koncu prejšnjega tedna sta bila v Novem mestu in v Lutrškem selu dva teniška turnirja dvojic, kjer sta prvi mesti osvojila Novomeščana Spličal - Stokanovič. Na turnirju v Novem mestu sta porazila dvojico Bregar - Medle z 2:1 (2:6, 6:2 in 7:6), v Lutrškem selu pa par A. Wachter - Pejhan z 2:0 (7:6, 6:1).

KOLPA KBM ZMAGALA V DOLU

PODZEMELJ - Nogometaši Kolpe KBM so v nedeljo popravili zadnj spodrsrljaj doma, saj so z 2:1 v gosteh premagali Dob. Podzemeljčani so med tednom ugnali tudi drugoligaša Napredok, in sicer s 3:1. V nedeljo bo težko pričakovani derbi med KBM in Belo krajino iz Črnomlja.

J. F.

MERCATOR VABI

NOVO MESTO - V petek, 28. maja, med 14. in 17. uro Mercator pred potrošniškim centrom v Ločni organizira pokašnje izdelkov Dolenjskih pekarn, Presada iz Gabrovke, Vina Brežice in Bizeljsko, Union piva in Mercatorjevih mesnin. Zaigral bo duo Čar.

VEČ KOT STO ČOLNARJEV NA KRKI

ŽUŽEMBERK - Rekreacijski spust po reki Krki, ki so ga v soboto in nedeljo pripravili športni delavci iz Suhe krajine, je privabil na reko od Zagradca do Soteske več kot sto čolnarjev. V glavnem gre za družjenje ljubiteljev narave in voda iz Slovenije in sosednjih dežel. O tem nam je povedal eden glavnih organizatorjev Emil Glavič tole: "Z udeležbo smo bili zelo zadovoljni. K nam se vedno vračajo stari prijatelji, žal pa še ni čolnarjev iz Avstrije, Italije, Nemčije in Francije, ki so bili včasih naši stalni gostje. Nemirni Balkan še vedno moti naše prijatelje. Upamo, da bo drugo leto bolje."

S. D.

Gordana Djurić izpolnila normo

DOLENJSKE TOPLICE - Letošnji atletske pokal Slovenije je bil za topliške mladince eden najuspešnejših tekmovalj doslej. Ze v kvalifikacijah je Boštjan Šimunič v troskoku dosegel rezultat 14,80. S tem rezultatom je dosegel ne samo najboljši mladinski rezultat, temveč je močno izboljšal svoj osebni rekord. Tudi v daljavo je skočil 6,75 m ter se kot edini Dolenjec uvrstil v finale.

Gordana Djurić sicer ni nastopila v kvalifikacijah, saj je kot najboljša mladinka v državi imela prost vstop. Kljub poškodbim in uspešni terapiji je Gordana nastopila v finalu APS in kot prva Slovenka izpolnila normo za nastop na mladinskem evropskem prvenstvu v Španiji. Dosegla je namreč državni rekord in obenem normo 12,60 v troskoku. Tako ji ostane dovolj časa za temeljite priprave na evropsko prvenstvo ter morebitno uvrstitev v finale. Poudariti pa moramo, da je Gordana prva mladinka v zgodovini dolenjske atletike, ki bo nastopila na evropskem mladinskem prvenstvu.

Boštjan Šimunič ima sicer še dovolj časa (poldrugi mesec) za izpolnitev norme, je pa s finalnim nastopom in rezultatom 14,76 resno opozoril nase. Boštjan se namreč močno bliža magični meji 15 metrov, ki v mladinski kategoriji veliko pomeni tudi v Evropi.

Bero topliški nastop je dopolnila mladinka Andreja Blatnik, ki je v troskoku skočila 11,40 in osvojila 7. mesto.

MILAN ŠIMUNIČ

Nov veter v novomeški atletiki

Osvajali 42 medalj na državnih prvenstvih - V državni reprezentanci so nastopili: Darja Tratar, Nataša Podkrižnik, Tomaž Božič in Gregor Rus - Odmevni nastopi Fabjana

Na petkovem občnem zboru so novomeški atleti pregledali lansko sezono. Na državnih prvenstvih vseh kategorij so osvojili 42 medalj: 10 zlatih, 15 srebrnih in 17 bronastih. Clansko moštvo je bilo na državnem prvenstvu tretje.

Darja Tratar, Tomaž Božič, Gregor Rus in Nataša Podkrižnik so nastopili v državni reprezentanci. Darja Tratar je dosegla dva državna rekorda za dekleta, prvega v teku na 80 m z ovirami in drugega v šesterboju.

Pravzaprav je neke vrste čudež, da je dolenjska atletika tako dobro preživela sila neprijetna obdobja prejšnjega desetletja. V začetku osmdesetih

let je doživela vrhunec, ki je presenečal vse tekmece tedaj še veliko večje države, v kateri je bilo veliko težje osvajati naslove državnih prvakov ali nastopati v prvi zvezni ligi kot sedaj.

Rasla je namreč v razmerah, v katerih bi morala praviloma propasti. Ker ni bilo tekmovalne steze, na kateri bi lahko prirejali tekmovalja, je bilo vedno manj zanimanja otrok in staršev za ta sicer prvi svetovni šport. Potem ko so atleti pred dvema letoma dobili stezo iz umetne snovi, so se stvari začele obračati na bolje. Zadnji korak v novo življenje je atletika doživela prav na petkovem občnem

zboru. Dobila je upravo, ki zagotavlja, da bo delala vsaj tako dobro kot delajo atleti, ki so z letošnjimi rezultati že dokazali, da bodo še veliko boljše, kot so bili lani. Že na zimskih državnih prvenstvih, kjer je veliko manj disciplin kot na poletnih, so v vseh kategorijah osvojili 23 medalj. Za razvoj kluba je pomembno, da se bo kot doslej krepil z domačo, ne uvoženo krvjo, z atletki, ki rastejo na dolenjskih osnovnih in srednjih šolah. Novomeški atletskim delavcem ni za to, da bi napolnili tribune, radi bi napolnili atletsko stezo in ostali središče dolenjske atletike.

J. PENCA

Zasebni »angeli varuhi«

Še nedolgo tega smo zasebne detektive lahko videli samo v filmih, danes pa imamo nekaj zasebnih detektivskih firm že tudi v Sloveniji. Tudi naši detektivi iščejo ukradene avtomobile, ugrabljene otroke, preverjajo poslovno partnerstvo, torej varujejo tako ljudi kot tudi premoženje. Njihove akcije pa niso nič manj zahtevne od tistih, ki smo jih navajeni iz filmov.

Skorajda ni področja, ki se zaradi velikih sprememb v družbi ne bi tudi samo spremenilo. Predvsem zaradi privatizacije družbenega premoženja se je pokazala potreba po zasebnem varovanju ljudi in premoženja kot dopolnitev državnemu varovanju. Prve zasebne firme za varovanje ljudi in premoženja so se pojavile pred tremi leti, danes pa jih je registriranih v Sloveniji že prek 150.

Novomeški Protekt, d.o.o., je bil ob ustanovitvi tretja zasebna firma za varovanje premoženja v Sloveniji in prva za varovanje oseb. Vodita ga Jože Ribič in Boris Pavlin. Zaposlenih je osem delavcev, nekaj pa je honorarnih sodelavcev. Njuni delavci so vsi preverjeni in strokovno usposobljeni za to delo. Kot firma za varovanje premoženja in oseb se več ukvarjajo s tehničnim varovanjem kot fizičnim, saj bi za fizično varovanje potrebovali veliko več delavcev. Poleg tega se v Protektu ukvarjajo z receptorsko službo, intervencijo na objekte, ki jih varujejo, sprem-

ljajo prevoze večje gotovine, pooblaščen so za usposabljanje občanov, delavcev raznih ustanov za delo z orožjem. Njihovo delo se z delom policije ne križa, čeprav se oboji ukvarjajo z istim področjem. Zasebne varovalne firme, kot je Protekt, se ukvarjajo s tistim, česar policisti ne delajo. So na razpolago občanom za varovanje njihovega premoženja, torej se na nek način dopolnjujejo s policijo.

Zakon o zasebnem varovanju, detektivski dejavnosti in o obveznem organiziranju službe varovanja še ni sprejet (trenutno so v razpravi predlogi zakona), zato se zasebna podjetja, kot je Protekt, pri opravljanju dejavnosti srečujejo z vrsto protislovij. Če se npr. oglasi alarmna naprava, morajo njihovi varnostniki čim hitreje priti do mesta, kjer se je sprožila, vendar pa se morajo po sedanji zakonodaji cestnih predpisov, se pravi, da ne spadajo v tisto kategorijo služb, ki zaradi svoje narave dela v takšnih primerih predpisov ne upoštevajo.

Kazniva dejanja kot reklama

Statistike kažejo porast kaznivih dejanj v Sloveniji, k temu so nedvomno prispevali spremenjeni lastniški odnosi kot tudi vse več brezposelnih. "Naša najboljša reklama so kazniva dejanja," pravi Jože Ribič in dodaja, da pa so novomeški policisti zelo delavni in imajo zelo velik odstotek raziskanih primerov ter večino kaznivih dejanj že zelo kmalu odkrijejo, jih v kali zatrejo, kot bi rekli. Zaradi dobrega dela policistov, je pač manj dela zanje. Protekt se naslednji mesec seli tudi v Belo krajino, kjer bo odprl sodoben nadzorni center, od koder bodo varovali objekte skorajda po celi Beli krajini. Na tem območju takšne firme namreč še nimajo. Za zdaj na Dolenjskem ni tako veliko kriminalnih dejanj, pa vendar če prislunemo Murphyevevu zakonu, ki pravi: Če domnevate, da so štiri možnosti, da bi šlo kaj narobe, in se vsem štirim srečno izognete, se takoj pokaže peta možnost, povsem mirni in brezskrbni ne moremo biti. In prav zaradi možnosti, da bi šlo kaj narobe, ljudje iščejo zaščito zase in za svoje premoženje.

Še vedno brez zakona

Obseg dela zasebnih firm za varovanje premoženja in oseb se je lani v Sloveniji najmanj podvojil, čeprav ozko specializiranih firm, kot jih poznajo v tujini, še nimamo. Za ureditev dela zasebnih firm za varovanje je nujno potreben zakon, ki bo na tem področju naredil več reda. "Neurejeni zakonski normativi so preprečevali razvoj dejavnosti v

željeni smeri. Že pred dobrima dvema letoma smo predlagali nekatere rešitve, skratka hoteli smo vplivati na zakon, ki se je začel pripravljati," razlaga Ribič. Največ težav so imeli z obliko in barvo uniform, ki ni smela biti takšna, kot jo imajo policisti, potem z uporabo modre luči, sirene, avtomatskega orožja, ki bi ga sedaj, ko varujejo objekte posebnega družbenega pomena, potrebovali. Nejasnosti so bile tudi v zvezi s pridobivanje osebnih podatkov, kar je predvsem pomembno za uspešno detektivsko dejavnost. Z zakonom o varovanju osebnih podatkov se je ta dostop še poostrel, zato se v Protektu z detektivstvom ne ukvarjajo veliko. Npr. lahko se odločijo, da bodo iskali pogrešano vozilo, vendar so policisti v primerjavi z njimi v prednosti, ker imajo podatke in tudi večjo ekipo. Do tovrstnih podatkov lahko pridejo tudi zasebne firme, vendar morajo zanje pisмено zaprositi Ministrstvo za notranje zadeve. Podatke v tem primeru sicer dobijo, vendar to traja najmanj en teden, kar pa je za uspešno iskanje, naj bo avtomobila ali česa drugega, prekasno, saj je pri tem delu hitrost odločilna. Zato takšne zadeve raje prepustijo policiji, kajti tudi stroški naročnika ne smejo biti previsoki.

Že v začetku, ko so se morali sami organizirati za izdelavo izkaznic, uniform in vsega, kar sodi zraven, so se zasebne firme

za varovanje iz cele Slovenije poskušale organizirati v združenje, vendar takrat to ni zaživel. Letos, sredi aprila, pa so se zopet dobili in ustanovili skupščino zasebnih podjetij, ki bo vplivala na zakon oz. opozorila na probleme, s katerimi se v praksi srečujejo. Gre za določena pooblastila, ki bi jih nujno potrebovali: pri tehničnem varovanju avtomatsko orožje, potem modro luč, zvočne signale, dovoljeno prekoračitev hitrosti. Njihovo delo namreč kontrolira Ministrstvo za notranje zadeve.

Obstali bodo le najboljši

Tako težko pričakovani zakon o varovanju bo jasno opredeljeval delo teh firm in naredil selekcijo, saj firme, ki se poleg varovanja ukvarjajo še s trgovino, čiščenjem in kdo ve še s čim, ne morejo biti najbolj zanesljive "varuhinje". V zahodnem svetu poznajo ozke specializacije, npr. varovanje trgovin ali samo detektivsko dejavnost in podobno. Tak zakon bi zagotovil tudi bolj konkurenčno delo in večjo strokovnost. Osnutek zakona o zasebnem varovanju, detektivski dejavnosti in obveznem organiziranju službe varovanja pravi, naj bi opravljali izpit pred ministrstvom za notranje zadeve. S podatki iz evidenc naj bi bili zavezani ravnati v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov, kamor spada seveda tudi zavezanost k molčečnosti. Detektive pa naj bi omejili z določilom, da ne smejo opravljati nalog, za katere so z zakoni pooblaščen policijski in pravosodni organi.

Več kot 150 podjetij je v Sloveniji registriranih za področje varovanja premoženja in ljudi. Vsa se ne ukvarjajo s tem področjem, med njimi pa so tudi taka, ki ta zakon komaj pričakujejo, da bodo svoje delo lahko še bolje opravljala. Ta zakon že težko pričakujejo tudi v novomeškem Protektu. Kljub zakonski neurejenosti pa v teh dveh letih niso mirovali, za sabo imajo že kar precej uspešnih akcij. "Neposrednega napada še nismo imeli, imeli pa smo že veliko intervencij, kjer sicer ni bilo potrebno uporabiti orožje, ampak je bilo dobro, da smo ga imeli pri sebi," pravi Jože Ribič.

JOZICA DORNIZ

FOTO: J. DORNIZ

Jože Ribič

radioamaterji

Pogovor prek Lune

Radioamaterji so deležni medijske pozornosti ob raznih humanitarnih akcijah, ko ti vrli fantje (zvečne se poznajo le preko radijskih zvez ali pa še to ne) pomagajo pridobiti kakšno redko zdravilo za bolnika, vendar je v radioamaterizmu zanimivega tudi kaj drugega. 34-letni Anton Kranjc, sicer gradbeni tehnik in vodja komunalne dejavnosti pri sevniški krajevni skupnosti, bi lahko povedal marsikaj o svojih in o dosežkih kolegov iz sevniškega radioamaterskega kluba S 59 DHP, a je Tone, kot ga kličejo prijatelji, bolj redkobeseden, sploh se pa ne hvali rad, čeprav bi bilo za klub in zanj koristno, če bi se zvedelo, kaj vse jim je že uspelo.

Tone ima svojo postajo že od leta 1978. Ko je še delal v sevniškem astronavično raketnem klubu Vega, je spoznal osnove astronomije, kar mu je zdaj prišlo še kako prav, vzpostavil je namreč kot drugi slovenski radioamater radijsko zvezo s kolegom iz druge države prek oziroma z odbojem od Lune na frekvenci 1296 megahercev. Dan poprej je to uspelo njegovemu prijatelju Robertu Vilharju, magistru, ki dela na ljubljanski elektrotehniški fakulteti. "Z Robijem že dlje sodelujem, kot pravimo temu, žstrikamo" skupaj. Pomagal mi je z instrumenti, jaz pa s kakšno svojo ročno spretnostjo," pove Tone.

Vzpostavljane radijskih zvez prek Lune ni preprosta stvar, zlasti ne za naše radioamaterje, ki niso tako bogati kot njihovi kolegi z Zahoda. Za opremo morajo naši fantje seči globoko v žep in črtovati lep del svojih prihrankov. Potrebno je na primer cel kup relejev, vsak pa stane okrog 200 mark. Nekateri delajo releje kar sami, vendar ne morejo biti cenejši kot japonski, meni Kranjc. Si je pa sam naredil ojačevalnik. Za bazno UKV postajo je Tone odštel okrog 2500 mark, za transverter 1400 mark, za kabel in antene pa še dodatnih 2000 mark. Veliko je sam varil, tudi zato, da je na videz neokretna Elrodova antena z 2,40 metra veliko parabolo oz. krožnikom postala ubogljivo prilagodljiva in jo lahko poljubno obrača proti Luni. Pri anteni je zamenjal žarilni element. "Malo žspenglerja moraš tudi biti," skromno doda Tone.

Ali vse to delo in sorazmerno veliki stroški odtehtajo tiste minute, ko s tako oddaljenim posrednikom, kot je Luna, vzpostavi stik z

drugim radioamaterjem? Za Toneta in še za kakih 6 drugih Slovencev, ki imajo postaje, da se lahko preizkušajo na podobnih zahtevnih frekvencah, to sploh ni vprašanje, saj gre za izziv, ki se mu enostavno ni moč upreti. Kranjcu je v posebno zadoščenje in zadovoljstvo, da mu je Avstrijec Hannes, s katerim je vzpostavil zvezo prek Lune, povedal, da še ni delal s kolegom, ki bi imel tako slabo tehniko oziroma tako šibek oddajnik. Kranjčev premore namreč komaj 60 vatov, Avstriječev pa kar desetkrat več. Radioamaterjem je v dokajšnjo pomoč računalniški program nekega Avstralca, ki izračuna vse elemente za vzpostavljane takih zvez, od časa do višine Lune v določene obdobje.

Tone Kranjc največkrat dela ponoči. Tedaj si mora pomagati tudi z izvižcem, da anteno natanko usmeri proti Luni. Televizije ne gleda, razen če hoče zaspati, se pošali. Upa, da mu bo uspelo narediti zvezo na 2400 megahercev, kar doslej še ni uspelo nikomur v Sloveniji, a to je odvisno od tega, koliko svojih prihrankov in prostega časa bo voljan žrtvovati za tega nenavadnega in ne ravno poceni konjčka. Tone pravi, da po svetu delajo nekateri že celo na frekvenci 10 gigahercev, to pa je kar 10.000 megahercev.

PAVEL PERC

Tone Kranjc

FOTO: P. PERC

pozabljeni

Ni bil le občinski uradnik

"Naročam Vam, da se nemudoma podate na novo službeno mesto. Želim, da si tam pridobite ono priznanje, katero gre Vaši delavnosti in Vaši sposobnosti." Tako se je Aleksander Lukež leta 1921 z dekretom v roki pojavil v Brežicah. Tu je ostal vse do smrti, si ustvaril družino in z veliko delovno vnemo, tesno vpletenostjo v družbeno življenje, z darežljivostjo in s svojo šegavostjo res pridobil "ono priznanje". Brežičani so po njem imenovali tudi ulico, a so se pred kratkim premislili. "Navadnega občinskega pisarja", kot so dejali, so zamenjali z bolj uglednim imenom.

Lukež je bil ob prihodu v Brežice star okroglih 25 let. Takoj se je vživel v novo okolje in že takrat ni bil samo občinski uradnik. Kot se spominja njegova še živeča žena Cilka, je zelo rad igral v dramski skupini. Spoznala sta se ravno zaradi igre. Aleksander je igral pri sokolih, Cilka pa pri cerkvenem društvu. Sokoli so igrali Vdovo Rošlinko, ko jim je zbolela igralka. Aleksander je takoj obljubil, da bo "eno spunknil pri cerkvenih". In res jo je. Tako je takrat še Držičeva Cilka iz Zakota začela igrati pri sokolih. Igre so se vrstile druga za drugo. Aleksander ni samo uspešno

igral, ampak tudi režiral. Ljudje pravijo, da so se začeli smejati že, ko je samo stopil na oder. "Kolikokrat je kar pri naših doma v Zakotu pod drevjem napravil zasloni oder, zbral skupaj igralce in uprizoril kako igro. Marsikatero nedeljo popoldne so jih prihajale gledat množice Brežičanov," se spominja zdaj 92-letna Cilka. V letu 1924 sta stopila k poroki skozi špalir sokolov in članov Marijine družbe. Cilka je postala znana gostilničarka in še danes pri sejmšču stoji gostilna z njenim imenom.

Aleksander je Brežice zapustil samo med vojno. Že na njenem začetku v letu 1941 je moral zbežati čez Savo v Kostanjevico, saj so Nemci borce za koroško mejo med prvimi izseljevali v Dachau. Rešil je golo kožo, zato mu je hčerka Božena nosila hrano do Save, kjer je bila meja med Italijo in Nemčijo. Potem ko se Cilka ni hotela vpisati v nemško zvezo, je morala tudi sama spakirati najnujnejše v čoln in z otrokoma slediti možu. Ker so Nemci začeli prehajati mejo in pobirati ljudi tudi v Kostanjevici, je družina odpotovala v Ljubljano, od tam pa v Kočevje, kjer je bilo dovolj zemlje, da so si lahko pridelali najnujnejšo hrano.

Na robu smrti

Ko so v Kočevje prišli Nemci, so vsi Slovenci, med katerimi je bilo mnogo begunskih družin iz Brežic, zbežali v hosto. Lukež se je konec poletja 1943 pridružil partizanom in bil kmalu ujet. Zaprli so ga v kočevskem gradu. Ob partizanskem obleganju Kočevja se je mnogim zaprtim zdelo, da se jim bliža konec. Nemci so jih peljali na streljanje in junak naše zgodbe je imel srečo, da je stal ob koncu vrste. Izkoristil je priliko in skočil čez steno. Ta podvig je Lukežu sicer rešil življenje, hkrati pa mu za vedno pustil spomin.

S polomljenima nogama se je zavlekel v gozd, kjer so ga pobrali partizani. Zdravil se je po partizanskih bolnišnicah, pozneje pa so ga Američani z letalom odpeljali v italijanski Bari.

V treh mesecih, kolikor je bil v Barju, si je nakopal pljučnico in v dnevih, ko mu je visoka temperatura načela možgane, od taval iz bolnišnice. Obležal je v obcestnem jarku, ne da bi vedel sam zase, ko je mimo prišla Slavka Bavec, bolničarka iz Brežic. Prepoznala je someščana in mu rešila življenje. Takrat ji je obljubil, da ji bo v zahvalo za poročno pričjo, in res je po vojni prišla izterjat dolg.

Rad je pomagal

Ko je poleti 1945 Aleksander Lukež prišel domov s polomljenima nogama in z berglo, se ga je sin Sandi oklenil, da so ga komaj odtrgali od očeta. Bal se je, da bo moral spet kam oditi. Pa ni. Ostal je v Brežicah, se zaposlil kot administrator pri Mestnem ljudskem odboru in pomagal, kjer se je pomagati dalo. Po vsem, kar nam je uspelo zvedeti o njem, bi lahko predvsem rekli, da je bil človeški. Ko so še stanovali na občini, mu ni bilo težko napisati papirje ali stehitati živino tudi ponoči, saj je vedel, da so kmetje doma zaposleni pozno v noč. Pisal je prošnje, pomagal je občinskim revežem z denarjem, skrbel za delitev obleke revežem in organiziral furmane, ki so iz Brestanice vozili premog za ostarele ljudi.

Danes bi dejali, da je bil kar malo predober. "Vse bi dal, še klavir v glasbeno šolo, da bi le lahko zaživela," se spominja njegova žena, ki je morala marsikaj skriti, da ni vsega razdelil in da je ostalo še kaj doma. Bil je prvi predsednik podružnice Turističnega društva Slovenije v Brežicah, tajnik odbora Legije koroških borcev in še kaj. Ko je konec šestdesetih let umrl, na občinski stavbi niso obesili zastave. Menda zato ne, ker nikoli ni bil v partiji. Zato pa se je vrsta pogrebecev vila od doma pa vse do pokopališča.

O vsakem človeku bi lahko napisali zgodbo. Zakaj smo se odločili povedati ravno to o življenju Aleksandra Lukeža? Zato, da bi pokazali, da niso vsi uradniki samo uradniki. Nekateri imajo lepo lastnost, da so predvsem človeški. Takih tudi danes močno primanjkuje. Aleksander Lukež ni veliko ime slovenske zgodovine, ampak samo njen sestavni delček. Le koga je tako zelo motilo njegovo ime na hišnih številkah, da so se potrudili in ga odpihnili na smetišče brežiške preteklosti?

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Aleksander Lukež

Kamnita priča belokranjske bolečine

Belo krajino radi imenujemo s poetičnimi nazivi, kot deželica belih brez, dežela na sončni strani Gorjancev, dežela prijaznih ljudi, toda prav tako bi jo lahko imenovali tudi dežela nekdanje hude revščine ali dežela izseljencev. Na to opozarjajo le redki materialni ostanki preteklosti, večji pa sploh samo eden.

S skope belokranjske zemlje so stoletje dolgo njeni ljudje romali s trebuhom za kruhom po belem svetu, mnogi so se vračali strtega zdravja, redki polni denarja, prenekateri so ostali za vedno na tujem z bolečino domotožja v srcu, nekaterim pa se je v tujini odprl le prerani grob. O tej žalostni podobi Bele krajine tiho pričajo že redke zapuščene, razpadajoče stare kmetije, spokojna belokranjska polja in vinogradi pa orumenele fotografije v družinskih albumih, kjer jih pač imajo, ter tu in tam na podstrešjih še kak star lesen kovček ali "trunk", kot so mu v jeziku novega sveta rekli tisti, ki so s tem ameriškimi kovčkom pripotovali čez veliko lužo nazaj v domači kraj. Vse to so priče, ki so pretihte in preveč skrite, da bi opozarjale na skrito belokranjsko rano - izseljenstvo, ki mu je Bela krajina bila in mu je na nek način še vedno zapisana. Obleke iz Amerike so ponosili in odvrgli, trunke razsekali in skurili, drobne predmete pogubili ali kam založili. Drugih večjih materialnih ostankov izseljenstva pa ni bilo. Pravzaprav je, in sicer eden sam - to je kapelica sv. Družine v Ziljah.

Danes je kapelica v kaj žalostnem stanju. Potrebna je sanacije razpokanih zidov, zamenjave dotrajanih krilnih okvirjev oken in vrat, obnove fasade in notranjčine ter ureditve okolice, zlasti talnih nivojev. Kot spomenik izseljenstvu obnovo nedvomno zasluži. A znano je, kako se pri nas večkrat lotevamo obnove manjših in malo znanih spomenikov. Obnovitelji se ne ozirajo na zahteve, ki jih določa stroka, prepučajo se lastnemu navduhu in kar najcenejšemu popravilu ter tako sicer dober namen lahko rodi včasih tudi nepopravljivo škodo. Da bi preprečili samovoljno obnav-

ljanje ali celo porušenje kapele sv. Družine, je pred kratkim na predlog Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta Oddelek za družbeni razvoj Skupščine občine Črnomelj z odločbo razglasil kapelo za kulturni spomenik za dobo enega leta. V tem času naj bi predvsem rešili zapleteno vprašanje lastništva (lastnik zemljišča je drug kot lastnik kapelice) in seveda očuvali kapelo pred nestrokovnimi posegi in rušenjem, dokler ne bo trajno proglašena za kulturni spomenik.

V spomin na sina, umrlega v Ameriki

Kapelo sv. Družine so postavili Balkovčevi iz Zilj v začetku tega stoletja v spomin na sina Jožefa, ki je leta 1905 kot mlad izseljenec umrl v Ameriki, o čemer priča kamnita spominska plošča, vzdignjena nad pročeljem.

"Ta plošča je dragocen materialni ostanek belokranjskega izseljenstva. Vendar kapela ni spomenik samo zaradi plošče, zanimiva in pomembna je tudi zaradi arhitekturnih značilnosti. Ima bogato členjeno arhitekturo z neogotskimi slogovnimi prvimi, značilnimi za čas njene zidave, razčlenjeno glavno in obe stranski fasadi z obrobami okrog oken in vrat, notranjost je poslikana z dekorativno ornamentiko, okna so z barvastimi stekli. Kapela ima torej likovne in gradbene kvalitete, ki pressegajo druge belokranjske kapelice, ki so v tem pogledu precej bolj skromne," pravi umetnostna zgodovinarica in etnologinja Marinka Dražumerič iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki dobro pozna belokranjsko izseljenstvo, saj se je z njim tudi študijsko ukvarjala, zato poudarja, da gre za spomenik, ki res zasluži varovanje.

Izseljevanje se je v Beli krajini začelo z zadnji četrtini prejšnjega stoletja po trtni uši, ki je opustošila belokranjske vinograde in belokranjskim kmetom vzela dohodek od prodaje vina, s katerim so lahko plačali davke in odplačevali dolgeve. Ker drugega dohodka ob skopi zemlji in siceršnji revščini praktično ni bilo, so začeli iskati zaslužek drugje - v Ameriki. Tam se je takrat končala državljanska vojna in v ZDA se je začel razcvet industrije, zato so potrebovali veliko poceni delovne sile za delo v rudnikih, železarnah in topilnicah. Belokranjci so za to zvedeli in v delu onkraj Atlantika zavohali reden vir dohodka za plačilo davkov in dolgov. Ko so se začeli izseljevati, ni nihče računal, da se bo za trajno izselil. Kmečki gospodarji so odhajali na delo v

Kapela sv. Družine v Ziljah je že dobila novo pločevinasto streho, s katero je zaustavljeno nadaljnje propadanje stavbe, kmalu pa se bodo vaščani pod strokovnim nadzorom lotili tudi obnove vrat, oken in sten. Nekaj denarja za obnovo bodo dobili od črnomajske občine.

Ameriko za nekaj let, zaslužili nekaj denarja in se vrnili domov, obnovili grund, plačali dolgeve, davke, a ker je denarja hitro zmanjkalo, so se ponovno odpravili v Ameriko. Tudi potem, ko so obnovili vinograde in so spet nekaj služili s prodajo vina, so mnogi redno hodili za nekaj let na delo onkraj Atlantika, še več pa je bilo takih, predvsem mladih fantov, ki so odšli, za seboj potegnili dekleta in si ustvarili dom v novi domovini.

Belokranjci so v Ameriki sprejemali dobro plačana, a težka in umazana dela v rudnikih in livarnah, delali tudi ponoči, ob nedeljah in praznikih, samo da bi kar najhitreje zaslužili, piše Marinka Dražumerič v svojem Prispevku k poznavanju izseljevanja iz Bele Krajine (Dolenjski zbornik 1985). Težko in nevarno delo in pa dejstvo, da kot kmetje Belokranjci niso bili vajeni industrijskega dela, je bil vzrok, da so bili pogosto žrtve nesreč. Očitno se je nekaj takega primerilo tudi mlademu Jožefu Balkovcu, ki sta mu oče in mati postavila kapelo v Ziljah. Denar so pri hiši imeli, najbrž iz Amerike, ker bi sicer ne mogli postaviti tako bogate kapele. Tisti čas so bile kapele v Beli krajini redke in se že zaradi tega po priporočilu spomeniške službe Slovenije razglasijo za kulturne spomenike.

Kapela sv. Družine v Ziljah ima torej več

Notranjost kapele s plastiko sv. Družine

kot dovolj kvalitet za spomenik, ki je zaradi njene povezanosti z izseljenstvom edinstven v Beli krajini in kot tak vreden pazljivega in skrbnega ravnanja.

MILAN MARKELJ

naše korenine

Po viharju se življenje prične znova

Bistra Radešca teče po dolini mimo Starih Žag. Veliko voda je že preteklo tukaj, mirnih in spokojnih, kot je Radešca v teh svetlih majskih dneh, pa tudi bučnih in divjih, razdiralnih. Taki kot voda so bili tudi časi, ki so šli skozi to dolino. Bili so mirni in prijetni prebivalcem v njej, pa tudi taki, ki so jim pokazali zobe in pometali z njimi kot z nemočnimi lutkicami v viharju življenja. A naj bo bes voh ali časa še tako razdiralen, ko se vse skupaj umiri, se življenje prične znova.

Tak življenjski vihar je za prebivalce te doline, v veliki večini Kočevarje, pomenila druga svetovna vojna. Zapodil se je mednje in pometel z njimi. Ko je bilo neurje mimo, so ostali na svojih bivališčih le redki. Eden od teh je bil Johan Kapš, trden možakar, rojen leta 1861 v Ponikvah v občini Planina. Bil je Kočevar po rodu. Avstrijskemu cesarju je služil v 17. regimentu, pri "kranjskih Janezih". Njegov sin Rudolf Kapš, ki danes živi v Starih Žagah, se še sedaj spominja, kaj mu je oče povedal o tistem času, zlasti zgodbe o tem, kako so vojake poklicali na Dunaj, da so med razburjenimi množicami delali red, ko je pogorel slavni dunajski Ringteater. Stavba je bila nabito polna, ko je zaradi napake na plinski napeljavni zagorela in v paniki, ki je nastala, ter v plamenih je umrlo veliko ljudi. Pokopali so jih v skupno grobnico, "Janezi" pa so držali špalir okoli nje, da množice žalujočih svojcev in radovednežev niso vsega preplavile.

Kmalu po odsluženju vojske je Johan odšel čez "veliko lužo" v Ameriko. V državi Ohio je bil tesar. Ko je nekaj zaslužil, se je vrnil domov in kupil posestvo v Starih Žagah. Še dvakrat je potoval čez in vsakič se je njegovo posestvo malo povečalo. Ko je odovdel, se je poročil z Rauhovo Ivanka iz Dobindola, tudi napol Kočevarko. To je bila Rudolfova mama. Rudolf se še spominja časov, ko je odrasčal v tej dolini. Saj, izobila ni bilo, a gospodarstvo je cvetelo in vsak košček zemlje je bil skrbno obdelan. Govorilo pa se je v dolini v glavnem kočevarsko. Slovensko so znali le moški, ki so šli po svetu zaradi poslova, ženske, ki so bile v glavnem doma, na zemlji in v kuhinji, pa slovenskega jezika niso potrebovale in ga zato niso znale. Oče Johan je bil, ko se je pričela vojna, že pri osemdesetih. Veliko sveta je videl in veliko izkusil, zato se ni dal zapeljati, ko so ga vabili, najprej zlepa, nato bolj grobo, naj se izseli. "Ziv ne grem s svoje zemlje. Z lastnimi rokami sem jo pridobil in tukaj hočem umreti," je bil odločen. Ostal je v dolini in zmagal. "Ni bilo lahko," se spominja Rudolf. "Vsak je vlekel na svojo stran. Vsi so sumničili. Za ene smo bili komunisti, ker se nismo selili, za druge pa hitlerjanci, ker smo bili Kočevarji. Res ni bilo lepo. Nekaj časa sem bil v partizanih, premišljal sem o tem in se zarotil, da puške

Rudolf Kapš iz Starih Žag

ne bom več nosil. Ta posel ni bil zame. V dolini pa kar tako ni bilo moč živeti. Ko se je ponudila priložnost, sem se umaknil v Ljubljano in tam dočkal konec vojne. Tudi pozneje, ko sem bil na vojaških vajah, puške nisem več nosil."

Rudolf ima rad gozd, a njegova ljubezen do gozda je dvojna: dajal mu je kruh in mir. Po vojni je delal nekaj časa pri Gozdni. Brusil je žage in drugo orodje, potem pa tesaril. Jabolko pač ne pade daleč od drevesa. Bil je v ekipi, ki je na Kostonjeviškem gradu in cerkvi pa na gradu Otočec in drugje napravila prvo zaščitno kritino in jih zavarovala, da zidovi niso propadali naprej. Potem je dobil v gozdu delo, ki ga je opravljal celih štirideset let, z obnovo in vzdrževanjem Baze 20. Dela je bilo dovolj. Zdjaj je bilo treba zamenjati to, zdaj ono, še največkrat pa je bilo treba poskrbeti za kritino. Rudolf je postal mojster za izdelovanje skodel. Te nekdanji razširjena večšine se je naučil od Beceleta iz Petelinjka in postajal vse bolj spreten. Danes ga ni daleč naokoli mojstra, ki bi mu bil kos.

Poleg dela je dajal gozd Rudolfu še druge užitke. Rad je prespal na Bazi 20, na svežem zraku in v tišini, ki jo je kdaj pa kdaj zmotilo le oglašanje živali. Te glasove iz noči je Rudolf dobro poznal. Slišal je jelene, srnjake, medvede, risse. Celo volkove je slišal zavijati, a videl jih ni nikoli. Zato pa so bila srečanja z medvedom kar pogosta. Ponavadi so se končala tako, da sta jo ucvrla oba, medved in Rudolf, vsak v svojo stran. A so bile tudi druge kombinacije. Na primer take, da se ga je medved nekaj časa od daleč radovedno ogledoval pa mirno odhlačal, pa tudi take, da je Rudolf naletel na ljubka igrajoča se medvedka, ki bi ju človek rad opazoval pri igri, a se je raje previdno umaknil, da bi ne naletel na medvedko, ki gledalec ni preveč ljubila. Zgodilo pa se je tudi, da sta z medvedom zdirljala v isto smer. Rudolf seveda spredaj, medved pa za njim. "Živali ne smeš presenetiti, pa se bo umaknila," pravi Rudolf.

Tako je Rudolfu v Starih Žagah teklo življenje. Je eden redkih Kočevarjev, ki še žive tukaj. Njegova žena je s šentjernejskega konca in ne govori kočevarsko, niti njuni otroci ne. Le včasih se pri hiši ustavi kak avto s tujo registracijo in iz njega stopi kdo, ki se je prišel naučiti zraka svoje mladosti. Takrat Rudolf spet spregovori po svoje. A so tudi med tistimi, ki prihajajo na obiske, vse bolj redko taki, ki jim gre ta govorica še gladko iz ust. Tako je pač. Radešca in čas pa mirno tečeta dalje. Upajmo, da so najhujše ujme že mimo.

TONE JAKŠE

dolenjsko šolstvo v starih kronikah

Kar je za gospodo, ni vselej za kmeta

Mirno življenje šentjernejske fare so 1. junija 1894 pretresle Dolenjske novice v rubriki "Piše se nam". Nepodpisani "dopisovatelj" (moral je biti iz šolskih krogov, saj v začetku pisma kara učence, zakaj niso nosili vseh nabranih majskih kebrov samo v šolo, ker so jih oddajali tudi gospodu županu, ki jim je plačeval za liter hroščev po 3 krajcarje) je Novicam sporočil naslednje: "... In tako se naš lepi Šent-Jernej lika in lepša, posebno pa, ako bo dobil toliko krasnih novih šolskih poslopj ako nam jih je zdaj višja gosposka zavkazala sezidati, in sicer: dvorazrednico v Orehovici pod glavarstvo Novo Mesto, fare šentjernejske; dvorazrednico v Gor. Vrhpolju; dvorazrednico med Grobljami in Ostrogom; jednorazrednico v Gor. Gradišči in v Šent Jerneju bi ostala še ta šola.

Vidite, to ni kar si bodi. Pa mi smo včasih tudi rogomentni in nezadovoljni. Ako naš ostri nadučitelj po postavi želi in zahteva, da naj otroci redno šolo obiskujejo, se tudi izgovarjamo, da imajo otroci čez uro hoda v šolo, in torej jih ne moremo in nočemo pošiljati. Sedaj pa, ko so nam zaukazali šole zidati, da bi lahko hodili otroci v šolo, smo se pa na Dunaj pritožili do vis.c.kr. ministerstva za uk in bogočastje ter prosili, da se naj le v Šent Jerneju zida tako velika šola, da bo osem gospodov učiteljev, in sedaj pa ne bo predalec hoditi otrokom v šolo, kajti vasi se bodo gotovo približale Šent-Jerneju. - Kaj nismo kunštni?!

Radovedno pričakujemo rešitve. Bog daj, da bi bilo rešeno tako, kakor je najbolj pametno. - Če nas silijo otroke v Šent-Jernej v šolo pošiljati, pravimo, da je predalec; če pa ukažejo, da naj šole zidamo zunaj, pa silimo, da naj bo le velika šola v Šent-Jerneju. Vedno se znamo braniti!"

"Lačen želoček se ne bode učil" Uredništvo Dolenjskih Novic je pismu dodalo svojo opombo: "Mi in z nami menda

večina onih, ki imajo s šolo kaj opraviti, smo prepričani, da so mnogo boljše manjzredne šole po vaseh, kakor pa večzredne šole po velikih krajih. V oddaljeno šolo otroci res ne morejo - zlasti ne ob slabem vremenu, v bližino bi prišli. Tako trpi le poduk. Dalje imajo štirirazrednice celdnevni poduk - dopoldne in popoldne. Oče mora tako otroka pogrešati celi dan, ko ga vendar doma potrebuje pri delu; vsi vemo, kako pomanjkujeta delavcev. Ravno taka je v Šent-Jernej. Kolikokrat so vže nam tožili ljudje, da je grozno, ker otrok celi dan ni doma! In moške imajo prav. Kar je za gospodo, ni vselej za kmeta. Pa še nekaj. Kje naj dobi oddaljeni otrok popoldne hrano. Lačen želoček pa se ne bode učil. Pa res kaže skušnjaja, da se otroci s celodnevni podukom ne nauče toliko več, kakor take šole stanejo več denarja in truda.

Zato svetujemo kot prijatelji našega ljudstva: ne zahtevajte štirirazrednic, ampak tirajte eno ali dvorazrednice po manjših krajih in veliko bolj bode skrbeli za splošni poduk pa tudi za svoje kmetije, svoje žepel!"

"Dopis ima le namen begati ljudstvo ter smešiti občino pred svetom"

"Dopisovatelja iz Šent-Jerneja" je že 15. junija 1894 z ostrim odgovorom nabodel prav tako neznan pisec "xy". Očita mu slabe in zaničevalne namene z objavljenim pismom, hkrati pa pove, da je šentjernejska občina res "napravila rekurs zoper ukaz vis.c.kr.dež.šol. sveta in navedla napake", ki da so se zgodile pri razdelitvi vasi, iz katerih bi otroci obiskovali nove šole. Obrnila se je tudi na Dunaj s prošnjo, da naj ministrstvo dovoli v Šent-Jernej sezidati zadostno šolsko poslopje za šolarje iz vasi, ki spadajo pod krško glavarstvo, in v Orehovici za otroke "naše fare, ki spadajo pod glavarstvo novomeško".

V šentjernejski šoli naj bi po mnenju dopisnika "xy" napravili dve prostorni sobi: eno za dečke in drugo za deklice iz oddaljenih vasi. Ti otroci bi obiskovali šolo le dvakrat v tednu, bližnji pa naj bi hodili k popoldnevni pouku vsak dan.

"Brema, katero bi prevzeli občini šentjernejska in brusniška, bi bilo manjše. Zakaj ložje je sezidati in vzdrževati dve šolski poslopji kakor pet. To pamet pove. Na papirju se lahko zidajo šole; to nič ne stane. Ko bi hotela občina zaukazane šole sezidati, potrebovala bi veliko denarja. In kje vzeti v sedanjih slabih časih 70.000 gl. in morebiti še več? Pridni dolenjski kmetovalec pridelal komaj toliko, da davke plačuje in svoji družini preskrbi najpotrebnejše reči. Zdjaj pa sezidaj pet šolskih palač v daljavi 1 1/2 ure. Pametna in opravičena je torej pritožba in prošnja naše občine..." nadaljuje "xy" svoje pismo in za konec doda: "Smešno je, da je v Vrhpolju všolana vas Javorovica, iz katere v imenovano vas še nobenega pota ni. Ako bomo uslišani, bo zopet mir v naši fari, in zadovoljnost se bo vrnila med ljudstvo. Gospod dopisatelj mora biti pravičen, pove naj vselej vse - ne pa posamezne besede in ostre opazke."

Osamljeni temelji za novo šolo v Gor. Vrhpolju...

Leta so tekla. Vrstili so se novi "občinski zastopi" in novi šolski odbori. Prepirov in ugibanj o dveh ali petih novih šolah v tem koncu Podgorja ni zmanjkalo dolgo vrsto let. Namesto "petih šolskih palač v območju poldruge ure hoda" sta zrasli novi šolski poslopji v Šentjerneju in Orehovici. Sreča je mežikala še Gor. Vrhpolju, kjer so malo pred drugo svetovno vojno zgradili temelje za novo šolo, a je pri tem tudi ostalo.

Podatki, da imamo zdaj v novomeški občini v 15 osnovnih in 8 podružničnih šolah, v 5 srednjih ter v 2 posebnih šolah prostora za 12.000 otrok, prepričljivo govore o velikem povojnem napredku. Ko bo zgrajena še nova osnovna šola v Mrzli dolini v Novem mestu, prav gotovo ne bo več dvomov in skrbi, kakršne so pred sto leti pestile naše prednike pod Gorjanci.

TONE GOŠNIK

NAGRADA V KLOŠTER IN NOVO MESTO

Zreb je izmed reševalcev 19. nagradne križanke izbral ANTONA KLEPCA iz Kloštra pri Gradcu in DAVIDA ZUPANČIČA iz Novega mesta. Klepcu je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO), Zupančič pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 7. junija na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 21. Ovojnico brez poštnice znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 19. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 19. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: PRILASTEK, ROMANTIKA, ANESTETIK, UK, KUPA, MESTO, LAO, LIMFA, NATALIE, SB, WALES, KRMAR, USORA, TERMITI, ILOVIK, SAORES, ADANA, ANTON.

prgišče misli

Vsak človek nosi v sebi kužno kal samo-mora.

ŽELJKO KOZINC

V življenju kakor v umetnosti ni ničesar vrednejšega od človeške dobrote, ki je obenem lepota življenja.

CVETKO ZAGORSKI

Po svoje je ameriška televizija nova oblika imperializma.

NEIL POSTMAN

Kako strašna je moč "velikih idej" in "vrednot", da zmore napraviti iz sicer poštenih in dobrih ljudi agense nečloveškega nasilja in zla, najbolj bistre, hrabre in v nekem času idealne mlade ljudi, borce za pravico in resnico, pa deformirati v pokome sluge laži in krivice.

LJUBO BAVCON

NAGRADNA KRIŽANKA

21

AVTOR: MARKO BOKALJČ	NAPRAVA, KI ODSTRANI NEZELENE UČINEK	SOZVOČJE V GLASU	STAR AVSTRUSKI CESAR	ŽIRO RAČUN	VITAMIN B1	SALOMONOV UGANKAR				
REVNA KMETIJA										
SLOV. IGRALEC MARKO						KOVINSKI ELEMENT ZA PODLOGO	STRONCIJ	PRIPRAVA ZA OBESANJE	DUŠA UMRLEGA	
SOPROG				ZNAMKA TISKALNI-KOV						
SPREMENBA OBLIKE SKUPINA ZUZELK				SL. PESNIK LJVRO						
								ELDA VILER		
								NOVINAR-KA FALLACI		
DOLENJSKI LIST	PRIJETEN VONJ	RONALD (KRAJSE) IT. IGRALKA SOFHIA		SALOMO-NOV VANDRO-VEC	LITERAT MIKELN					SLOV. PESNIK DRAGOTIN
PESNIK GRADNIK				ZDRAVILNA RASTLINA OSTREGA VONJA	VETROVKA SREDIŠČE VRTENJA					
STIK DVEH PLOSKEV		EGIP. DRŽAVNI BOG POZELE-NJE						CEVKE S KRVJO		
								NEMŠKI KIPAR HANS		
IRIGENLIN BRAT (DALJSA OBLIKA IMENA)								SREDO-ZEMSKA RASTLINA		
								MISELNA IGRA		
PRIMOR-SKA ČRNINA					TRDA KAMNINA					
INDONEZ. POROČE-VALSKA AGENCIJA					OTO PESTNER			SKANDI-NAVSKO MOŠKO IME		

KRIŽ A Ž

Cokle

Tisti, ki se boste na pragu poletja odločili za nakup cokel, v poletni vročini gotovo ne boste imeli težav s hojo. Toliko manj, če so cokle izdelane iz naravnih materialov, lesa in usnja ter z anatomsko oblikovanim ležiščem za stopalo. Že nekaj časa je moč dobiti na našem tržišču cokle s pregibnim ležiščem za stopalo. Tako je dotik noge s podplatom še bolj naraven, nič več niso obuvala tako toga kot nekdanj, hoja pa s tem postane veliko bolj lahkotna in udobna. Prav tako so zelo priporočljive cokle z vložkom za masažo nog. Vložek s čepi iz termoplastičnega materiala na lahkem lesenem podplatu ugodno vpliva na živčni sistem in dobro počutje celega organizma.

Mlečni madeži

Madeže od mleka lahko odstranite tako, da z mešanico etra in alkohola raztopite maščobo. Kazein odstranite z razredčenim amoniakom, mlečni sladkor pa izperete z mlačno čisto vodo. Lahko pa zmešate tudi jedilno žlico soli, štiri jedilne žlice amoniaka in štiri jedilne žlice čistega alkohola in s to mešanico očistite madeže. Če so madeži še sveži, jih namočite v mrzli vodi in izperite z milnico. Bodite pa previdni, ko se želite znebiti mlečnih madežev z usnjo. Nikar jih ne čistite s kemičnimi sredstvi, ker bi lahko poškodovali barvo. Raje jih večkrat zdrgnite s čisto toplo vodo, nato pa usnjo posušite, namažite s kremo in zgladite. S svile pa madeže od mleka očistite z bencinom ali z mešanico enega dela vode, enega dela glicerina in kančka amoniaka.

Rezanci s šampinjoni

Za 4 osebe potrebujemo: 500 g šampinjonov, 4 čebule, 4 žlice olja, 1/4 l mesne juhe iz kocke, 250 g kisle smetane, 3 žlice limoninega soka, sol, poper, ščepec sladkorja, 2 žlici svetlega prežganja, 300 g vložnih paradižnikov, 500 g širokih jajčnih rezancev, baziliko. Šampinjone očistimo in listasto narežemo, olupimo čebulo in jo drobno sesekljamo. V ponvi segrejemo olje in pražimo čebulo in šampinjone toliko časa, da povpre vsa tekočina, ki jo izpustijo gobe. Dodamo smetano, juho, limonin sok, premešamo in kuhamo na majhnem plamenu, da omaka nekoliko povre. Solimo in popoprano, zaokrožimo okus s ščepcem sladkorja in dodamo svetlo prežganje, s katerim zgostimo omako. Potem naj omaka še enkrat prevre. Paradižnike odcedimo in grobo narežemo. Sesekljamo lističe bazilike. V osoljenem krompirju skuhamo rezance in jih odcedimo. Damo jih v skledo. K šampinjonom primešamo paradižnike in baziliko. Preljemo čez testenine. Okrasimo z lističi bazilike in potresemo s parmezanom.

Lasten vodni zbiralnik

Občasni poletni suši, ki pesti vrtove in seveda tudi druge kmetijske površine, se lahko izognemo z uporabo rezervne vode, nakopičene v vodnih zbiralnikih. Le-ti so izhod zlasti v primerih, ko ni blizu vodovodne napeljave ali pa je prav tako prizadeta zaradi suše. V takih primerih bi še kako prav prišli vodni zbiralniki, ki jih ponuja Oprema iz Kočevja. Izbira je različna po izvedbi in zmogljivosti. Za vrtničarje ponuja tovarna zbiralniki z nekaj sto kubičnimi metri prostornine, za katere ni potrebno imeti ne lokacijske dokumentacije ne gradbenega dovoljenja. Večino zemeljskih del lahko opravi lastnik sam, le potrebno nepropustno plastično oblogo kupi v tovarni. Da bo vodni zbiralnik kar najbolj koristen in uporaben, je odločilnega pomena njegova lega v vrto ali sadovnjaku, vse drugo so tehnične podrobnosti, ki jih ob nakupu potrebne plastične obloge prodajalci radi svetujejo.

Pred potovanjem v tujino

Poletje je pred vrati in marsikateri avtomobilist ali motorist bo odšel na dopust preko naših meja. Takim pred potovanjem v tujino AMZS v sodelovanju z evropskimi avtomobilskimi in touring klubi nudi knjižico Mednarodna touring pomoč, ki članom nudi pomoč v tujini v primeru nesreče ali okvare vozila, boleznih ali napredovanih hotelski namestitvi, pravno pomoč, pomoč pri vrnitvi vozila in potnikov v domovino in kreditno pismo za 1000 švicarskih frankov za plačilo nepredvidenih izdatkov. Knjižico lahko za 2.830 tolarjev kupijo vsi člani, s tem da predložijo kupon in podpisajo pogodbo o njeni uporabi. Knjižica velja od dneva izdaje do izteka veljavnosti članstva v AMZS.

zanimivosti iz sveta

Kje so korenine nasilja?

V svetu je vse več nasilja. Ne zgolj tistega, ki se dogaja med vojno, žal tudi v naši bližini, marveč nasilja v vsakdanjem življenju, nasilja, ki se dogaja na ulicah, na javnih prostorih, v lokalih, na domovih, v ustanovah in drugje. Zgroženi nad dejanji, o katerih beremo in slišimo vsak dan, se sprašujemo, kaj žene ljudi v nasilniška dejanja. Je nasilništvo prirojeno?

Vablivo je iskati vzroke in posredno opravičilo za nasilje. Nasilnež prihaja iz uničene družine in se z nasilnimi dejanji v resnici le želi izvleči iz vsakodnevnih mizerije. Prepečak je tak, ker je bil kot otrok spolno izrabljen. Najstniški morilec, ki hladnokrvno ubije vrstnika, to dela zato, ker je gledal preveč nasilja v filmih in na televiziji. Toda ali zagovorniki nasilnežev pomislijo, kako opravičiti šestletno dete, ki z nasludo muči mačko ali žabo? Ali kako zagovarjati učenca, ki se z nožem loti učitelja zaradi slabe ocene, in kako opravičiti delavca, ki svojemu tovarišu zaradi malenkostnega razloga zdrobi glavo? So družbene razmere res krive za vse to nasilje, ki preplavlja svet? Ali bomo morali priznati, da imajo prav tisti, ki trdijo, da je nasilje nekaterim v krvi, da ljudje pač nismo enaki v svojih socialnih nagibih?

Doslej raziskovalci niso poznali pravega načina, kako bi raziskovali takšna vprašanja, povrh tega pa so bile raziskave te vrste podvržene političnim pogledom in pritiskom. Napredek v genetiki in biokemiji pa je pripeljal tako daleč, da raziskovalci že odkrito iščejo biološke ključne kriminalitete. Četudi je do končnega odgovora še daleč, prevladuje prepričanje, da znanost že lahko osvetli, kje so korenine nasilja, in ponudi poti za reševanje tega težkega družbenega vprašanja.

Raziskovalci povezav med biologijo in kriminalom so se znašli v hudem nasprotju. Hkrati ko se izkazuje potreba in želja po takšnih raziskavah, so razmere v družbi takšne, da se jih že vnaprej obsoja. Humanistični sfokovnjaki obsojajo biologe in genetike, da so njihove raziskave nehumane in politično motivirane. V ZDA se denimo govori, da so takšne raziskave naperjene proti črncem, v zahodni Evropi proti priseljencem, pri nas pa se je problem pred leti nakazoval kot tipičen za priseljenice iz drugih jugoslovanskih republik. Statistike namreč kažejo, da je v teh skupinah prebivalstva razmeroma več kriminalnih dejanj. Politično je seveda zelo kočljivo obsoditi kar cele skupine ljudi kot leglo kriminala, kot programirane za nasilje, na kar biološke raziskave, površno gledano, res namigujejo.

V svetu so raziskovalci poskušali opravičiti nekaj obsežnejših študij te vrste, vendar niso dobili podpore. V ZDA so tako denimo zatrli pobudo o skupni raziskavi genetikov in kriminologov, odpovedali pa so tudi znanstveno konferenco o genetiki in kriminalu. Tudi nedavna konferenca o dednosti in nasilju, ki ga je pripravilo Ameriško združenje za napredek znanosti, se je sprevrglo v politično obsodbo znanstvenih raziskav.

zdravnikov kotichek

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Rak dojke

In še leže. Z zvito brisačo si podložite levo ramo, levo roko pa iztegnite nad glavo. S konci iztegnjenih prstov desne roke si postopoma pretipajte zgornji notranji del leve dojke od prsnice proti bradavici. Nato pa še okolično bradavice same. Nadaljujte s tipanjem spodnjega notranjega dela leve dojke od prsnice proti bradavici. Nato položite levo roko ob bok in pretipajte zgornji zunanji del leve dojke od pazduhe proti bradavici. In enako še spodnji zunanji del leve dojke. Ob koncu odmaknite roko toliko, da zlahka sežete z desnico v levo pazduho in pretipajte še pazdušno votlino. Prav tako pretipajte tudi desno dojko! In ne pozabite: dojki je treba pregledati vsak mesec praviloma 10. dan menstruacijskega ciklusa! Če nimate več perila, ju pregledajte vsak mesec istega dne, na primer takrat, ko dobite plačo ali pokojnino!

Rezultati študij o vrednosti samopreiskave so spodbudni. Med bolnicami, ki so opravljale samopregled dojke, je večji odstotek začetnega stadija boleznih in manjši odstotek razširjenosti tumorja. Prav tako je večji odstotek štiriletnega preživetja.

Kdaj in kako opravi pregled dojke zdravnik?

Dojki je najbolj primerno pregledovati 10. do 14. dan po pričetku menstruacije, ko mlečna žleza najbolj miruje. Benigne (nenevarne) spremembe so takrat najmanj izrazite.

Pred pregledom zdravnik vzame podatke o času prvega perila, prvega poroda, o morebitnem raku v družini, o zdravljenju s hormonskimi sredstvi, številu rojenih otrok, o mesečnih perilih. Zanima ga, ali se morebitne bolečine pojavljajo pred menstruacijo ali pa so prisotne ves čas ciklusa ali se morda pojavljajo izcedek iz prsnih bradavic, in čas, kdaj so se te težave pojavile.

Opdori so razumljivi. Zgodovina je polna primerov, ko so povezave med zločinom in biologijo zlorabili v politične in druge namene. Pred stoletjem je italijanski znanstvenik Cesare Lombroso zatrdil, da merjenje telesnih okončin in lobanje lahko pokaže, kateri posameznik je po rojstvu nagnjen h kriminalnim dejanjem. V zasnovi gre za enko trditve, kot jo dandanes zagovarjajo nekateri genetiki, ki so ugotovili, da so ljudje, ki imajo v svojih celicah kromosomski vzorec XYY, bolj nagnjeni k temu, da postanejo nasilni zločinci, kot ljudje s kromosomskim vzorcem XY.

V ZDA, kjer se s problemom nasilja še posebej trdo srečujejo, saj je Amerika ta čas dežela z največ nasilja in kriminala v razvitem svetu. Umor je takoj za poškodbami drugi najpogostejši vzrok smrti med Američani, starimi od 15 do 24 let, med temnopoltim prebivalstvom pa je celo na prvem mestu. Več kot 2 milijona ljudi letno je v ZDA hudo pretepenih, ranjenih z nožem ali strelnim orožjem,

25 tisoč jih nasilju podleže. Škotska, ki je na tej žalostni svetovni lestvici druga za ZDA, ima samo za četrtino tolikšen količnik umorov.

To nakazuje, da so v določenih družbah stvari, ki pospešujejo nasilje. Strokovnjaki ugotavljajo, da v ZDA nasilje pospešujejo dostopnost strelnega orožja, z nasiljem prepojena kultura in družbena nepravilnost. V okviru takih razmer genetske okvare, kot sta shizofrenija in manična depresija, pridejo lažje do nasilnega izraza.

"V vsakem obnašanju imajo geni določeno vlogo," ugotavlja univerzitetni profesor Gregory Carey. Meni, da geni lahko prispevajo tudi k nasilniškemu obnašanju.

Raziskave posvojevcov so pokazale, da otroci, ki imajo za starše ljudi s kriminalno preteklostjo, prej zaidejo v kriminal kot otroci, katerih starši niso stopili na stranpota, in to ne glede na to, da so eni in drugi vzgojeni v okolju, nenaklonjenemu kriminalnim dejanjem.

Noben od strokovnjakov sicer ne verjame v "kriminalni" gen, ki bi naredil iz človeka morilca, vendar pa vse kaže, da so nekateri ljudje genetsko bolj nagnjeni k temu, da se odzivajo z nasiljem.

MiM

Zdravnik dojki ogleda, ko sta roki sproščeni ob telesu, ko sta roki visoko dvignjeni in ko so prsne mišice napete. Posebno pozornost je potrebno posvetiti spremembam v koži, kot so uveličenje, izbočenje, vnetne spremembe ali razjede. Zdravnik otipa dojki najprej v sedečem položaju, nato pa še v ležečem. S plosko roko sistematično otipa celotno področje dojke. Nato pa še s prsti oziroma z obema rokama otipa strukturo znotraj dojke. Spremembe, ki so pri tipanju izrazite, zahtevajo dodatno obdelavo. Posebno sumljive so tiste, ki prehajajo v okolico brez izražene meje.

Pri pregledu je potrebno pazorno pregledati bradavici in ugotoviti morebitni izcedek ter ga dati pregledati na maligne celice. Po izkušnjah je krvavkast izcedek bolj serozen (čist) pa manj nevaren. Preostane še pregled lokalnih bezgavk, v pazduhi in nad ključnico, obojestransko. Trde bezgavke, včasih zlepljene v pakete in pritrjene na okolico, zahtevajo histološko obdelavo na preverjanje malignosti.

Če so spremembe, ki jih opazi zdravnik sumljive, naredi še dodatne preiskave.

Mamografija, to je rentgensko slikanje dojke, je uspešna pri približno 85 % primerov. Predvsem je pomembna pri začetnem raku dojke. Mamografija je danes edina diagnostična metoda zgodnjega odkrivanja raka dojke. Sodobni aparati in visoko občutljivi filmi omogočajo kvalitetne mamograme pri drastično znižani obremenitvi dojke z rentgenskimi žarki. Zato je tudi nevarnost povzročitve raka dojke z rentgenskim slikanjem izjemno majhna. S sodobnimi rentgenskimi aparaturnimi in filmi je zato vsakakor opravičljivo, da vsaka ženska po 35. letu starosti opravi prvo rentgensko slikanje dojke. Ta tako imenovani osnovni mamogram je izhodišče za vse kasnejše tovrstne preiskave, kajti tudi najmanjšo spremembo v dojki lahko odkrijemo na kasnejših mamogramih ob primerjavi z osnovnim.

(Se nadaljuje)

M.Grivec:

Nisem vedel

Ugibamo, kdo bo šel na čakanje, koliko bo tehnoloških presežkov, kaj se dogaja na sestankih vodilnih? Vrstijo se predčasne upokojitve, dokupi let. Odhajajo boljši in najboljše, slabši in naslabši delavci. Za nekatere komaj čakamo, da jih ne vidimo nikoli več. Med temi izbranci je tudi Kata. Do polne delovne dobe ji manjka le nekaj let. Dolga leta je bila šefinja, in to kakšna. Hudobna in nesramna ženska, svoje podrejene je spravljala ob živce. Le nekaj je imela dobrega: delo v svojem oddelku je predstavljala kot najzahtevnejše in svojim delavcem je uredila visoke plače. Skratka, poskrbela je za materialno plat, sicer pa jih je psihično skoraj uničila. Na njihovih obrazih je bilo pogosto videti nerazpoloženje in potrnost, goptali so tablete za živce, proti glavobolu. Mora res človek toliko pretrpeti za malo debelejšo denarnico? Nihče se ni upal nič ziniti, ona je pač bila tata-mata v podjetju.

Na prigovarjanje se je upokojila. Odsila je brez poslovilnega, ta skupulja. Juhu! Šele sedaj so se njeni podrejenci pokazali v pravi luči - zabavni, nasmejani. Iz ostalih oddelkov smo jih šele zdaj po dolgih letih spoznali. Toda Kata si je nad ljudmi izbojevala magično moč, da se njeni podrejenci niso upali na dan z besedo tudi potem, ko je odšla. Razumljivo, vsak se je bal, da bo moral zaradi nepredvidnih besed na čakanje ali kaj podobnega, kajti Kata je občasno še hodila nazaj "špilat šefa".

To je trajalo nekaj mesecev. Na vrsto za upokojitve je prišla njena podrejena delavka Marija oziroma Mici, kot smo ji rekli. Pripravila je "poslovnega" kot očet. Direktor je imel govor, nadaljeval je pomočnik, izročili smo ji darila. Govor sem pripravila tudi jaz, pa ne uradnega. Podataknila sem ga tajnici, češ naj ga prebere potem, ko bomo že nazdravili. In zgodilo se je tako. V govoru je bila tudi pesem, v kateri so bili verzi o tem, kako se je Mici spremenila na boljše, ko je šefinja odšla, refren pa se je glasil:

"Štefa, daj mi aspirin, drugače bom hun!
Mici, o pardon,
imam samo plivadon!"

Vodilni so si zapomnili teh nekaj vrstic. Direktor, poleg katerega je sedela Mici prvič v času dolgoletnega službovanja, je pripomnil: "Je bilo res tako, Marija? Se je to res dogajalo vsa leta Katinega šefovstva?"

Sedim malo stran in napeto prisluškujem. Če Mica zanika, kar je napisano, je po meni, si mislim. Mici pa je sproščeno kot še nikoli odgovorila: "Res je, vse je res! Plača ni odtehtala pritiskov na nas. Še premalo je povedano, dosti premalo. Iz predalov smo pometali vse tablete, ki smo jih prej kar naprej zobali."

Oddahnila sem se. Od Mici nisem pričakovala toliko poguma. Nekdo iz družbe je zavpil: "Mici, še enkrat na zdravje!"

Direktor pa je le zavzdihnil: "Nisem vedel," in nazdravil.

Manja:

Prepovedano

Stopala je proti hiši. Njeni koraki so bili počasni, negotovi. V glavi ji je bobnelo. Prišla je do vogala in se susedla. Bila je brez moči. Prijela se je za glavo in zajokala. Solze so tekale, tekale...

"Zakaj ravno on?" je hotela zakričati. "Zakaj prav on, ki mi v življenju pomeni največ?" A je le jokala in strmela v daljavo.

Vedela je, da ga ne bi smela ljubiti, a ga je vseeno. Vračal ji je ljubezen, čeprav je ne bi smel. Razumel jo je, razumel njena leta, njene težave in napake. Skupaj sta se sprehajala, se smejala, poslušala glasbo. V celoti sta sprejela življenje, ki se jima je ponujalo. Sprejel

je in to je bila njegova edina napaka. Premlada je bila zanj, lahko bi ji bil oče. Njegovi otroci so bili njeni vrstniki. Vedela je, da je poročen, zato ni šla vanj. Toda... tudi on se je tako odločil. Lahko bi ga zavmila, a ga ni. Nihče ni vedel zanj. Skrivala je svojo ljubezen, saj ni mogla nikomur zaupati, ker bi jo gotovo vsi obojevali.

Z grenkobo je pomislila, zdaj bi obojevali samo še mene, kajti njega ni več.

V tisti temni noči, ko je v prometni nesreči izgubil življenje, je tudi ona izgubila vse. Ne vse, v njenem telesu raste otrok. Zaradi tega še nerojenega bitja ni obupala.

IZUMRLA OBRT - Lectarska obrt je bila izrazito mestna obrt. Plemiški grbi in noša kot motiva najstarejših modelov iz lecta pričajo, da so bili izdelki sprva namenjeni plemiškim naročnikom. V 19. stol. so izdelovali različne figuralne in druge vrste piškotov v obliki src, konjičkov, petelinčkov, rib, jelenov, dojenčkov, zvezdic, konjenikov, sabelj in drugega. Modeli so bili delo poklicnih ali samouških razbarjev, ki so se navadno podpisali na rob modelov. Medeno testo so lectarji vtiskovali v izrezljane lesene modele, ga vzeli iz modelov in spekli. Prodajali so jih na sejmi in žegnanjih. Po 2. svetovni vojni je ta dejavnost zamrla. Pečene glinene odlitke iz starih modelov nudi kot spominke Posavski muzej Brežice. (Pripravila: etnologinja Ivana Počkar)

Iz Irčinovih zapiskov

Infamna sebičnost naših ljudi vidi se naj bolj kedar kdo umerje ali še umira. Žlahta ga okradejo, kolikor morejo, predno je še mrzel.

Pervake (to je bogatine ali poglavarje v službi) Dolenc obožava kot rob, ali jim čne kazati figo, če vidi, da so hudobni, da poštene može preganjajo.

Pogovor - Naš cesar je revež in kako ne, ker požro gospoda vse, kar pridela kmet, najmanjši peonmar ima 800, še šribarji 500...Zdaj se godi tatovom dobro, kako lepo jih v ječi pasejo in jim strežejo. Bog daj da bi prišel onegavit kak drug kan - slabeje ne bi moglo biti ko je zdaj.

Ce kdo koga razžali ali pika ustmeno ali pismeno se v N. mestu veseli vse - tudi dobri znanci in prijatelji.

Beli Kranjci sleparji - Moškim ni verjeti nič, naj manj pa Poljakom, strašno se bahajo, kako je njih zemlja bogata, pa si vendar mnogi iščejo srečo po svetu. Tako tudi Beli Kranjci - oboji so sleparji.

Mehki Dolenc rad odpušča. Z veliko nevoljo in grozo pripovedujejo ljudje o nekem kmečkem možu, ki že 6 let ne govori s sovražnikom in ni hotel piti ponujane mu od njega čaše, ko ga je prosil ob enem pred Vel. nočjo za odpuščanje.

knjiga potegnila zanimivo založniško potezo in natisnila Smrekarjev Slovanski tarok ter ta dokument preteklosti in kvalitetno domače delo z zgodovinsko tradicijo vnovič izročila veselj tarokistov. Kompletu kart za tarok je priložila brošuro, v kateri Milček Komeč oriš Smrekarjevo življenje in delo, Helena Ložar-Podlogar predstavlja narodopisne motive na njegovih kartah, Peter Vodopivec piše o prvi slovanski tovarni igralnih kart v Ljubljani, Jasna Horvat o zgodovini igralnih kart, Lada Zei pa o pravilih in navetih za igranje taroka.

Posebnost Smrekarjevih kart za tarok je v tem, da je na njih namesto motivov iz neslovanskega okolja, ki so prevladovali na tedanjih (in sedanjih!) tarok kartah, upodobil plese, šege in noše slovanskih narodov od severa do juga, od Poljakov do Bolgarov. Prav zaradi te motivike so bile karte nekaj časa v Avstro-Ogrski celo prepovedane in zaplenjene. Na kartah najdemo tako nam dobro poznanege Zelenege Jurja, preskakovanje kresnega ognja, pustne šeme, tepežkanje, sinjsko alko pa gorenjsko in belokranjsko narodno nošo kot tudi malo znani maski turonja (tura) in lajkonika, moreško in hajduški ples, praznik nabiranja vrtnice, koziaška tekmovalna v jahalnih spretnostih in druge prizore iz slovanskega ljudskega izročila. Kdor si bo karte nekoliko podrobneje ogledal, bo našel med tamburaši na karti XIII. taroka lik Ivana Cankarja, škis pa je močno podoben Smerkarju samemu.

MILAN MARKELJ

telegrami

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je izdala faksimile znamenite Valvasorjeve VELIKE GRBOVNE KNJIGE.

Znanstveni inštitut Filozofske fakultete je izdal knjigo NOŠA V BAROKU NA SLOVENSKEM Andreje Vršer.

V sodelovanju s tujimi založniškimi hišami je DZS izdala UMETNOST V ZGODOVINI ČLOVEŠTVA Mary Hollingsworthove, HALLWAGOVA AVTOATLAS EVROPE in priročnik RASTLINE IN ŽIVALI, TRADICIONALNO ANGLEŠKO PLETENJE, SODOBNI EVROPSKI BONTON ter VEČ NEŽNOSTI, VEČ LJUBEZNI.

Izšla je knjiga Janeza Svetine SLOVENCINI IN PRIHODNOST.

Orientalistično društvo in Didakta sta izdala delo Bogomila Ferfile SIONIZEM IN IZRAEL.

Janko Pleterški je v samozaložbi izdal knjigo razprav SENCA AJDOVSKEGA GRADCA.

Izšla je monografija Sonje A. Hoyer TARTINIJEVA HIŠA V PIRANU.

Ajdova znamenja

AIJDOVA ZNAMENJA

Bolj kot pesnika poznamo Franceta Pibernika kot publicista in esejista, po njegovih razgovorih z znanimi pisatelji ter po knjigah

in izborih zamolčanih pesnikov in pisateljev, a vendar Pibernik nekoliko odmaknjeno in tiho ubira parnaška pota že nekaj desetletij. Od leta 1960, ko je izšla prva njegova pesniška zbirka Bregovi ulice, do leta 1979, ko je izšla zbirka Odzvek, se jih je nabralo že šest. Najnovejša, AJDOVA ZNAMENJA, je pred kratkim izšla pri Založbi Mihelač.

Zbirka je prvi izbor in povzetek doslej prehojene Pibernikove pesniške poti. Izbor je opravil avtor sam z namenom, da prikaže svojo od poglavitnih pesniških struj in skupin neodvisno ustvarjalno pot, ki jo še najlaže označimo kot pot od tradicije do modernizma, če si sposedimo za to naslov enega od avtorjevih esejev. Izbor zahtuje pesniški lok, na katerega začetku je novoromantični pesnik, ki poje o ljubezni, naravi in socialnih konfliktih, v vrhu pa modernist, ki mu je blizu Eliotovo razumevanje časa in zgodovine. Med drugim na zanimiv način pesniško interpretira nekatere poglavitne zgodovinsko-mitološke točke slovenstva (Brižinski spomeniki, Peter Klepec, kralj Matjaž, lepa Vida).

Ajdova znamenja skušajo dati liričnemu glasu avtorja ustrežnejše in vrednostno pravičnejše mesto v slovenski poeziji.

MiM

Smrekarjev tarok

Lani je minilo 50 let od tedaj, ko so italijanski vojaki v Gramozni jami

Slovenskem prikazovati čas in ljudi tega časa v risbi in karikaturi. V počastitev te obletnice je Mladinska

Napad na Jugoslavijo in NOB

4 Od 12.181 Kočevarjev jih je bilo v kulturbundovskih organizacijah 8.553 že septembra 1939. Prej kot so Nemci napadli Poljsko, so pričeli formirati oborožene oddelke, ki so jih imenovali "šturmi".

Za kočevski jezikovni otok so Nemci že ves čas mislili, da ga je treba preseliti na boljše ozemlje, v rajh. Po napadu na Jugoslavijo in po razdelitvi okupiranega ozemlja med Italijani in Nemci je šlo za mednarodni dogovor, v katerem je odločal Hitler. Italija z delitvijo ni bila zadovoljna, a protestirati se ni upala. Ljubljanski pokrajini je dala navidezno samostojnost in obljubila, da bo varovala njen jezik in narodnostne posebnosti.

Kočevarji so bili navdušeni za Hitlerja. Pobirali so podpise zanj in s temi podpisi in prošnjo je šla delegacija naproti Nemcem. Vsi moški, posebno fantje, so hodili v črnih uniformah in so imeli orožje (pištole in puške). Vadili so se v vojaških spretnostih, vojaške vaje pa so imeli v vasi Črmošnjice. Učil jih je Mausser iz Travnega Dola, uniforme pa jim je izdelal slovenski priseljenec Kump, po poklicu krojač.

Ko so prišli Italijani, so bili zelo razočarani. Malo so se umirili, a vojaške vaje so še vedno imeli. Ko so Italijani pobili 18 partizanov na Gorenjih Lazah, so se Kočevarji mrtvecem posmehovali in z njimi zelo zverinsko ravnali. Grozili so sosednjim slovenskim vaščanom, da bodo tlakovali ceste s slovenskimi glavami. Iz vasi se je izselilo 12 kočevskih družin, samo tri so ostale.

Italijani so šolo spremenili v vojašnico. Konec pouka je bil 23. decembra 1941. Poslopje je sicer ostalo, a tako poškodovano, da pouk v

Ivanka Mestnik Vas Laze in njena šola skozi čas

njem ni bil mogoč. Menda je bilo nekaj poskusov, da bi rešili šolski arhiv, a nobeden ni uspel. Vaščanka mi je pred kratkim povedala, da so še po vojni brskali po šolskem podstrešju med

Mediceva hiša, kjer je bil pouk med vojno in prva leta po vojni.

zvezki in knjigami. Torej bi ga vsaj delno lahko rešili po kapitulaciji Italije!

Oktober so v vas prišli Nemci. V času hajke je bila na domačem pragu ubita učiteljica Matilda Vidmar, učitelj Kraševac pa je že prej odšel v Ljubljano in potem v partizane.

Partizanska šola

Do italijanske kapitulacije otroci niso hodili v šolo, potem pa so hodili v partizansko, ki je bila v Medicevi hiši. Poučevala jih je učiteljica Milena Jurčec, ki je pribežala sem s hčerka Mileno in Zorko 15. maja 1944 iz Birčne vasi. Organizirala je pouk, ki se je pričel 12. junija 1944 in je trajal do njenega odhoda v Dalmacijo dne 24.3.1945.

Zorka, starejša hčerka partizanske učiteljice na Lazah, se spominja tistih dni takole: "Zelo rada sem hodilo v šolo. Razdeljeni smo bili po skupinah. Vsaka skupina je dobila svojo nalogo, potem pa nam je to učiteljica (moja mama) pregledala. Nismo le prepevali partizanskih pesmi, kot mnogi danes mislijo. Učili smo se matematiko, slovensčino, zgodovino... Po končanem pouku smo vse odnesli domov in dobro skrili. Moja mami ni pred nami nikoli pokazala skrbi in strahu, zato smo se v šoli počutili zelo varno in dobro. To se mi zdijo posebej potrebno poudariti. In še to, da smo tudi v Dalmaciji, v Kaštelih pri Splitu, imeli pouk, ki pa je bil seveda precej drugačen.

Hodili smo na izlete v Trogir, Split, v Kašte, spoznavali smo življenje tamkajšnjih ljudi, rastlinstvo, morje in podobno."

V šolskem letu 1943/44 berem v nadzorniškem poročilu, da so po nalogu SNOS, odseka za prosveto, 20. januarja 1944 pričeli z organizacijo šolstva tudi v novomeškem okrožju, ki je bilo takrat razdeljeno na deset okrajev, ki jih je deloma ali popolnoma nadzorovala partizanska vojska.

Učitelji so poučevali po sistemu nekdanjih enorazrednic, pouk pa je potekal v domačih kmečkih sobah. V novomeškem okrožju je delovalo 37 partizanskih šol, zaradi vdora okupatorjev pa so jih v šolskem letu 1943/44 kar sedem morali ukiniti.

V poročilu je omenjena tudi šola Laze, v katero je hodilo 33 otrok, šolski obisk pa je bil 85-odstoten. Partizanske šole so bile tudi v vaseh: Gornja Straža, Vavta vas, Rumanja vas, Toplice, Podturn, Podhosta, Drganja sela, Občice-Poljane, Črmošnjice, Uršna sela, Gor. Sušice, Soteska, Žužemberk, Šmihel pri Žužemberku in na Dvoru. Otroke je poučevalo 81 učiteljev in učiteljic. Petnajst jih je ostalo na šolah, ki jih je imel pod oblastjo sovražnik ali pa niso bile dostopne partizanskim oblastem.

V Muzeju NOB v Novem mestu najdem celo plačilni list za učiteljico Mileno Jurčec: Ima 20 službenih let, spada v VII. plačilno skupino, kraj sedanjega službovanja - Laze, višina preživnine v lirah - 700.

Najdem tudi Poročilo šolskega nadzornika z dne 1.11.1944, v katerem poroča, da je bil pričetek pouka na Lazah v tem šolskem letu 11. oktobra, da šolo obiskuje 39 učencev, ki jih učiteljica Jurčceva poučuje v dveh oddelkih. Na šoli deluje tudi roditeljski svet.

Gneča v Semiču

Pojasnilo h klicu v rubriki "Halo, tukaj je bralec Dolenjca" (DL 13. maja)

V Dolenjskem listu z dne 13.5.1993 je bila v rubriki "Halo, tukaj je bralec Dolenjca!" izrečena kritika o delu otroške posvetovalnice v Zdravstveni postaji v Semiču (ne v Zdravstvenem domu, kot navaja bralka M.M.) Strinjamo se s pripombo, vendar želimo bralecem posredovati tudi naše mnenje.

Otroška posvetovalnica dela v Semiču vsak torek od 10.30 dalje. V posvetovalnici dela zdravica dr. Marija Plut, ki dela redno v ambulanti "ISKRA" v Semiču in tudi v splošni ambulanti v Zdravstveni postaji Semič. Dr. Plutova je en teden v mesecu odsotna zaradi podiplomskega študija iz zdravstvenega varstva žena, otrok in mladine. Ta dan, ko je odsotna (to je en teden v mesecu), poskušamo v Zdravstvenem domu Črnomelj, kamor spada Zdravstvena postaja Semič, zagotoviti ustrezno zamenjavo dr. Plutovi, vendar so težave, ker ima sedaj vsak zdravnik obveze do svojih pacientov (po izbiri osebnega zdravnika), ki jim daje prednost pred ostalimi pacienti. Problem je bil večji v aprilu, ko je bila dr. Plutova iz objektivnih razlogov večkrat odsotna. V bodoče bomo poskušali z nado-merjanjem odsotne zdravnice nezadovoljstvo mater čim bolj zmanjšati, če nam ga ne bo uspelo v celoti odpraviti. Kljub težavam, ki jih imamo, pa ni bila v nobenem primeru odklonjena nobena mati z otrokom.

Zobna ambulanta, na katero je bila tudi naslovljena kritika, res dela samo v prvi izmeni od 6. do 14. ure. S številom zobozdravnikov, ki jih smemo imeti zaposlene, lahko zagotavljamo tudi popoldansko delo samo v Črnomlju, kamor gravitira pribl. 70 odst. prebivalcev naše občine.

Vabimo M.M., da se zgleda v Zdravstvenem domu Črnomelj, da si še bolj podrobno razjasnimo probleme v Zdravstveni postaji Semič.

ZD Črnomelj:
ANTON MARENTIČ, dipl. iur.

Motor so našli

Kraje obdoližili Tončka

Pred dvema letoma je bil ukraden motor Antonu Ločičniku iz Pokleka. Ločičnik je obdolžil nekdanjega kolega Tončka Šmalčiča. Napadel ga je na poti iz šole in mu grozil, da nas bo vse pobil in obesil. Nekega dne, ko je bil Tonček sam doma, ga je pretepel, mu strgal obleko in kričal: "Priznaj, da si odpeljal motor!" Pretepel ga je tudi brat Zdravko. Da bi bilo vse še bolj dramatično, so pri tem podpirali še njegov sosed Martinkovič in nekateri, ki ne mislijo s svojo pametjo, ampak se obračajo po vetru. Ti so trošili laži naokoli, da je temu kriva vzgoja, in govorili, da bi seki prste. Bolje bi bilo, da bi se ugrizili v jezik in pometli pred svojim pragom, med njimi tudi Ločičnik.

V pojasnilo vsem pa to, da se je motor našel. Policisti so ga našli na Velikem Trnu. Zlobnežu ni težko človeka osramotiti, težje je, če mora človek požreti take laži.

KAROLINA ŠMALČIČ
Poklek 18, Blanca

• Kdor Slovcem dobro hoče, naj z mano reče: Bog živi kritiko! (Levstik)

Zapor za 86 let staro mamo

Še en primer, da birokracija ne pozna meja

Pišem v imenu svoje stare mame Terezije Konec iz Preske 9 pri Dobruhi, ki je pri svojih 86 letih dobila nalogo za zaporno kazen 2 dni. V Zaporih Novo mesto se mora javiti 21.5.1993.

Zgodba je sledeča. V začetku lanskega leta je nekdo brez njene vednosti na njeni parceli v gozdu sekal drva, zaradi česar jo je gozdar prijavil sodniku za prekrške v Trebnjem (sodnica Stanka Hribar-Zužek). Zoper sodbo (kazen je bila 5.000 SIT) se je pritožila, nakar je dobila poziv, naj se javi na občini Trebnje, na odseku za družbene prihode.

Ker je stara mama srčni bolnik in astmatik in težko hodi, sem moral sredi tedna iz Ljubljane po njo in jo odpeljati na občino Trebnje. Po pogovoru pri njih so jo napotili na Gozdno gospodarstvo, kjer so ji povedali, da s stvarjo nimajo nič več, da pa bi morala, ko je opazila, da je v gozdu posekan les (za

Udeležimo se srečanja v Ljubljani!

Upokojencem bo 3. junija govoril Milan Kučan

Zveza društev upokojencev Slovenije pripravlja srečanje slovenskih upokojencev, ki bo 3. junija v Ljubljani v Hali Tivoli s pričetkom ob 10. uri. Namen srečanja je predvsem pokazati javnosti družbene aktivnosti nad 211.000 upokojencev, včlanjenih v društva in zveze, ter gromotni in socialnovarstveni položaj in pravice upokojencev. V kulturnem programu bo nastopilo nad 400 pevcev, folklorne skupine pa nam bodo predstavile lepe slovenske običaje in plese.

Upokojenci, udeležimo se tega srečanja in pokažimo naše skupne interese in moč, v popoldanskem času pa povežimo srečanje z izletom v bližnje kraje pa tudi z ogledom kulturnih in zgodovinskih znamenitosti Ljubljane. V novomeški občini so se predsedniki DU na seji izvršilnega odbora zveze dogovorili, da se bo srečanja udeležilo okrog 350 upokojencev, ki jih bo peljalo deset avtobusov.

R. HRVATIN

GOLOBI ZASRALI KOČEVJE

Nekateri meščani se pritožujejo, da jim golobi vedno bolj onečajo lokale, hiše in njihovo bližnjo okolico. Trdijo, da je v Kočevju preveč golobov. Z golobi je v Kočevju križ že nekaj desetletij, saj je že davno nekdo na partijskem sestanku ostro pokrižiral, "da bodo ti golobi zasrali vse Kočevje." Prisotni so se tedaj začeli muzati, saj sta bila v tistem obdobju v Kočevju glavna partijski sekretar, ki se je pisal Golob, in župnik, ki je bil tudi Golob. Danes obeh Golobov ni več na teh odgovornih mestih, so pa golobi, ki onečajo mesto in vzbujajo negodovanje pri vernikih in nevernikih.

P.c

Ni jih pozabil Bog, ampak režim

Pojasnilo k prispevkoma "Končno na vrsti razdrapani cesta Vinica - Stari trg" in "Nasmeh", ki sta bila v Dolenjskem listu objavljena prejšnji teden

Želim bralecem Dolenjskega lista podati nekaj neomenjenih dejstev v dveh člankih novinarja Andreja Bartlja, ki sta posledično povezana. Gre za članka "Končno na vrsti razdrapani cesta Vinica-Stari trg" in "Nasmeh", ki je opremljen s sliko v Črnomaljskem drobirju. V zvezi s sliko že "izmučenega" plakata, s katerim slovenski krščanski demokrati Sloveniji obljubljamo vrnitev srca, duše in nasmeha, želimo pojasniti, da smo se že pred časom z novomeško agencijo Nova (na njihovo željo) dogovorili za začasen najem panoja, izdelanega z lastnim delom in časom. Agencija Nova nam je zagotovila, da bo v razmeroma kratkem času pano prelepila z novim plakatom, sicer bi bil pano v celoti že precej časa od nas pospravljen. Omenjeni agenciji pa zaradi lastnih težav ni uspelo nalepiti nov plakat pred petkom, 14. maja. Kljub temu da je bil novi plakat navedenega dne nalepljen in s tem prelepljen prejšnji, je članek in slika v Dolenjskem listu izšla 20. maja.

Sedaj pa k drugemu članku. Ker novinar v Črnomaljskem drobirju govori o velikodušnih predvolilnih obljubah, od katerih je ostalo bore malo, bi bilo v članku "Končno na vrsti razdrapani cesta Vinica-Stari trg" zaradi volilcev korektno navesti ime poslanske skupine, ki je amandna predlagala vladi v sprejem. Navedeni amandma je bil predlagan Ministrstvu za promet in zveze in "akceptiran" ter na koncu izglasovan v Državnem zboru. Amandna pomeni le 500.000 DEM (kar je za gradnjo ceste malo), a vendar tudi letošnji začetek gradnje tega prepotrebne odseka za preživetje tam živečih ljudi. V OO SKD Črnomelj smo aktivno spremljali sprejemanje letošnjega državnega proračuna, saj smo nemudoma reagirali pri poslanski skupini SKD, ko v predlogu proračuna, objavljenega v Poročevalcu Državnega zbora Republike Slovenije v postavkah Ministrstva za promet in zveze ni bilo finančne postavke za odsek Vinica-Stari trg. Zato je navedena postavka prišla v proračun v zadnjem trenutku prek amandmaja vlade, ki ji ga je predlagala poslanska skupina slovenskih krščanskih demokratov. Zato nas nekoliko čudi novinarjeva

pozabljivost v navedenem članku, saj vsa se o tej cesti tudi osebno pogovarjala.

Krajec, skozi katere poteka navedena cesta, ni pozabil Bog, ampak bivši komunistični režim, ki jim ni dal ničesar razen nepopravljive škode in nekaj penzij, za katere se ljudje še vedno bojijo, da bi jih ob nekakšni "čudni" situaciji izgubili. Ko omenjamo nepopravljivo škodo, je potrebno dodati, da se je iz teh krajev v minulih tridesetih letih izselilo skoraj 40% vsega prebivalstva.

Ob prizadevanjih za pričetek gradnje ceste Vinica-Stari trg bi bilo nepošteno ne omeniti zaslug večletnega angažmaja pristojnih občinskih moč, saj so do letos uspeli za 10 kilometrov te trase pripraviti vso potrebno dokumentacijo.

S tem da smo Črnomaljski krščanski demokrati dosegli letošnji začetek gradnje te obmejne ceste, smo ustvarili povod, da v bodočnosti nasmeh nekaj sto ljudi z navedenih območij le ne bo tako kisel, kot je bil doslej.

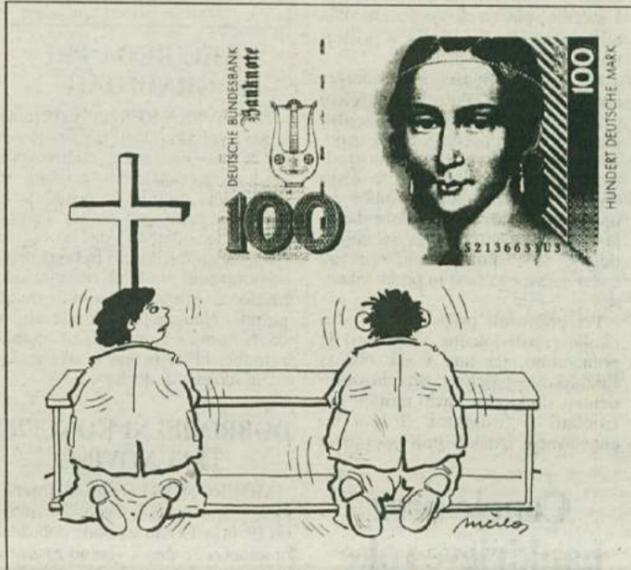
Ni naš namen hvaliti se z nečim na vsa usta niti ne odpirati polemiko,

prav pa je, da ljudje to vedo. S takimi dejanji želimo dokazovati, da je kljub skoraj nenehnim javnim blatenjem demokracije (vzdihovanju po propadlem komunizmu) in izenačevanju vseh javnih osebnosti z lopovi politika dejansko služena ljudem. Upamo, da tudi novinar Andrej Bartelj tega pisanja ne bo imel za zlonamerno.

VLADO STAREŠINIČ
za občinski odbor SKD Črnomelj

TURIZEM BREZ GOSTIŠČ

KOSTELSKO - Turistično-športno-društvo Kostel se po svojih močeh trudi za razvoj turizma na svojem območju. Žal pa je po začetnem zagonu začel turizem na tem območju pešati. Tako je gostilna Papež v Vasi zaprta, prav tako gostišče Pri Šuštarju v Fari in tudi bife Luka v Novih selih se letos še ni prebudil. Turistična kočja v Kostelu je spet - kot že nekoliokrat prej - zaprta vrata. Tako sta odprta le okrepčevalnica Samsa na Žagi in bife Golik v Petri. Slednji je v 50-metrskem obmejnem pasu.

Spet: Otrok ni mogoče prevarati!

Stanka Preskar odgovarja na polemiko o Pilovem žuru '93 urednici Pila V. Durjavi in Silvestru Lopatiču iz Boršta (Dolenjski list, 20. maja)

Naj v uvodu povem le to, da je bilo moje pismo časopisu napisano zaradi otrok, ki so po končanem žuru, na poti domov in še drugi dan v šoli imeli neprestano na ustih besede, ki sem jih takrat zapisala. Ker moji občutki niso bili drugačni, sem jim morala pokazati, da imajo prav.

Res nisem bila poklicana kot strokovni ocenjevalec, ker je to naloga imela komisija, nihče pa ni prepovedal, da bi si gledalci smeli ustvariti svoje mnenje. Pri tem naj dodam, g. Lopatič, da so tudi meni prostori glasbene šole dobro znani, saj sem v njih preživela kar nekaj uspešnih let, pa ne samo z eno petico.

Ne bom rekla, da nekateri ansambli ne sodijo na ta žur, trdim pa, da so jim drugi ansambli nekonkurenčni. Pravico do nastopa pa ima vsak, ki

je v mejah starosti in ima določeno znanje. Zato v pismu nisem uporabljala nobenih imen in razvrščala otrok po svoji oceni, ker sem bila prepričana, da so nekateri vedeli (g. Lopatič), da so izven konkurence že pred nastopom in da o njihovi zmagi nihče ne dvomi. Če pa se ob delitvi prvega mesta niste zamislili, sem zelo razočarana nad vami. Enako so razmišljali tudi moji učenci pa tudi drugi. Še enkrat poudarjam, da je bil prvi ansambel izločen zaradi ozvočenja, in ne boleznih pevke. Mi, gledalci, petja v clem nastupu prvega ansambla nismo slišali. Ali ste ga morda vi? Tudi našemu ansamblu v prvih taktih ni delal mikrofon, dokler si ga iznajdljiva pevka ni zamenjala.

Otroci ocene generalke niso vzeli resno, ker je zanje veljala le ocena komisije, saj šteje (bi moral) le nastop v uradnem delu. Strinjam se z oceno g. Durjave, da je najpomembnejše, da se imajo otroci možnost predstaviti, vendar jih potem ne pahnimo v vrtnice ocenjevanja, ker so pri

ocenah zelo kritični. Vsako tekmovanje, g. Lopatič, mora imeti svoja merila. Veljati morajo za vse, vsi morajo dobiti enake možnosti in ne sme biti primesi subjektivnega mišljenja.

Pilov žur ni tekmovanje mentorjev, je pa potrjevanje njihovega entuziazma, zato imajo pravico izreči tudi kakšno kritiko. Mislim, da je najboljša vzgoja popravljanje napak in dopuščanje demokratičnega mišljenja, kar pa ne more biti zavajanje javnosti, g. Lopatič. Otroci in jaz smo tako čutili in teh občutkov nam nihče ne more vzeti. Predlagam, da je s tem te polemike konec. Ponovno poudarjam, da me k pisanju niso vzbudile nagrade, ker tisti, ki so jih dobili, niso krivi za napake onih, ki so stali v ozadju. Naš ansambel je in bo še naprej nastopal na raznih prireditvah, tudi na Pilovem žuru, saj imamo dovolj volje do dela.

STANKA PRESKAR,
Globoko

KAMERA ODKRIVA - Prejšnji teden smo odkrili, kako je nekdo pri mostu v Dolenjem Boštanju prekrstil na kačipotu krajevno ime Boštanj v - osebno Boštanj. Tako se pogosto motijo zlasti Ljubljaničani, predvsem tisti, ki delajo na na RTV. Medtem je kačipot neznanec spet spremenil v prvotno, pravilno obliko. Zato pa smo nalepti pred boštanjskimi železniškimi zapornicami na tale nenavaden "okrasek", napisan v nemščini na priklopi tovornjaka krškega Transporta: "Tukaj dela 350 konjev in en osel" in poleg še pripis "Dame, pozor, moj je dolg 18 metrov!" (Foto: P. Perc)

Pomagajmo Mitji!

Smo skupnost mladih prijateljev, ki verjamejo v dostojanstvo in smisel človeške osebnosti. Zato smo se odločili pomagati 3-letnemu Mitji Kočevjarju iz Rače pri Zidanem Mostu do otroštva, kakršnega imajo njegovi vrstniki. Mitja se mimoidočemu človeku zdi čisto zdrav, normalen otrok. Vendar se za zunanjim videzom skriva lastnost, ki ga spremlja od rojstva in ga ločuje od sovrstnikov. Ima namreč prirojeno srčno napako, ki mu ne dopušča nikakršnega hujšega telesnega napora. Že po treh stopnicah, ki jih prestopi, se utruji tako močno, da mu mora oče pomagati do stanovanja. Da bi zaživel zdravo otroštvo, mora iti na operacijo v tujino. Njegova starša bosta morala zbrati 50.000 DEM. Tako velike vsote pa s svojo plačo ne bosta zmogla, zato upata na našo in vašo dobroto in pomoč.

Če se tudi vi čutite odgovorni za življenje drugih in ste usmerjeni k humanosti, vas prosimo, da pomagate pri uresničitvi te pobude. Prav posebej se obračamo na delovne organizacije, da se kljub težki gospodarski situaciji v naši državi, odzovejo na ta klic.

Če ste se pripravljeno odzvati klicu, vas prosimo, da svoj dar nakažete na ziro račun Škofijske Karitas: 50100-620-133-05-1140116-624004 ali na devizni račun Bank Austria, d.d., Ljubljana: 727130-40-205954-0.

Za oba računa velja isti naslov: Škofijska Karitas, Poljanska 2, Ljubljana, s pripisom: "Za Mitjo Kočevjarja". Odrezek položnice shranite za davčno olajšavo.

Omogočimo tudi Mitju srečno in veselo otroštvo!
JANEZ JEVIKAR
in PAVLA PETERLE

Še: Zaskrbljeni za vsestranski razvoj mladih

Dodatek k javnemu pozivu

Pod tem naslovom je Združenje za demokratizacijo javnih glasil v 20. številki Dolenjskega lista objavilo poziv TV Sloveniji, ki je kritično uperjen v program z nasilno vsebino, češ da kvarno vpliva predvsem na mlade. Protest je vsekakor upravičen, verjetno pa je združenje prezrlo produkcijo in distribucijo video filmov, ki nekontrolirano prihajajo na tržišče, filmi, polni nasilja, narkomanskih seans, osladkanega seksa in pornografije, pa so dostopni vsem ne glede na starost, predvsem pa ima izposojevalnico že vsaka večja vas. Nobenega dvoma ni, da so ti filmi gledani veliko bolj kot televizijski, vsebina filmov, ki jih predvaja TV, pa je v primerjavi z drugimi pravi mačji kašelj. Vsebina je prirejena tako, da so večji junaki negativci, roka pravice pa nemočna in celo ponižana, kar pri mladih vzbuja že tako prirojeno odpor do policije, so prava šola bodočih možnih prestopnikov.

Kdo je dolžan skrbeti za nadzor nad razpečevanjem teh materialov, je težko reči, zamisliti pa bi se morale pristojne službe, ki jim je nalozena skrb za mladoletne ljudi, nenazadnje pa tudi davčna služba, ker ni dvoma, da je prodajar res v vsakem primeru zakonita.

Poglavje zase je podnaslavljajanje, ki je vedno v tujem jeziku. Čeprav je res, da srbohrvaščino obvlada večina Slovencev, in nič ni narobe, da jo, bi samostojna država le morala uvesti red na jezikovnem področju. Kdor ta jezik pozna, vidi, da so prevodi nepopolni, večinsko celo v narečnem žargonu, z vsemi folklornimi cvetkami, ki pa žal tudi nam niso tuje. Tudi v tem pogledu bi omenjeno združenje moralo ukrepati tako, da bi pristojni organi uvedli kontrolo, tako vsebinsko, finančno, jezikovno kot tudi glede kvalitete, saj so tvorstni filmi v večini primerov pravi zmagki.

A. KOŠMERL

KMETIJSKI INŠTITUT NAJ POJASNI

V Slovenskem ekološkem gibanju - SEG nismo proti načinu protestiranja, kot so ga izbrali v Kmečki zvezi, Slovenski ljudski stranki in Zadružni zvezi. Želimo pa, da se vsi, ki jim je pri srcu dejanska dobrobit slovenskega kmetijstva in kmeta, začnejo v kar največji meri posvečati slovenski kmetijski produktivnosti. Bitka naj teče v smer, da bo slovenski kmet pridelal in priredil toliko kot napreden evropski kmet. Kmetijski inštitut, ki izračunava stroške pridelave in prireje, javno prosimo, da pojasni merila za stroške. Ali preprosto uporablja stroške, ki nastajajo v sedanjih razmerah, ko je kmetijsko nizko produktivno, ko so kmetije neučestvo mehanizirane? Kot ekološko gibanje tudi želimo, da kmetije sami in njihove organizacije storijo kar največ za bolj odgovorno uporabo zaščitnih in drugih za okolje škodljivih sredstev.

SLOVENSKO EKOLOŠKO GIBANJE

LESNO SKLADIŠČE OB CESTI - Ob cesti pod Ručetno vasjo, prav na križišču, kjer se od partizanske magistrale odcepi cesta proti Semiču, si je bližnji obrtnik uredil nadvse priročno skladišče hlodovine in desk. Ljudje se nad takim početjem že lep čas pritožujejo, saj les nakladajo in razkladajo kar na cesti, to pa ovira promet, predvsem pa je s stališča prometne varnosti nevarno početje. O tem je tekla beseda tudi na zadnji seji občinske skupščine, na kateri je bil načelnik novomeške uprave za notranje zadeve. Pričakovati je, da bo stvar kmalu urejena. (Foto: A. B.)

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

68000 Novo mesto
Glavni trg 24
tel: 068/23-606
fax: 068/24-898

Bo o okolju odločal le center?

Dušan Blatnik iz brežiškega Zavoda za prostorsko načrtovanje kritično o novem predlogu zakona o varstvu okolja - Minister vseved? - Republika nastavlja vzvode

Pregled že drugega predlaganega zakona o varstvu okolja (v nadaljevanju zakon), ki je bil objavljen v Poročevalcu št. 9/93, nam pove, da ministrstvo ni upoštevalo številnih pripomb v državnem zboru in drugje. V zakonu je močno čutili krepitev moči republike, ki si po vseh mogočih načinih nastavlja vzvode za centralno odločanje. Še bolj opazno je to, da o teh zadevah odloča minister osebno, ki ima široka pooblastila in premajhno odgovornost. Kdor prebere zakon ugotovi, da je minister genialec, strokovnjak in vseved.

Vztrajno kot ustava se tudi ta zakon boji omeniti (4. čl.) regijo kot način policentričnosti ali vertikalne organiziranosti služb varstva okolja, in vztraja pri krepitev lastnega aparata (čl. 46, 95, 96, 107). Vse je zavito pod pojem "lokalne skupnosti, ki si lahko uredijo kakšno funkcijo, če si zagotovi finance" (čl. 48, 53, 89, 97). Če bo država prepustila kakšen naravni vir v pristojnost lokalne skupnosti (čl. 16, 19), si ta lahko omisli celo pobiranje takse (čl. 10). Menimo, da zakon namerno zapostavlja pojem rente, ki je nedvomno povezana z določenimi v zakonu predvidenimi posgi (členi 6, 7, 10, 13, 16, 19 itd.), saj je s tem v zvezi pogojeno izvajanje samega zakona!

V mogoče je zaviti tudi pojem koncesije, saj zakon (čl. 21, 23) omogoča malverzacije. Ni razvidno, kakšni so kriteriji, na podlagi katerih

vlada predpiše pravice, primere in pogoje pri posameznih elementih koncesije. Zanimivo je, da zakon (čl. 5) definira in vpeljuje pojme, s katerimi operira. Ko se v nekaterih členih zakona (čl. 18, 19) navaja moč zavarovanja ali razlastitve, je potrebno v istem zakonu navesti tudi pravice lastnika po tržni odškodnini oz. renti. Ne gre namreč določiti pravice enih z zakonom in drugih z raznimi podakti.

Pri podeljevanju koncesij (čl. 21) menimo, da pripada lokalni skupnosti, kjer se koncesija pridobi - izvaja, minimalno 50 odst. plačila, ne glede na to, ali je povsem v pristojnosti države. Vsekakor je v tem zakonu potrebno opredeliti spodnjo mejo. Večina dobrin, ki so lahko potencialni predmet koncesij se namreč nahaja v demografsko ogroženih, gospodarsko nerazvitih, obmejnih in infrastrukturno neurejenih področjih Slovenije. Zato je nedopustno (čl. 23), da koncesijski akt, ki ga izda država, ne vsebuje pozitivnega soglasja lokalnih skupnosti, na katere se koncesija nanaša. To je pomembno zlasti v primerih, ko ima izvajanje koncesije vpliv na okolje. Enako velja tudi za ostala dovoljenja v pristojnosti ministrstva (čl. 32).

Pri ukrepih inšpekcijskega nadzorstva (čl. 36) je potrebno posebej poudariti, da je inšpektor dolžan ukrepati v vseh posegih, tudi v tistih, ki nimajo papirjev (beri črnogradnje) in ne le legalnih, kot se čisto dogaja v praksi. Seveda nihče ne upošteva tega, da naš inšpektorat dela le 8 ur (člen 40), čeprav se največ del, ki so zanimiva zanj, opravlja izven delovnega časa in preko vikendov.

Pri pripravah programov varstva okolja (zlasti lokalne skupnosti) je pomembno, da ima vsaka občina zakonsko opredeljene vire in opredelitev, do kakšne ravnajo morajo biti izdelani ti programi. S tem bo enostavneje izdelati tudi operativni

nacionalni program (čl. 49), enako tudi študijo ranljivosti okolja (čl. 51, 52).

Spremljanje stanja okolja je v celoti v pristojnosti države (čl. 67, 68). Logična bi bila uzakonitev pravic in dolžnosti lokalne skupnosti, da lahko predlaga, kaj je potrebno spremljati na njenem območju. V Posavju še danes, po tolikih letih obratovanja NEK, ne vemo, kakšni so vplivi elektrarne na okoliško prebivalstvo. Zakon mora posebej izpostaviti pojem NEK, ki je potencialna nevarnost za celo državo.

Večina pripomb je bilo podane že na predhodne osnutke zakona, vendar jih ministru zavrže. Okolje v Posavju je nadpovprečno obremenjeno, a se ne najde v zakonu. V njeni ni razviden razvoj in financiranje institucij, ki bi pokrivalo varstvo okolja v regiji. S tem se samo potrjuje usmeritev odločanja v Ljubljani. To je samo en korak, s katerim se Slovenija odmika od policentričnega razvoja, regija Posavje pa nazaduje.

DUŠAN BLATNIK, direktor Zavoda za prostorsko načrtovanje občine Brežice

VEČ REDA PRI GRADNJAH

KOČEVSKA REKA - Na območju te krajevne skupnosti si prizadevajo, da bi bilo čim manj nedovoljenih gradenj gospodarskih poslopij za garaziranja osebnih in drugih vozil, drvarnice in za rejo živine. Vodstvo KS se je odločilo, da bo v tem pogledu napravilo red in bo pri vseh nameranih gradnjah tesneje sodelovalo z graditelji in jim nudilo pomoč. Namen teh prizadevanj je, da bi gradili čimbolj lepe manjše zgradbe, ki ne bi kazile okolja, kot se je dogajalo doslej.

V. D.

DOBRODELNI KONCERT TRIA NOVINE

MOKRONOG - Družinski trio Novina pripravlja v soboto, 29. maja, ob 19. uri v Domu svobode dobrodelni koncert "Samo življenje za druge je vredno življenja". Na prireditvi zbrani denar bodo namenili pediatrični kliniki v Ljubljani za otroke obbolele za rakom.

ANGLEŠČINA DRUGAČE

LJUBLJANA - Danes, 27. maja, so v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma odprli razstavno projektov, ki so nastali na tekmovanju v znanju angleščine "Project English" in "Chatter box". Na ogled bo okrog 300 projektov, od plakatov, šolskih časopisov in map do tehničnih izdelkov iz številnih slovenskih osnovnih šol. Na slovesni otvoritvi bodo podelili nagrade najboljšim.

"Sladkorna" kiparka Nada

Za jubilej Kapitlja izdelala pravo mojstrovino

PREČNA - Nada Vidmar nikoli ni bila slaščičarka pa tudi z gostinstvom se ni ukvarjala. In vendar je njeno veselje in dodaten vir zasluga izdelovanje vseh vrst tort za različne priložnosti. Že od nekdanj je rada oblikovala torte drugačne od takšnih, kot smo jih vajeni prinesli iz slaščičarne.

Ob prazniku novomeškega Kapitlja so si procesije ljudi ogledale njeno torto Kapitlja s prošjo, ki so jo pri njej naročili jubilarji. Nada je 90 krat 70 centimetrov veliko torto izdelovala kar 3 dni, pomagala pa sta ji mož Rudi in hčerka Vesna. Mož je po sliki naredil natančen posnetek Kapitlja in prošnje je in vse v zmanjšanem merilu prenesel na papir. Za pravo čokoladno-kremo kiparsko mojstrovino je Nada porabila 138 jajc. Torto so še isti zvečer snedli povabljeni gosti na 500-letnici.

Nada dela torte najrazličnejših oblik. Za glasbenika kitaro, za poroko kolešarja Sandija Papeža je naredila kolo s čelado, za ljubitelje avtomobilov vseh vrst štiri-kolesne lepote, kakršne so si lastniki zaželeli, naredila je vlak, razne knjige, celo pisalni stroj, klavir in šivalni stroj za šiviljo. Ko je odšla v pokoj dr. Novakova, ji je naredila posnetek šok sobe z bolnikom in aparaturo. "Vse mi nastane pri navadnem domačem štedilni-

TORTE NADE VIDMAR - Največ dela ima prav ob koncu tedna, ko speče in pripravi tudi do 15 tort za občeti in druge priložnosti. (Foto: J. P.)

ku. Potrebno je le malo volje in fantazije," pove Nada, ki je kot administratorka zaposlena v Sekciji za vleko pri Železniškem transportnem podjetju v Novem mestu.

J. PAVLIN

KAPITELJ-TORTA - Ob 500-letnici Kolegiatnega kapitlja je Nada Vidmar iz Prečne skupaj spravila torto, ki v zmanjšanem merilu kaže dokaj verno podobo te močnejše novomeške cerkve.

Častitljiva dolgovečnost cvička

Želje ob tednu cvička, ki bo jutri, v soboto in nedeljo v Kostanjevici

V knjigi Kostanjevica na Krki 1252-1952, izšli ob 700-letnici mestnega obstoja, je Milko Kos v zapisu S kmetskih domačij okoli Kostanjevici pred šeststo leti zapisal: "Vinogradništvo je bilo povsod razširjeno. To kažejo dajatve v vinu, pa tlaka, ki obstaja v delu po vinogradih (okopavanje, obrezovanje, trgatve) ter vožnja mošta in vina. V Rojah pri Št. Jerneju mora vsak kmet služiti jeseni dvajset urn vina. V Cerovici v Gorjancih in v Vrbljah pri Kostanjevici mora dajati vsak kmet jeseni po deset dog za popravilo sodov. V Ostrcu pri Kostanjevici, Orehovecu, Prekopi, Ostrogu in Rožku pa dobavlja vsak kmet po sto kolov za samostanske vinograde. Glede na število kmetov so dajale vasi samostanu skupaj na leto 9750 kolov."

Takšnje dajatve so šle takratne mu kostanjevskemu samostanu cistercijskega reda. Častitljiva je torej in mukotrpa dolgovečnost vinogradništva in pridelovanje vina na pobočjih Gorjancov okrog Kostanjevici, Podbočja, Št. Jerneja in širše na Dolenjskem. Gorjanci so sploh čudoviti s svojimi hostami, takoj ko pa te prenehajo, se že začnejo vinogradi - trstje pravijo tukajšnji ljudje - ki daje žlahtni cviček. Da bi cviček bil res pravi cviček z značilnim

kiselkastim okusom, da bi imel pravi buček, se pravi vonj, in rubinsko rdečo barvo, mora rasti na lapornati zemlji, katere barva spominja na drožje po odtoku vina; morajo biti prave sorte trsov, količinsko prave kombinacije sort in barv grozdja, veliko sonca, prirodnih grozlj in veliko drugega, predvsem pa pridnih rok in pameti, kot je to pri pridelovanju vseh vin. Upajmo, da bo žlahtni cviček, katerega zdravilnost je v idealni sestavi njegovih kislin, postal nacionalno namizno vino in kot kmalu prestopil naše državne meje. Ko bosta možna prodaja vrhunskega stekleničnega cvička in doseganje prave cene zanj, se bodo pridelovalci hitro odločili za pridelovanje neoporečnega vina in za prodajo večjih količin. Tako se bo manj vina zadržalo doma, kar bo nujno pripeljalo do kulture porabe in pitja vina le ob svečanostih in pri jedi, ne pa za vsako ježo. Morda pridejo boljši časi Dolenjskem in se odpro kmečki turizem in vinske ceste in bodo potniki, enodnevni gostje ali turisti, ob ogledu kulturnih in krajinskih znamenitosti lahko pri kmetu tudi prenočili in si privoščili domačo klobaso, v peči pečen kruh ali pizzo s sirom, ki se v vseh nad Kostanjevici peče že več sto let, in seveda steklenico originalnega cvička, kot si to že lahko privoščijo turisti

v nekaterih delih Slovenije in v ostalih vinorodnih državah Evrope.

Kostanjevica bo po tem, ko je po zaslugi spoštovanih, nesebičnih kulturnikov starejše generacije postalo sinonim kulturnega življenja, lahko originalnim cvičkom s točnim geografskim poreklom postalo tudi sinonim kulturnega boga Bakha (vendar brez bakanalij) in sinonim vsestranskega gospodarskega napredka, o čemer ni dvoma, saj imajo to pot besedo mladi, kulturni poslovneži, katerim je na srečo gospodarski in vsak drug napredek kraja. Naj jim bo vodilo podedovana neomadeževana kulturna in naravna dediščina, katero naj s svojim znanjem in sposobnostjo še bogatijo!

Imena krajev vinorodnega okoliša Kostanjevica na sončnih pobočjih Gorjancev, kot so Zavode, Avguštine, Lapte, Obršje, Brge, Vrh in dalje Vinjar že ob zeleni meji, kot da sama molče šepetajo o trsu in cvičku, o tlačenih in svobodnjakih, o času, ki smo ga želeli in doživeli, a vedno o trdem delu rigolarjev in kopačev, veselim smehu obiračev, o prešernem vrisku, ko je delo opravljeno in se za martinovo mošt spremeni v vino in vas gospodar s praga zidanice po gorjansko ljubezljivo nagovori: "Prijatelj, a ga boš kozarček?"

MARIJA ODORČIČ

Nagradni fotolov

Razpis za turistične fotografije Kočevske - Nagrade Snežnika

KOČEVSKA REKA - Podjetje "Snežnik" iz Kočevske Reke je razpisalo nagradni fotolov na štiri letne čase. Prizvaprav je poslovna enota Turizem tega podjetja razpisala nagradni natečaj za fotolov na območju KS Kočevska Reka, ki bo trajal do 20. marca prihodnjega leta. To je fotolov na štiri letne čase, kar pomeni, da naj fotolovci do konca posameznega letnega časa oddajo najuspešnejše barvne pozitivne ali negativne (velikosti najmanj 11x13 cm) do konca posameznega letnega časa pod geslom na naslov: "Snežnik" (Kočevska Reka, PE Turizem (za "Fotolov"), 61338 Kočevska Reka.

Poslane prispevke bo za vsak letni čas posebej ocenjevala strokovna komisija, ki jo vodi znani fotoreporter Joco Znidaršič. Tri najboljša dela bodo nagrajena z 10.000, 7.000 in 5.000 tolarji, posebna nagrada za najboljši lovski motiv pa bo 10.000 tolarjev. Podjetje "Snežnik" bo imelo pravico do odkupa posameznih fotografij.

Ob koncu vsakega letnega časa bo "Snežnik" organiziral tudi javno podelitev nagrad. Zaključna prireditvev ob izteku vseh letnih časov pa bo 20. junija 1994. Na njej bodo razglasili tudi najboljšo fotografijo vseh štirih letnih časov.

J. P.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

Milan Kovačič

Med nami ni več znanega predvojnega aktivista in komunista tov. Milana Kovačiča iz Gradca v Beli krajini.

Po poklicu je bil mizar in se je zelo zgodaj vključil v napredno delavsko in kmečko gibanje Bele krajine. Bil je ustanovitelj Društva kmečkih fantov in deklet. Zaradi komunističnega delovanja je bil izdan in obsojen na tri leta strogega zapora. Fašisti so ga s transportom odpeljali v Italijo. Začela se je žalostna procesija iz zapora v zapor in pristal je v Viterli. Tudi tu so se našli zgodni Slovenci in se seznanjali zavedni pri nas. Mučenja in lakota nista omajali njegove vere v ideale, za katere se je boril in živel. Bil je vztrajen. Iz zapora se je vrnil septembra leta 1944 in se takoj vključil v partijsko organizacijo in opravil sekretarske posle vsakega odbora OF Gradec. Dodeljen je bil terenskemu političnemu delu.

Dom so fašisti požgali in trije bratje so padli v partizanih. Kmalu po osvoboditvi mu je za posledicami vojne umrla tudi mama. Po vojni si je ustvaril družino, skrbel za svoji hčerki. Ves čas je aktivno delal v družbenopolitičnih organizacijah in se udeleževal akcij v kraju vse do svoje bolezni. Za svoje delo je bil večkrat odlikovan. Ohranili ga bomo v lepem spominu kot dobrega tovariša, sodelavca in borca za napredne ideje.

Njegovi prijatelji

Ivan Grajš

Pred kratkim so na pokopališču v Dolgi vasi pri Kočevju spremili na zadnji pot znanega in priljubljenega domačina Ivana Grajša. Od njega so se poslovili številni znanci, prijatelji in sorodniki, še posebno pa borci, lovci, gasilci in čebelarji, katerih predstavniki so mu tudi spregovorili v zadnje slovo.

Ivan Grajš je bil rojen leta 1917 v vasi Zbitke pri Čabru na Hrvaškem, v zgornjem delu Kolske doline. Za NOB je delal že od leta 1941, nato se je od aprila 1942 boril v partizanskih vrstah, bil ujet in interniran (do kapitulacije Italije), nato pa spet v enotah NOB. Njegova bojna pot kot borca se je začela v Notranjskem odredu, zaključila pa leta 1945 v IX. korpusu. Ob oblikovanju prve enote teritorialne obrambe v občini Kočevje je postal tudi komandir te enote. Pokojnik je bil še posebno znan kot lovec in lovski strokovnjak, deloval pa je še v drugih društvih in organizacijah, posebno med gasilci in čebelarji. Za svoje delo na raznih področjih in v NOB je prejel več priznanj in odlikovanj, med njimi red in hrabrost, red zaslug za narod, in druga.

J. P.

Draženje ljubljanskih nastopačev

Ko je bil pred volitvami sedanjí predsednik vlade dr. Dmrošek v Metliki, so mu med drugim na svoj način povedali, kako vidijo slovensko "razredno" družbo. Po metliško so v Sloveniji 4 razredi: Ljubljanci, ki se jim v vseh pogledih godi daleč najbolje; sledijo ljubljanski sateliti, ki so (zaradi svojih koristi) za centralizacijo; 3. razred sestavljajo občine oz. prebivalci ob italijanski in avstrijski meji, ki imajo od tega tudi določene privilegije in ugodnosti. Na koncu, četrtorazredni, pa so ljudje ob južni meji, ki jim ostane le poslušanje bobnenja topov v njihovi bližnji čezkolski sosesčini. Na Kolpi so jim postavili mejne prehode in carinarnice in sedaj jih vsi po vrsti veselo zajebavajo.

Bela krajina pač ne more stran od meje in z novega državnega juga, kjer so najmanj tako zapostavljeni, kot so bili prej. Belokranjci funkcijo javne porabe razumejo tako, da naj bi Slovenci imeli čimbolj enak osnovni standard: preskrbo z zdravo pitno vodo, z elektriko in drugo energijo, da bodo imeli belokranjski otroci take možnosti za šolanje kot drugi ipd. Ostalo pa naj bo stvar pridnosti in sposobnosti občine, kraja in posameznika.

Kakšna pa je stvar v resnici? Tisti, ki so bili že doslej privilegirani, so še naprej in še bolj. Tam, kjer je že veliko, mora biti še več. Bogati naj bojo še bogatejši, siromašni še siromašnejši. Javna poraba znaša v Ljubljani 143 odst. na prebivalca, v Metliki pa je pod 90 odst. A to je samo ena, vidna plat medalje. Potem so tu še neproračunski dohodki, ki še dodatno povečujejo možnost financiranja komunalne infrastrukture. Morda bi hotel kdo to vprašanje prikazati kot malenkostno in dlakocepsko, a vendar. Kam gre denar za uporabo stavbnih zemljišč od stavb, v katerih so državne in druge inštitucije, za delovanje katerih prispevamo vsi davkoplačevalci? V isto ljubljansko občino, v kateri so te stavbe!

Lani je metliška občina za izpeljavo vseh projektov iz naslova demografsko ogroženih in obmejnih območij dobila za 100.000 nemških mark kreditov. To je za en malo boljši tovorjak. Dobro opremljeno delovno mesto pa stane okoli 400.000 mark. Bolje bi bilo, ko bi tisti centralistični ljubljanski nastopači s tako "pomočjo" ne dražili sicer potrebljivih in vsega hudega vajenih Belokranjcev.

A. BARTELJ

banka meni, da so jih varčevalci dobro sprejeli, saj bančni avtomati omogočajo varčevalcem s tekočim računom dostop do gotovine praviloma 24 ur dnevno. Uvedba bankomatov že opazno zmanjšuje vrste pred bančnim okencem. Banka zatrjuje, da uporabniki ravnajo z bančnimi avtomati skrbno.

S plačilno kartico Activa posluje trenutno že več kot 4.500 varčevalcev Dolenjske banke, s tem da je v celoten sistem Activa vključenih že preko 44.000 imetnikov te plačilne kartice. Na Dolenjskem in v Beli krajini je mogoče plačevati blago in storitve s to kartico na 305 prodajnih mestih, označenih z nalepko Activa, medtem ko je v vsej Sloveniji takih mest več kot 3.000.

L. M.

Nogomet v Beli krajini

Dokumentacija in spomine o tem je zbral Slavko Grahek - Kamenček v mozaiku krajevine zgodovine

ČRNOMELJ - Črnomalčan Slavko Grahek je od malih nog povezan z nogometom, tako kot številni njegovi vrstniki. Kot fantič pred vojno in mladenič po njej je igral to priljubljeno igro z žogo, ko je prenal igrali, pa je v klubu Bela krajina dolga leta deloval v upravi. Slavko je pred leti odšel v pokoj kot tajnik črnomaljskega izvršnega sveta. Ob obletnici nogometa v Črnomlju je sodeloval pri pripravi razstave, potem pa je še naprej zbiral gradivo o zgodovini te športne igre v Črnomlju, kajti arhiv nogometnega kluba Bela krajina je po nemarnem zapravljen in izgubljen.

Slavko Grahek

"Z nogometom je povezan kar lep del zgodovine našega mesta v več kot zadnjih 60 letih," pravi Slavko. "Da bi to otežilo, sem zbral gradivo in spominska pričevanja. Pred časom sem vse to hotel izročiti muzeju, pa sta me mag. Janez Kramarič in župan Martin Janžekovič pregovarjala, naj vso stvar napišem." Marljivo Slavko se je lani res lotil dela in pred kratkim končal zajetno delo z naslovom "Nogomet v Beli krajini 1926 - 1992". Gre za dokumentacijo, gradiva, pričevanja in spomine, kar vse skupaj ne daje le zaokrožene podobe nogometa v Beli krajini, ampak je tudi nov kamenček v bogatem mozaiku krajevine zgodovine. "Športni klub Bela krajina, v okviru katerega so igrali nogomet, je bil res ustanovljen šele leta 1931, a dokazano je, da so nogomet v Črnomlju igrali že od 1926 naprej. Pred vojno je imela skoraj vsaka ulica ali predel Črnomlja svojo nogometno ekipo, ki so se merile med sabo; to so bila moštva Starihov konec, Krština, Skadne, Loka, Vojna vas in druge," našteva Slavko, ki je zbral tudi zanimive anekdote, povezane z nogometom v Beli krajini. Tako je v arhivu novomeškega Elana našel zgrožen zapis, da bo na tekmo v Novo mesto

prišlo "60 oboroženih kibicev iz Črnomlja". Slavko je zbral in tako otežilo tudi spomine na začetke nogometa v Metliki.

Poleg materialov, dokumentacije, spominov in pričevanj je zbral številne fotografije in podatke o nekdanjih igralcih, članih vodstva kluba in celo simpatizerjih. "Seveda so mi pri tem pomagali zlasti nekdanji igralci, še posebej Miran German in Tone Malerič," ne pozabi povedati Grahek. Zanimivo je, da je NK Bela krajina prvi nogometni klub, ki je dobil Bloudkovo priznanje in da je sploh prvi nogometni klub v Sloveniji, ki je imel svoj prapor. Seveda je imel tudi svojo himno "Tre, tre, tres se".

Slavko Grahek je opravil lepo in hvale vredno delo, stvar je napisana, lektorirana in urejena. Prav bi bilo, ko bi se našel denar, da bi to Grahekovo delo o zgodovini nogometa v Beli krajini zagledalo beli dan. Ljudje bi ga gotovo lepo sprejeli.

A. B.

BRONASTO ODLIČJE ZA MATJAŽA RETLJA

MURSKA SOBOTA - Na drugem državnem prvenstvu v namiznem tenisu za pionirke in pionirje, kjer je nastopilo 154 igralcev, je velik uspeh dosegel Novomeščan Matjaž Retelj, ki je zasedel tretje mesto. Še večji uspeh pa je nadarjeni Matjaž dosegel v mešanih dvojicah, kjer je skupaj s prodorno Ljubljankom Dermastjo zasedel prvo mesto. Kapetan slovenske reprezentance Miro Ungar resno računa tudi na mladega Novomeščana, ki je v Murški Soboti igral po krajši prekinitvi zaradi bolezni, zato ni prikazal pričakovane igre.

S. D.

OSNOVNOŠOLCI IZ STAREGA TRGA DRŽAVNI PRVAKI

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Na državnem prvenstvu v šahu za deklice in dečke, ki je bilo v Leskovcu pri Krškem, so se odlično odrezali mladi šahisti iz Starega trga, ki so zmagali pri deklicah, njihovi vrstniki pa so bili drugi.

Rezultati - deklice: 1. OŠ Stari trg 7, 5. OŠ Mirna Peč 4, 10. OŠ Leskovec pri Krškem 3 in 13. OŠ Krško 2 točki. Dečki: 1. OŠ Vrhnika 6, 2. OŠ Stari trg 5, 5. Leskovec 4, 5. OŠ Mirna Peč, 14. OŠ Krško 2 točki.

A. P.

OBETAVNE TELOVADNE VRSTE - Po poteh Maje in Jasne Dokl danes stopa mladi roj od rodnih telovadk, ki so se nedavno pomerile na ekipnem tekmovanju v novomeški športni dvorani. Prišle so vrste mladih telovadk iz Dolenjskih Toplic, Žužemberka, Smarjete in osnovne šole Center. Osnovnošolkam so se pridružile še vrste iz Srednje ekonomske šole in Gimnazije. Na državno prvenstvo sta se uvrstili vrste iz Žužemberka in Dolenjskih Toplic (na sliki z vadjateljico Denise Jošt). (Foto: J. Pavlin)

8. SREČANJE MLADIH PLESALCEV DOLENJSKE

NOVO MESTO - V soboto dopoldne bo v novomeški športni dvorani Marof 8. srečanje mladih plesalcev Dolenjske, kjer bo, po prijavah sodeč, nastopilo več kot 350 plesanih parov iz devetihdesetih osnovnih šol Bele krajine in Dolenjske. Prvi pari se bodo zavrteli že bo 9. uri jutraj, finalni nastopi pa bodo pred tretjo uro popoldne. Po končanem tekmovanju, ko bodo razglasili zmagovalce, se bodo mladim plesalcem lahko pridružili še drugi.

I. V.

TEKMOVANJE KOŠARKARSKIH TROJIC

SEMIČ - ŠD Semič priredi v petek, 4. junija, odprto tekmovanje trojic v igri na en koš, ki bo v Semiču. Prijave s kotarino 900 SIT bodo organizatorji sprejemali na dan tekmovanja. V ekipi sme nastopati samo en košarkar, ki je registriran pri KZS. Prve tri ekipe čakajo bogate denarne nagrade.

ZMAGALA ŠOLA OB RINŽI

KOČEVJE - Minuli teden je bilo v Kočevju občinsko prvenstvo za učence petih in šestih razredov osnovnih šol v atletiki. Tekmovali so v tekih na 60, 300 in 600 m, skokih v daljino in višino ter metanju 200-gramske žogice v cilj. Zmagala je osnovna šola Ob Rinži, Kočevje, s 6212 doseženimi točkami, 2. OŠ Zbora odposlancev Kočevje in 3. OŠ Stara Cerkev. Iz vsake šole je sodelovalo po okoli 40 tekmovalcev. Tekmovanja se ni udeležila OŠ Fara.

Iskrenja mladih fizikalnih možganov

Šest nagrad - Najuspešnejši Bojan Gornik

RAVNE - 8. maja so se na Ravnah na Koroškem zbrali slovenski srednješolci na državnem prvenstvu iz fizike. V enem od uvodnih prispevkov za bilten tekmovanja je dr. Janez Strnad spregovoril o fiziki in čustvih. Poudaril je, da zakoni fizike ne smejo biti odvisni od čustev, da pa je fizika daleč od tega, da bi jo lahko označili za nečustveno početje. Odgovore na težave, ki tajejo Zemljo, je sicer treba iskati v okvirih znanih zakonov narave, vendar so zadeve tako zapletene, da jim z današnjimi modeli ne moremo priti do dna. Toda, ugotavlja dr. Strnad, to nikakor ni spodbuda za odlašanje z ukrepi. In tu je smiselno vključiti čustva. Ukrepati je treba, ne na osnovi podrobnih napovedi, ampak na osnovi možnosti, da bodo zašli poznejši rodovi v težave. Potreba ne izvira naravnost iz fizike ali kake druge znanosti, ampak iz previdnosti in skrbi za prihodnost človeštva. Ali ni to pripravna možnost, da povežemo fiziko in druge znanosti o naravi z okolju prijaznimi čustvi?

Tako je slikovito opisal znanost in ljudi, ki želi, da bi jo negovali, slovenski fizik dr. Janez Strnad.

S tekmovanja, na katerem je nastopilo 178 srednješolcev, so se tekmovalci Srednje tehniške in zdravstvene šole in Gimnazije vrtili s šestimi nagradami in pohvalami. Štiri so šle mladim fizikom s tehniške in zdravstvene šole, dve pa gimnazijcem.

Najuspešnejši je bil gimnazijec Bojan Gornik, ki je v skupini D osvojil prvo nagrado. Bojan je že iz osnovnošolskih klopi priznan tekmovalce v naravoslovnih znanostih in bo Slovenijo zastopal na olimpiadi mladih znanstvenikov.

V skupini B je Vili Malnarič s STZŠ osvojil prvo mesto in drugo nagrado, Andrej Kostanjevec z iste šole in Marjan Šterk z gimnazije pa sta osvojila pohvali.

Tretji nagradi sta osvojila Uroš Mali v skupini A in Dejan Tomajžević v skupini C, oba s STZŠ. Nič manj kot učenci so lahko ponosni njihovi mentorji, Miha Hadl z gimnazije in Ivica Tomič in Jože Vraničar s tehniške in zdravstvene šole.

J. P.

MLADI RIBNIČANI ŽE PETIČ PONOVLILI PREMOČ

RIBNICA - Mladi rokometaši osnovne šole Franceta Prešerna iz Ribnice so se že petič vpisali v "zlato knjigo" slovenskega narajščajniškega rokometu, saj so zmagali na pravkar končanem rokometnem finalu v Ribnici, kjer so močno porazili svoje nasprotnike. Nad njihovo igro so bili navdušeni rokometni strokovnjaki, ravno tako tudi tekmeči, ki so jim čestitali ob ponovljenem uspehu. Najboljša v ribniški ekipi sta bila vratar Sašo Kersnič in napadalec Rok Henigman. V ekipi so igrali: Kersnič, Simončič, Bartol, Henigman, Pirker, Pajnič, Hojč, Horžen, Abraham-sberger, Lesar, Stojanovič, Košmrlj, Žnidaršič, Tumorat, Anič, Ilc, Pucelj in Mavrin. Njihov trener je bil priznani rokometni strokovnjak Nikola Radič. Rezultati: OŠ Ribnica - OŠ V. Nedelja 18:8, OŠ Ribnica - OŠ Š. Loka 16:8 in OŠ Ribnica - OŠ Velenje 18:9

M. GLAVONJIČ

Urica s pesnikom in igralko

Z umetnikom Tonetom Pavčkom in Jerico Mrzel

"Treba je mnogo preprostih besed - kakor kruh, ljubezen, dobrota - da ne bi slepi v temi na križpotjih zašli s pravga pota" so verzi iz Pavčkove pesmi Preproste besede. Šolarjem v osmem razredu osemletke, ki so pred poklicno odločitvijo, torej na enem od življenjskih razpotij, sta ta pesem in njena osnovna misel zelo blizu. Z njo se jim približa in prikupi tudi njen avtor - pesnik Tone Pavček, ki mu je zibelka stekla prav med dolejnjskimi griči. V Šentjurju pri Mirni Peči - gori v gori, med vinogradi, med griči, v breg zakopana, k trtam obrnjena, je njihova hiša. Še zdaj, četudi ne več taka, kot je bila.

Tja hodi njegov najzgodnejši spomin. "V tej mali hiški dostikrat ni bilo kruha, zdaj pa hodim vanjo, da se nasitim," pravi pesnik. V Pavčkovi pesmi so mladi poleg

mojstrstva v prispodobi in ritmu opazili blagoljublje.

Niso bili presenečeni, ko so zvedeli, da so Pavčkove melodične pesmi zamikale glasbenike, da so jih uglašili, in da privlačijo nekaterje naše ljubitelje petja, da jih pojejo.

Poleg vsega je med letošnjimi grmskimi osmošolci tudi Pavčkova pranečakinja Maja, ki je o pesniku povedala veliko zanimivosti. Tako so se mladi odločili, da širše in globlje spoznajo Pavčkovo poezijo. Spoznavali so jo kar celo šolsko leto, malo pri rednem pouku književnosti, več pri dodatnem pouku materinske, največ pa sami doma oz. v knjižnicah.

Srečanje s Tonetom Pavčkom in Jerico Mrzel v novomeškem Domu kulture je bilo torej pika na i oz. slovesen zaključek projekta o Pavčku.

MARJANA ŠTERN

MLADI DOPIŠNIK

NAŠ RADIO

V letošnjem šolskem letu je spet začel delovati šolski radio; imenuje se Zack a tack. Oglašamo se trikrat na teden med glavnim odmorom. Največ vrtimo glasbo, sporočamo novice in oglase iz šolskega življenja, zastavljamo glasbene igranje in za uspešne odgovore podeljujemo nagrade. Poslušalci pravijo, da so zadovoljni, saj jim polepšamo šolske dopoldneve.

JANJA URBANČIČ

Mladi novinar OŠ Dol. Toplice

ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE

V tork, 4. maja, smo imeli učenci sedmih razredov predavanje o alkoholu, cigaretah in o drogah. Predavala nam je medicinska sestra iz novomeškega zdravstvenega doma. Predavanje je trajalo dve šolski uri. S pomočjo diazitivov nam je predavateljica razložila, kako škodljiva so poživila za naše telo. Z zanimanjem smo jo poslušali in na koncu postavili nekaj vprašanj o tem. Izvedeli smo veliko novega o nezdremem načinu življenja in močno si želimo, da se ne bi nikoli srečali s temi nevarnimi uničevalci zdravja.

JANJA URBANČIČ

Mladi novinar OŠ Dol. Toplice

KORAJŽA VELJA

V Krmelju smo imeli v ponedeljek, 24. maja, ob 17. uri v telovadnici osnovne šole prireditev Korajža velja. To je medšolsko tekmovanje. Na prireditvi so nastopili najboljši pevci z Blance, iz Šentjanža, Tržišča in Krmelja. Najboljši se bodo udeležili slovenskega osnovnošolskega tekmovanja Korajža velja. Mladim talentom so se posvetili glasbeni strokovnjaki Studia H iz Trbovelj.

Dopisni krožek OŠ Krmelj

NAŠ PROJEKT SPLAV

Pri tem projektu nam je pomagala gospa učiteljica Vida Slak. Razdeljeni smo bili v sedem skupin. V prvi skupini so zarisovali, merili in razrezovali lesene letvice. V drugi so brusili, v tretji vrtali, v četrti skupini so merili in razrezovali platno, peta skupina je izdelovala krmila in nosilce, v šesti so izdelovali jambore in jadra, sedma

skupina pa je sestavljala splave. Kmalu smo izdelali prvega. Jaz sem delala v četrti skupini. Izdelovali smo jadra in zastavice. Najprej sem izmerila, nato sem izrezala. Ko smo končali z delom, smo pospravili orodje na svoje mesto. Bilo je zanimivo.

NATAŠA JONTEZ
3. r., OŠ Krmelj

MEDNARODNI KULTURNI DAN NA SEVNIŠKI ŠOLI

SEVNICA - Okoli 30 učencev in študentov iz avstrijskega Gradca se je v tork, 4. maja, v okviru mednarodnega kulturnega dneva na šoli srečalo z učenci sevnjske osnovne šole Sava Kladnika, ki se učijo nemški jezik fakultativno. Goste so postregli s čajem in pecivom, Avstrijce je pozdravila ravnateljica Anica Pipan, za tem pa so delo avstrijskih in slovenskih učencev predstavili na neobičajen, včasih zabaven način. Gostom so razkazali Lutrovo klet in zbirke na sevnjskem gradu, popoldne pa so se na Lisci pomerili v športnih igrah.

ŽIVLJENJE V MESTU IN NA DEŽELI

Ko sem bil majhen, smo živeli s starši v Ljubljani, nato pa smo se preselili v Sodražico. Tako sem spoznal življenje v mestu in na podeželju. V Ljubljani najstniki počnejo, kar se jim zljubi, nimajo mere, se drogirajo, prireajo žure, na katerih se razbija vse, kar se vidi... Torej v Ljubljani imamo več vrst najstnikov. Nekateri so romantični, razbijači, dolgočasni itd. Na deželi je drugače: ljudje hodijo na delo, če so obrtniki, se spravijo v delavnico, najstniki gredo v šolo, in ko pridejo domov, se vsa družina lepo in prijetno počuti. Vendar pa tudi na deželi zadnje čase ni vse tako, kot se sliši, kajti v večje podeželske vasi že vdira mestna kultura, se pravi, pojavijo se prva droga in občasni narkomani, kakšen mladostnik pogleda globlje v kozarec. Pojavljajo pa se že tudi prve bande, ki tepejo mlajše.

MIHA ARKO

7. r., OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica

USPEHI NA REGIJSKEM TEKMOVANJU KEMIKOV

Skozi celo šolsko leto so pridni učenci 7. in 8. razreda obiskovali dodatni pouk kemije. Pri delu so bili vestni in si res prizadevali osvojiti znanje. Po končanem občinskem tekmovanju so se učenci, ki so presegli 80 odst. točk, udeležili regijskega tekmovanja. Igor Glavač, Nataša Završnik, Mojca Mlakar, Jaka Ječič in Matija Milanič so dosegli res lepe rezultate. Čestitamo jim in jim želimo uspehov še na naslednjem tekmovanju. Prav gotovo zaslužita priznanje tudi mentorja Hedvika Kragl in Dušan Klenovšek, saj sta žrtvovala mnogo časa in dela, da so naši učenci uspeli.

NINA ŠTOJS

5. r., novinar. krožek OŠ Sava Kladnika, Sevnica

NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU

V soboto, 8. maja, sva s sošolcem Alešem tekmovala na državnem tekmovanju iz fizike na pedagoški fakulteti v Mariboru. Tekmovala je okrog 60 ekip iz vse Slovenije. Tekmovanje se je pričelo ob desetih. Razporedili so nas v štiri skupine. Naša skupina je pričela z eksperimentalnimi nalogami. Čas je hitro tekkel in začela sva reševati teoretične naloge. Oddali smo liste in napeto pričakovali razglasitev rezultatov. Po kosilu smo si ogledali stari del Maribora. Ob pol štirih smo se zbrali v dvorani in nestrpno pričakovali rezultate. Z Alešem sva se uvrstila v zlato sredino. Dobre volje smo se vrnili domov.

PETER ŠEPETAVC
8. r., OŠ Arčiče

DOLENJSKI LIST

NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj: _____

Št. osebne izkaznice: _____

Delavec brez človekovih pravic!

Oblast je gluha

LJUBLJANA - Sredstva javnega obveščanja vsak dan poročajo o potovanjih uglednih predstavnikov Slovenije po Evropi in ostalem svetu, o njihovih prošnjah, da želimo čimprej (enakopravno) mednje. Glavna izkaznica za naš vstop v Evropo pa naj bi bilo ustavno zagotovljeno varstvo človekovih pravic pri nas in povrh še vse tiste demokratične pridobitve civiliziranega človeštva, ki da jih po zgledu Evrope že uživajo tudi državljani Slovenije.

Ali jih res? Če jih nekateri Slovenci, jih večina (še) ne. Povsem brez pravne zaščite je slovensko delavstvo. Dejstev, ki to potrjujejo, ni treba iskati ob belem dnevu z lučjo. Služba za brezplačno pravno pomoč pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije je lani obravnavala 30 tisoč primerov, v katerih so se nanjo obrnili slovenski delavci, ki si niso znali drugače poiskati pravne varnosti. Na sodiščih združenega dela je 14 tisoč neresenih primerov kršitve delavskih pravic, kršitve pa je na svoji koži občutilo več kot 50 tisoč delavcev. V državi, ki si svetu prizadeva dokazati, da je socialna in pravna, delavci nimajo zagotovljene pravne varnosti. Vsa dosedanja opozorila, vse prošnje in zahteve sindikatov so pri vladi, državnem svetu in dr-

VINKO BLATNIK

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 27. V

SLOVENIJA 1
 10.15 - 0.10 TELETEKST
 10.30 VIDEO STRANI
 10.40 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 11.30 TEDENSKI IZBOR
 11.30 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI
 12.05 ANALITIČNA MEHANIKA, 16/52
 12.30 VIDEOMEH
 13.00 POROČILA
 15.50 OČI KRITIKE, ponovitev
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
 18.45 PARI, TV igrice
 19.10 RISANKA
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 ZARIŠČE
 20.50 GLASBA. SHOW IN CIRKUS: ČAROBNI SVET GLASBE, 2. del
 21.30 TEDNIK
 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.45 SOVA
 22.45 ON IN ONA, amer. naniz., 11/13
 23.10 VRTINEC, južnoafriška nadalj., 10/13

SLOVENIJA 2
 15.45 - 23.50 Teletekst
 16.00 Video strani - 16.10 Tedenski izbor: Draga Emma, ljuba Bobe, (madž. film); 17.30 Sova (ponovitev) - 18.45 Ze veste - 19.15 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Poslovna borza - 20.10 Znanost - 20.35 Povečava: Cannes 93; 21.35 40 let Cannesa - 23.10 Kolesarska dirka Giro d'Italia

PETEK, 28. V

SLOVENIJA 1
 8.15 - 1.10 TELETEKST
 8.30 VIDEO STRANI
 8.55 TEDENSKI IZBOR
 8.55 BATMAN, 12. epizoda
 9.20 BITKA ZA PRÉMOČ, amer. film
 12.00 ŽE VESTE
 12.30 ZNANOST
 13.00 POROČILA
 13.05 TEDENSKI IZBOR
 13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
 13.15 POVEČAVA
 16.00 OSMI DAN, ponovitev
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 TOK, TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
 18.45 PARI, TV igrice
 19.10 RISANKA
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 FORUM
 20.30 OBISKI NA DOMU, amer. film
 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.45 SOVA
 22.45 LJUBEZEN DA, LJUBEZEN NE, 3. epizoda amer. naniz., 11/13
 23.10 VRTINEC, južnoafriška nadalj., 11/13
 0.00 NOTRANJI GLASOVI, amer. nadalj., 1/4

SLOVENIJA 2
 16.15 - 23.40 Teletekst
 16.30 Video strani - 16.45 Tedenski izbor: Glasba, show in cirkus; 17.30 Sova (ponovitev) - 18.45 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.15 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Koncert simfoničnega orkestra RTV Slovenije - 22.00 Večerni gost - 23.00 Kolesarska dirka Giro d'Italia (posnetek)

SOBOTA, 29. V

SLOVENIJA 1
 8.15 - 1.20 TELETEKST
 8.30 VIDEO STRANI
 8.50 TEDENSKI IZBOR
 8.50 RADOVEDNI TAČEK
 9.05 OSCAR JUNIOR
 9.15 KLUB KLOBUK
 10.50 PET PRIJATELJEV, 9/13
 11.15 TOK, TOK
 12.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 13.00 POROČILA
 13.05 TEDENSKI IZBOR
 13.05 TEDNIK
 13.45 VEČERNI GOST
 15.10 OBISK NA DOMU, ponovitev amer. filma
 17.00 DNEVNIK 1

17.10 SVET ODKRITIJ, amer. poljudnoznan. serija, 9/11
 18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
 18.45 TV MERNIK
 19.00 RISANKA
 19.10 ŽREBANJE 3 x 3
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 UTRIP
 20.30 MEDNARODNI POKAL SLOVENIJE V AKROBATSKEM ROCK'N'ROLLU
 21.35 POGLEJ IN ZADENI
 22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 23.20 SOVA
 DILLINGER, amer. film

SLOVENIJA 2
 13.15 - 0.15 Teletekst
 13.30 Video strani - 13.45 Tedenski izbor: Človek in glasba (5. oddaja); 14.40 Sova (ponovitev): Ljubezen da, ljubezen ne (3. epizoda); 15.10 Vrtinec (11/13) 16.00 Športna sobota: NBA košarka; 16.55 kvalifikacije za EP v odbojki (2): Slovenija-Poljska - 18.50 Divji svet živali (angl. poljudnoznan. serija, 6/25) - 19.15 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Studio City - 21.10 Berlinska gospa (koprodukcija nadalj., 3/4) - 22.00 Sobotna noč: Videonoc - Giro d'Italia (posnetek)

NEDELJA, 30. V

SLOVENIJA 1
 8.15 - 24.00 TELETEKST
 8.30 VIDEO STRANI
 9.05 OTROŠKI PROGRAM
 9.05 ŽIV ZAV, ponovitev
 9.45 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, 12/26
 10.10 NONNI IN MANNI, nemška nadalj., 1/6
 11.00 20. MEDNARODNI MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL CELJE 93, prenos
 12.00 OBZORJA DUHA
 12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
 13.00 POROČILA
 13.05 DOMAČI ANSAMBLI SLOVENSKE KVINTETE
 13.35 SOSEDOVI MULCI, nizozemski film
 16.05 OGNJENO DREVJE THIKE, angl. nadalj., 5/7
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 BRUNO, NEDELJSKI OTROK, franc.-belgijska drama
 18.30 DENI ME KOT PEČAT NA SVOJE SRCE, posebna binkoštna oddaja
 19.05 RISANKA
 19.15 LOTO
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 ZRCALO TEDNA
 20.30 POMLADNI 3 x 3
 21.30 MAŠA ZA LOJZETA BRATUŽA
 22.15 DNEVNIK 3, VREME
 22.40 SOVA
 HAL ROACH PREDSTAVLJA, amer. naniz., 12/29 (CB)
 VRTINEC, južnoafriška nadalj., 12/13

SLOVENIJA 2
 12.15 - 23.25 Teletekst
 12.30 Video strani - 12.55 Tedenski izbor: Vrnitev na otok zakladov (angl. nadalj., 8/10); 13.45 Zlati žuček pokala v akrobatskem rock n rollu; 14.45 Pogled in zadeni - 15.45 Športna nedelja - 19.18 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Slovenski magazin - 20.30 Zlati prijatelj: Dobrodelni koncert za Bosno - 22.30 Športni pregled

PONEDELJEK, 31. V

SLOVENIJA 1
 10.15 - 0.15 TELETEKST
 10.30 VIDEO STRANI
 10.50 TEDENSKI IZBOR
 10.50 BATMAN, 16. epizoda amer. naniz.
 11.15 DIVJI SVET ŽIVALI, 6/25
 11.40 ZNANJE ZA ZNANJE
 12.10 SVET ODKRITIJ, 9/11
 13.00 POROČILA
 13.05 TEDENSKI IZBOR
 SLOVENSKEGA MAGAZIN
 ŠPORTNI PREGLED
 16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
 18.45 16 ČRK, TV igrice
 19.10 RISANKA
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 MEDNARODNA OBZORJA: RUSIJA
 20.55 OMIZJE
 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.45 SOVA

SAMCI IN SAMKE, angl. naniz., 7/7
 VRTINEC, južnoafriška nadalj., 13/13
SLOVENIJA 2
 15.15 - 0.20 Teletekst
 13.30 Video strani - 16.05 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Ultrip, Zrcalo tedna, Obzolja duha (ponovitev) - 17.35 Sova (ponovitev): Hal Roach predstavlja (12/29); Vrtinec (južnoafriška nadalj., 12/13) - 18.45 4 X 4 - 19.20 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Sedma steza - 20.30 O moških, ženskah in otrocih (slovaška drama) - 22.00 Čar raziskovanj - 22.25 Pro & contra - 23.25 Brane Rončel izza odra

TOREK, 1. VI.

SLOVENIJA 1 *
 9.15 - 0.15 TELETEKST
 9.30 VIDEO STRANI
 9.50 TEDENSKI IZBOR
 9.50 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
 9.55 TINA IN NEJC V ETNOGRAFSKEM MUZEJU
 10.35 4 x 4
 11.05 ČAR RAZISKOVANJ
 11.30 O MOŠKIH, ŽENSKAH IN OTROCIH, slovaška drama
 13.00 POROČILA
 14.05 TEDENSKI IZBOR
 14.05 SOBOTNA NOČ
 14.45 VIDEONOC
 16.05 SEDMA STEZA
 16.25 MOSTOVI
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 HUCKLEBERRY FINN, 13/26
 OSCAR JUNIOR
 LISICA ZVITOREPKA, portugalska risanka
 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
 18.45 16 ČRK, TV igrice
 19.10 RISANKA
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 ZARIŠČE
 20.50 MAGIJA IN MODA
 21.45 KRONIKA, kanadska dok. serija, 7/12
 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.45 SOVA
 ALO, ALO, angl. naniz., 13/18
 VRNITEV SHERLOCKA HOLMESA: PRAZNA HIŠA, angl. naniz., 1/11

SLOVENIJA 2
 15.45 - 23.40 Teletekst
 16.00 Video strani - 16.20 Tedenski izbor: Mednarodna obzorja: Rusija; 17.00 Ljudje in zemlja - 17.30 Sova (ponovitev): Samci in samke (angl. naniz., 7/7); Vrtinec (južnoafriška nadalj., 13/13) - 18.45 Da ne bi bolelo - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Poslovna borza - 20.10 Trije semestri (švedska nadalj., 2/4) - 20.55 Osmi dan - 21.45 Videospin - 22.25 V službi rock n rolla - 22.55 Svet poročila

SREDA, 2. VI.

SLOVENIJA 1
 9.45 - 0.10 TELETEKST

DRAŽBENI OKLIC

Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 20. 5. 1993, v stečajnem postopku nad dolžnikom NOVOLES - SIGMAT d.o.o. Brestanica - v stečaju, razpisuje

javno dražbo

ki bo dne 10. 6. 1993 ob 10.00 uri na sedežu dolžnika v Brestanici.

Na dražbi se bo prodajalo:

- stari objekti stečajnega dolžnika v sestavi: sprejemna pisarna, vratarnica, delavnice 200 m², jedilnica 100 m², pisarniški prostori cca 800 m², telefonska centrala (2 dir. liniji), kompresor, lakirna kabina 3100x1550x750, hidravlična stikalnica HAP 110-3000, hidravlične škarje M6 3100/6.35, univerzalni frezalni stroj Pvmajška G-058, lakirna kabina 1250x2000x600 mm s pripadajočim zemljiščem okrog objekta - parc. št. 414/2, 414/3, obe pri vl. št. 475 k.o. Rajhenburg in stavbno zemljišče s poslovnim objektom na parc. št. 238 pri vl. št. 475 k.o. Rajhenburg po izključni ceni 300.000 DEM v tolarski protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.
- novi objekt stečajnega dolžnika v sestavi: hala 40x40 m, kontejner za vnetljive snovi, električni vilicar 1 in telefonska centrala z 2 direktnima linijama s pripadajočim zemljiščem parc. št. 393/2, 407/1, 408/1, 411/1, 403/4, 402/3 in 411/2, vse pri vl. št. 488 k.o. Rajhenburg, po izključni ceni 500.000 DEM tolarske protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.

Ogled sredstev in podrobnejše informacije je možno dobiti na sedežu dolžnika med 1. 6. 1993 in 9. 6. 1993 dopoldne. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju RS, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani RS. Pooblaščenici pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pisno pooblastilo za licitiranje. Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izključne cene na ŽR dolžnika ali sredstva deponirati najpozneje uro pred začetkom dražbe pri blagajni stečajnega dolžnika. Varščina bo uspešnemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim ponudnikom pa vrnjena v 3 dneh brez obresti, varščina, vplačana v gotovini, pa takoj po javni dražbi. Uspešni ponudnik oz. kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v 7 dneh po končani dražbi in kupnino plačati v 8 dneh po podpisu pogodbe. Če uspešni ponudnik ne bo v roku plačal kupnine, se bo prodaja razveljavila, varščina pa obdržala. Prometni davek plača prodajalec, vse morebitne druge davke in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec. Sredstva se bodo prodajala po načelu videno-kupljeno.

10.00 VIDEO STRANI
 10.25 TEDENSKI IZBOR
 10.25 BATMAN, 17. epizoda
 10.50 VIDEOSPON
 11.30 DA NE BI BOLELO
 12.00 KRONIKA, 7/12
 12.25 MAŠA ZA LOJZETA BRATUŽA
 13.00 POROČILA
 13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
 15.55 TEDENSKI IZBOR
 TRIJE SEMESTRI, švedska nadalj., 2/4
 16.20 SVET POROČA
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 P. Gola-T. Partljič: SRCE IGRAC, posnetek gledal. predstave
 18.15 DENJEVO JAJCE, avstral. film
 18.45 16 ČRK, TV igrice
 19.10 RISANKA
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 ZARIŠČE
 20.35 FILM TEDNA
 VSE NABOLJŠE ZA ROJSTNI DAN, TUREK, nemški film
 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.55 SOVA
 V SPORTNEM DUHU, amer. naniz., 9/15
 VRNITEV SHERLOCKA HOLMESA: SAMOSTANSKA HIŠA, angl. naniz., 2/11

SLOVENIJA 2
 13.45 - 22.30 Teletekst
 Opomba: 11.55 tenis, prenos iz Pariza
 14.00 Video strani - 14.35 Tedenski izbor: Magija in moda; 15.25 Omizje; 16.40 Beverly Hills, 90210 (amer. naniz., 22/22) - 17.25 Sova (ponovitev): Alo, alo (13/18); 17.55 Vrnitev Sherlocka Holmesa (1/11) - 18.45 Analitična mehanika (amer. izobraž. serija, 17/52) - 19.15 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Športna sreda - 22.30 Akcent

HALO - ALO PIZZA!

(068) 24-415
 ZARADI VAS

KAKTUS Z 213 CVETOV - Cvetka Eršte niti ne ve, od kdaj se je ta rastlina znašla pred njeno hišo v Črešnjicah na Otočcu, ve le, da vsako leto požene nekaj rdečih cvetov, toliko, kot jih je na kaktusu letos - kar 213 - pa je res nekaj posebnega. (Foto: J. P.)

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da so po sklepih Izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetih na sejah dne 6. 4. 1993 in dne 4. 5. 1993 (sklepa objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije št. 20/93 in 24/93),

JAVNO RAZGRNJEI

- OSNUTEK PROGRAMSKE ZASNOVE ZA LOKACIJSKI NAČRT OBVOZNICE ŠMARJETA
- OSNUTEK PROGRAMSKE ZASNOVE ZA UREDITVENI NAČRT ŠMARJETA kot sestavni del sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990

ter

I. OSNUTEK LOKACIJSKEGA NAČRTA OBVOZNICE ŠMARJETA

- in sicer:
- osnutek programske zasnove in osnutek lokacijskega načrta pod I. v času od 3. maja do 3. junija 1993
 - osnutek programske zasnove pod II. v času od 21. maja do 20. junija 1993
 - in v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska c. 2, I. nadstropje, ter
 - in v prostorih krajevne skupnosti v Šmarjeti.

JAVNA OBRAVNAVA

osnutkov navedenih dokumentov bo: v sredo, 2. junija 1993, ob 20.00 uri v prostorih krajevne skupnosti v Šmarjeti.

Do poteka javne razgrnitve osnutkov lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska 2.

Na javni obravnavi bodo navzoči izdelovalci osnutkov dokumentov, ki bodo dokumente podrobneje obrazložili in prisotnim dajali pojasnila. Vljudno vabljeni!

Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora
 Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto

LESO, Tovarna pohištvene opreme d.d. Črnomelj, Belokranjska 40

razpisuje
JAVNO DRAŽBO

za prodajo nepremičnine proizvodnih in poslovnih prostorov obrata Semic, ki leži na zemljišču parc. št. ev. 499, 500/1, 342/1, 365, 366, 367, 368, 384 in 560, vse k.o. SEMIČ.

- Celotna površina poslovnega prostora, ki je naprodaj, znaša 14.779 m², od tega je 1469 m² pokritih površin, in sicer:
 - proizvodni prostori 996 m²
 - prostori žagalnice 136 m²
 - zaprti skladiščni prostori 26 m²
 - nadstrešnice 64 m²
 - prostori energetike 97 m²
 - pisarniški prostori 30 m²
 - sanitarije, menza s kuhinjo 120 m²
- Javna dražba bo v petek, 11. 6. 1993, ob 10.00 uri v sejni sobi Adrie Caravan, d.d., Skalicega 1, Novo mesto. Javna dražba bo opravljena pod naslednjimi pogoji:
 - izključna cena je 500.000 DEM, plačljiva v tolarski protivrednosti po srednjem tečaju BS na dan plačila.
 - da bo kupec v roku 6. mesecev zaposlil 20 delavcev prodajalca.
- Dražitelj mora najmanj 3 dni pred dražbo vplačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun LESO, d.d., Črnomelj, št. ev. 52110-601-23703, s pripisom »Varščina — Semic«.
- Varščino bomo uspešnemu ponudniku vračunali v kupnino, drugim pa vrnili v treh dneh brez obresti.
- Pogodbo mora dražitelj kupec skleniti v 8 dneh po končani javni dražbi in poravnati celotno kupnino v nadaljnjih 8 dneh.
- Kupec postane lastnik ob sklenitvi pogodbe.
- Če kupec ne bo sklenil pogodbe v 8 dneh po končani javni dražbi in v nadaljnjih 8 dneh ne bo plačal kupnine, bomo menili, da odstopa od nakupa, plačana varščina pa mu zapade.
- Dražitelj, ki so fizične osebe, morajo predložiti originalno potrdilo o državljanstvu ali njegovo overjeno fotokopijo.
- Dražitelj, ki sodelujejo na javni dražbi za pravne osebe, morajo predložiti pooblastilo za dražitelja in izpisek iz sodnega registra, iz katerega je razvidno, da ima sedež v Sloveniji.
- Davek na promet nepremičnin in druge davke ter stroške v zvezi s prenosom si delita prodajalec in kupec na polovico.
- Prodajali bomo po načelu »videno-kupljeno«, kasnejših reklamacij glede stvarnih napak ne bomo upoštevali.
- Vse informacije o poslovnem prostoru so na voljo po telefonu 068/323-202 int. 203, g. Janez Brinc.

KOČEVSKA ŠVICA VABI IZLETNIKE

KOČEVSKA REKA - Krem-pa je najlepši gorski greben "kočevske švice", ki je še posebno znan po svojih belih narcisih. Na tem območju je tudi obilo drugega cvetja (tudi zdravilnih rož), od sredozemskega do celiškega in celo alpskega. Zardi donedavna zaprtega območja

Kočevske Reke se je tu ohranila neokrnjena narava, veliko je divjadi, gozdnih sadežev, prav s Krempe pa je tudi lep pogled na Kolpško dolino in ob primernem vremenu tudi na Kamniške Alpe itd. Poslovna enota "Turizem" Posestva "Snežnik" Kočevska Reka pa bo poskrbela za primeren sprejem izletnikov, pohodnikov, gornikov, planincev in drugih ljubiteljev narave in tudi za strokovno vodstvo.

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Eurosong 93 je mimo, kot veste, se je naša pesem uvrstila na 22. mesto, mi pa smo izžrebali 10 dopisnic s pravilnimi napovedmi. Dobilni smo skoraj 5000 dopisnic, od tega le 67 takih, kjer je bila napisana pravilna napoved. Med temi smo izžrebali naslednje: 1. nagrado, glasbeni stolp v obliki Petrolove črpalke, dobi Samo Koselj, Vrba 35, Zirovnica; 2. nagrado, disc player Liqui Moly, Tone Sodin iz Slov. Konjice; 3. nagrado, radio Liqui Moly, pa prejme Rudi Lavrič iz Kočevja, Uskoška 24.

Gost sobotne oddaje Glasba je življenje bo dr. Primož Rodde, direktor Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani. Z njim se bomo pogovarjali o vlogi smeha in glasbe v zdravstvu. Dr. Rodeta se morda kdo spomni iz filma Nočni izlet. Ljudska modrost pravi, da je smeh pol zdravja, zato vam bomo zavrteli tudi skeč iz Moped show naftalina, v upanju, da vam vsaj enkrat ne bo treba k zdravniku. Slišimo se v soboto!

Simona H2O

TOVARNA PRIKOLIC

ADRIA

NOVO MESTO, d.d.

vabi k sodelovanju mlade, ambiciozne, kreativne, sposobne kadre za delo na naslednjih področjih

NABAVALA - 2 izvajalca

- POGOJI:
- visoka ali višja šola tehnične, komercialne ali druge družboslovne smeri
 - aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika
 - pasivno znanje enega tujega jezika
 - sposobnost komuniciranja, presojanja ter interes za delo s tujimi poslovnimi partnerji

RAZVOJNO TEHNIČNO PODROČJE - več izvajalcev

- POGOJI:
- visoka šola strojne, elektrotehniške, lesne ali kemijske smeri
 - aktivno znanje angleškega oz. nemškega jezika ali pasivno znanje enega tujega jezika

PRAVNO PODROČJE - 1 izvajalec

- POGOJI:
- visoka izobrazba pravne smeri

Smo podjetje v postopku sanacije in od kandidatov pričakujemo resen in ustvarjalen pristop k delu, z delovnim časom, prilagojenim zahtevam zahodnoevropskega tržišča. Nudimo možnost dela na alternativnih programih, perspektivno delo in neomejene možnosti napredovanja. Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo do 7.6.1993 na naslov: ADRIA CARAVAN, Novo mesto, d.d., Skaliskega 1, Kadrovski sektor. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po opravljenem razgovoru.

DRAŽBENI OKLIC

Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 20. 5. 1993, v stečajnem postopku nad dolžnikom NOVLES — SIGMAT, d.o.o., Brestanica — v stečaju, razpisuje

javno dražbo

ki bo dne 14. 6. 1993 in 15. 6. 1993 med 10.00 in 17.00 uro na sedežu dolžnika v Brestanici.

Na dražbi se bo prodajalo:

1. osnovna sredstva, katerih seznam je razviden iz cenitve št. 010393 iz marca 1993, ki je sestavni del tega okolica po izključnih cenah, ki so razvidne iz cenitve št. 010393 iz marca 1993, povečane za prometni davek
2. repromaterial, gotovi izdelki in polizdelki, katerih knjižna vrednost je cca 70.000 DEM po izključni ceni 26.250 DEM tolarke protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.

Ogled sredstev in podrobnejše informacije je možno dobiti na sedežu dolžnika med 1. 6. 1993 in 13. 6. 1993 dopoldne. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju RS in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani RS.

Pooblaščenec pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pisno pooblastilo za licitiranje.

Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izključne cene na ŽR dolžnika ali sredstva deponirati najpozneje uro pred začetkom dražbe pri blagajni stečajnega dolžnika. Vse cene so določene franco tovarna stečajnega dolžnika.

Varščina bo uspešnemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim ponudnikom pa vrnjena v 3 dneh brez obresti, varščina, vplačana v gotovini, pa takoj po javni dražbi.

Uspešni ponudnik oz. kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v 3 dneh po končani dražbi in kupnino plačati v 8 dneh po podpisu pogodbe. Če uspešni ponudnik ne bo v roku plačal kupnine, se bo prodaja razveljavila, varščina pa obdržala. Prometni davek plača prodajalec in je vračunan v ceno, vse morebitne druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec. Po plačilu celotne kupnine lahko kupec odpelje kupljeno osnovno sredstvo iz prostorov stečajnega dolžnika. Sredstva se bodo prodajala po načelu videno-kupljeno.

SALON POHIŠTVA KRAJNC

iz Novega mesta

in

Tovarna oblazinjenega pohištva

NOVA OPREMA Slovenj Gradec

pripravljata prijetno presenečenje

V goste prihaja oktet LESNA iz Slovenj Gradca.

V petek, 28. maja, ob 16.30 se bo oktet predstavil v radijski oddaji »na valovih STUDIA D«, ob 18. uri pa bo nastopil na koncertu v Salonu pohištva Krajnc na Regerških košenicah v Novem mestu.

Ljubitelji lepega petja — vabljeni!

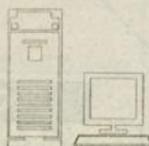
Vsak kupec, ki bo v Salonu pohištva Krajnc v času od 24. maja do 15. junija kupil vsaj za 5.000 SIT izdelkov, bo udeležen pri žrebanju petih lepih nagrad. Žrebanje bo 15. junija!

Pridite in se prepričajte o bogati ponudbi sedežnih garnitur, vzmetnic, oblazinjenega pohištva, ženskih cekarjev iz Kenije ter ugodnih — tovarniških cenah.

ugodno

RAČKA, d.o.o.

68000 Novo mesto
tel/fax: (068)21-058

PC RAČUNALNIK 386 sx/33/80 M

- OSNOVNA PLOŠČA 386sx/33
- SVGA KARTICA 512 KB
- AT I/O CARD (2s/2p)
- AT (IDE) BUS KRMILNIK
- GIBKI DISK 5 1/4", 1,2 MB
- TRDI DISK CONNER 80 MB
- OHIŠJE MINI TOWER +200 W
- TIPKOVNICA CHICONY
- VGA MONOCHROM MONITOR
- 2 M DRAM MEMORY

samo **92.697** sit

(s prometnim davkom)

Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, d.o.o. Kočevje, Kolodvorska ulica 25

objavlja

na podlagi pravilnika o načinu in postopku oddaje graditve objektov (izvedba del Uradni list RS št. 27/85)

JAVNI RAZPIS

za izbiro izvajalca za izvedbo agromelioracijskih del na Mozelskem polju

1. Investitor: Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, d.o.o., Kočevje, Kolodvorska ulica 25.
2. Predmet razpisa: izvedba agromelioracijskih del na področju Mozelskega polja v skupni izmeri 93,10 ha.
3. Vso dokumentacijo (projekt agromelioracijskih del) lahko ponudniki dvignejo pri Mercatorju-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje.
4. Orientacijska vrednost del je 10.124.179,00 SIT vključno z gnojenjem, traktorskimi in ročnimi deli, ki ga izvede uporabnik zemljišča.
5. Predvideni rok pričetka del je 1.9.1993.
6. Merila za izbor najugodnejšega ponudnika:
 - cena za urno postavko buldožerskih del
 - cena za urno postavko hidravličnega kladiva
 - reference pri izvajanju takih in podobnih del
 - ostale ugodnosti, ki jih nudi ponudnik.
7. Interesenti morajo oddati ponudbe do 12. ure 8. dan po objavi tega razpisa na naslov: Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, Kolodvorska ulica 25. Odpiranje kuvert bo 3 dni po izteku razpisnega roka pri Mercatorju-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje.
8. Ponudniki bodo o izbiri izida obveščeni v roku 5 dni od dneva odpiranja kuvert.

Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 27.04.93 pod opr. št. 8/90 v stečajnem postopku nad stečajnim dolžnikom ISKRA, tovarna uporov in opreme, p.o. Šentjernej

razpisuje javno dražbo

ki bo dne 4. maja ob 10. uri v prostorih dolžnika v Šentjerneju, Trubarjeva 5, za prodajo posameznih prostorov v poslovni stavbi - vratarnica, Trubarjeva 5, Šentjernej, na parceli št. 36, z k. vložek 1255, k.o. Šentjernej, in sicer v prtiličju stavbe.

- Prostor št. 11, to je srednji, nezasedeni prostor s 65,12 kv.m, z izključno ceno 940.000 SIT.
- Prostora 3 in 4, tj. predprostor pred "ambulanto", s skupno neto površino 15,80 kv.m, z izključno ceno 230.000 SIT.
- Prostor št. 2, tj. vratarska loža (prostor je zaseden) s skupno neto površino 8,40 kv.m, z izključno ceno 122.000 SIT.

POGOJI JAVNE DRAŽBE

1. Na javni dražbi sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju R Slovenije, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani R Slovenije.
2. Pooblaščenec pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pisno pooblastilo za licitiranje.
3. Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun št. 52100-690-68029 ali sredstva deponirati pri blagajni stečajnega dolžnika najpozneje uro pred dražbo.
4. Varščino bomo uspešnemu ponudniku vračunali v kupnino, drugim ponudnikom, ki na dražbi ne bodo uspeli, pa bomo varščino vrnili v treh dneh brez obresti, varščino, vplačano v gotovini, pa takoj.
5. Uspešni ponudnik oziroma kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v sedmih dneh po končani dražbi in v celoti plačati kupnino v petih dneh po sklenitvi pogodbe. Če uspešni ponudnik ne bo plačal celotne kupnine v določenem roku, bomo prodajo razveljavili, varščino pa obdržali.
6. Prometni davek in vse druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.
7. Nepremičnina je naprodaj po načelu videno - kupljeno. Vse dodatne informacije v zvezi z nepremičnino in o možnosti ogleda lahko interesenti dobijo po telefonu (068) 42-016 ali pri stečajnem upravitelju P. Kavčiču tel. (061) 571-039.

SPREMEMBA TELEFONSKIH ŠTEVILK V SEVNICI

Uporabnike ptt storitev obveščamo, da so v Sevnici spremenjene telefonske številke nekaterim telefonskim naročnikom. Nove telefonske številke lahko dobite na službi informacij, telefon 988. Spremenjene številke so tudi že objavljene v Telefonskem imeniku Slovenije v oklepajih. Imenik je v prodaji na vseh poštah, in sicer z možnostjo plačila v dveh obrokih. Vzrok spremembe oštevilčenja v Sevnici je vključitev nove telefonske centrale. Telefonske naročnike lepo prosimo za razumevanje. PTT PODJETJE NOVO MESTO

Svet osnovne šole Mirana Jarca Črnomelj, Župančičeva 8, 68340 Črnomelj

razpisuje v skladu z 38. in 51. členom statuta delovno mesto

- RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati pogoje, ki jih določa 137. člen Zakona o osnovni šoli, in imeti organizacijske in strokovne sposobnosti, ki zagotavljajo, da bo s svojim delom pripomogel k uresničevanju ciljev šole. Ravnatelj bo imenovan za 4 leta. Nastop dela je 1. julija 1993. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 10 dneh po objavi razpisa s pripisom "Svet zavoda - imenovanje ravnatelja". Imenovanje je vezano na soglasje ustanovitelja zavoda.

REPUBLIKA SLOVENIJA OBČINA BREŽICE Sekretariat IS

na podlagi sklepa Izvršnega sveta SO Brežice

objavlja

natečaja za oddajo v najem poslovnih prostorov, poslovne stavbe in za izdelavo projektne dokumentacije

1. POSLOVNI PROSTOR v prtiličju stavbe Cesta prvih borcev 11 (vhod iz hodnika), ki obsega 23,50 m²,
 2. POSLOVNI PROSTOR v III. nadstropju stavbe Cesta prvih borcev 11, ki obsega 17,15 m²,
 3. POSLOVNI PROSTOR na dvorišču stavbe Cesta prvih borcev 11, ki obsega 30 m².
- POGOJI NAJEMA:**
- mirna storitvena dejavnost
 - predplačilo najemnine za 6 mesecev
 - sklenitev pogodbe v 8 dneh po prejetju obvestila o izboru.
4. POSLOVNI PROSTOR v prtiličju prizidka stavbe Cesta prvih borcev 48 z vhodom iz Levstikove ulice, ki obsega cca 86 m².
- POGOJI NAJEMA:**
- najemjemalec dobi v najem omenjeni poslovni prostor pod pogojem, da bo sofinanciral ustrezen delež v celovito obnovo prizidka, s tem da se bo investicijski vložek upošteval pri obračunu najemnine
 - mirna storitvena dejavnost
 - sklenitev pogodbe v 8 dneh po prejemu obvestila o izboru.
5. POSLOVNO STAVBO na naslovu: Kumrovska cesta 22, Bizeljsko, v izmeri 361 m², z dvoriščem v izmeri 2409 m².
- POGOJI NAJEMA:**
- prednost imajo državljani Republike Slovenije
 - priložitev programa dela
 - redno plačevanje najemnine
 - prevzem poslovne stavbe z dnem sklenitve najemnega razmerja
6. ZA IZBIRO IZVAJALCA ZA IZDELAVO INVESTICIJSKO-TEHNIČNE DOKUMENTACIJE ZA OBNOVO PRIZIDKA STAVBE CESTA PRVIH BORCEV 48

1. Investitor: Skupščina občine Brežice.
2. Predmet razpisa: izdelava projektov PGD in PZI za obnovo prizidka stavbe Cesta prvih borcev 48 na osnovi idejnega projekta, pogojev lokacijske odločbe in zakona o naravnih in kulturni dediščini ter odloka SO Brežice o razglasitvi starega mestnega jedra za kulturni in zgodovinski spomenik.
3. Orientacijska vrednost del je 12.000.000 SIT.
4. Predvideni začetek izdelave dokumentacije je takoj po podpisu pogodbe, dokončanje najkasneje v 60 dneh.
5. Razpisno gradivo lahko ponudniki dvignejo na Sekretariatu izvršnega sveta.
6. Merila za izbiro najugodnejše ponudbe:
 - najekonomičnejša tehnična rešitev, ki se odraža v kratkem opisu in oceni investicije
 - cena izdelave inv.-tehnične dokumentacije
 - čim krajši rok izdelave
 - reference.

Interesenti lahko dobijo informacije pri g. Miranu Kaudeku v Sekretariatu izvršnega sveta (soba št. 24) vsak delovni dan od 7. do 9. ure.

Pisne ponudbe pošljite v zaprti kuverti z označbo "NE ODPIRAJ - NAJEM!" v roku 8 dni od dneva objave na naslov: Občina Brežice, Sekretariat izvršnega sveta. Za poslovne prostore in poslovno stavbo v ponudbi navedite vsebino dejavnosti, s katero kandidirate, svoje podatke oz. podatke pravne osebe, ki jo zastopate. O izbiri bomo kandidate obvestili v naslednjih 15 dneh.

Sekretariat Izvršnega sveta
SO BREŽICE

NOVO V NOvem MESTU

Dostava pijač na dom!

Vi pokličite — mi pripeljemo:

- zaboj piva UNION, 20 steklenic (0.5 l) po 46,90 SIT = 938,00 SIT
- paket piva UNION, 25 pločevink (0.33 l) po 44,90 SIT = 1.077,60 SIT
- paket piva UNION, 24 pločevink (0.5 l) po 52,90 SIT = 1.269,60 SIT
- zaboj LAŠKEGA piva, 25 steklenic (0.5 l) po 49,90 SIT = 1.247,50 SIT
- paket RADENSKE (12 x 1.5 l) v plastični embalaži; 12 x 65,50 SIT = 786,00 SIT
- paket PEPSI COLE (6 x 1.5 l) v plastični embalaži; 6 x 119,90 SIT = 719,40 SIT
- paket ŠUM (6 x 1.5 l) v plastični embalaži; 6 x 80,90 SIT = 485,40 SIT
- zaboj piva GAMBRINUS, 20 steklenic (0.5 l) po 41,00 SIT = 820,00 SIT
- zaboj piva GOLD FASSL, 20 steklenic (0.5 l) po 45,90 SIT = 918,00 SIT
- zaboj piva PILS EXPORT, 28 steklenic (0.25 l) po 25,90 SIT = 725,20 SIT

NAROČILA SPREJEMAMO NA TELEFONSKIH ŠTEVILKAH

24-781 in 24-780

OD 8. DO 17. URE VSAK DAN RAZEN NEDELJE.

VELEMA
trgovina in storitve d.o.o.
68000 Novo mesto

VELEMA — najkrajša pot do ugodnega nakupa.

Občina Trebnje
na podlagi sklepa kolegija z dne 14.4.1993

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

odpisanih osnovnih sredstev, drobnega pisarniškega inventarja in najdenih predmetov,

ki bo v petek, dne 4. junija, ob 10. uri na dvorišču za upravno stavbo občine Trebnje.

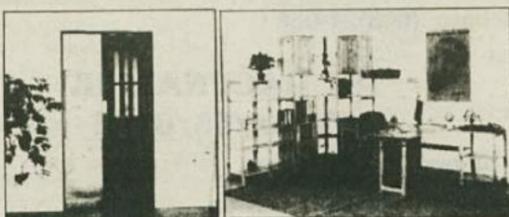
Javna dražba bo potekala po Pravilniku o vodenju javne dražbe, ki bo izobešen na kraju dražbenega prostora. Plačilo varščine v višini 10 odst. izklicne cene bo 4.6.1993 od 8. do 10. ure v računovodstvu SO Trebnje. Oglede predmetov dražbe bo mogoč na dan dražbe. Vse druge informacije lahko dobite po telefonu (068) 44-040, g. Miro Dreža.

Občina Trebnje

Sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti

— gotovinski popust
— obročno odplačevanje

PROGRAM LESNIH IZDELKOV D.D.

Pomladi, ko običajno urejamo in prenavljamo svoj bivalni prostor, delovno sobo ali kabinet, morda razmišljamo tudi o ekonomičnejši izbiri prostora, zamenjavi dotrajanega ali morda že dolgočasnega pohištva, skratka o funkcionalno, sodobni in lepi opremi.

Pionir program lesnih izdelkov iz Novoga mesta vam nudi:

- pohištvo iz programa DAN in FRANCI s sestavljivimi regali iz masivnega smrekovega lesa,
- harmonika, drsna in preklopna vrata različnih dimenzij,
- izdelava in dobava vseh vrst lesenih oblog tal, sten in stropov,
- izdelava in dobava pregradne stene in
- pohištva po naročilu.

Bankam, šolam, vrtcem in vsem ostalim pravnim ustanovam nudimo pogodbeno vzdrževanje skozi vse leto.

Za nakup naših izdelkov pokličite trgovino PIONIR-PIMEX na tel.: (068) 321-826 ali pa obiščite razstavno-prodajni prostor v Cegelnici tel.: (068) 323-147, 323-119 (odcep nasproti trgovine KZ Krka v Bršljuni), za storitve vzdrževanja pa: Pionir — program lesnih izdelkov, d.d., Kettejev drevored 37, tel.: (068) 323-189

Pokličite nas in pomagali vam bomo pri vaši odločitvi!

PIONIR

BIOTEH

podjetje za biotehnologijo
Ižanska 2a, Ljubljana

zaposili za nedoločen čas
trgovskega potnika

za prodajo izdelkov Biotehovega proizvodnega programa (naravnih insekticidov, kolekcija za nego malih živali, detergenti) trgovinam, grosistom in večjim uporabnikom na Dolenjskem, Beli krajini in Posavju.

Pogoji:

- 4-letna srednja šola
- 2 leti delovnih izkušenj
- lasten avtomobil in telefon
- 3-mesečno poskusno delo

Pričakujemo samozavestno, komunikativno in vztrajno osebo. Prijave z dokazili sprejemamo 8 dni po objavi.

časopis
slovenskih
delavcev

(061) 321-255

in poskrbeli bomo, da boste dobili časopis, brez katerega je vaše delo (v kateremkoli sindikatu vsaj težje, če že ne nemogoče

Nanj se resda lahko naročite tudi pisno, toda zakaj bi se trudili: pokličite

časopis
slovenskih
delavcev

Stvar je jasna. To je moj časopis. Zato ga naročam na naslov:

Priimek in ime: _____

Naziv podjetja ali ustanove: _____

Naslov: _____

Podpis naročnika: _____

KURIVOTRANS

Kanižarica 41, Črnomelj
tel./fax: 068/52-370

vam nudi:

- najcenejše prevoze
- premog za kurjavo
- izolacijske fasade
- vodoinstalacijski material
- material za toplovodne instalacije
- montažo vodovodnih in toplovodnih instalacij

Pri nakupu materiala za vodovodne in toplovodne instalacije z našo montažo se plača 3% prometni davek na material in delo.

OBROČNO ODPLAČEVANJE

CLANN ZAPOSUJE 114 DELAVCEV

SEVNICA - V letu 1991 je iz občinskega proračuna prejelo 12 podjetij in 17 obrtnikov po 2,1 milijona dinarjev za pospeševanje podjetništva in obrtništva, lani pa so iz občinske malhe razdelili 9 podjetjem 10,2 milijona tolarjev, 20 obrtnikom pa 9,8 milijona tolarjev. Predlani se je pri podjetjih in obrtnikih, ki so prejeli ta posojila iz občinskega proračuna, povečalo število zaposlenih za 11 delavcev (9,8 odst.), lani pa za 161 delavcev (za 189,4 odst.). Največje število zaposlenih ima podjetje obutve Clann v Loki pri Zidanem mostu, kjer je bilo konec marca letos 114 delavcev.

NATEČAJ ZA DEMOGRAFSKO OGROŽENE

KOČEVJE - Republiški natečaj za vlaganja na demografsko ogroženih območjih je razpisan in bo zaključen 14. junija. Gre predvsem za investicije v kmetijstvo, malo gospodarstvo, gospodarstvo, lokalno infrastrukturo in razvojne programe. Interesenti dobe podrobnejša pojasnila pri občinski skupščini Kočevje, kjer bodo tudi sprejemali vloge. V občini Kočevje je okoli 50 naselij, ki sodijo med demografsko ogrožene.

NOVO! NOVO! NOVO!

KOBRA d.o.o.
Prodajalna ARA
Kristanova 65
Novo mesto

Prva specializirana trgovina na Dolenjskem

Nudimo vam:

- vse vrste okrasnih ptic,
- akvarijske ribice,
- hrčke,
- morske prašičke

in po posebnem naročilu tudi druge domače živali ter vso opremo zanje. Pri nas lahko dobite tudi strokovne nasvete in literaturo za gojenje malih živali. Poleg tega lahko kupite še hrano za vaše ljubljence, krmila za kokoši ali zajce.

Obiščite nas: nahajamo se v vrtnariji v Šmihelu, ob cvetličarni!

NOVO! NOVO! NOVO!

Babica² gre na jug

design: LUIS Studio

MLADINA FILM in VOGUE & KLINE PRODUCTION pripravljata nadaljevanje filma VINCI VOGUE-ANŽLOVARJA: BABICA GRE NA JUG. Projekt je posvečen vsem vojnim sirotam, njim je namenjen tudi čisti dobiček filma. Ker država še naprej subvencionira samo filme, ki jih očitno ne marate gledati, apeliramo na vsa podjetja, uspešnejša od države, da nam pri tem projektu pomagajo.

Prosim, vrnite našemu filmu barve.

VI NAM — MI VAM

KOMPAS NOVO MESTO

turistično podjetje
Novi trg 6 — občina

tel. 23-404
21-333

POSEBNA PONUDBA:

POČITNICE V TUJINI

TUNIZIJA	450 DEM
ŠPANIJA	500 DEM
GRČIJA	460 DEM

pohitite s prijavi!

BOGATA PONUDBA ZA LETOVANJE V SLOVENIJI IN NA HRVAŠKEM — MOŽNOST OBROČNEGA PLAČILA

NAJUGODNEJŠE CENE LETALSKIH PREVOZOV

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša draga sestra, teta, sestrična

MARIJA ŠKODA

iz Podulc 24, Raka

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje in počastili njen zadnji spomin s cvetjem in svečami. Še enkrat vsem prisrčna hvala!

Vsi njeni

Raka, 20.5.1993

ZAHVALA

V 56. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

MARJAN KOVAČ

z Volčjih Njiv pri Mirni

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in udeležbo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala podjetjem Kolinska, Dana in Induplati, gasilcem, govornikom, g. župniku in pevcem. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ljubezen, zvestoba, trud in trpljenje, skrb za nas, ati, to je bilo tvoje življenje. Ljubil si nas, dom, vse naše ljudi, ne bomo pozabili, kako dober si bil.

V 37. letu starosti nas je prežgodaj zapustil mož, ati, sin, brat, stric in svak

CIRIL SMOLIČ

iz Dolenje Nemške vasi 57 pri Trebnjem

V globoki žalosti je težko najti besede zahvale. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom iz Nemške vasi, zlasti Motohovim, Krevsovim in Uhanovim, sosedom iz Artmanje vasi, kolektivom, zlasti Litostroju, VVO Trebnje in Osnovnim šolama Trebnje in Nemška vas za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in maše. Posebna zahvala zdravnikom in ostalemu medicinskemu osebju, ki ste mu v boleznih pomagali in mu stali ob strani. Hvala vsem, ki ste našega Cirila pospremili na zadnji poti v tako velikem številu, gospodu kaplanu za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, litostrojski godbi in govornikom za ganljivo slovo ob grobu. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA**ANTON BAŠKOVEC**

V dneh, ko smo težko dojeli, da našega moža, očeta, strica in dedka ni več, nismo bili sami. Pomagali ste nam sosede, sorodniki, zdravstveni delavci, sodelavci, prijatelji, stanovski kolegi in še mnogi drugi. Vsem, ki ste ga zadnjič pospremili, mu prinesli cvetje, nam izrazili sožalje ali pa ste mu kakorkoli drugače posvetili delček slovesa, iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob hudi izgubi dragega moža, očca in ata

TONETA PIRCA st.

iz Novega mesta

se z bolečino v srcu zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, posebej pa občinskemu odboru Zveze borcev Novo mesto za sočustvovanje, izrečeno sožalje in poklonjeno cvetje. Hvala vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in kakorkoli pomagali ter našega dragega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: žena Marija, sin Tone in hčerki Ljubica ter Darinka z družinami

Novo mesto, Ljubljana, 25.5.1993

ZAHVALA

Delo, skrb, trpljenje — tvoje je bilo življenje.

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra, teta, tašča in botra

FRANCKA BECELE

rojena Vovk iz Petelinjeka 26

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, ji poklonili vence, cvetje, sveče, nam izrekli sožalje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Prisrčna hvala sosedici Faniki Tekstor, ki jo je tako spoštovala in obiskovala v času njene bolezni. Zahvaljujemo se prim. dr. Kapšu, dr. Kranjcu in patronažni sestri Marici, ki so ji lajšali bolečine, Pionirju-avtohiši, ZD Novo mesto ter Kolednikom za vence, p. Petru pa za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi, posebno sin Slavko

V SPOMIN

Boleča je resnica, ki nas spominja na žalostni 23. maj, ko nas je za vedno zapustil naš ljubi in skrbni mož, oče in stari oče

SLAVKO KOMOČAR

Hvala vsem, ki mu prinašate cvetje in sveče in se ga spominjate kot dobrega človeka.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, tašča, sestra in teta

MARIJA GRANDA

iz Čelunca pri Šmarjeških Toplicah

Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili, ji darovali cvetje. Posebna hvala sosedom, osebju Splošne bolnice Novo mesto in gospodu župniku za opravljen obred in poslovilne besede.

Žalujoci: hčerka Veri z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, ded, tast, brat in stric

ANTON VLAŠIČ

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste počastili njegov spomin, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, darovali vence, cvetje ter darovali namesto cvetja denar za drage instrumente. Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, sosedom, znancem za tako številno spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala osebju pljučnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, govornikom za poslovilne besede, lovcem, gasilcem in ZZB. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

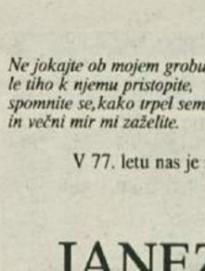
V 68. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast in stric

VIKTOR VODNIK

iz Podgore 34 pri Straži

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, vaščanom, sovaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, darovali vence, cvetje in sveče ter pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja GP Pionir Novo mesto, tozdr MKI, strežnemu osebju Splošne bolnice Novo mesto, oddelek za nego in lajšanje bolečin, gospodu župniku za obisk na domu in lepo opravljen pogrebni obred ter družini Kmet iz Podgozda za vso pomoč.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, in večni mir mi zaželite.

V 77. letu nas je zapustil dragi oče, stari oče, stric in tast

JANEZ RADOVAN

iz Pristave 1 pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sv. maše, sveče in pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni osebju ZD Šentjernej, osebju žilne kirurgije in dermatološkemu oddelku bolnice Novo mesto ter UKC Ljubljana - dermatološka klinika za skrb v času zdravljenja, GD Dolenje Mokro Polje in g. Kovačiču za lepe besede ob odprtem grobu, Iskri Hipot Šentjernej za cvetje in denarno pomoč, g. župniku za molitev na domu in opravljen obred ter Društvu upokojencev Šentjernej. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: otroci z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega in skrbnega moža, očeta, starega ata in brata

ALOJZA PROSENIKA

vodovod. instalaterja v pokoju
Šolska ulica 5, Metlika

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih slovesa stali ob strani, nam pomagali, izrekli sožalje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala vsem, ki so pokojnemu darovali cvetje, vence in ga v tolikšnem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Videliču in sosedu Pavelčku Lipaju. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: žena Marija, hčerka Bojka z možem in vnučki Robi, Dejan in Anita, brat Jože ter sestre z družinami

ZAHVALA

Zakaj si moral nam umreti, ko bilo s tabo je lepo živeti.

V 56. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

RUDI STRUNA

iz Gor. Sušic 14

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala KZ Krka, oskrba Novo mesto, Boru Dolenjske Toplice, GG Podturn, Društvu invalidov, govornikom za poslovilne besede, pevcem iz Šmihela, družinam Tolar, Žurga in Murn ter gospodu župniku in kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša ljuba mama, stara mama, prababica, sestra, teta, tašča in svakinja

JOŽEFA IVEC

rojena Vrščaj iz Gradca 66 v Beli krajini

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče, izrečeno sožalje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala govornicami ge. Marici Lozar in ge. Francki Malešič za ganljive besede slovesa, pevkam iz Podzemlja za zapete pesmi in g. župniku za lepo opravljen obred. Posebno zahvalo izrekamo dr. Mlačku za bodrilne besede in vso pomoč, ki jo je nudil v času bolezni, prav tako tudi patronažnima sestrami Veri in Ernici. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 27. maja - Janez Petek, 28. maja - Avguštin Sobota, 29. maja - Magdalena Nedelja, 30. maja - Binkošti Ponedeljek, 31. maja - Angela Torek, 1. junija - Juš Sreda, 2. junija - Erazem

LUNINE MENE
28. maja ob 20.21 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 27. in 28.5. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Izdajalski

kmetijski stroji

ROTACIJSKO KOSILNICO SIP 165 ugodno prodam. ☎ (061)851-321, 2099
NAKLADALKO za seno Mengele prodam. ☎ (068)85-668, po 20. uri, 2117
SNOPOVEZALKO za BCS in traktorsko bočno kosilnico za Univerzal in Fiat prodam. ☎ 65-200, 2136
NOV MULTIKULTIVATOR Gorenje s priključki prodam za 2.000 DEM. ☎ 49-251, 2142
TRAKTOR IMT 539, malo rabljen, letnik 1991, prodam. ☎ (068)44-268, 2160
KOSILNICO BCS prodam. ☎ 56-612, 2161
MOTORNO KOSILNICO Alpina ugodno prodam. ☎ (0608)31-065, 2182

Dolenjska banka d.d. Novo mesto

Z EVROČEKOM VARNO IN UDOBNO NA POTOVANJU PO TUJINI

Vsem, ki potujete v tujino, predstavlja finančna plat potovanja posebno skrb, saj potrebujete denar ne le za predvidene, ampak tudi za morebitne nepredvidene izdatke. V LB Dolenjski banki d.d. Novo mesto vam svetujemo, da za plačevanje blaga in storitev na potovanju po Evropi in po Sredozemlju uporabljate evroček, ki vam omogoča sodoben, varen in enostaven način finančnega poslovanja. Z evročeki lahko dvigujete gotovino v bankah v valuti države, v katero potujete, ali pa z njimi plačujete blago in storitve na vseh prodajnih mestih, označenih s simbolom Evroček sistem — EC.

Kako do evročeka?

Lastnik evroček kartice in evroček blanketa lahko postane vsak devizni varčevalec Dolenjske banke. V ta namen sklene z banko posebno pogodbo. Na tej osnovi izda banka občanu evroček kartico, na podlagi izločenih deviznih sredstev pa evroček blankete. Banka obrestuje izločena sredstva do njihove porabe po obrestni meri, ki velja za devizne vloge na vpogled. Izpolnjevanje evročekov je enostavno. Vpisati je potrebno: — znesek plačila ali dviga gotovine v valuti države, v kateri se plačilo opravlja — kraj in datum izdaje čeka — naziv prejemnika čeka. Evroček je potrebno podpisati v prisotnosti prejemnika čeka. Vabimo vas, da se za podrobnejše informacije oglosite v vaši enoti banke, ki vodi vaš devizni račun in se pripravite o prednostih, ki jih ponuja poslovanje z evročekom.

Obvestilo!

Zaradi priključitve na sodobno digitalno telefonsko centralo, ki omogoča hitrejšo vzpostavitev zvez, sploh pa telefoniranje tako rekoč brez motenj, ima Dolenjski list od 15. aprila dalje nove telefonske številke. Takele:

uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006 telefax 322-898

DOLENJSKI LIST

USTANOVIATELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svele, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 85 tolarjev; naročnina za 2. trimesečje 1.050 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.100 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLESI: 1 cm za ekonomske oglase 1.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.700 tolarjev. Mali oglas do deset besed 950 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 95 tolarjev.

ZIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefax 322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Računalniški časopisni stavek Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

trenutek, 29. in 30.5. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Kuffs.

ČRNOMELJ: 27.5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Peklenski val. Od 28. do 30.5. (ob 20. uri) ameriški psihološki kriminalni film V postelji s sovražnikom.

KRŠKO: 28. in 30.5. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Proti soncu.

METLIKA: 28. in 30.5. (ob 20. uri) ameriški grozljivi film Krava Marie.

NOVO MESTO: 27.5. (ob 18. in 20.15) ameriški grozljivi film Drakula. Od 28. do 31. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Peklenski val. 29. in 30.5. (ob 22. uri) predpremiera Pršut, pršut, Jamon, Jamon.

TRAKTOR Ferguson, 35 KS, motokultivator, 14 KS, diesel, prodam. ☎ 57-278, 2185

kupim

20 M DRV, bukovih, kupim v Novem mestu. Ponudbe na naslov: Gošnik, Cesarjeva 30, Novo mesto, ☎ 28-192, 2183

motorna vozila

REGISTRIRAN OPEL rekord coupe, letnik 1967, motor letnik 1984, z rezervnimi deli prodam. ☎ 21-884, v soboto in nedeljo, 2095
PASSAT 1,8 CL, star 4 mesece, katalizator, dodatno opremljen, kovinske temne barve, prodam. ☎ (068)25-986, zvečer, 2105

Prodaj jetto, letnik 80, cena 3.800 DEM. Tel. (068) 41-184

PRODAJ GARAZIRAN, redno vzdrževan, zelo dobro ohranjen in v odličnem vozem stanju avto VW PASSAT LS, letnik 1975, 1470 cm3. Cena 6.500 DEM. Ivan Glogovšek, Krško, ☎ (0608) 31-433, zvečer, 2109

OPEL KADETT 1,6 i, katalizator, ugodno prodam. Marjan Krapež, Orehovec 19, Kostanjevica, ☎ (068)76-230, dopoldne, 2113

R 4, letnik 1990, beige barve, 29.000 km, prodam ali menjam. ☎ 28-553.

GOLF KXD, letnik 1989, v izredno dobrem stanju, prodam. Cena ugodna. ☎ (068)28-284, 2114

JUGO 45, temno rdeč, 11/90, prevoženih 19.000 km, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)22-097, 2116

GOLF JX D, letnik 1988, registriran do 3/94, prodam. Cena 12.800 DEM. Slavko Strojnj, Vinkov Vrh 12, Dvor, ☎ (068)87-437, 2129

JUGO KORAL, letnik 1989, registriran do 24. maja 1994, prodam. Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto, 2179

R 5, 2/92, kovinske barve, petero vrat, prodam. ☎ (0608)82-180, 2181

R 5 CAMPUS, star dve leti in pol, rdeč, pet vrat, registriran do novembra 1993, prodam kot prvi lastnik za 10.700 DEM. ☎ Novo mesto 28-192, 2184

R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Jože Boltes, Gabrje 63, Brusnice, 2186

obvestila

ROLETE, ŽALUZIJE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662, 2124

PURANE za nadaljnjo rejo prodajamo. Informacije in naročila na ☎ 48-366, Prevolšek, Čatež, 2159

AMI

Ljubljanska 27
Novo mesto (BTC)
tel. (068) 26-010

Rent-a-car

R4, Uno, R5, Clio, R 19 16V, R 21, Trafic furgon, Citroen 8+1.

Prodaja avtomobilov Renault in Fiat.

JUGO 45, letnik 1989, prodam. ☎ 27-764, po 16. uri, 2130

JUGO 45 AX, letnik 1987, prodam. Jože Mrvar, Stara c. 28, Straža, ☎ 323-118, interna 59, dopoldne, 2133

GOLF JX, letnik 1985/86, bencinar, odlično ohranjen, prodam. Borut Čelič, Uršna sela 125, ☎ 65-744, 2140

MÜLLER

ČRNOMELJ, ČOPOVA 8
tel. (068) 51-059

— RENT-a CAR: R5, VW PASSAT CL, C-25 furgon

PRODAJA AVTOMOBILOV, PRENOS LASTNIŠTVA

JUGO 45, letnik 1991, prodam. Cena 5.400 DEM. Zdenka Cimermančič, Vinja vas 29, Novo mesto, ☎ 43-848, 2144

R 4 GTL, letnik 1982, registriran do 1/94, prodam. Žabja vas 11, ☎ 21-293, 2146

R 4 GTL, letnik 1985, prodam. ☎ 23-672, 2149

R 5 CAMPUS, letnik 9/90, prodam. ☎ (068)78-181, zvečer, 2153

126 P, letnik 1984, in Z 101, letnik 1987, prodam. ☎ 73-148, 2154

R 4, letnik 1986, prevoženih 60.000 km in traktor ZETOR 5211, star tri leta, prodam. Rifelj, Židinja vas 30.

GOLF JX D, letnik 1986, prodam. ☎ 85-826, v četrtek dopoldne in petek popoldne, 2155

JUGO 45, letnik 1986, prodam za 2.600 DEM. Vinko Špringer, Železničarska 30, Črnomelj, ☎ 53-305, 2156

JUGO UNO 45, letnik 1990, prvi lastnik, prodam. ☎ 65-348, 2157

JUGO 45, letnik 1989, prodam. ☎ (068)21-968, 2165

Z 101, letnik 10/90, prodam. ☎ (068)43-806, popoldne, 2167

PEUGEOT SPC TERZIN
SERVISNO PRODAJNI CENTER

tel./fax. (068) 44-533
Obrtna cona, 68210 Trebnje

Akcijska prodaja

Peugeot 405 GL, 1580 ccm, 89 KS
Katal./centr. zaklep. 26.780 DEM

Peugeot 405 GR LUX, 1580 ccm, 89 KS
katal./lux oprema 29.530 DEM

Količine so omejene!

Del. čas: od 7. do 20. ure

ALFA 75 1,6, letnik 1990, registracija celo leto, prodam (v račun vzajem cenajši avto). ☎ 068/28-915.

R / GTL, letnik 1988, prodam za 5100 DEM in GOLF JGL, letnik 1981, registriran celo leto, prodam. ☎ 23-065.

GS 1.3 SUPER, letnik 1979, registriran eno leto, prodam. ☎ 21-202, 2169

126 P, 11/88, prodam. ☎ (068)23-353, 2174

R 4, letnik 1985, jugo, letnik 1989, kompresorja in avtogeno varilni aparat prodam. ☎ 25-894, 2175

JUGO 45, letnik 1987, prodam. ☎ 85-653, 2176

VISTA d.o.o.
64226 ŽIRI
Selo 41/A
tel./fax: 064/691-836

Proizvodni program: hidravlični cilindri, agregati in hidravlične naprave

VISTA HIDRAVLIKA

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cepjenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije (kličite od 17. do 22. ure) vsak dan: Jože Zupančič, Otovce 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578, Zdenka Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068)49-567, 1550

ZRNO d.o.o.
trgovsko podjetje
Gmajna 6, Raka

Umetna gnojila:
urea 980 SIT vreča
kan 882 SIT vreča
NPK 15x15x15 1.100 SIT vreča

Škropiva:
ridomil 1.700 SIT kg

Gradbeni material:
cement ANHOVO 450 489 SIT vreča
apno 319 SIT vreča
betonski blok 25 60,76 SIT kom.
opeka bramac 75 SIT kom.
arm. mreže 9/6 3.499 SIT kom.
hrastov lamel. park. extra kl. 958 SIT m²
sep za fasado 34 SIT kg
folija 190 SIT kg

Ugodna ponudba keramičnih ploščic, klinkerja in dimnikov shiedel.

Tel. (0608) 75-086
Delovni čas: vsak dan od 8. do 17. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure.

PURANI, BELI IN GRAHASTI, težke pasme, stari en mesec, za nadaljnjo rejo. Dobava 13.6.1993. Naročila sprejemamo po ☎ (068)45-622 in (068)57-105, 2091

Cvetličarna Marjetica v Škocjanu nudi poročne šopke od 1.000,00 SIT dalje, vence od 3.500,00 SIT dalje, lončnice, rezano cvetje, na zalogi tudi krste. Tel. (068) 76-474 ali 76-486. Se priporočamo!

PURANI, BELI IN GRAHASTI, TEŽKE PASME, STARI 1 MESEČ, ZA NADALJNJO REJO. DOBAVA 13. 06. 93
NAROČILA SPREJEMAMO PO TELEFONU števil. (068) 45-622 (068) 57-105

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Oklešen Leopold
K Roku 77
Novo mesto
tel.: (068) 323-193
delovni čas: non stop

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebnega materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebi
- storitve v zvezi z upepeltitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- posojanje mrtvaškega odra, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čeke ali 3 obroke

PURANI, BELI IN GRAHASTI, TEŽKE PASME, STARI 1 MESEČ, ZA NADALJNJO REJO. DOBAVA 13. 06. 93
NAROČILA SPREJEMAMO PO TELEFONU števil. (068) 45-622 (068) 57-105

Ugasnila ti, brat, je težka bolečina, posušil se beli je grapavi cvet. Ob solzah raste zavest in toplina, da na božji gostiji lepo boš sprejet. Pod križem trpljenja in bolečine

ohranil si čisto otroško srce, na tem svetu vse tako hitro mine, tam preko se večno življenje začne. (sestra Verica)

ZAHVALA
V 60. letu starosti nas je zapustil dragi brat, stric in svak

JOŽE RADOVIČEVIČ
iz Mihovca pri Podgradu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in ostalo pomoč. Najlepša hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred ter gospodini za posvilo besede.

Vsi njegovi

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 99 z dne 24. maja 1993
Tečajni veljajo od 25. maja 1993 od 00.00 ure dalje

Država	Šifra valute	Valuta	Enota	Za devize		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	a. dolar	1	77,5778	77,8112	78,0446
Avstrija	040	šiling	100	969,3124	972,2291	975,1458
Belgija	056	frank/C	100	331,8330	332,8315	333,8300
Kanada	124	dolar	1	85,5024	85,7867	86,0710
Danska	208	krona	100	1781,9146	1787,2764	1792,6382
Finska	246	marka	100	2024,0040	2030,0943	2036,1846
Francija	250	frank	100	2325,3678	2331,4622	2337,5566
Nemčija	280	marka	100	6819,4204	6838,9402	6858,4600
Grčija	300	drahma	100	50,6771	50,8771	51,0771
Irsko	372	lunt	100	7,5116	7,5342	7,5568
Italija	380	lira	100	365	365	365
Rep. Hrvaška	392	hrv. dinar	100	100,9956	101,2995	101,6034
Japonska	528	guiden	100	8090,0834	8108,4086	8126,7338
Nizozemska	578	guilder	100	1616,2026	1621,0658	1625,9290
Portugalska	620	escudo	100	72,0813	72,2962	72,5111
Švedska	752	krona	100	1530,9599	1535,5666	1540,1733
Švica	756	frank	100	7560,1287	7602,9355	7645,7443
V. Britanija	826	lunt	1	171,2366	171,7509	172,2652
ZDA	840	dolar	1	111,9203	112,2571	112,5939
ECU	965	dolar	1	133,8515	134,2543	134,6571
Španija	995	pezeta	100	89,4708	89,7400	90,0092

MANA
turistična agencija

PARTIZANSKA 7, NOVO MESTO
tel. 068-28 136

Počitnice na morju
• Slovenija • Istra • Tujina

Plačilo na obroke!
— rezervacije do 15. junija
— 30% takoj
— ostalo pred odhodom na 2 čeka

Poleg lastne ponudbe še celotna ponudba
— KOMPAS HOLIDAYS
— EMONA GLOBTOUR
— TELEWINGS
— iste cene
— ugodnejši plačilni pogoji

Slovensko primorje 7 dni POL
že od 190 DEM dalje
Umag, Poreč 7 dni POL
že od 160 DEM dalje
Rovinj 7 dni POL
že od 176 DEM dalje
Calabrija 7 dni POL
že od 350 DEM dalje
Ibiza 7 dni POL
(letalo)
že od 500 DEM dalje

Plačilo na obroke!

MANA
turistična agencija

PARTIZANSKA 7, NOVO MESTO
tel. 068-28 136

Počitnice na morju
• Slovenija • Istra • Tujina

Plačilo na obroke!
— rezervacije do 15. junija
— 30% takoj
— ostalo pred odhodom na 2 čeka

Poleg lastne ponudbe še celotna ponudba
— KOMPAS HOLIDAYS
— EMONA GLOBTOUR
— TELEWINGS
— iste cene
— ugodnejši plačilni pogoji

Slovensko primorje 7 dni POL
že od 190 DEM dalje
Umag, Poreč 7 dni POL
že od 160 DEM dalje
Rovinj 7 dni POL
že od 176 DEM dalje
Calabrija 7 dni POL
že od 350 DEM dalje
Ibiza 7 dni POL
(letalo)
že od 500 DEM dalje

Plačilo na obroke!

TRGOVSKO PODJETJE
razpisuje prosta dela in naloge

2 trgovca tehnične stroke
4 trgovske potnike za Posavje, Štajersko, Prekmurje, Notranjsko
1 pripravnik

Pogoji: končana srednja šola, vozniški izpit B kategorije.
Ponudbe pod: TAKOJ

d.o.o.
TREBNJE, Kolodvorska 1

V Betonalu Trebnje vam nudimo:

- vse vrste svežih betonov s prevozom in vgradnjo
- peske s prevozom
- cementne izdelke (škarpniki, talne plošče, vinog, stebri, razne kanalete, cvetličniki)
- posojamo opazne plošče

tel. (068) 45-650
45-651
fax. (068) 45-652

Se priporočamo!

preklici

ALBIN FORŠČEK, Praproče 17, Straža, opozarjam Franca Zorana iz Praproče 23 pri Straži, da nima pravice voziti iz gozda po moji parceli št. 1690. 2103
DANICA IN GUSTI MARKOVIČ iz Birčne vasi 19 opozarjava Jožeta in Danico Klobučar iz Birčne vasi, da ne uporabljata parcele št. 1363/1, sicer ju bova sodno preganjala. 2134

posest

V **KRŠKEM** zraven hotela Sremič prodam visokopritlično hišo z lokalom, vrtom, CK na olje, telefonom in garažama. Izmera parcele 1100 m². (0608) 77-544 in (0608)70-362. 2094

V **VINJEM VRHU** prodam parcelo na lepi sončni legi in parcelo pri Tomažji vasi, delno vrt, ter 200 l vina. (068) 42-375. 2108

STAREJŠO HIŠO na Kvedrovi 16, Sevnica prodam. (0608)81-248. 2119

VIKEND v Vrheh pri Kapelah, vodovod, elektrika in telefon, prodam. (041)415-954. 2121

KMEČKO HIŠO in zemljišče v Stari vasi 9, Bizeljsko, prodam ali zamenjam za stanovanje. (063)712-308, Zalec. 2122

NOVO, takoj vseljivo hišo (10 x 12,5 m), prodam. Cena 180.000 DEM. V račun vzamem stanovanje. (068)23-915.

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo

Prodamo:

— novejšo vrstno hišo v Novem mestu, v račun vzamemo manjše stanovanje v Ljubljani

— hiše v Novem mestu, Smolenji vasi, Gumberku, Črnomlju, Kaplji vasi in Dvoru

— trgovino z mešanim blagom z opremo, 119 m², v Novem mestu in picerijo z opremo v Novem mestu

— vikend zidnico v Šmarju pri Trebnjem ter vikende v gradnji na Gačah, Tančji gori, Gadovi peči, takoj vseljivega v Brezovici pri Metliki

— poslovne prostore (230 m²) v Črnomlju

— gradbene parcele v Smolenji vasi, Brusnicah, Suhadolu in Semiču

— kmetijsko zemljišče in vinograde v Rihpovcu, Raki, Semiču in Ravniku pri Šentrupertu

— stavbno zemljišče (njivo) veliko 11 arov v Žužemberku

— zamenjamo dvosobno stanovanje v Novem mestu s trosobnim in večjim

Tel. (068) 22-282 od 8. do 19. ure.

GOZD pri Šentjoštu v izmeri 7480 m² prodam. (068) 22-904. 2143

GRADBENO PARCELO v Straži z lokacijskim dovoljenjem, voda, elektrika, telefon na parceli, prodam. (068) 84-790. 2150

DRGANJA SELA - zazidljivo parcelo, 7700 m², z gradbenim dovoljenjem ugodno prodam. (068)85-408. 2152

VIKEND na Gačah (Rog-Črmošnjice), v tretji gradbeni fazi, prodam. (068) 24-410 med 7. in 8. uro jutraj. 2171

Ugodno prodam parcelo v izmeri 2000 m² v Dolenji vasi pri Raki. Parcela je primerna za gradbišče. Informacije na telefonu 041/337-674.

PARCELO na Veselem Vrhu v bližini Globokega, v izmeri 40 a, primerno za gradnjo, voda, elektrika in telefon v neposredni bližini, prodam. (0608)62-224. 2177

prodam

ŠKOTSKE OVČARJE, mladičke, rodovniške, prodam. (068)324-006, dopoldne. 2104

STREŠNO konstrukcijo z opeko in žlebovi prodam. (0608)33-012. 2112

KRAVO SIMENTALKO po tretjem teletu, pripuščeno, prodam. (061)783-501. 2118

PRAŠIČE, težke od 60 do 80 kg, rešetke, dolge 180 cm, kozolec dvojniki na 4 okna prodam. (068)23-512. 2120

ŠOTOR za 4 osebe in surf Alpha prodam. (068) 24-573. 2124

PAPIGE skobčevke in perzijske mucke prodam. (068) 25-632. 2127

RESASTEGA ISTRSKEGA GONICA odličnih staršev, starega 8 tednov, prodam. Vinko Gorše, Lončarska 81, Dolenja vas, (061)864-504. 2128

ŠTEDIKILN GORENJE, (2 plin, 4 elektrika) in pralni stroj Gorenje, starejši letnik, prodam. (068) 73-090. 2132

KOŠNJAVI TRAVE in 300 l šmarnice prodam. Rozika Udovč, Črmošnjice pri Stopičah 36. 2147

RABLJENE salonitne plošče prodam. (068) 23-355. 2158

RABLJEN PRALNI STROJ in drobilec za pesek prodam. (068) 26-160. 2164

SONČNE KOLEKTORJE prodam po znatno nižji ceni. (068)84-582. 2166

PIKADO prodam. (068) 57-278. 2180

razno

V **NAJEM** oddamo opremljene poslovne prostore v Novem mestu, površine 63 m², namenjene za pisarniško dejavnost. Informacije dobite na (068)22-417, 23-078, fax (068)22-417. 2102

INŠTRUIRAM matematiko in gradbeno mehaniko. (068) 24-573. 2125

PRIPRAVLJAMO SREČANJE sošolcev šentjernejske fare, letnik 1928, ki bo 12.6. v Šentjerneju. Vsi, ki se želite udeležiti srečanja, se javite na naslov: Niko Hudoklin, Šentjernej 70, (068) 42-131. 2126

V **NAJEM** oddam vikend na Krku od 1.6.1993 do 30.9.1993. (041) 527-626 ali 641-998. 2131

V **NOVEM MESTU**, v centru ali okolici, iščem prostor za trgovino z neživilni, velikosti od 60 - 200 m². Možen odkup ali najem. Pokličite na (068)26-372, po 19. uri. 2188

Prodaja trboveljskega premoja. Cena vključno s prevozom 13.000 SIT. Tel. (0601) 25-626 od 8. do 15. ure.

BELE TEŽKE KOKOŠI IN RJAVE NESNICE prodajamo na farmi na Gor. Lazah. Humeč, tel. (068) 24-496.

DE časopis slovenskih delavcev službo dobi

AKVIZITERJE za prodajo kvalitetnih tekstilnih izdelkov uveljavljene podjetja zaposlimo honorarno. (068)25-084, dopoldan. 2043

HONORARNO ZAPOSIM prijazno, simpatično dekletko za delo v kava baru v Straži. (068) 84-631. 2093

INTERŠAFAR, D.O.O., Kočevje, išče pogodbeno sodelavce (odkupna mesta) za odkup gob na področju celotne Slovenije. Informacije na (061)855-455, od 8. do 15. ure. 2096

VEČ POTNIKOV za prodajo tekstila potrebujemo. (068) 45-214. 2098

FANTA ali **DEKLE** za delo na gostinskem letnem vrtu zaposlimo. (068) 22-366.

Iščemo samostojnega komercialista za območje Ljubljane. BUTLER, p.o., tel. (068) 22-815.

Iščemo dva prodajalca za kombi prodajo. Lasten kombi, ni pa pogoj. BUTLER, p.o., tel. (068) 22-815.

VEČ VOZNIKOV B kategorije s svojim dostavnim vozilom za redno delovno razmerje potrebujemo. Informacije na (068) 24-780 in 24-781. 2100

ODLIČEN ZASLUŽEK nudimo pridnim in vztrajnim. Potreben je lasten prevoz in prosti vikendi. (068) 23-977, po 15. uri. 2106

SPOŠTOVANE GOSPE! Želite dobro zaslužiti, imate avto in telefon? Kličite na (066)76-476! 2115

TRGOVINA z živili zaposli trgovko z več leti prakse. (068) 50-123. 2123

KV mizarje redno zaposlmo. Mizarstvo Bobič, Belokranjska 15, Novo mesto.

V **MIZARSKI DELAVNICI** zaposlim delavca. Anton Miklič, Šranga 43, Mirna Peč. 2141

DEKLE za delo v okrepčevalnici iščemo. (068) 85-150, interna 23. 2148

GOSTILNA ZLATA GOS nudi zaposlitev. Ponudbe na (0608)60-199. 2151

VOJDE SKUPIN in potnike za prodajo tekstila na terenu potrebujemo. (068) 25-113, interna 11. 2162

VABIMO sodelavce za popis poslovnega imenika - PIRS 94 na področju Sevnice, Brežic, Novega mesta, Trebnjega. Prijave pošljite na naslov: Slovenska knjigarna, d.o.o., Litijska 38, Ljubljana. 2163

IŠČEMO DEKLE za strežbo. Možnost pripravištev ali redne zaposlitve. Bistro PA-PI, (068) 23-418. 2170

FIRMA za proizvodnjo papirnatih vrečk išče več delavcev za delo na proizvodni liniji. (068)21-990. 2172

DELAVCA za montažna dela na terenu in delno v kovinarski delavnici zaposlim za določen čas. Možna stalna zaposlitev. Ponudbe pod šifro: »NOVO MESTO«. 2178

Trgovina in domača LEKARNA

C. KOMANDANTA STANETA 5
NOVO MESTO
tel. (068) 28-150

Bogata izbira platnenih copat

— CHAMP, modra, bela, roza, rumena, črna, zelena
otroške 22—34 900,00
odrasle 35—45 980,00

— **PLATNENI COPATI** od 700,00 — 1.700,00
— FLY FLOT ortopedski natikači
ženski 1.590,00
moški 1.990,00

— **MACHO cikle**
— **pregibne cikle**
kopitarne Sevnica 2.549,00
anatomski natikači 2.687,00

— **večja izbira ženskih sandal** 1.590,00 — 2.600,00
usnjeni 4.290,00

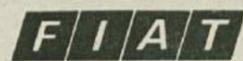
— **japonke otr.** 650,00
ženske 650,00 — 900,00
moške 750,00 — 900,00

— **ženski čevlji**
— **moški čevlji**
— **tenis copati**

— **T SHIRT majice otr.** 239,00
otr. slik. 390,00
odr. 250,00
odr. slik. 490,00
brez rok. 250,00

— **dom. zeliščna zdravila**
— **kozmetika ZDENKA KAHNE**

Nakup nad 5.000,00 SIT — »darilo!«
Možen nakup na 3 čeke!

Adria Auto
Ekskluzivni uvoznik Fiat

AVTOMEHANIKA GRIL

Dol. Kamence 46 b, Novo mesto
tel. (068) 28-714

- PANDA 4x4
- FIAT UNO 60
- LANCIA y 10

- **najnovější model** FIAT TIPO 1.4; 3 vrata;
- FIAT TIPO 1.4; 5 vrat
- FIAT TIPO 1.6.; 5 vrat

Brezplačno enoletno vzdrževanje avtomobila.

SLOVENSKA ZALOŽBA

Slovenska 5, Ljubljana, d.o.o.

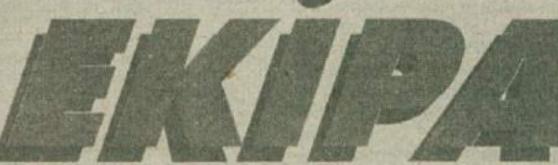
vabi k sodelovanju:

- več študentov
- več komercialistov
- več mlajših upokojujencev
- vodje skupin

za delo na območju Slovenije. Od kandidatov se pričakuje komunikativnost ter srednješolska izobrazba, saj bodo obiskovali in navezovali poslovne stike z vsemi slovenskimi podjetji, obrtniki in institucijami.

Dodatne informacije vsak delavnik na tel. 061/154-200, int. 31 ali 34.

ŠPORTNI TEDNIK

Cene so v tolarjih!

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x ser. in 1 x par. izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER), VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohlajenje mljni tower z LED displayem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

tabakum d.o.o.

export-import
avtosalon in kmetijska mehanizacija
zastopstvo **VESNA** MARIBOR

68000 Novo mesto
Velika Cirkava 25
Tel. (068)322 625, 23 826, 22 288
Fax (068)22 625

nudimo vam:

— akumulatorje **VESNA** in **TOPLA** za vse vrste vozil — prodaja na malo in veliko

— **traktorje**: DEUTZ-FAHR, SAME, CARRARO, TORPEDO, ZETOR, UNIVERSALE

— **kosilnice**: SIP, BCS
— **prikolice**: MLAZ, TEHNOSTROJ
— **motokultivatorje**: po ugodnih cenah

— **škropilnice**: poljedelske in sadjarske

PONUDBA TEDNA:

— **nahrbtni kosilnice**: KAWASAKI, ALPINE, HUSQVARNA

— **gume BARUM**: prodaja na veliko in malo, ugodne cene — količina omejena

— **ročno poljedelsko, vrtiličkarsko in gozdarsko orodje** — zelo nizke cene, možnost kreditov in obročnega odplačevanja!

stanovanja

ENOSOBNO STANOVANJE v hiši, z vrtom (100 m²), v Sevnici prodam za 18.000 DEM. Informacije na (061) 319-806. 2097

KUPIM manjše stanovanje v Črnomlju. Naslov v oglašnem oddelku. 2107

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu najamem za nedoločen čas. (068) 321-000. 2110

ZAMENJAM stanovanje v Novem mestu (42 m²), pritličje, centralna, telefon, za manjšo hišo v okolici Novega mesta. (068) 26-696. 2173

V **NOVEM MESTU** vzamem v najem stanovanje. Možen tudi odkup. Mogoče imate stanovanje, pa ga ne morete odkupiti - pokličite na (068)26-372! 2187

ženitne ponudbe

FANT, star 43 let, z dobro službo in stanovanjem išče žensko za skupno življenje, staro do 38 let. En otrok ni ovira. Šifra: »V DVOJE JE LEPŠE« 2168

VSE VEČ

BREZPOSELNIH

METLIKA - Aprila je bilo na metliškem uradu za delo prijavljenih 349 iskalcev zaposlitve., od tega 127 žensk; 86 prijavljenih išče prvo zaposlitev, 169 je starih do 26 let, iz različnih vzrokov je težje zaposljivih 199 iskalcev. Samo v aprilu se je na novo prijavilo 25 ljudi. Največ iskalcev zaposlitve, 131, ima končano osnovno šolo ali še te ne, sledijo pa iskalci zaposlitve s 4. stopnjo izobrazbe, ki jih je 112, s 5. stopnjo jih je 70, s 6. in s 7., se pravi z visoko šolo, sta 2.

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je mnogo prežgodaj in nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, dedek, tast, brat in stric

MILAN CIRER

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in znancem za sočustvovanje, izrečeno sožalje in poklonjeno cvetje. Posebej se zahvaljujemo osebjem internega oddelka, stanovalcem bloka 6 na Mestnih njivah, udeležencem izleta, LB Dolenjski banki, d.d., Novo mesto, Tenelu, pevski skupini in gospodu proštu Lapu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Uihnili tvoj je mili glas, obstalo tvoje je srce, le sledi ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok.

V 67. letu starosti nas je prežgodaj zapustil naš dragi oče, stari oče, stric in tast

RUDI KRANJC

iz Koštalove 23

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala Ministrstvu za notranje zadeve za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje, organizaciji ZB Mestne njive za poslovilne besede. Pristrčna hvala bolnišnici - nevrološkemu oddelku za lajšanje bolečin, pevcem, godbi in g. Lapu za opravljen obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša draga sestra, teta, sestrična in botra

MARIJA SMREKAR

iz Prapreč pri Straži

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vaščanom, ki so nam izrekli sožalje, pokojnici darovali cvetje in sveče ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala stremnemu osebjem Doma starejših občanov v Šmihelu in gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: vsi njeni

U G O D N O

FINET sistemi - sistemi nove generacije

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033: strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

TIP RAČUNALNIKA	RAM	40 MB	85 MB	120 MB	170 MB	240 MB	425 MB
386 SX 25	1 MB	97200	105240	115920	122400	149400	
386DX 33/64 KB	2 MB	113880	119880	131880	138000	165360	239760
386DX 40/128 KB	2 MB	116880	122880	134880	141000	168360	242760
486DX 33/256 KB	4 MB		189600	200400	205200	232800	307080
4							

Slavko Klančičar

ma, sedaj že pokojnima Jožetom Petričem in Edom Tavčarjem, ga je po končanem študiju pripeljalo na Dolenjsko. Prvo službo je dobil v sektorskem vodstvu gozdarsko - lesne poslovne zveze v Dolenjskih Toplicah. Od tam ga je pot kmalu zanesla v gozdno upravo, kasnejši obrat in tozd Podturn, kjer je kot upravitelj oz. vodja delal celih 27 let, do upokojitve. V Dolenjskih Toplicah, kraju svoje prve službe, si je ustvaril družino in zgradil hišo. Klančičar kot vodja uprave, obrata oz. tozda ni skrbel samo za strokovno delo, ampak je v precejšnji meri njegova zasluga, da so vsi logarji ob delu naredili srednjo gozdarsko šolo, dekleta v pisarnah pa ekonomsko. Klančičar je na novomeškem oddelku za "večerne" dijače tudi predaval. Poleg vsega tega dela pa je vedno našel čas za pisanje. "Kar je napisano, ostanje, drugo gre v pozabo," pravi. "Ljudje tako poljudno pišejo tudi najrajši berejo, raje kot strokovno." In tako je vseskozi objavljali članke, zgodbe in druge zapise v Dolenjskem gozdarju, Dolenjskem listu, Kmečkem glasu, Gozdarskem vestniku in še kje. In še danes, čeprav mu kot dejavnemu upokojujencu vedno pripomnijo časa, rad prine za pero.

O ljudeh, s katerimi je toliko let delal, ve povedati le najbolje. "Ljudje iz teh krajev so izredno delavni in priročni, vsakega dela se lotijo, vse znajo. Nikoli se nismo bali, da nam bojo delavci iz hoste ušli v gostilno pit, ampak domov delat..." Kot gozdar z dušo in srcem, kot človek, ki je najlepši del svojega življenja od malih nog do pokoja preživel v gozdu in za gozd, je inž. Klančičar danes ob primitivnem in podlem zmerjanju gozdarjev prizadet. "Vedno smo delali po svojih najboljših močeh, z znanjem, ki so nam ga tuji radi priznali in ga upoštevali, po vesti in z lepim odnosom do gozda in narave sploh. Gozdarjem so morali dijaki v zaklonišče v klet, kjer so potem ždeli ure in ure. Slavko pa jo je namesto v klet skrivaj ubral ven, stekel v Tivoli, od tam pa po gozdu prav lepo in počasi proti domu. Njegova odločitev za študij res ni bila težka in vse izpuste je opravil v prvem poskusu."

Prijateljstvo z dvema kolego-

A. BARTEJ

ODPRT "LOV NA JURČKE" - Upokojeni mesar Erich Kupec iz Dobruške vasi pri Škocjanu je konec minulega tedna nad domačo vasjo že našel prve letošnje jurčke. Vse kaže, da je v gozdovih še premalo vlage, ko bo tudi te dovolj, bo tudi jurčkov več. (Foto: J. P.)

MAVRAH - VELIKAN - Kar 67 dkg je tehtal in bil 31 cm visok mavrah, ki ga je pred kratkim našel Franci Matjašec iz Kočevja. Kot pravi gobar ni izdal natančnega kraja te najdbe, povedal je le, da je bilo to nekje okoli Brezovice. Večjega in težjega mavraha doslej še ni našel, čeprav jih redno nabira. Na fotografiji je Bojana Majetič z mavraham velikanom.

LOKOSTRELCI ZA SVETOVNE IGRE

OTOČEC - Lokostrelski klub Novo mesto prirreja v soboto in nedeljo med 8. in 14. uro izbirno tekmo lokostrelcev za svetovne igre v disciplini arrowhead.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 19. in 21. uro pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja Olga Jukič.

Gospa Poncet govori slovensko

Soproge konzularnega zbora po obisku v sevniški občini zelo zadovoljne

SEVNICA - Sedmero soprog konzularnega zbora, akreditiranega v Sloveniji, si je v večernih urah ob koncu celodnevnega obiska sevniške občine na sevniškem gradu iskreno zahvaljevalo za zelo lep sprejem in pester program, ki so jim ga je pripravili sevniška občinska skupščina in podjetja. Če bodo gospe drugih diplomatov pri nas zvedele, kako prijetne urice so preživele gospe Jacqueline Ann Ball iz ZDA, Sharon Lee Poncet iz Francije, Carmen Louth iz Velike Britanije, Magdolna Molnar iz Madžarske, Vesna Grady iz Avstrije ter albanska veleposlanica Diana Roshi in njena kolegica Liliana Gashi, bodo prihodnji gotovo zraven.

Sevniška županja Breda Mijović je gostje pričakala z zajtrkom v Malusovi zidnici na Malkovcu. V sevniškem Stillesu jim je direktor Lojze Rataj predstavil podjetje, ogledale so si del proizvodnje in prodajni salon, zlasti pa so bile navdušene na intarzijami. Na Lisci so gostje ob kosilu lahko spoznale najboljša slovenska vina, posebej pa sta somelje Otto Vili Sevšek in enolog Zdravko Mastnak podelila značilnosti vin posavskega vinorodnega okoliša, še zlasti cvička. Gostje so bile med krajšim sprehodom po Lisci tudi priča držnim letom zmajarjev na 1. slovenskem državnem prvenstvu. Na sevniškem gradu so si gostje ogledale številne stalne zbirke, posebej za to priložnost pa sta pripravila razstavo svojih izdelkov Inplet in Kopitarna, ki sta jo predstavila direktorja Marija Jazbec in Valentin Dvojmoč. S prikupno modno revijo sta se predstavila največja sevniška kolektiva,

najprej Jutranjka, zatem še Lisca, za konec pa je sevniški oktet Jurij Dalmatin pripravil krajši koncert. Ob prigrizku smo v sproščnem klepetu ugotovili, da gospa Poncet najbolje od gostij obvlada slovensščino, čeprav

se je uči šele od oktobra lani, in da ima gospa dr. Molnar, s katero smo izmenjali vizitke, svojo firmo v Budimpešti, a vseeno živi pretežno v Ljubljani. Za gospo Grady, ki je po strogem ocenjevanju moškega dela dobila največ točk, se je izkazalo, da prihaja iz Beograda. A je raje govorila angleško kot srbsko.

P. P.

MODNA REVILJA - Prava poslastica sklepnega dela obiska je bila modna revija izdelkov Jutranjke in Lisce (na posnetku), pri čemer so otroci s svojo prikupno sramežljivostjo in neposrednostjo bolj ogreli dlani, zlasti nežnejšega spola. Podobnih predstavitev bi si zaslužilo še kakšno občinstvo. (Foto: P. P.)

GLASBENI VEČERI

OTOČEC - V restavraciji hotela Grad Otočec pripravljajo glasbene večere, in sicer ob torkih in četrtnih od 20. do 22. ure. Priznani mariborski duo Colegium z violino in klavirjem izvaja ta dneva dunajske valčke, cigansko glasbo in "zimzeleno" melodije.

RALLY TERENSKIH VOZIL

ŠENTJERNEJ - V nedeljo, 30. maja, bo v kamnolomu Cerov Log pri Šentjernejem prireditelju, kakršne na Dolenjskem še ni bilo. Po vzoru Camel Trophy se bodo med seboj pomerili vozniki terenskih vozil iz italijanske Gorice. Prireditelj, ki je družabnega značaja, se bo začela ob 10. uri.

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR - Delavska baraka pri tako lepem, čudovitem mostu - pod katerim teče tako lepa reka Krka. Pripis pod nagradnim kuponom izžrebane mimogrede opozarja na neurejeno okolico priključka na novi most, ki smo ga zastavili za uganko prejšnjega tedna. Nagrado bo dobila Ivanka Zaletelj, Pod Trško goro 42, p. Novo mesto. Vabljeni k ugibanju fotografij še naprej. Za žrebanje uganke bodo prišli v poštev vsi, ki bodo izpolnjene kupone poslali na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto, do ponedeljka, 31. maja.

Katera stavba je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec Dolenjskega!

Upokojenka se pritožuje nad znižanjem pokojnin - Zakaj nekaterim fantom ni treba k vojakom? - "Pogreb" črnomaljskega Kovinarja - Sadje, zelenjava in mrčes

Novica, da bodo majske pokojnine za tri odstotke nižje kot prejšnji mesec, verjetno ni prizadela le naše bralke Ljudmile J. iz Bršljina, ampak vse upokojenke, predvsem pa tiste, ki prejemajo najnižje pokojnine. Ljudmila iz Bršljina je nad takšnim početjem ogorčena. Pravi, da je v tekstilni tovarni delala 34 let in tam pustila svoje zdravje, sedaj pa od te nizke pokojnine še odtrgujejo. "Pa tudi regres, ki naj bi ga dobili, bo za tiste, ki imajo višjo pokojnino višji, za tiste z najnižjimi pokojninami pa seveda nižji, kot da bi slednji potrebovali manj," je menila.

D. P. iz Cegelnice se sprašuje, kako to, da zasebni lastniki snemalnih studiov, ki nimajo statusa študenta, snemajo in niso poklicani k vojakom, kljub temu da so v teh letih. Gospa,

ki nas je poklicala v imenu več staršev, je povedala, da se fantje celo hvalijo, da se da to urediti z markami. "Nas, starše, katerih otroci so morali na služenje vojaškega roka, to zelo boli. Povrh vsega pa, ko se vsaj ne bi hvalili!" pravi bralka iz Cegelnice.

Pred kratkim objavljeni članek na zadnji strani našega časopisa, ki je govoril o prvi vsaditvi umetnega kolka v novomeški bolnišnici je spodbudil A. Ž. iz Uršnih sel, da nas je poklicala. Bralka čestita dr. Špilerju za uspeh in meni, da bodo s temi operacijami pomagali marsikateremu pacientu. Iz lastnih izkušenj - zaradi napačnega posega na stopalu je pri 50 letih ostala invalidka, pa pravi naj se zahtevnih operacij loti samo tisti, ki to res zna, da bo takšnih primerov, kot je njen, čim manj.

Bralka iz Žužemberka nas je v imenu odbora tamkajšnjega Rdečega križa poklicala in odgovorila na klic v prejšnjem Dolenjskem listu v tej isti rubriki o razdelitvi socialne pomoči. "Če bralko iz Žužemberka moti takšno razdeljevanje socialne pomoči, naj se osebno oglasi na našem sedežu in predlaga pravičnejšo razdelitev socialno ogroženim, kot jo je našla naša petčlanska komisija," je povedala.

Korzetov sklad v javnosti nima nič kaj lepega slovesa, saj je za večino slovenskih podjetij, ki so šla k njemu

po pomoč, postal "pogrebni zavod". Po pomoč se je lani v jeseni zatekel tudi črnomaljski Kovinar s 67 zaposlenimi. Danes je na cesti 62 presežnih delavcev, 5 pa jih še prihaja v podjetje, ker so pač invalidi in se jih ne da kar tako znebiti, je povedal sedaj že nekdanji delavec Kovinarja iz Črnomlja. Po prigovarjanju vodstva, da bo to za podjetje najboljša rešitev, so v oktobru pristopili h Korzetovemu skladu, v roku treh tednov po tem so že izgubili delo, januarja je bilo podjetje naprodaj, vendar ga skladu ni uspelo prodati. "Od takrat naprej je šlo vse bolj navzdol, direktor si je poiskal delo v drugem podjetju, mojster in predsednik delavskega sveta je ustanovil svojo firmo, delavci pa so ostali brez dela," pravi Črnomaljec. S 15. aprilom so dobili odločbo, da so presežni delavci, in čeprav so marca še hodili na delo, marčevske plače še niso dobili in, kot pravi naš bralec, je verjetno tudi ne bodo.

J. Čuštič iz Ulice Majde Šile v Novem mestu je potožila, da so pločniki odkar ima firma Intel svoje poslovne prostore nad frizerijo Jure, okoli stavbe povsem zaparkirani z avtomobili, tako da morajo pešci kar po cesti. Bralke pa ne motijo le avtomobili na pločnikih, ampak tudi žuželke in mrčes. Pravi, da odkar je v njihovi ulici kiosk s sadjem in zelenjavo, so se v bližnjih stanovanjih pojavile razne žuželke in mrčes. Kiosk s sadjem in zelenjavo pa vse bolj postaja tudi biče. Pivci si poiščejo stranišče kar na bližnji zelenici ali za avtomobili.

J. D.

vendar je nakup takšnega avtomobila kot maček v zaklju. Mnogi nimajo nikakršne garancije," je posvaril Slavko Gril.

J. P.

REPIŠKE ŽENSKES SO VSEVEDNE

Repiške ženske so vsevedne. Vedo, kdo ponoči poje pred blokom. Vedo, kdo najhitreje vozi avto. Vedo, kje je dobil gospod izvršnik denar, da si je kupil mercedes. Vedo, v koga je zaljubljen gospod župan. Vedo, katera glasba je najbolj všeč ravnatelju repiške osnovne šole. Vedo, kam se hodi kopat predsednik Zelenih. Vedo, katero številko čevljev ima direktor banke Zupufanci. Vedo, da nosi predsednica repiškega Rdečega križa nedrčke podjetja Sirota. Vedo, da ima direktor Komunalnega podjetja najrajši točeno pivo.

Vedo, da zasebnik Stolčič raje vidi moške kot ženske. Vedo, kje so jajca najbolj poceni. Vedo, po čem so marke. Vedo, kdo goljufa na carini. Vedo, katerega carinika se da podkupiti. Vedo, kateri policist je odvezl največ voznikov dovoljenj. Vedo, da je davčni inšpektor Strogič pijanec. Vedo, da Jože zapeljuje Anico na Zeleni gori. Vedo, kje se pripravijo in tepejo. Vedo, kdo gradi bajto na črno. Vedo, kdo napaja inšpektorje. Vedo, kje se da ilegalno prečkati mejo. Vedo, kdo je kupil voziško dovoljenje.

Vedo, kateri mesar prodaja prvo kakovost za tretjo. Vedo, v kateri gostilni dolivajo vodo v vino. Vedo, kolikokrat je abortirala katera ženska. Vedo, kdo si izposoja denar. Vedo, kdo ima največ mark v Repičevi Dragi. Vedo, kdo je poceni pokupil nekdanja družbena stanovanja. Vedo, kdo pretaka bencin iz službenega avtomobila v svojega. Vedo, kdo se ljubi na cerkvenem travniku. Vse vedo. Na vprašanje, kdo je napisal roman Pod svobodnim soncem, pa niso znale odgovoriti.

TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

HALO — ALO PIZZA!
☎ (068) 24-415
ZARADI VAS